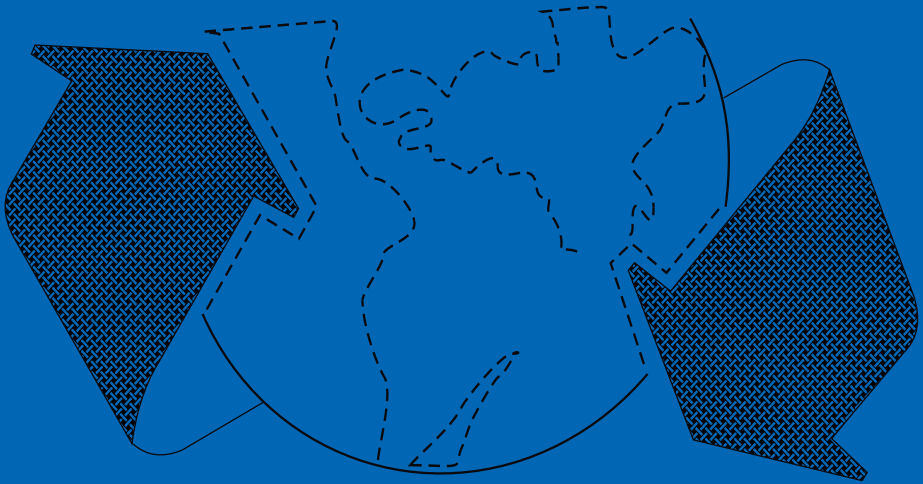

УНІВЕРСИТЕТ імені АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ
1993–2018

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ ВИБІР УКРАЇНИ ТА ПРОБЛЕМИ МАКРОЕКОНОМІКИ

**XXIII Міжнародна науково-практична
конференція студентів і молодих вчених**

13 грудня 2017 р.

УНІВЕРСИТЕТ імені АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ

КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН
ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

---

*XXIII Міжнародна науково-практична конференція
студентів і молодих вчених*

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ ВИБІР УКРАЇНИ ТА ПРОБЛЕМИ МАКРОЕКОНОМІКИ

Тези доповідей

13 грудня 2017 р.

Дніпро
2017

Організаційний комітет:

А.О. Задоя, доктор економічних наук, професор – голова оргкомітету;

С.В. Кузьмін, доктор економічних наук, професор;

С.П. Кожушко, доктор педагогічних наук, професор;

Е.М. Лимонова, кандидат економічних наук, доцент;

А.С. Магдич, кандидат економічних наук, доцент;

С.І. Мединська, старший викладач;

Г.І. М'ясоїд, кандидат педагогічних наук, доцент;

І.С. Шура, кандидат економічних наук, доцент;

О.А. Задоя, викладач.

Є 24 Євроінтеграційний вибір України та проблеми макроекономіки:
XXIII Міжнародна науково-практична конференція студентів і молодих
вчених: тези доповідей, Дніпро, 13 грудня 2017 р. – Дніпро: Університет
імені Альфреда Нобеля, 2017. – 256 с.

ISBN 978-966-434-399-9

Збірник містить тези доповідей учасників XXIII Міжнародної науково-практичної конференції студентів і молодих вчених «Євроінтеграційний вибір України та проблеми макроекономіки». Молоді науковці наводять свої оцінки сучасного процесу глобалізації та перспектив світових інтеграційних тенденцій. Досліджуються макроекономічні суперечності та шляхи їх вирішення у різних країнах.

УДК 339.92

Відповідальний за випуск: *А.О. Задоя*, доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри міжнародних економічних відносин та економічної теорії.

ЗМІСТ

<i>Ahmedov S., Pirjanov P., Primbetov S.</i> International specialization of production	8
<i>Антоненко М., Кожя Н.</i> Влияние уровня и качества жизни на социально-экономическое развитие стран.....	10
<i>Baesh V.</i> The problem of brain drain as one of the pressing issues in Ukraine	12
<i>Vakayev V.</i> The problem of existence of the non-governmental economy in Ukraine and the ways of its solution.....	14
<i>Belokon E.</i> The problem of internatiolization of China's currency.....	16
<i>Бойко А.</i> Позитивные и негативные последствия глобализации в современном мире.....	17
<i>Боцула А.</i> Дезінтеграція як сучасна тенденція міжнародних відносин в Європі.....	20
<i>Браславская А.</i> Рост безработицы в Украине: проблемы и последствия.....	22
<i>Byliev A.</i> Globalization of the modern world: prospects and contradictions.....	24
<i>Валіков В., Бондарь В., Курінна І.</i> Іноземні інвестиції та розвиток економіки України.....	26
<i>Ведмидёва К.</i> Экспортная стратегия предприятия в контексте вступления Украины в ВТО.....	29
<i>Вергун Є.</i> Проблеми диспропорції розвитку окремих регіонів України.....	31
<i>Витвицкая В.</i> Основные аспекты безработицы выпускников высших учебных заведений	33
<i>Ворона О.</i> Відображення результатів зовнішньоекономічної діяльності у системі національних рахунків.....	35
<i>Havriushyn A.</i> Ukraine's integration into the world community.....	38
<i>Гайдук А.</i> Конъюнктура мирового рынка золота.....	40
<i>Геращенко С., Колотило М.</i> Прямі іноземні інвестиції в економіці України.....	42
<i>Голощанова К.</i> Криптовалюта в Украине: что следует знать.....	45
<i>Holubenko V.</i> Offshore zones and their role in the world economy....	48
<i>Gorbulya N.</i> The international scientific exchange.....	50
<i>Гридасова В.</i> Показники ВВП Німеччини за останні 10 років: приклади для розвитку України.....	51
<i>Гудзовська Е.</i> Вплив туризму на розвиток економіки України.....	53

<i>Gutsalyuk S.</i> Small and medium-sized business as the basis of the economy ...	55
<i>Денисова Е.</i> Соціально-економічні критерії ефективного функціонування банківської системи України.....	57
<i>Деревянчук О.</i> Глобалізація – чому це позитивно?	59
<i>Дзундза М.</i> Счастливые страны: почему так отличаются рейтинги?	61
<i>Довгопол П.</i> Инвестиции в образование как основа повышения уровня человеческого капитала.....	63
<i>Emachone S.</i> Economic problems facing Nigeria	66
<i>Zhuravlev V.</i> Ways to solve the problem of youth unemployment.....	67
<i>Журко А.</i> Трудовая эмиграция из Украины.....	68
<i>Задоя О.</i> Вплив держави на формування наявного доходу.....	70
<i>Задоя Ю.</i> Структура активів банківської системи України.....	72
<i>Zaporozhets A.</i> Features of the development of the Russian M&A market	74
<i>Землянкина В.</i> Типы и факторы экономического роста, его преимущества и недостатки.....	76
<i>Івахненко В.</i> Безробіття і його вплив на економіку України.....	77
<i>Ismailova D.U.</i> International economic integration	79
<i>Kalinchenko M.</i> Labour migration from Ukraine: latest trends and consequences.....	81
<i>Калищева О.</i> Інтеграція України зі світовим співтовариством: проблеми та перспективи	83
<i>Kandela I.</i> A pyramid scheme: behind the term	86
<i>Katsay D.</i> Overpopulation: the demographic problem of Africa	87
<i>Кешенкова Н.</i> Система интернет-банк как средство поддержки семьи в России.....	89
<i>Кирилюк К.</i> Валовий внутрішній продукт в Україні: перспективи зростання.....	92
<i>Klochko O.</i> Perspectives of the introduction of the cumulative pension system in Ukraine	93
<i>Коба М.</i> Тенденції розвитку криптовалюти	96
<i>Козаков І.</i> Валютні ризики та методи їх страхування.....	97
<i>Kostochka V.</i> The unemployment rate in the European Union	99
<i>Kravchenko R.</i> Functions of social institutes	101
<i>Кривель М.</i> Аналіз причин і соціально-економічних наслідків різкого підвищення мінімальної зарплатної плати в Україні.....	102
<i>Кривошеева А.</i> Биткоїни на українському фінансовому ринку: переваги і недоліки.....	104
<i>Круговой А.</i> Преимущества глобализации.....	106
<i>Krutko N.</i> Ukraine's state debt: problems and solutions.....	109

<i>Kudrytska V.</i> Globalization: eminent alteration of societies in the world	111
<i>Кущова В.</i> Особливості ринку праці в Україні.....	112
<i>Лана С.</i> Являются ли международные экономические санкции к стране эффективным «оружием».....	115
<i>Lard A.A.</i> Inflation in Ghana: causes and effect on the economy.....	117
<i>Лимонова Е.</i> Причини змін в динаміці ПП.....	119
<i>Магдич А.</i> Вплив демократії на накопичення людського та соціального капіталу	121
<i>Макарьева О.</i> Активизация миграционных процессов как угроза рыночным отношениям в Украине.....	124
<i>Малютина А.</i> Показатель производительности труда в США: причины снижения	126
<i>Mandich R.</i> Ukraine on the international market of goods and services	128
<i>Маркова Д.</i> Інвестиційна діяльність України.....	130
<i>Масенко З.</i> Проблемы развития сельского хозяйства в Украине.....	133
<i>Меньшова А.</i> Государственный долг: причины появления и методы управления.....	135
<i>Miroshnychenko A.</i> Political and economic influence of the most powerful companies in the world	137
<i>Москаленко Я.</i> Особливості просування міжнародного бізнесу у соціальних мережах	139
<i>Mostovoy I.</i> Capitalism vs socialism or something else?	141
<i>Miasoid G.</i> Tourism in Ukraine for tourists from Europe: how to get quick wins in the visa free policy	143
<i>Ngoniodzashe M.</i> Economic problems and poverty in Somalia	146
<i>Невидник Д.</i> Конкуренция на рынке ритейла.....	148
<i>Ножина К.</i> Система управління якістю продукції на підприємстві на підставі міжнародних стандартів	149
<i>Паришкура О.</i> Проблеми інтеграції економіки України у світове господарство.....	151
<i>Rahantsova O.</i> Electronic payment: pros and cons	153
<i>Пенязева В.</i> SWOT-анализ экономики Украины.....	155
<i>Пигалева Е.</i> Современные тенденции рынка труда в Украине и мире.....	157
<i>Pismennyi T.</i> The problem of the planet resetting and the ways of its solutions.....	159
<i>Пиунова А.</i> Мировые интеграционные процессы и Украина	162
<i>Plakhotnik V.</i> Les causes macroéconomiques de la crise économique en Ukraine.....	164

<i>Погребняк А.</i> Протидія корупції в Україні: проблеми і рішення...	166
<i>Подмогильная Е.</i> Примеры и причины стагнации.....	168
<i>Полищук Н.</i> Причини еміграції молоді з України та шляхи її стримання.....	171
<i>Polshchukova Y.</i> Economic power of the monarchy	173
<i>Поник Ю.</i> Порівняльний аналіз реального ВВП України та Іспанії за 2010–2015 рр.: схожості та відмінності циклічного розвитку...	175
<i>Понысько Д.</i> Трансформация внешнеэкономической деятельности Украины под воздействием мировых глобализационных процессов.....	178
<i>Pospelov A.</i> Consumption of gas and electricity as substitute products.....	180
<i>Prokhno D.</i> Refusal of Germany from diesel engines	181
<i>Пуцько Є.</i> Безробіття в США: циклічне чи структурне?	183
<i>Романюк Т.</i> Заощадження домогосподарств як інвестиційний ресурс.....	185
<i>Руденко А.</i> Проблема страхування від нещасних випадків у глобальному вимірі.....	187
<i>Rumbidzai W.</i> Does foreign trade do good or harm the economy of US?	189
<i>Сайко С.</i> Взаимодействие крупного и малого бизнеса в современной мировой экономике и возможные перспективы в Украине.....	190
<i>Середенко Л.</i> Глобалізація сучасного світу: перспективи та суперечності.....	192
<i>Soussi Ahmadi A.</i> E-commerce as a reflection of a globalized world.....	194
<i>Strelnikova Y.</i> Development strategies and problems of internal trade in Ukraine.....	196
<i>Сьоміч І.</i> Причини та шляхи трансформації української економіки до інноваційної моделі розвитку.....	197
<i>Терещенко В.</i> Аналіз структури інвестицій в Україні за джерелами фінансування (2008–2016 рр.).....	200
<i>Терещук А.</i> Сравнительный анализ уровня безработицы в Украине: методология МОТ и данные официальной регистрации.....	202
<i>Тимчий Б.</i> Глобалізація сучасного світу: проблеми та суперечності... ..	204
<i>Тимчий Б.</i> Проблеми інтеграції України до світового співтовариства.....	206
<i>Тищенко І.</i> Міграційні процеси в Україні: проблеми та можливі рішення.....	208
<i>Ткач О.</i> Проблеми розвитку малого бізнесу в Україні.....	211

<i>Ткаченко Д.</i> Роль економічної дипломатії в розвитку національної економіки України.....	213
<i>Товт В.</i> Управління конфліктами на підприємстві.....	215
<i>Tremba J.</i> Causes and consequences of migration processes in Ukraine.....	217
<i>Удовицька К.</i> Макроекономічні показники розвитку світового господарства та їх країнові складові.....	218
<i>Farzullayeva N.</i> Problems and development perspectives of metallurgy in Ukraine	220
<i>Франчук С.</i> Стратегії оновлення продукції як спосіб зміцнення позицій підприємства на ринку	222
<i>Хрипко Д.</i> Развитие сферы IT высоких технологий в Украине.....	225
<i>Чурпита М.</i> Бюджет і бюджетна політика України.....	228
<i>Шеверёва А.</i> Коррупция в Украине: пути преодоления	229
<i>Shepotko K.</i> Emigration of ukrainians: reasons and consequences.....	231
<i>Shilov A.</i> Swedish model of economy.....	234
<i>Shilova A.</i> Problems of unification of the Republic of Korea and the democratic people's Republic of Korea	236
<i>Шупко С.</i> Влияние шеринговой экономики на мировое хозяйство.....	238
<i>Shkura I.</i> Strategies of socially responsible investment: global aspect	241
<i>Shteingauer D.</i> The changing role of international organizations in international relations.....	242
<i>Щербініна Т.</i> Економічна стратегія Катару в умовах нестабільних цін на нафту.....	244
<i>Yavtushynska K.</i> Hryvnia devaluation and possible solutions.....	246
<i>Yavtushynska K.</i> The problem of external debt in Ukraine.....	248
<i>Ягупова К.</i> Проблеми та модернізація сільського господарства в Україні. Вірний шлях до Європи.....	250
<i>Ярмак А.</i> Інвестиції як фактор підвищення міжнародної конкурентоспроможності країни.....	253

S. Ahmedov, P. Pirjanov, S. Primbetov
Nukus branch Tashkent
State Agrarian University

INTERNATIONAL SPECIALIZATION OF PRODUCTION

The world market was formed as an integrity by the beginning of the XX century. Before the machine stage, the international division of labor was based on its natural basis - differences in the natural and climatic conditions of the country, geographic location, resources, energy. Therefore, the economic relations of countries were mainly concentrated on the exchange of products that were produced in a particular country.

With the approval of the large-scale machine industry, the differentiation of production is deepening, specialization and cooperation are being developed that transcends national borders.

Today, the international division of labor is manifested not so much in the interbranch as in the intra-industry specialization, that is, in the form of separate units, parts, products that are exported and imported.

The increase in scale and reduces production costs, the mass of profit grows. And the inter-branch division of labor is a prerequisite for international cooperation in production.

Historically, the process of specialization is logical to connect with the emergence of two forms - territorial and production.

The production form implies inter- and inter-branch specialization.

Intra-industry specialization, in turn, is divided into subject, sub-branch, technological.

The specialization presupposes the production of individual parts of the finished product.

The highest class is the technological specialization, that is, the production of complete equipment, machine systems, which provide complete automation of production processes.

Thus, we can draw a general conclusion that international specialization is a form of division of labor between countries, in which the growth of the concentration of homogeneous production in the world occurs on the basis of the process of differentiation of national productions, separation into independent technological processes.

International specialization of countries in the production of certain types of products is carried out in different ways.

Important areas for the development of international specialization of countries are mutual agreements on the specialization of production in various industries and agriculture.

Between the countries there are both bilateral and multilateral agreements on the specialization and co-production. They provide for the organization of production of a certain type of products in the territory of a given country, its technical and economic parameters, as well as the level of prices for it.

Agreements on the specialization of production are necessarily complemented by the relevant agreements between the relevant organizations of the participating countries, which determine the amount of mutual deliveries of the agreed goods, their quality, and the application of sanctions for breach of their obligations. This is an indispensable complement very close to the concluded agreements on the specialization and co-production with long-term trade agreements. Perhaps the only difference is that trade contracts can, in contrast to agreements on the specialization of production, and not mention the need to establish the release of a certain type of products in the territory of a given country, since this is simply implied.

In conclusion, it is necessary to draw a number of important conclusions.

The international specialization of production is understood as such a form of division of labor between countries, in which the growth in the concentration of homogeneous production and the socialization of labor in the world occurs on the basis of the process of differentiation of national productions, separation into separate (separate) technological processes, into separate branches and sub-sectors of manufacturing homogeneous products of labor over internal needs, which causes an increasing mutual complement of differentiated national complexes. These processes are reflected in the intensification of international exchange of goods, services, scientific and technical knowledge.

The international specialization of production is developing in two directions - industrial and territorial. In turn, the production direction is divided into interbranch, inter-industry specialization and the specialization of individual enterprises (companies).

In the territorial aspect, the international specialization of production presupposes the specialization of individual countries and regions in the production of certain products and their parts for the world market.

References

1. Lomakin, V.K. World economy: Textbook / V.K. Lomakin. – 3rd ed. – M.: UNITY-DANA, 2007. – 672p.
2. Maslov, D.G. World Economy / D.G. Maslov. – Penza: PSU, 2004. – 153 s.

ВЛИЯНИЕ УРОВНЯ И КАЧЕСТВА ЖИЗНИ НА СОЦИАЛЬНО- ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ СТРАН

Реалии современности являются ярким свидетельством того, что все большее число исследователей связывает социально-экономическое развитие общества не только и не сколько с материально-техническими факторами, но и с качественными изменениями в жизнедеятельности человека, степенью его свободы и благосостояния, состоянием социального самочувствия и собственной безопасности, целостностью личности, а также уровнем ее индивидуализации и политической активности.

Новое видение сущности и составляющих социально-экономического развития содействовало выведению на передний план проблем достижения высокого уровня и качества жизни населения. Категория «уровень жизни» отражает условия существования человека в потребительской сфере. Более широкий комплекс условий жизни, включающий помимо уровня жизни еще и компоненты, характеризующие обеспеченность жизнедеятельности человека в социуме (окружающая и социальная среда, политический климат, психологический комфорт и т.п.) описывает понятие, которым является категория «качество жизни». Таким образом, в понятии качества жизни отражаются все условия существования человека – и те, которые зависят от развития его потребностей, и те, которые обусловлены личными представлениями и оценками собственной жизни. Соответственно, качество жизни отражает как объективные параметры развития, так и их субъективные характеристики, построенные на оценке восприятия людьми своего положения в зависимости от культурных особенностей, системы ценностей и социальных стандартов, принятых в той или иной стране.

В мировой практике критериями уровня жизни стали те показатели, которые отражали уровень доходов, позволяющих человеку обеспечить достойные условия существования. Среди них наибольшее распространение получил ВВП, рассчитанный на душу населения. Единая для всех методика исчисления данного показателя позволяла оценивать как уровень доходов среднестатистического гражданина страны, так и проводить межстрановые сравнения. Наряду с этим использовались и другие переменные, такие как реальные доходы населения, прожиточный минимум, минимальная заработная

плата, индикаторы дифференциации доходов, измерители уровня бедности и т. п.

Данные, полученные в каждой конкретной стране, далеко не всегда были приемлемы для анализа мировых тенденций изменения уровня жизни. Поэтому в 60-х – 70-х гг. XX в. ООН занялась исследованием проблем измерения уровня жизни в мировом масштабе, сконцентрировавшись на создании комплексной системы показателей. В 1975г. Статистическое бюро ООН предложило к использованию систему социальной и демографической статистики, в основу которой был положен метод интегральных матриц (метод моделирования). Один из вариантов системы показателей уровня жизни населения в международной статистике ООН был разработан в 1978 г. и содержал 12 основных групп показателей: рождаемость, смертность и другие демографические индикаторы; санитарно-гигиенические условия жизни; потребление продовольственных товаров; жилищные условия; образование и культура; условия труда и занятость; доходы и расходы населения; стоимость жизни и потребительские цены; транспортные средства; организация отдыха; социальное обеспечение; свобода человека.

Уровень жизни влияет на экономический рост как одну из составляющих социально-экономического развития. Считается, что от степени удовлетворенности основных потребностей человека напрямую зависят квалификационные характеристики рабочей силы и процесс ее воспроизводства, политическая и социальная активность граждан. Многочисленные исследования доказали, что доминантным фактором экономического развития современности является отнюдь не техника и технология, а человеческий капитал, на долю которого приходится по различным оценкам более половины созданного ВВП. Обеспечивая высокие темпы экономического развития, человеческий капитал сам является его результатом – качественные характеристики человеческого капитала могут быть сформированы только на основе всестороннего удовлетворения материальных, духовных и социальных потребностей его носителей.

Уровень и качество жизни населения также играют важную роль в обеспечении сплоченности общества и установлении социального порядка как одного из факторов развития, поскольку уверенность в своих силах, самоуважение, чувство собственной нужности для других людей и общества в целом возникают только тогда, когда физические потребности человека удовлетворяются на достаточном уровне. Этот уровень, по мнению ученых, является предпосылкой становления личности и обеспечения различных проявлений ее социальной

активности. Неудовлетворенность базовых потребностей порождает чувство апатии, безнадежности, массово увеличивает число экономически неактивных людей, что не содействует развитию. Таким образом, повышение уровня и качества жизни выступает одновременно и результатом экономического развития, и его важнейшим условием.

Научный руководитель: А.Н. Пилипенко, доктор экономических наук, профессор.

V. Baesh
Alfred Nobel University, Dnipro

THE PROBLEM OF BRAIN DRAIN AS ONE OF THE PRESSING ISSUES IN UKRAINE

Today, one of the urgent economic problems is brain drain. This issue has arisen and has had a negative impact not only on the economic activity, but also on the cultural and political life of the country.

The indicators over the last two years have shown that during this period the migration of the population has increased. For example, in January-July 2016 the number of migrants was 138 thousand people whereas in 2017 this number accounted for 192 thousand Ukrainians who emigrated abroad. Most of these migrants are young people, scientists, writers, artists, young professionals and specialists who can't find their place and be applicable in Ukraine.

To understand why brain drain has taken off we should consider the main reasons of Ukrainians' emigration.

One of the main causes why people do that is underestimation of young specialists: unwillingness to hire inexperienced and young people. Most of employers don't want to hire staff that doesn't have special qualifications or a degree from European or US universities.

But even if you have a chance to find a job, the following problem is a salary. As you know, for today, Ukraine has a lot of economic problems and one of the biggest ones is remuneration. Many employers simply cannot appreciate abilities and work of these people. While in other countries, scientists and talented people are very valuable and their wages are much higher than here, Ukrainians do everything possible just to be recruited. An example of this is the USA, where the minimum wage for a scientist is 17 thousand dollars per year, while in Ukraine it is only 3 thousand.

One more reason of brain drain is the lack of the necessary equipment and technology. It is very difficult to improve, create something new and

make progress without certain technologies. Each year, the number of different research centres is decreasing and, as a result, scientific progress in Ukraine stands still.

As it has already been noted, brain drain negatively affects many areas of the country. This is really a serious problem: young and talented experts leave Ukraine, and that's why the country can stop growing and developing (nothing new is created, no new inventions, etc). Brain drain increases the deficit of extremely necessary skilled labour force and, consequently, reduces long-term economic growth and incomes. A huge outflow of smart people slows down the pace of scientific and technological progress. One more consequence is stopping the flow of money to the government and the loss of a part of the national income and tax revenues to the state budget. Moreover, there are possible social conflicts between the local population and immigrants, which in the future may lead to political conflicts between countries.

As we can see, in 2016-2017 the quantitative indicators of the staff involved in scientific research have fallen in Ukraine. In 2011 the number of employees of scientific organizations was 182,484 but in 2016 this number was 97,912. From 2011 to 2016, the number of researchers has decreased by almost half. For instance, the number of researchers in 2011 was 133,744 and in 2016 this figure accounted for 63,694.

As we can see it is a burning issue for Ukraine and it has to be solved as soon as possible. In order to prevent brain drain, it is necessary to set up contacts with compatriots abroad, strengthen professional ties and create conditions for the implementation of joint scientific and technical research programs. Improving the Ukrainian labour market in terms of providing jobs for young scientists is also a possible solution, but it is necessary to take into account not only the number of jobs, but also their quality. The next step is launching the housing construction program for scientific and technical youth and developing mortgage lending with various write-offs for people working for the benefit of the Ukrainian science. It could also be effective to develop programs to support young scientists after defending their PhD and doctoral dissertations and allocate a quota for young scientists at the elections in the Academy of Sciences.

So, to avoid migration of the young population we should follow the steps mentioned above. It will lead to the improvement of economic and cultural life of Ukraine and increase in the level of scientific activity.

*Scientific supervision by A. Mahdich,
PhD in Economics, Associate Professor,
Language supervision by S. Medynska, Senior Lecturer.*

**THE PROBLEM OF EXISTENCE OF THE NON-
GOVERNMENTAL ECONOMY IN UKRAINE AND THE WAYS OF
ITS SOLUTION**

Today, the question of the progress of the shadow economy sector is acute for almost all countries. But in the developed countries the shadow sector accounts for 5-12% of GDP [1], thus does not having a significant impact on economic and social processes. And 30% is already a critical barrier, the excess of which speaks about the functioning of the reproductive system of shadow processes in the economy.

Unfortunately, for the scale of the shadow sector, Ukraine takes one of the key positions not only in the post-Soviet space, but also on the territory of Eastern and Central Europe. Depending on the method of assessment (electricity consumption, demand for money), the scale of the shadow economy in the Ukrainian state varies from 40 to 80% of GDP [1].

According to the latest reports from the Ministry of Economy and European Integration of Ukraine, the country has reduced the level of shadowing by 5%. However, experts believe that in Ukraine the scale of the shadow economy sector will remain high at about 65% of GDP [2].

If you look at this issue more broadly, then you can mark a number of negative consequences, which can lead to its impact on all aspects of the social life of the country: unfair distribution and opacity of national income; legal denial, criminalization of society and distrust of state authorities; discrimination in relation to economic entities; reduction of tax revenues to the budgets.

There are certain factors that explain such a rather significant scale of the shadow economy: interference of power structures in the activities of economic entities; corruption in state authorities and local self-government; high taxation; poor transparency of tax legislation and constant changes in it; opaque and rather slow processes of privatization.

Despite the fact that in the last five years in Ukraine voluntary payment of taxes has doubled, today it amounts to no more than 60% of tax liabilities of the population [2]. It has not even helped to write off tax arrears.

Therefore, in order to ensure a stable growth of the Ukrainian economy, it is necessary to shirk it. It is connected with the comprehensive reform of the system of relations, which is carried out in the economic sphere between the state, entrepreneurs and employees, and must aim at

eliminating factors that negatively affect the economy. As part of this reform, it is necessary:

- to carry out effective antimonopoly regulation;
- to calculate and establish an acceptable level of taxes and duties;
- to simplify the process of registration and filing;
- to establish a decent living wage;
- to pay special attention to the problem of employment of graduates and postgraduates, creating new jobs and encouraging entrepreneurs to upgrade staff and recruit new specialists;
- to overcome the corruption of the bureaucracy and to prevent the shadow operations of the oligarchic structures;
- to carry out a total "cleansing" of the state apparatus and local level administrations;
- to form a culture of law-abidingness;
- to form a national idea based on the moral and ethical principles of society.

In carrying out those or other measures, the state must take into account the costs associated with them. Control and sanctions reduce the attractiveness of participation in the shadow economy. However, this entails the creation and maintenance of special institutions that will finance all of the same tax revenues. Therefore, it is rational to calculate these costs, because if the management is incorrect, these methods will only aggravate the situation.

So, you can see that the complete elimination of the shadow economy is impossible. The shadow economy is a phenomenon with which one must get along. In order to avoid increasing this phenomenon, one must always take into account the possible behavior of economic players in the regulation of economic activity, the introduction of taxes and much more.

References

1. Освіта.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua> – вільний. – Мова укр.
2. Державний комітет статистики України: база статистичних даних України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua> – вільний. – Мова укр.

*Scientific supervision by A. Zadoia, Doctor of Science, Full Professor,
Language supervision by S. Medynska, Senior Lecturer.*

THE PROBLEM OF INTERNATIALIZATION OF CHINA'S CURRENCY

Since July 25, 2005, China has refused to tie the yuan to the dollar and now its rate is determined using a dual currency basket (the ratio of the country's currency to the dollar or euro).

Experts believe that linking to the basket will not lead to financial problems in the country, but rather will make the currency more flexible on the world market [1].

At the 19th Congress, which will take place in Beijing, the problems of the internationalization of the Yuan will be examined.

It's hard to believe, but last year in the world basket, the yuan was on the 5th place in 2016, and it had a special right to borrow and approve from the IMF. Looking at the chart, we can see statistics in which the international coverage of the yuan fell from 2.8% to 1.9% in just one year (compared to 2014 and 2015). In parallel with this, there is also a reduction in the issuance of bonds and a drop in deposits (Fig. 1).

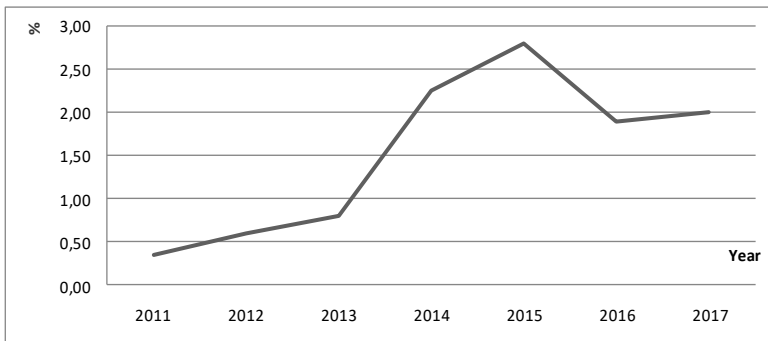

Fig. 1. Yuan market share in international payments from 2011 to 2017, %

On the part of the authorities there was an unsuccessful attempt to make the currency more flexible, which led to a fall in the price of RMB, tightened control over the capital and waste of foreign exchange reserves to maintain it. The local government is trying to free China's financial system with three main goals at the moment:

- to increase foreign trade and investment;

- to raise a more market exchange rate;
- to weaken the control over the movement of capital, which occurred in September.

To sum up, we can say that there are three ways to promote China's foreign exchange markets to the world market:

- standartization of the China International Payment System for Cross-Border Payments;
- improvement of the programs that connect Chinese markets with the world.;
- development of transport, trade and investment links with Europe, Central Asia and Africa.

All these actions will help the yuan to enter the International Currency Market [2].

References

1. CNY – Chinese Yuan Renminbi [Electronic page] // The World's Trusted Currency Authority. – URL: <http://www.xe.com/currency/cny-chinese-yuan-renminbi>

2. The internationalisation of China's currency has stalled [Electronic page] // The Economist. – URL: <https://www.economist.com/news/finance-and-economics/21730200-and-forthcoming-communist-party-congress-unlikely-kick-start-it>

*Scientific supervision by E. Lymonova, PhD in Economics,
Language supervision by S. Medynska, Senior Lecturer.*

А. Бойко

Университет имени Альфреда Нобеля, г. Днепро

ПОЗИТИВНЫЕ И НЕГАТИВНЫЕ ПОСЛЕДСТВИЯ ГЛОБАЛИЗАЦИИ В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ

Одним из основных процессов формирования мировой экономики XX-XXI веков является развивающаяся глобализация, высококачественно новый этап в формировании интернационализации хозяйственной жизни. Отношение к глобализации неоднозначное, кто-то наблюдают в ней опасность всемирной экономики, другие же думают, что это станет прогрессом в экономике. Актуальность проблемы глобализации не может быть под сомнением. Её исследуют многие экономисты со всего мира. Например, это исследования Джеффри Сакса и Эндрю Уорнера из Гарварда, Джеффри Френкеля и Дэвида Ромера из Беркли, Дэвида Доллара и Арта Крайя из Мирового банка.

Во второй половине XX века эволюция мирового хозяйства связывается с постепенным формированием экономики в промышленно развитых странах и переход к постиндустриальной модели. Тенденцией глобализации стала интернационализация хозяйственной жизни. Передвижение по всему миру значительного количества потоков капитала, людей, товаров и обмен информацией характеризуют динамику уходящего столетия. Для того чтобы обозначить все эти процессы применили термин «глобализация» [1].

Если говорить об основах данного явления, можно подметить, что определенные свойства нынешней глобализации просматривались довольно таки давно. Корни процесса углубляются в эпоху, когда формирование колониальных государств заложило первоначальные основы интернациональных экономических взаимоотношений во втором тысячелетии нашей эры. Современные экономические отношения, которые лежат в основе глобализации отличаются от тех, которые были сформированы в начале эпохи великих географических открытий [2].

Экономическая деятельность глобализации происходит по следующим направлениям:

- Интернациональные финансовые операции - различные виды кредитов, денежные сделки, ценные бумаги, производные денежные инструменты;

- Интернациональная торговая деятельность товарами, технологиями, услугами;

- Интернациональное передвижение факторов производства (капитала в виде непосредственных зарубежных вложений, рабочей силы в виде миграций малоквалифицированных и неквалифицированных работников).

Положительные последствия глобализации:

1. Глобализация приводит к углублению специализации и интернационального распределения труда. Ресурсы и средства в ее обстоятельствах распределяются наиболее продуктивно, и это способствует увеличению среднего уровня жизни;

2. Экономия на масштабах производства является важным преимуществом глобализационных процессов, что может послужить причиной к уменьшению издержек и стоимости, что приводит к устойчивому экономическому росту;

3. Глобализация побуждает дальнейшее развитие новейших технологий и распространение их среди различных государств, тем самым увеличивая конкуренцию;

4. Глобализация содействует обострению интернациональной конкурентной борьбы.

5. Глобализация предоставляет государствам широкие возможности привлечения больших объемов экономических ресурсов, потому как инвесторы имеют все шансы использовать более обширный экономический инструментарий на возросшем числе рынков;

6. Глобализация формирует фундаментальную базу для решения общемировых задач и проблем человечества, обусловленных в первую очередь, экологическими, техногенными, военными, научно-техническими, инновационными вопросами и проблемами экономических циклов, что проявляется в форме консолидации мирового сообщества и координацией действий в этих областях.

Негативные последствия глобализации:

1. Прерывистость распределения положительных сторон от глобализации в раздельных отраслях государственной экономики;

2. Вероятность перехода контролирования экономики отдельных государств с независимым правительством к правительственным или частным институтам более мощных стран;

3. Увеличение научно-технического отставания от постиндустриальных государств;

4. Увеличение внешнего долга первоначально лишь интернациональным экономическим учреждениям, что мешает последующему прогрессу.

5. Увеличение отсутствия работы вследствие введения новых технологий, что приводит к уменьшению рабочих мест в индустрии, увеличивает общественное напряжение.

Исходя из выше перечисленного, процесс глобализации, наиболее динамично развивающийся в последние два десятилетия, скрывает в себя много неясностей и противоречий, выступает объектом острых дискуссий. Государствам следует адекватно реагировать на глобализационные движения, чтобы приспособиться к новым условиям, которые предоставляет интернационализация мировой экономики.

Список использованных источников

1. Нухович Э.С. Мировая экономика на рубеже XX–XXI веков / Э.С. Нухович, Б.М. Смитиенко, М.А. Эскиндиров. – М.: Инфра-М, 1995. – 327 с.

2. Евгений Дорохов. Экономическое определение глобализации. – [Электронный ресурс] / Е. Дорохов. – Режим доступа: <http://globalization.report.ru/material.asp?MID=242>

Научный руководитель: А.А. Задоя, преподаватель.

ДЕЗИНТЕГРАЦІЯ ЯК СУЧАСНА ТЕНДЕНЦІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН В ЄВРОПІ

Існуючі міжнародні економічні, політичні та культурні зв'язки створюють сферу діяльності для економічних суб'єктів, обмежують та диктують основні форми ведення міжнародної діяльності. Саме тому тенденції зміни міжнародних відносин необхідно приймати до уваги: їх вплив на економіки країн та окремих суб'єктів надзвичайно сильний. Основною тенденцією останніх років в міжнародних відносинах є дезінтеграційні процеси. Вони виділяються на тлі інших тенденцій, через відсутність схожих історичних аналогів та непередбачуваність їх наслідків.

Дезінтеграційні течії, що сформувались у Європі після довгострокового курсу країн на поглиблення інтеграції, можна розглядати як дезінтеграцію, що проявляється у від'єднанні країни від інтеграційного об'єднання (розрив міцних економічних та законодавчих зв'язків), так і як менш помітну дезінтеграцію – припинення поглиблення інтеграції між країнами об'єднання [1].

Незважаючи на те, що найбільш наочні прояви дезінтеграції ми можемо спостерігати у формі Brexit, процесу виходу Великої Британії з ЄС, підґрунтя дезінтеграційних процесів в ЄС є значно ширшим. До джерел формування політичних намірів до від'єднання належить, перш за все, настрої населення. В останні роки Європа мала ряд проблем: наслідки кризи, наплив мігрантів, загроза терористичних атак. Ці проблеми потребували вирішення на рівні спільних наднаціональних інституцій, але згода з цих питань якщо і досягалась, то не задовольняла потреби усіх країн-членів. Це призвело до низки референдумів, які, хоч і мали менший вплив на міжнародні відносини ніж Brexit, були проявом дезінтеграційних настроїв населення. Так мав місце референдум в Швейцарії у 2014 р. за обмеження однієї з засад спільного ринку – вільного пересування робочої сили, спричинений тим, що кількість іноземців на внутрішньому ринку праці завдавала шкоди корінному населенню [2]. Було проведено й референдум у Греції у 2015 р. за вихід з ЄС, через незгоду населення з надто жорсткими умовами кредитування [3].

Якщо розглядати статистику опитувань, в середньому по ЄС 47% населення не довіряють ЄС з показниками більше 50% недовіри у таких країнах як Велика Британія (51%), Чеська Республіка (63%), та

Греція (76%). Що ж до поглиблення інтеграції, то на питання чи потрібен Євросоюзу спільний монетарний ринок більше 60% населення віддало голос проти в таких країнах як Польща (61%), Данія(66%), Швеція (72%), Британія (63%) та Чехія (77%) [4].

Ці дані свідчать про те що Великобританія не єдина країна, в якій існує невдоволення та небажання підтримувати зв'язки з ЄС. Більш того, показовим є те, що переважна більшість населення країн, які ще не приєдналися до Єврозони, виступають проти введення спільної валюти. Однією з причин є те, що спільна валюта посилює залежність від економік інших країн інтеграційного об'єднання та ускладнює проведення заходів валютної стабілізації у разі кризи. Небажання країни посилювати взаємозалежність в межах інтеграційного об'єднання свідчить про те, що інтеграція, як процес поглиблення зв'язків між країнами, в ЄС зупинилась.

Причини цієї зупинки досить добре відображаються в основних питаннях на які спиралась виборці Британії в голосуванні, щодо Brexit. При голосуванні британці були перш за все занепокоєні трьома сферами: економікою, іміграцією та європейською бюрократією, що диктує британцям власні правила та вимагає фінансових внесків [5]. Економіка Великої Британії знаходиться у залежності від загальної європейської політики та законів, що приймаються на наднаціональному ринку. Найбільше невдоволення з боку Британії викликає неможливість використання механізмів захисту внутрішнього ринку від дешевих товарів. Крім того посилюється невдоволення кількістю європейців, що приїжджають в країну працювати і це зменшує кількість робочих місць для корінного населення. Невдоволення європейською бюрократією пов'язане з тим, що незважаючи на високі суми внесків спільний бюджет до країни повертається лише половина.

Отже дезінтеграція в Європі охоплює не тільки процес виходу Великої Британії з Європейського союзу. Посилення прояву дезінтеграційних процесів було спровоковано неефективністю інституцій ЄС у вирішенні нагальних питань та, як наслідок, зменшення зацікавленості країн в участі у об'єднанні. Для зупинення дезінтеграційних процесів європейські інституції мають створити більш ефективні механізми для розв'язку існуючих та майбутніх проблем, а також забезпечити переваги від співпраці для всіх країн-членів.

Список використаних джерел

1. Vollaard H. A theory of European disintegration / Hans Vollaard // Fourth Pan-European Conference on EU. – 2008.

2. Walter S. Disintegration by popular vote: Expectations, foreign intervention and the vote in the 2015 Greek bailout referendum / Stefanie Walter, Elias Dinas, Ignacio Jurado, Nikitas Konstantinidis // Paper prepared for the EPSA 2016 meeting, Brussels. – 2016. – P. 23–25.

3. Carrera S. Move without Free Movement: The EU-Swiss controversy over quotas for free movement of persons / Sergio Carrera, Elspeth Guild and Katharina Eisele // CEPC POLICY Brief. – № 331. – 2015.

4. Standard Eurobarometer 87 / European Commission. – May 2017.

5. Curtice J. How deeply does Britain's euroscepticism run? / John Curtice // Nat Cen Social Research. – 2016.

Науковий керівник: А.О. Задоя, доктор економічних наук, професор.

А. Браславская
Университет имени Альфреда Нобеля, г. Днипро

РОСТ БЕЗРАБОТИЦЫ В УКРАИНЕ: ПРОБЛЕМЫ И ПОСЛЕДСТВИЯ

В настоящее время значительно увеличился уровень безработицы в Украине. Последствием этого является несоответствие дохода страны в сравнении с ее расходами, а также экономическое падение. В дальнейшем это создает немало крупнейших социально-экономических проблем нашего времени, в частности безработица ведет к трудовой (и не только) эмиграция граждан страны.

В Украине уровень безработицы составил 8,8% в III квартале 2016 г. по методологии МОТ. Это означает, что если взять к сравнению III квартал 2015 г., то этот показатель 2016 года превысил уровень безработицы на 0,2 процентных пункта [1]. Хотя уже на 01.09.2017 г., уровень безработицы значительно снизился на 14%, в сравнении с соответствующим периодом прошлого года. Увеличение на 11% количества работодателей, которые являлись партнерами центра занятости, составляло 154 тысяч. На 1 ноября 2017 г. вырос процент количества вакансий, заявленных предпринимателями в государственные службы занятости, на 29% и составил в количественном выражении 73 тыс. единиц [2]. Следуя данным Госстатистики 2017 г., уровень безработных значительно сократился: если в 2016 г. соответствующего месяца, девятерым безработным предъявлялось одно свободное рабочее место, то уже в 2017 г., показатель сократился до пяти [1].

Одной из списка проблем безработицы является ее прирост среди молодежи. Если работодатель ставит в приоритеты при нахождении работника опыт его работы, тогда из этого следует, что недавно окончившие университет студенты не попадают в тот желательный круг лиц, который первоначально требуется. Таким образом, самой уязвимой группой населения, которая подвержена безработице, является молодежь.

Фиксация данных по безработице 2017 г. приведена в табл. 1.

Таблица 1

Количество безработных и вакансий в Украине [3]

2017 г.	Количество зарегистрированных безработных			Потребность работодателей в работниках	Количество безработных на 10 вакантных мест
	<i>Всего</i>	<i>Получают помощь</i>	<i>В % к населению трудоспособного возраста</i>		
Январь	429 000	351 200	1,6%	47 400	91
Февраль	439 400	365 200	1,7%	57 400	77
Март	406 800	332 800	1,5%	73 500	55
Апрель	374 200	294 800	1,4%	64 300	58
Май	352 600	282 300	1,3%	69 600	51
Июнь	30 200	265 100	1,3%	66 500	50
Июль	319 900	256 900	1,2%	65 300	49

Василий Кострица, является координатором украинского бюро МОТ, утверждает, что немаловажной проблемой безработицы, в первую очередь Украины, является то, что в этой стране сохранилась тенденция, когда спрос рабочей силы значительно превышает предложение. «Потребностям людей не отвечает качество рабочих мест», – заявляет Василий Кострица [4]. Следовательно, среди инструментов выхода из этой ситуации можно выделить приближение уровня оплаты труда и социальных услуг к мировому стандарту. Для этого необходимо развитие рынка труда и создание необходимых рабочих мест с установлением конкурентной заработной платы для граждан.

Известно, что безработица портит отношение в семье, а также ее увеличение в Украине грозит повышением уровня преступности и социальной напряженности. Для преодоления такой проблемы как безработица необходимо понизить некий «социальный накал» среди общества, который не будет проявляться в массовых протестах, а также изменить некоторые законы Украины, в частности внести изменения в устаревшие статьи трудового кодекса, а также

сформировать законодательную базу в отношении социальной защиты и привести в соответствие к Европейским стандартам.

Исход из вышеизложенного: безработица – серьёзная общегосударственная проблема, находящаяся на национальном уровне. Ответственность за решение этой проблемы должны нести как работники, так и работодатели. Особое место отводится государству, которое в качестве регулятора должно срочно предпринимать необходимые меры для достижения наиболее полной занятости населения, а именно: создание новых рабочих мест, стимулирование малого и среднего бизнеса, социальная защита трудовых эмигрантов, национальные программы, направленные на переподготовку и повышения квалификации.

Список использованных источников

1. Державний комітет статистики України: база статистичних даних України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua> – вільний. – Мова укр.
2. <http://www.dcz.gov.ua/statdatacatalog/document?id=401365>
3. Безработица в Украине: каков размер помощи и где больше всего вакансий [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://24tv.ua>
4. Башнянин Г.І. Політична економія / Г.І. Башнянин, П.Ю. Лазур, В.С. Медведєв – Київ: Ніка-Центр Ельга, 2000 – 516 с.

Научный руководитель: А.А. Задоя, преподаватель.

A. Byliev
Alfred Nobel University, Dnipro

GLOBALIZATION OF THE MODERN WORLD: PROSPECTS AND CONTRADICTIONS

In conditions of modern rapid development of branches of multinational corporations and the international commercial, scientific and technical connections we face an important problem of consequences of communication between countries. We can see rapid increase of the branches of multinational corporations in contrast to these corporations. The reasons are caused by spread economic connections between the countries. The tendency is positive.

Globalization is a set of the certain national households which are connected by the systems of job specialization, scientific and technical exchange, equity flows from one country in another and also other economic, political, social relations. We speak about three directions of globalization as social phenomenon: social and economic, socio-political

and sociocultural. The idea or notion of globalization has been created in 60th years of the XX century, but the concept appeared in 80th years of the XX century. Economic globalization includes globalization of production capacities, the markets, competition, technologies, corporations and branches.

Economic globalization was observed throughout the last millenniums, with the appearance of international trade. However, in the last 20-30 years the rapid increase of this phenomenon was observed. This splash was inspired by the process of integration of economies of the developed countries with economies of developing countries. These phenomena are promoted by the processes of direct foreign investments, decrease in trade barriers and modernization of economies of developing countries.

Influence of globalization, positive and negative consequences for the countries and the world economy is a subject of discussions of many scientists. But it is possible to name the certain advantages:

- consolidation of the international community on basis of the common global economical space;
- forming of single transnational system of economy - a global economic monolith;
- international integration complex through distribution of information technologies, systems and products worldwide;
- adjustment of commercial, sociocultural, political connections between the countries;
- unconditional economic pluses for the partner countries. So, for example, an economically developed country can make certain products at smaller cost, having placed production capacities in economically developing country where the last receives economic interest;

Among the negative consequences are:

- Unfair distribution of the benefits which can result in possible military conflicts;
- Unemployment, caused by the transfer of production capacities to the country with cheaper labor power, production automation;
- Environmental problems in the host countries;
- Gap between economically developing countries and economically developed;

So on the one hand the developing country will improve economic conditions by placing economic and production capacities of developed country but from the other hand such cooperation will lead to exhausted resources in different spheres. It is the main contradiction of processes of globalization.

To eliminate the negative consequences which direct to positive results some actions can be taken. It is payments for using of labor power, land, ecological resources, and economic assistance in the form of subventions in ecological, economic, social spheres. The result will be the final increasing of living standards and for further transition of the country to the new level of economic development. The objective is not easy and available in short period, but it can be reached if we create global international cooperation for favorable development of the countries of all types of economic development.

*Scientific supervision by A. Zadoia, Lecturer,
Language supervision by N. Bespalova, Senior Lecturer.*

В. Валіков,
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро
В. Бондарь
Кременчуцький інститут Університету імені Альфреда Нобеля
І. Курінна
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ ТА РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Минуле двадцятиріччя стало для української економіки періодом активного інвестиційного розвитку, що дозволяє не тільки повністю подолати наслідки кризових процесів 1990-х рр., але й досягти помітного економічного зростання. При цьому значну роль відіграли інвестиції, пов'язані з транскордонним переміщенням капіталу, іноземних інвестицій в Україну, вкладень українських інвесторів за кордоном.

Іноземні прямі і портфельні інвестиції складають порівняно незначну величину в загальному обсязі інвестицій в основний капітал в Україні. За даними Державного комітету статистики України в 2015 році в економіку України іноземними інвесторами вкладено 4,8 млрд. дол. США прямих інвестицій.

Однак, в умовах міжнародної конкуренції вектор їх значущості має дещо інший характер, ніж внутрішніх інвестицій, що пов'язано із залученням не просто грошових коштів, але одночасно сучасних технологій, методів управління компаніями, менеджерів, які мають високу кваліфікацію.

Іноземні інвестиції є доповненням до вітчизняних, які практично не заміщують їх у процесі переміщення капіталу. Проте, тільки спільне

використання як вітчизняних інвестицій, у тому числі капіталів вітчизняного походження, так і іноземних дозволить реально перебудувати структуру української економіки та ефективно використовувати наявні точки зростання.

Процес ефективного використання українських і іноземних інвестицій вимагає координації відповідних напрямів і пріоритетів, що реалізується через політику залучення прямих іноземних інвестицій. Однак у сучасних умовах потрібна нова якість інвестицій, оскільки великих інвестиційних проектів викликає необхідність відповідного інноваційного забезпечення, що є однією з конкурентних переваг західних компаній.

Найбільше залучених прямих іноземних інвестицій (89,7%) надходить до Дніпропетровської, Харківської, Одеської, Запорізької, Київської та Львівської областей. Це саме ті регіони, які на сьогодні вже є економічно розвинутими та найбільш привабливими для іноземних інвесторів. Таке спрямування прямих іноземних інвестицій та інвестицій в основний у регіональному розрізі не сприяє рівномірному соціально-економічному розвитку регіонів, посилює подальше збільшення розриву в розвитку.

Аналіз динаміки основних інвестицій в основний капітал у 2014-2016 рр показує спад темпів їх зростання, що свідчить про можливість виникнення ризиків щодо незавершеного виконання та недофінансування інвестиційних проектів у перспективі, збільшення обсягів зносу основних засобів та зниження конкурентоспроможності продукції.

Провідними сферами за обсягами залучення інвестицій в основний капітал залишаються:

- промисловість – 52,9 млрд. грн.;
- операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям – 20,9 млрд. грн.;
- діяльність транспорту і зв'язку – 21,5 млрд. грн.

До десятки основних країн-інвесторів, на які припадає майже 83% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр, Німеччина, Нідерланди, Австрія, Велика Британія, Франція, Швеція, Віргінські острови та США. Для суттєвого покращення місця України в зазначеному рейтингу актуальним на сьогодні є питання удосконалення правової та організаційної бази для підвищення дієздатності механізмів забезпечення сприятливого інвестиційного клімату й формування основи збереження та підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки.

Позитивні кроки в цьому напрямку вже здійснено:

– на сьогодні в Україні створене правове поле для інвестування та розвитку державно-приватного партнерства;

– на території України до іноземних інвесторів застосовується національний режим інвестиційної діяльності, тобто надано рівні умови діяльності з вітчизняними інвесторами.

Іноземні інвестиції в Україні не підлягають націоналізації.

– для підвищення захисту іноземних інвестицій Законом України від 16.03.2000 р. № 1547 ратифікована Вашингтонська конвенція 1965 р. про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами.

– підписано та ратифіковано Верховною Радою України міжурядові угоди про сприяння та взаємний захист інвестицій з більш чим 70 країнами світу.

З метою сприяння залучення й ефективного використання вітчизняних та іноземних інвестицій для забезпечення права приватної власності і права на підприємницьку діяльність утворено Раду вітчизняних та іноземних інвесторів при Президентові України. Очолив зазначену Раду Президент України.

Загалом іноземні інвестиції є невід’ємною процесу глобалізації, при їх залученні у світі склалися дві класичні моделі. Перша з них пропагується МВФ та включає перш за все досвід країн Латинської Америки. Вона має назву «наздоганяючої». В ідеалі відсталі країни за сприяння прямих іноземних інвестицій наздоганяють інші країни і далі йдуть врівень з ними. Отже, в результаті дії цієї моделі, країни, в які здійснюються інвестиції, перетворюються на недорозвинені додатки, з вузькою спеціалізацією своєї економіки, до розвинутих країн, без шансів наздогнати останні.

Друга модель ґрунтується на свідомій і активній протидії негативним наслідкам прямих іноземних інвестицій. Яскравим прикладом цієї моделі залучення інвестицій та світової економічної інтеграції стала Південна Корея. У 70-80-ті роки державна політика цієї країни була спрямована на вирощування внутрішнього капіталу і на мінімальне залучення іноземних інвестицій. У 1954 р. ВВП Південної Кореї становив лише 1,7 млрд. дол. А в 2014-му – 1,276 трильйонів. Ці всі факти доводять ефективність другої моделі поведінки під час залучення прямих іноземних інвестицій та інтеграції в світову спільноту.

Список використаних джерел

1. Маркевич К.Л. Вплив прямих іноземних інвестицій на економічний розвиток України / К.Л. Маркевич // Економіка і регіон. – 2009. – № 2. – С. 220–224.

2. Рум'янцева С. Залучення прямих іноземних інвестицій // Цінні папери України. – 2010. – № 21. – С.11.

3. Маркевич К.Л. Поточний стан та перспективи прямого іноземного інвестування в економіку України / К.Л. Маркевич // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Сер.: Економіка. 2015. – № 2 (1). – С. 249–255.

К. Ведмидєва

Університет імени Альфреда Нобеля, г. Дніпро

ЭКСПОРТНАЯ СТРАТЕГИЯ ПРЕДПРИЯТИЯ В КОНТЕКСТЕ ВСТУПЛЕНИЯ УКРАИНЫ В ВТО

Реализация стратегии Украины, направленная на поиск новых внешних рынков, требует более успешной деятельности промышленных предприятий по сравнению с зарубежными конкурентами и постоянной реализации путей повышения экспортного потенциала.

Вступление в ВТО является очень существенным фактором формирования привлекательного имиджа Украины на международной арене и прежде всего требует необходимого влияния на формирование эффективной деловой среды для национальных и иностранных компаний, а также на ее экономическое развитие, поскольку членство в ВТО является, так сказать, признаком надежности, предсказуемости бизнес-среды страны, ее инвестиционного климата и подразумевает определенные гарантии защиты прав инвесторов в Украине. Также вступление Украины в ВТО и открытость экономики предоставляет дополнительный толчок для структурного реформирования экономики в целом и её отраслей. Структурные преобразования, несмотря на краткосрочные потери (закрытие неэффективных, неконкурентоспособных предприятий, затраты на переориентацию производства, временное повышение уровня безработицы и т.д.), в долгосрочной перспективе ведут к экономическому росту и улучшению национального благосостояния. В то же время, размер краткосрочных потерь возможно минимизировать при условии надлежащей подготовки к вступлению.

Украина, как страна, имеет определенные преимущества в производстве тех или иных видов продукции (географическое положение, природные ресурсы, дешевая квалифицированная рабочая сила, наличие определенных технологий, традиции национального производства и т.п.). Однако, изолированность стран бывшего

Советского Союза от мировой экономики привела к формированию замкнутой самодостаточной системы, препятствовавшей углублению производственной специализации. Хотя в период экономической трансформации у предпринимателей появилось много возможностей для развития торговых связей с зарубежными партнерами, можно утверждать, что Украина все еще не вполне использует преимущества международной торговли.

Иностранные компании рассматривают Украину прежде всего как возможный рынок сбыта экспорта и очень осторожно планируют возможные инвестиции в производство. Основные инвестиции приходят в оптовую торговлю, а наше производство остается устаревшим. Надо ли говорить, что это не создает надежной базы для повышения благосостояния населения, международного имиджа, а в долгосрочной перспективе нанесет серьезный удар по спросу, в результате чего Украина может потерять даже тот незначительный фактор привлекательности, который сейчас существует благодаря потребительскому спросу на рынке. Причины, которые мешают Украине улучшить структуру экспорта заключаются в следующем: государство не поддерживает целенаправленную и последовательную стратегию развития экспорта, косвенным препятствием является реальная девальвация гривны, невозврат НДС, неблагоприятный предпринимательский климат внутри страны, непривлекательный имидж Украины. Улучшить структуру экспорта поможет значительное обоснованное снижение цен. Такая возможность практически исчерпала себя, за счет системного проведения антидемпинговых расследований по отношению к украинским товарам.

Последнее время Украина экспортирует в основном лишь материалы и сырье, что не дает ей быть достойным конкурентом на мировом рынке. Я считаю, что Украина, как независимая страна должна экспортировать больше готовой продукции, машин и оборудования собственного производства. Для того, чтобы отечественный продукт был востребован на мировом рынке, Украине необходимо улучшить качество продукции и внутренние коммуникации сбыта продукции. Повышение качества невозможно без активных инвестиционных и инновационных процессов, поэтому необходимо улучшить предпринимательский и инвестиционный климат в Украине. Необходимо изменить экспортную структуру, что является длительным процессом, который зависит прежде всего от внутренних экономических факторов. К тому же лидеры мировых рынков сбыта продукции перерабатывающих отраслей имеют достаточно широкий набор средств контроля за сбытом и ценами. Это ограничивает возможности Украины действовать на этих рынках вследствие низкой

конкуентоспособности отечественных товаров и, прежде всего, невозможности удерживать лидерство за счет неценовых форм конкуренции.

Экспорт украинских товаров на мировом рынке зависит от динамики спроса. Учитывая то, что большую часть экспорта составляет продукция низкого уровня переработки (базовых отраслей промышленности и сельского хозяйства), это дает понять, что емкость традиционных для Украины рынков будет сокращаться вследствие роста требований международных стандартов и экологической безопасности, резкого повышения требований потребителей к качеству, сервисного сопровождения, технологического уровня продукции, применения высокоразвитыми странами современных энерго- и ресурсосберегающих технологий. Поэтому независимо от членства в ВТО рынок сбыта украинской традиционной экспортной продукции будет все больше сужаться.

Научный руководитель: А.А. Задоя, преподаватель.

Є. Вергун

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ПРОБЛЕМИ ДИСПРОПОРЦІЇ РОЗВИТКУ ОКРЕМИХ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Україна є унітарною державою, що складається з різних регіонів, кожен з них відрізняється рівнем економічного розвитку, менталітетом населення, та культурними, релігійними особливостями. В останні десятиліття важливе наукове і практичне значення набуло економічне районування, бо воно відіграє велику роль в управлінні галузями економіки і територіальної організації всього виробництва. Для економічного районування крім історичних, географічних, етнічних чинників додатково потрібно враховувати: наявність природних ресурсів, структуру господарства, рівень соціально-економічного розвитку.

У 1998 р. в проекті Закону України «Про Концепцію державної регіональної економічної політики» сітка економічних районів України остаточно була представлена в наступному вигляді: Східний або Донецький (Донецька і Луганська області); Придніпровський (Дніпропетровська, Запорізька і Кіровоградська); Північно-Східний (Полтавська, Сумська, Харківська); Центральний (Київська, Черкаська області та м. Київ); Поліський (Волинська, Житомирська, Рівненська,

Чернігівська); Подільський (Вінницька, Тернопільська, Хмельницька); Причорноморський (Крим, Миколаївська, Херсонська, Одеська та м. Севастополь); Карпатський (Закарпатська, Львівська, Івано-Франківська, Чернівецька).

Найбільш розвиненими промисловими регіонами є Придніпровський, Східний (Донецький), Центральний, на частку яких припадає понад половини промислового виробництва України. До складу Придніпровського регіону входить Дніпропетровська область, де провідну роль відіграє розвиток промисловості, транспорту і зв'язку. На території області розвивається високотехнологічне виробництво, збільшується випуск продукції гірничо-металургійної, ракетно-космічної, електронної, транспортних галузей та машинобудування. Дніпропетровська область має всі потенційні можливості для швидкого залучення іноземного капіталу, тому що вона характеризується також вигідним географічним положенням, багатими природними ресурсами. Саме тому ця область є однією з пріоритетних для української держави і зосереджує в собі значну частину державного бюджету задля підтримки належного рівня розвитку.

Основними факторами зростання регіональних диспропорцій є поглиблення кризових явищ в галузях національної економіки, зменшення обсягів капітальних вкладень в розвиток економіки, зростання безробіття. На сучасному етапі з'являються нові фактори, такі як: тривала економічна і політична криза, військові дії на Сході, девальвація національної валюти, зростання державного боргу.

Головними проблемами диспропорції розвитку регіонів є: надзвичайно щільна концентрація продуктивних сил у високоіндустріальних районах (Київська, Дніпропетровська, Донецька, Харківська області); невідповідність між природними й трудовими ресурсними потенціалами і рівнем розвитку господарської діяльності; проблема збереження і зміцнення трудового потенціалу; недостатній розвиток транспортної системи; нестабільність державної регіональної економічної політики, яка повинна забезпечити розбудову соціально спрямованої економіки та якісне піднесення на цій основі рівня життя народу.

У лютому 2015 р. були прийняті два важливі закони, які повинні сприяти подоланню диспропорцій у розвитку регіонів: Закон України «Про засади державної регіональної політики», який визначає основні правові, економічні, соціальні, екологічні, гуманітарні та організаційні основи регіональної політики на сучасному етапі. Закон України «Про військово-цивільних адміністраціях», який визначає організацію та

порядок діяльності між цивільними та військовими адміністраціями для забезпечення і нормалізації життєдіяльності населення в районі проведення антитерористичної операції.

Україні необхідна дієва регіональна соціально-економічна політика, яка, стримуючи монополію бізнес-еліти, була здатна вирішувати нагальні питання кожного з регіонів. Насамперед, необхідна децентралізація влади в регіонах, реформа місцевого самоврядування. Це, в свою чергу, дозволить чітко розмежувати повноваження між різними органами місцевого самоврядування, органами виконавчої влади і органами місцевого самоврядування.

Наявність значних територіальних нерівностей у соціально-економічному розвитку регіонів вимагає також розробки комплексу заходів:

- забезпечення ефективного використання регіонального потенціалу на основі реальної його оцінки;

- визначення регіонами довгострокової стратегії соціально-економічного розвитку, розробка та виконання програм регіонального розвитку з врахуванням можливостей кожного регіону;

- проведення структурної перебудови регіонів та створення умов розміщення виробництва в економічно відсталих регіонах, що забезпечить сталий розвиток;

- підвищення інвестиційної привабливості регіонів.

Реалізація цих напрямків поряд з децентралізацією влади і зміцненням місцевого самоврядування на практиці сприятиме збалансованому розвитку як економіки окремих регіонів, так і України в цілому, вирішення комплексу соціально-економічних, демографічних та екологічних проблем, підвищення доходів її громадян та зміцнення конкурентних позицій країни в умовах триваючої інтернаціоналізації та глобалізації.

Науковий керівник: А.О. Задоя, доктор економічних наук, професор.

В. Витвицкая

Університет імени Альфреда Нобеля, г. Дніпро

ОСНОВНЫЕ АСПЕКТЫ БЕЗРАБОТИЦЫ ВЫПУСКНИКОВ ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ

Безработица среди выпускников высших учебных заведений одна из самых популярных социально-экономических проблем нашего времени. Далее нами рассматривается проблема — это выпускники

ВУЗов, которые не могут найти работу по своей специальности или найти ту работу, которая удовлетворила бы их по всем критериям.

Безработица – это социально-экономическое явление, при котором составляющая часть трудоспособного населения желает и способно трудиться, но не может найти себе работу и стать резервной армией труда.

При оценивании молодежного рынка труда, можно заметить, что сильно выделяется низкая конкурентоспособность молодёжи со старшими возрастными группами. Но почему это происходит? Начнем с более распространенной причины, которая обуславливается тем, что в большинстве случаев работодатель не хочет брать молодых и без опытных специалистов, и в своих «требованиях» он отмечает опыт работы, который должен превышать как минимум 1 год работы. Отсюда возникает вопрос: «Откуда, студенту, который только что отучился в ВУЗе 5 лет, взять опыт работы?». Ведь не каждый студент дневной формы обучения может во время учёбы получать опыт работы в своей будущей сфере деятельности. Конечно же студентам заочной формы обучения намного легче получить этот «опыт работы».

Но также есть не менее распространенная причина, когда выпускник завышает свои требования. Многие выпускники ВУЗов приходят уже с завышенной планкой заработной платы. Не осознавая того, что для достижения той или иной планки, нужно работать не один день, а иногда и не один год.

Так же причиной безработицы выступает слишком низкий спрос на рабочую силу. Это может изменить государство, если снизит налоги или повысит государственный доход. Так же будущий студент при поступлении в ВУЗ должен брать на вооружение востребованность профессии и состояние рынка труда.

На рис. 1 мы можем увидеть, что уровень безработицы за последние 5 лет увеличивался. Резкий скачек безработицы был с 2013 по 2014 г., после уровень безработицы был более стабилизирован.

Следовательно, среди студентов и выпускников высших учебных заведений проводится умелая политика подбора профессии и как правильно формируются умения общаться с работодателем качеством, которым должен обладать человек, который хочет найти ту или иную работу.

Большинство опускает руки сразу же после первой неудачной попытки, и думает, что работа им будет дана сразу, как они ее захотят, но нужно проявлять терпение и свои умения. На это может уйти много времени, но все вознаграждается.

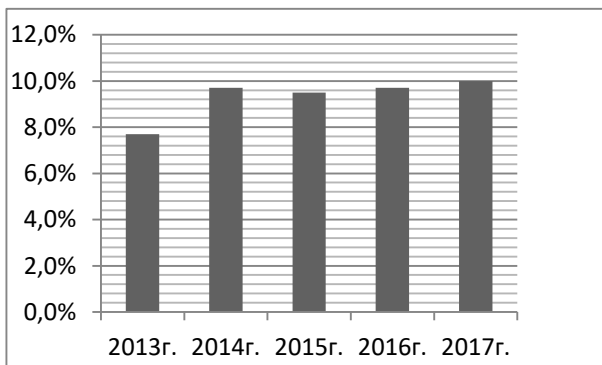

Рис. 1 Уровень безработицы [1]

Список использованных источников

1. Державний комітет статистики України: база статистичних даних України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua> – вільний. – Мова укр.

Научный руководитель: Э.Н. Лимонова, кандидат экономических наук, доцент.

О. Ворона

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ВІДОБРАЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНИХ РАХУНКІВ

Система національних рахунків – це комплексна, послідовна, узгоджена система оцінки економічних операцій і показників, які застосовуються для опису та аналізу макроекономічних процесів [1].

Систему національних рахунків можна назвати статистичною моделлю ринкової економіки. Вона поєднує всі сфери діяльності економіки країни та показує економічні зв'язки між витратами та доходами і виробництвом. Основним призначенням цієї системи є формування інформації про стан економіки країни. В системі національних рахунків важливе місце займає показник валового внутрішнього продукту країни. Валовий внутрішній продукт – показник економічного розвитку, є макроекономічним та інтегрованим показником. ВВП – охоплює результати діяльності на території певної країни та не залежить від громадянства робітників та національної

приналежності підприємств, але за винятком товарів, які були виготовлені іноземними компаніями з національної сировини та матеріалів.

Таблиця 1

ВВП і ВНД України 2010-2016 рр. (млн.грн) [2]

Назва показника	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Валовий внутрішній продукт	1082569	1302079	1459096	1522657	1586915	1988544	2372791
Валовий наявний дохід	1111879	1321414	1486161	1550122	1613546	2044086	2454607

Виходячи з даних наведених у табл. 1, можна розрахувати показники чистих доходів, які Україна отримує від іноземних країн. Результати розрахунків представлені у табл. 2.

У табл. 2 наведені результати розрахунків, а саме чистий дохід від іноземних країн та його частка у валовому внутрішньому продукті України. Чистий дохід від іноземних країн – це той дохід, який країна отримує від трудових мігрантів.

Таблиця 2

Чистий дохід від іноземних країн та його частка у ВВП України 2010-2016 рр. [2]

Назва показника	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Чистий дохід від іноземних країн (млн.грн)	29310	19335	27065	27465	26631	55542	81816
Частка чистого доходу від іноземних країн у ВВП (%)	2,7	1,48	1,85	1,8	1,68	2,79	3,44

Зростання частки чистого доходу від іноземних країн у ВВП спостерігалось у 2015 - 2016 рр., це пов'язано з рівнем інфляції та змінами курсу валют. У 2011 – 2014 рр. навпаки спостерігалось зниження частки показника у ВВП, це пов'язано з рівнем інфляції, індекс інфляції в ці роки був значно вищий за інші, показник ВВП теж виріс, відповідно частка іноземних доходів зменшилась. У 2015 р. порівняно з 2014 р. частка у ВВП збільшилась, це можна пояснити курсом гривні, а саме з його падінням, тому що іноземна валюта обмінюється на більшу кількість гривні, відповідно дохід з-за кордону зростає.

Цей показник у 2016 р. значно збільшився в порівнянні з попередніми роками та досяг рекордної відмітки. Стрімке збільшення доходу від іноземних країн пов'язано з міграцією населення України. У 2016 р. за кордоном легально працювали та проживали близько 5 млн українців, про це свідчать статистичні дані Міністерства закордонних справ України [3].

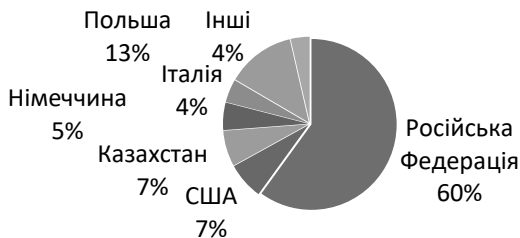

Рис. 1. Основні країни призначення трудових емігрантів з України [3].

Трудова міграція викликана не достатньою кількістю робочих місць, погіршенням економічної ситуації в країні, розміром заробітної плати та інтенсивними програмами залучення українських фахівців до інших країн. Трудова міграція населення також пов'язана з офіційним рівнем безробіття, тобто у 2016 р. спостерігалось постійне зменшення рівня безробіття в Україні з 1,9% до 1,5%, але ці данні розраховані лише за зареєстрованими в Державній службі зайнятості громадянами, які встали на облік. Багато людей які за різних обставин втратили роботу, не встають на облік у центр зайнятості, а їдуть шукати роботу за кордоном. Саме тому статистика не відповідає реальності.

Список використаних джерел

1. Розпорядження «Про схвалення Концепції розвитку системи національних рахунків» від 25 липня 2002 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/413-2002-p>
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/vvp/znr/znr_u_12.htm
3. Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mfa.gov.ua/ua>

Науковий керівник: О.А. Задоя, викладач.

UKRAINE'S INTEGRATION INTO THE WORLD COMMUNITY

The processes of globalization of the world's economic life, that is growing and the impact of global trends on the economies of individual countries make it necessary for each of them to determine their place in the world economy.

Nowadays, in the development of Ukraine as an independent state, entry into the world community and development in it – is one of the priority directions, but if our state claims to actively participate in the world's processes, it must find its place in the new system of international relations and become completely modern.

The need for Ukraine's integration into the world economy is conditioned by the fact that such a civilized country as Ukraine, with such a huge potential, just cannot be sidelined from the global processes that cover and characterize the directions and prospects for the development of the world economy. The need for the development of international relations is conditioned by the need to use the enormous world scientific and technical potential. Cooperation with foreign companies and institutions in this direction will benefit the country not only through the introduction of scientific and technical achievements, but also through its participation in its development. Indeed, in modern conditions, the focus in the international sphere is replaced by scientific and production cooperation, information, infrastructure and the exchange of services.

Despite all this, to date, along the path of Ukraine's integration into the world economy there are a number of obstacles. Let's consider some of them: significant Ukraine's external debt, reduction in production and investment activities, a persistent drop in labor productivity, a huge deficit in the state budget, a low socioeconomic effect of Ukraine on the activities of joint ventures, a rapidly declining standard of living and an increasing level of unemployment. To the extent of their overcoming, production and technical cooperation and the integration process as a whole will be deepened. Due to certain political and, consequently, economic problems Ukraine is noticeably behind and does not have any time for the processes that are taking place in neighboring EU member states. If we take into account, for example, the resources that Ukraine owns, its geographical location, scientific and technical potentials, rapidly changing world

development trends, then Ukraine has high chances to correct the current situation.

Ukraine's entry into the world's global economic ties is necessary in order to gain additional impulses for economic growth, increase the efficiency and competitiveness of the national economy and improve the standard of living of citizens.

Integration of Ukraine into the world community is first of all understood as entering the EU. Analyzing the state of integration in the European community, it should be noted the participation of Ukraine in international organizations and projects. Ukraine is one of the founders of the United Nations. In 1992, Ukraine became the subject of international economic relations. She joined a number of international economic organizations: the IMF, IBRD, EBRD, and the Council of Europe.

Integration of Ukraine into the world economy will not only accelerate the transformation of our country's economic system, but will also enable Ukraine to become an equal participant in international cooperation with countries of other continents. In addition, this will not only cause significant structural changes in the economy of our country, but also could positively affect the world economic situation as a whole.

Ukraine is actively developing relations with the EU in the field of business and investment. The parties pledged to provide conditions for entrepreneurship to Ukrainian companies on the territory of the EU countries and support the activities of companies from EU countries on the territory of Ukraine.

For effective cooperation of the EU with Ukraine, it is necessary to achieve a rapprochement between the customs systems of both sides, bring Ukraine's standards in line with the technical regulations of the EU, develop cooperation in the field of transport and communications and adapt the statistical system of Ukraine to international standards.

In conclusion, we can say that in order to ensure the widespread inclusion of Ukraine in the world economy and international cooperation, it is necessary to form an effective mechanism for foreign economic relations. This mechanism is an aggregate of specific forms of relations, as well as a system of legal, organizational, managerial and financial-economic levers that ensure the effective interaction of national economic structures with the world economy in order to accelerate the development of the country's productive forces and increase the socio-economic indicators of the life of its population.

Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Associate Professor.

КОНЬЮНКТУРА МИРОВОГО РЫНКА ЗОЛОТА

В мировом сообществе сложилось так, что количество золотых запасов было и есть главным признаком валютно-финансовой мощи той, или иной страны, залогом успешного преодоления экономических и политических кризисов. По-большому счету, наличие золота является гарантией успешности государства, как на национальном, так и на мировом уровне.

Актуальность темы нашей работы обусловлена большой долей золота на товарных и финансовых рынках мира, постоянный интерес к нему инвесторов. Проведя анализ развития мирового рынка золота, можно сделать прогноз повышения динамики золотовалютных резервов стран, эффективности операций с золотом и использования его в качестве актива для инвестиций на международном финансовом рынке [1].

Исследованием проблемы торговли этим драгоценным металлом, с научно-экономической точки зрения, занимались такие учёные, как Дж. Джагерсон, У. Хансен, Джон Дж. Мэрфи, М. Мэлони, Н. Льюис, А. Лайди и др. Но, как показывает практика, этих исследований ещё недостаточно [2].

Поэтому целью нашей работы является обзор и анализ особенностей конъюнктуры мирового рынка золота.

Под конъюнктурой подразумевают совокупность признаков и показателей, которые характеризуют текущее состояние экономики. Исследование конъюнктуры предполагает анализ ситуации на рынке и ее прогнозирование. По итогам этого исследования можно дать ответы на такие вопросы: в какой момент и по каким ценам следует продавать или покупать товар, в нашем случае золото [3].

Перед тем, как ответить на эти вопросы, давайте посмотрим, какая ситуация предстоит на международном рынке золота сейчас.

Согласно прогнозам МВФ, рост мировой экономики в 2018 году составит 3,7%. В МВФ считают, что наибольший подъем продемонстрирует экономика Китая, почти на 7 %. Также вырастет экономика Бразилии и России, соответственно, на 1,5 и 1,8% [4].

В последние годы, по данным World Gold Council, годовой выпуск золота в среднем составляет около 2 500 тонн. Самыми большими его потребителями являются ювелирная, электронная и медицинская отрасли промышленности (около 2000 тонн), частный и

институциональный сектор потребляет около 1500 тонн. Фактически все государства используют золото в качестве страхового и резервного фонда. В подтверждение этого говорят следующие цифры: более 31000 т. золота сосредоточенно в Центральных банках государств и резервах МВФ, большая их часть может быть выставлена на продажу. Также нужно отметить, что большие объемы золота имеются у населения (ювелирные украшения, монеты и др.) [3].

Цены на золото и спрос на него зависят от мировой экономической ситуации. Со времени начала мирового экономического кризиса, то есть с 2008 года, добыча золота в мире ежедневно растёт, а его запасы сокращаются. Страны увеличивают золотодобычу, чтобы укрепить свою экономику. Подобная политика оправдывает себя и дает хорошие результаты - цены на драгметалл растут, хотя объем добычи увеличивается. А с учетом того, что запасы этого элемента на земле истощаются, цена на него будет неуклонно расти [5].

Какие есть варианты покупки физического золота? Есть два способа вложений: в инвестиционные монеты и слитки. Но, как говорят эксперты, предпочтение стоит все-таки отдать монетам, поскольку в случае их последующей продажи не нужно будет уплачивать НДС в отличие от операций со слитками. По словам тех же экспертов, физический металл есть страховкой от инфляции и других экономических проблем, а золотые акции основой для спекуляции и доходов «с плеча» [4].

Так когда же выгодно покупать золото? Эксперты, анализируя мировой рынок золота за последние 40 лет, выделили такую тенденцию: в марте каждого года золото наиболее дешево. Поэтому, именно в марте они рекомендуют покупать этот драгоценный металл. Но суть, конечно же, заключается не в том, чтобы покупать золото в марте, а в том, чтобы купить его во время следующего падения, когда бы оно ни было, и с максимальной прибылью. А если говорить о продаже, то следует не забывать о глобальной картине на мировом рынке, обрисованной немного ранее: цена на золото будет расти и расти [6].

Выгодно будет ли покупать золото в контексте мирового падения доллара? Думаю, да. Его можно будет конвертировать в иные стабильные валюты, например, швейцарский франк, австралийский доллар или японскую иену. Швейцарская банковская система считается одной из мощнейшей в мире, а франк, соответственно, одной из самых стойких валют во время мировых кризисов. То же самое можно сказать и об австралийском долларе и японской иене [5].

В заключение можно сделать следующие выводы:

- Мировой рынок золота будет активно развиваться: добыча золота возрастет, как и цена на него, а его запасы будут уменьшаться.
- Прежде, чем принимать решение о купле-продаже золота, нужно дожидаться повышения ставки ФРС и только после этого принимать необходимые действия.
- В результате дестабилизации доллара, золото для ликвидности можно будет трансформировать в швейцарский франк, американский доллар или японскую иену, более стабильные валюты.

Список использованных источников

1. Аникин А.В. Золото: международный экономический аспект / А.В. Аникин. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Междунар. Отношения, 1998. – С. 285–292, 320–323.
2. Алмазова О.Л. Золото и валюта: прошлое и настоящее / О.Л. Алмазова, Л.А. Дубоносов. – М.: Финансы и статистика, 2007. – 138 с.
3. Архипов В.Я. Мировой рынок золота и его перспективы. – М.: Финансы, 2013. – 69–71 с.
4. Писарев Андрей. Ликбез по золоту: как лучше всего покупать драгоценный металл [Электронный ресурс] / А. Писарев // . – Режим доступа к источнику: <https://www.rbc.ru/money/12/05/2017/5915c2889a79474f609daaab>
5. Рейтинг мировых лидеров по добыче золота [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://hochuzoloto.com/dobycha/strany-lidery-ro-dobyche-zolota.html>
6. Кларк Джефф. В какой месяц лучше покупать золото? [Электронный ресурс] / Дж. Кларк. – Режим доступа к источнику: <http://goldenfront.ru/articles/view/v-kakoj-mesyac-luchshe-pokupat-zoloto/>

Научный руководитель: А.А. Задоя, преподаватель.

С. Герашенко, М. Колотило
ДВНЗ «Національний гірничий університет», м. Дніпро

ПРЯМІ ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Іноземні інвестиції відіграють важливу роль в будь-якій економіці, українська економіка також не є винятком. Прямі іноземні інвестиції – найбільш затребувана форма капіталовкладень для економік, що розвиваються, так як вона дозволяє реалізувати безліч великих проектів, сприяє створенню робочих місць. Крім того, в

країну надходять нові технології, нові практики корпоративного управління, систем маркетингу і т. д.

Як відомо, надходження нових прямих інвестицій в нашу країну різко скоротилося після початку політичної кризи в 2014 р., військових дій на сході України та анексії Криму. Через кілька років показники трохи поліпшилися. Наприклад, в 2016 р. іноземні інвестори вклали в економіку України 4,406 млрд. дол. США, що на 17, 1% більше показника за 2015 р. Тенденція може здатися позитивною. Але варто врахувати, що, згідно з даними, наведеними на сайті Державної служби статистики, ключовим інвестором України є Кіпр, як і в попередній докризовий період (рис. 1). Саме з цією країною було пов'язано багато гучних скандалів з офшорами.

Сама держава Кіпр не робить інвестиції в економіку України. Інвестиції, які надходять звідти - це інвестиції власників українського бізнесу, які виводять їх за кордон, а потім інвестують в Україну. Більшість інвестицій з офшорів в Україну - це український капітал, власники якого використовують компанії на Кіпрі і в інших країнах заради оптимізації оподаткування та отримання специфічного правового статусу. Це відображає корупційний характер ведення бізнесу в нашій країні. В результаті економіка не розвивається, а стоїть на місці. Реальні прямі інвестиції в нашу економіку знаходяться на дуже низькому рівні. Це є підтвердженням того, що інвестиційний клімат в Україні не є сприятливим.

Дуже часто для оцінки надійності вкладень використовують кредитні рейтинги і економічні індекси. На сьогодні існує достатньо велика кількість рейтингів інвестиційного клімату держави, які регулярно публікуються та відрізняються один від одного головним чином переліком складових, які беруться до уваги під час розрахунку. Своєрідним барометром конкурентоспроможності, а відповідно і інвестиційного клімату держави є наступні індекси: індекс глобальної конкурентоспроможності (Global Competitiveness Index), індекс ведення бізнесу (The Doing Business), індекс економічної свободи (Heritage Foundation), індекс сприйняття корупції (Transparency International), індекс інвестиційної привабливості країн (BDO International Business Compass). Так, наприклад, у рейтингу за Індексом інвестиційної привабливості Україна За 2015-2016 рр. опустилася з 89-го на 130 місце серед 174 країн світу, втративши за рік сорок одну позицію. Основними причинами нашого зниження в рейтингу за цим індексом, який є одним із головних показників розвитку країни, названо політичну нестабільність, тотальну корупцію, високу інфляцію, недоступність дешевих і довгострокових кредитів, високий рівень злочинності, поганий стан здоров'я громадян, малокваліфікована робоча сила.

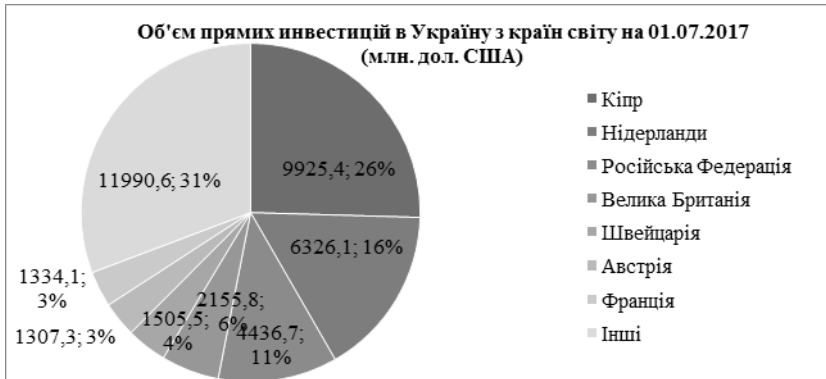

Рис. 1. Об'єм прямих інвестицій в Україну з країн світу на 01.07.2017 (млн. дол. США) [1]

Державі потрібно вживати всіх можливих заходів задля залучення реальних іноземних інвесторів. Сьогодні економіка України як ніколи потребує нових проектів і іноземної підтримки і вимагає значних фінансових інвестицій. У сучасних умовах для виходу економіки України з кризового стану інвестиції є найбільш ефективним важелем, і створення інвестиційної привабливості стає одним із головних завдань. Грамотна політика держави, боротьба з корупцією, ведення ефективних реформ, врегулювання військового конфлікту на сході країни, створення необхідної нормативно – правової бази щодо захисту прав інвесторів, забезпечення реальних механізмів підтримки інвестиційної діяльності – все це значно могло б підвищити привабливість України для інвесторів.

Перераховані заходи, звичайно ж, не вирішують усіх проблем із залучення інвестицій в економіку країни, але їх можна розглядати як основні напрямки в сфері вдосконалення інвестиційного процесу.

Таким чином, Україна потребує поліпшення інвестиційної діяльності та політики по залученню іноземних інвестицій. На сьогоднішній день однією із стратегічних цілей української зовнішньоекономічної політики є забезпечення сприятливого інвестиційного клімату та активне залучення країни до міжнародних інтеграційних процесів. Від реалізації цього завдання залежить соціально-економічна динаміка країни, можливість модернізації національної економіки. Все це потребує послідовної та ефективної роботи політичного керівництва країни.

Список використаних джерел

1. Державний комітет статистики України: база статистичних даних України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua> – вільний. – Мова укр.

К. Голошапова

Університет імени Альфреда Нобеля, г. Дніпро

КРИПТОВАЛЮТА В УКРАЇНІ: ЧТО СЛЕДУЕТ ЗНАТЬ

Последнее время многие задаются вопросом: криптовалюта – что это?

Криптовалюта – это цифровая (виртуальная) валюта, единица которой – монета (англ. -coin). Монета защищена от подделки, т.к. представляет собой зашифрованную информацию, скопировать которую невозможно (пользование криптографии и определило приставку «крипто» в названии). И в чём же отличие привычных нам денег в электронном виде от электронной криптовалюты? Чтобы наличные деньги преобразовать в уже хорошо знакомый нам электронный вид, нужно сначала внести физические купюры посредством платежного терминала или банка. Это значит, что электронный вид обычной валюты является одной из форм её представления. В свою очередь, криптовалюта не имеет физического воплощения, эмитируется непосредственно в сети и никак не связана ни с какой-либо обычной валютой, ни с любой государственной валютной системой. Таким образом, ответ на вопрос «криптовалюта — что это» простыми словами будет звучать как «это электронные деньги».

Деятельности, характеризующей добычу электронной валюты в сети, присвоили название – майнинг. Заниматься майнингом могут все желающие, которые имеют в своем распоряжении компьютерное оборудование и со специально предназначенным программным обеспечением. В процессе майнинга вычислительные мощности оборудования решают алгоритмы, сложность которых постепенно растет и, решив, добывают монету – набор зашифрованной информации. Доказательством наличия монеты в сети служит блокчейн – своего рода учетная запись. Хранится данная валюта децентрализованно, распределенной по электронным криптокошелькам пользователей [1].

Из ее свойств и особенностей вытекают преимущества и недостатки по сравнению с обычными традиционными валютами, приведённые в табл. 1.

Таблица 1

Преимущества и недостатки криптовалюты [1]

<i>Преимущества криптовалюты</i>	<i>Недостатки криптовалюты</i>
Алгоритм, позволяющий добывать криптовалюту, всем, кто имеет желание	Риск потери сохранности электронных криптокошельков из-за отсутствия регулирующих механизмов
Анонимность транзакций — информация о владельце криптокошелька отсутствует (есть только номер кошелька)	Высокая волатильность из-за специфики использования
Децентрализованный характер, отсутствие единого цифрового банка, отсутствие контроля за транзакциями и платежами	Со стороны национальных регуляторов возможны негативные действия в ее отношении (например, запрет НБУ на операции с криптовалютами)
Стойкость к инфляции (эмитируется ограниченное количество монет)	Потеря пароля к электронному криптокошельку или его неработоспособность ведут к безвозвратной утрате всех находящихся в нем криптовалют.
Защищенность: отсутствие возможности её скопировать.	С повышением уровня сложности становится нерентабельным майнинг криптовалют на оборудовании отдельных пользователей.

BitCoin (биткоин) – наиболее распространенная на данный момент криптовалюта, которой присущи все вышеперечисленные преимущества и недостатки. В 2007-2009 гг. некой группой лиц был разработан уникальный алгоритм биткоина и началась ее эмиссия и добыча в сети. Сначала биткоин был мало известен и был уделом IT-специалистов. Количество майнеров вследствие этого было ограничено, добыча шла неторопливо, процессом внедрения биткоина в жизнь никто не управлял (соответственно, отсутствовали какие-либо стратегии и концепции), вообще не было ясности, для чего нужен биткоин и что с ним делать. Невысока была и стоимость добычи – от 0,1\$ за монету. Но в 2010 г. одна из бирж предоставила возможность

обменивать биткоин на реальные деньги (по невысокому курсу), что и стало решающим моментом в существовании криптовалюты и привело её к прорыву. Тем временем, криптовалюта привлекла немалый интерес некоторых порталов подпольной торговли, учитывая факт анонимности транзакций с помощью биткоина, Все это вызвало быстрый рост интереса, биткоин получил известность, стоимость стала очень быстро расти, а трейдеры привели биткоин к глобальному уровню известности.

Таким образом, биткоин сегодня занял позицию самой популярной криптовалюты, которая обладает ещё и самой большой капитализацией в 3,2 млрд. \$. Сегодня биткоины можно обменять в некоторых банкоматах на обычные валюты, некоторые торговые точки и сайты принимают биткоины в качестве оплаты товаров и услуг, биткоин давно утратил свою начальную зависимость от институтов подпольной торговли, и сейчас биткоин используется и на финансовых рынках и в реальном секторе [2].

Статус криптовалют в Украине законодательно по-прежнему не урегулирован, но это не значит, что цифровые коины запрещены. Однако, стало известно, что 6 октября 2017 г. в Верховной Раде Украины был зарегистрирован законопроект об обороте криптовалют. Так, государственное управление в сфере обращения криптовалют предлагается возложить на Национальный банк Украины. Для этого планируется дополнить закон *О Национальном банке Украины* пунктом, который наделяет НБУ функциями определения порядка создания и деятельности криптовалютной биржи, мониторинга всех криптовалютных транзакций, порядка идентификации субъекта криптовалютных операций [3].

Предполагается, что государство не несет обязательств, а также не возмещает стоимость криптовалюта в случае ее обесценивания или потери по любым другим причинам.

Ранее же, Нацбанк был настроен категорически против использования виртуальной валюты. Но ведь не разумно отторгать мировой прогресс и развитие криптовалют в практике международных валютных расчетов. Глупо отказываться от такого ноу-хау, потому что на данный момент своего существования электронные деньги имеют высокий риск подверженности мошенническим действиям, а также из-за их потенциальной опасности. Следует отметить, что в апреле 2017 г. в Японии наделили биткоин и другие криптовалюты статусом платежных средств. Южная Корея также намерена легализовать криптовалюты. Кроме того, Индия сообщила о планах заняться регулированием криптовалют. Будет ли в Украине развиваться система биткоин, покажет лишь время и выработка качественной системы

контроля над выполнением цифровых операций. Нужно помнить, что всё новое всегда вызывает опаску, но это совершенно не означает неприемлемость разного рода изменений. Не исключено, что система цифровых денег вскоре станет единственной в Украине.

Список использованных источников

1. Легализация криптовалют в Украине [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://biz.nv.ua/finance/v-ukraine-predlozhili-legalizirovat-kriptoaljutu-2000460.html>

2. Криптовалюта в Украине: нынешнее положение вещей и перспективы [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://lawyer.ua/articles/kriptoalyuta_v_ukraine_nyneshnee_polozhenie_v_eshchey_i_perspektivy.html

3. В Верховную Раду подали законопроект о криптовалютах [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://biz.nv.ua/finance/v-radu-podali-zakonoproekt-o-kriptoaljutah-1977976.html>

Научный руководитель: А.А. Задоя, преподаватель.

V.Holubenko

Alfred Nobel University, Dnipro

OFFSHORE ZONES AND THEIR ROLE IN THE WORLD ECONOMY

At the present stage, the mechanism of the global economy is linked to the process of globalization, the increase in the accessibility of various resources, the free movement of capital in international financial markets, the flight of capital abroad. i.e. escape of fund abroad. Today the practice of offshore zones is frequently used as a natural business component of tax planning in the daily economic activities of a large number of enterprises in both foreign countries and Ukraine.

The term "offshore zone" means a state or a part of it, within which a special regime for registration and activity is determined for non-resident companies. In some countries, the term "tax evasion" is also used. The offshore zone is one of the varieties of special economic zones, a specific form of organization of commercial activity.

Offshore zones give the companies using them the following advantages:

- tax benefits,
- considerable freedom in the conduct of financial statements,

- the practical lack of exchange controls,
- the ability to conduct transactions with residents in any foreign currency,
- write-off of costs on the spot,
- anonymity,
- secrecy of financial transactions

Offshore zones can differ greatly in the administrative environment of offshore companies, reporting requirements, taxes and so on. Therefore, an offshore zone for the registration of an offshore company is chosen certain type of business, for a specific offshore scheme, and sometimes for a particular financial transaction.

Existing offshore zones can be divided into 3 groups: classical offshore zones (Bahamas, British Virgin Islands), zones with low taxation (Luxembourg, Netherlands) and other zones (Cyprus).

The role of offshore zones is determined by the following advantages that are provided to the business entities:

- optimization of taxation;
- almost complete absence of currency control;
- simplified procedure for preparation and submission of financial statements;
- the ability to protect assets from outside interference.

Also, offshore zones have a number of shortcomings, such as:

- reputational risks;
- growing attention from national and international competent authorities;
- financial and tax barriers.

The following may be attributed to the peculiarities of using offshore zones by economic entities of Ukraine:

- the absence of offshore zones within the country;
- use of foreign jurisdictions as offshore zones;
- high integration of international offshore zones into the country's economy.

Data on funds of Ukrainian origin, which settled in offshore, according to rough international estimates, range from \$ 117 billion (Global Financial Integrity) to 167 billion (Tax Justice Network). In equivalent, it is 1.5-2 annual GDP of Ukraine. Estimation of Ukraine's annual off-shore losses reaches 11-12 billion dollars, which is equal to the volume of loans it received from the IMF.

*Scientific supervision by A. Zadoia, Lecturer,
Language supervision by S. Medynska, Senior Lecturer.*

THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC EXCHANGE

As far as you know the world community gets ahead. We try to come along with time and come up with something new. Our future is facilitated by the scientific technical revolution. And in this work we are going to cover the topic of scientific international exchange. International exchange has come out of scientific technical revolution. And purpose of this work is to determine the main merits of this global trend.

We will consider an idea of the international exchange and its major goals. And the tasks of our work are to talk over about meaning, impact and purpose of international scientific and technological exchange. Also we will boil down to the history of scientific and technological revolution.

The objects of our work are implementation of new ideas, developments and their applying in the global economy. The subjects are the states, companies, which represent an exchange. I would like to make out how international scientific and technological exchange affects the international economy and relationship.

Scientific technological developments improve the level of the life of every country and economy in the whole.

Some discoveries are able to reduce the costs of the concern, attain a high quality production and increase a capacity of the made goods. Moreover, the scientific technological equipment can replace the used resources, help to economize on the labor and raw materials. It maintains the market and diversifies the goods and services. As a result, the rate of GDP increases, national economy grows, and the global economy might as well grow, because the world economy is the mix of the national economies (macroeconomic of each country and its relations).

Moreover, it should be emphasized, that the international exchange is one of the types of international economic relations as well as monetary and financial and credit relations, flow of capital.

The Scientific and technical revolution, and reasons for the introduction of international scientific and technological exchange should also be considered.

As far as you know the international scientific and technological exchange is connecting with the scientific and technological revolution. In the 20 century the industry had been developing and the manufacturing with handwork had been forced out. After the Second World War the governments have been introducing an exchange in the global economy to

help the other countries to be restored after the ruins. And in addition, the exchange is necessary, because the developed countries start to move from the using of the raw materials to the using of the modern technologies.

Finally, we consider the international scientific and technological exchange nowadays.

People make a large effort to research our world. They discover special equipment for the researching of space and environment. The companies put up a rapprochement with the other companies to develop their conditions.

Medicine is developed too. For example, the cure against the cancer is found out. Now medicine is able to eliminate different diseases. Many countries use energy saving systems. They have electro cars, also they use sun battery. Now we can procure technologies that are used in our casual life every day. I have brought out that it provides a convenience to us.

*Scientific supervision by A. Zadoia, Doctor of Science, Full Professor,
Language supervision by G. Miasoid, PhD in Pedagogy, Associate
Professor.*

В. Грідасова
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ПОКАЗНИКИ ВВП НІМЕЧЧИНИ ЗА ОСТАННІ 10 РОКІВ: ПРИКЛАДИ ДЛЯ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Німецька економіка - п'ята найбільша економіка в світі (в розрахунку за паритетом купівельної спроможності) і найбільша в Європі - є найбільшим експортером машин, транспортних засобів, хімікатів, і побутового обладнання. Як її західноєвропейські сусіди, Німеччина стикається з суттєвими демографічними труднощами в довгостроковому періоді. Низькі коефіцієнти народжуваності і зниження чистої імміграції збільшують тиск на систему соціального забезпечення і вимагають структурних реформ

Реформи, розпочаті урядом канцлера Герхарда Шредера (1998-2005), стали запорукою сталого економічного зростання в 2006 і 2007 рр. і зниження безробіття. Ці реформи дали змогу практично зберегти рівень зайнятості під час спаду 2008-2009 рр. – найглибшого, починаючи з часів Другої світової війни. ВВП Німеччини скоротився на 4,7% у 2009 р., але виріс на 3,6% у 2010 р. За оцінками Федерального уряду, у 2011 р. економічне піднесення в країні продовжилось, а ВВП виріс на 2,3%.

До 2007 р. Німеччина займала відповідно третє і четверте місце. У 2009 р. спад в німецькій економіці склав рекордні 4,7%. ВВП Німеччини зріс у другому кварталі 2010 р. на 2,2%, що є найкращим показником за останні 20 років, повідомляв Bloomberg. Цей результат набагато перевершив прогнози аналітиків, що чекали підйому лише на 1,3-1,4%.

Основну підтримку зростанню економіки в країні надав експорт. На той час Німеччина була другим за величиною експортером у світі і глобальний попит на німецькі товари сприяв швидкому відновленню національної економіки. При цьому внутрішнє споживання в країні також значно збільшилось.

У 2011 р. в рейтингу країн за загальним обсягом ВВП Німеччина займала третє місце, і п'яте місце в рейтингу за обсягом ВВП за паритетом купівельної спроможності.

ВВП Німеччини зріс у другому кварталі 2012 р. на 0,3%, в той час як у попередньому кварталі зростання показника склало 0,5%, згідно з попередніми даними Федерального статистичного агентства ФРН.

ВВП на душу населення у Німеччині у 2013 р. становив 45091 доларів., Займав 24 місце в світі і був на такому ж рівні, як ВВП на душу населення у Бельгії (47261 доларів), Ісландії (46520 доларів), ОАЕ (43049 доларів). ВВП на душу населення в Німеччині був більше, ніж ВВП на душу населення у світі (10553 доларів) на 34538 доларів.

Економічне зростання в Німеччині за підсумками 2016 р. склало 1,9%. За даними Федерального статистичного відомства, у IV кварталі найбільша економіка Європи додала 0,4% у порівнянні з попереднім кварталом.

ВВП Німеччини зростає стабільними темпами, швидше ніж у країнах євросони і в США, незважаючи на «Brexit» і теракти.

Експерти відзначають, що підйом економіки підтримав стрибок в урядових витратах (на 0,8%), зокрема на вирішення питань, пов'язаних з міграцією, і приплив інвестицій в сектор будівництва (на 1,6% в IV кварталі).

Завдяки стабільному розвитку економіки Німеччина в минулому році зуміла досягти найвищого профіциту громадських бюджетів з моменту об'єднання країни в 1990 р.

Німецька економіка продовжує рости стабільно і високими темпами. За підсумками 2-го кварталу 2017 р. ВВП Німеччини збільшився на 0,6% в порівнянні з попереднім 1-м кварталом і на 2,1% – в порівнянні з аналогічним періодом минулого року, повідомило Федеральне статистичне відомство (Destatis).

При цьому позитивні імпульси забезпечив головним чином внутрішній ринок, йдеться в поширеному Destatis повідомленні. У ньому вказується, що "як домашні господарства, так і держава значно збільшили свої споживчі витрати". До того ж зросли інвестиції в промислове обладнання та будівництво. У той же час зовнішньоекономічна діяльність справила гальмуючу дію, оскільки імпорт зростав більш високими темпами, ніж експорт.

Використовуючи досвід Німеччини, Україна повинна зробити два основні кроки для виходу з кризи:

По-перше, в Україні вітчизняне виробництво може задовольнити лише частину потреб населення, результатом чого є необхідність імпортувати значні обсяги різних товарів, тоді як в Німеччині за часів кризи, виробництво збільшувалося в рази.

І друге: в Німеччині пріоритетним є розвиток малого і середнього бізнесу, то він отримує неймовірно величезну підтримку з боку держави - як фінансову, так і юридичну, консалтингову та т.д. При цьому, це не означає, що великий бізнес страждає. В нашій державі зараз політика підтримки великого бізнесу, а дрібний і середній все більше закриваються.

Саме удосконалення даних пунктів допоможе підняти показник ВВП країни.

Науковий керівник: О.А. Задоя, викладач.

Е. Гудзовська
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ВПЛИВ ТУРИЗМУ НА РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Сучасна індустрія туризму - одна з найприбутковіших і найдинамічніших галузей світового господарства. В умовах розбудови української держави туризм стає дійовим засобом формування ринкового механізму господарювання, надходження значних коштів до державного бюджету, однією з форм раціонального використання вільного часу, проведення змістовного дозвілля, вивчення історії рідного краю, залучення широких верств населення до пізнання історико-культурної спадщини.

В умовах уповільненого розвитку промислових підприємств спостерігається інтенсивний процес відтоку робочої сили з традиційно провідних галузей економіки України (металургійної, машинобудівної, оборонної та ін.) в сферу надання послуг. Це закономірний процес розвитку світової економіки. Слід зазначити, що вартість створення

одного робочого місця в сфері туризму в 20 разів менше, ніж в промисловості.

Туризм не тільки прямо або побічно охоплює більшість галузей економіки, в тому числі промисловість, сільське господарство, будівництво, транспорт, страхування, зв'язок, торгівлю, громадське харчування, житлово-комунальне господарство, сферу побутових послуг, культуру, мистецтво, спорт тощо, але і стимулює їх розвиток. Отже, від функціонування туризму безпосередньо залежить життєдіяльність понад 40 галузей економіки і близько 10-15% населення України.

З огляду на місце і ролі туризму в житті суспільства, держава проголошує туризм одним з пріоритетних напрямів розвитку національної культури та економіки. Уряд, проводячи міжнародні конгреси, виставки, зустрічі та симпозиуми, не тільки здійснює витрати на їх організацію, а й сприяє туристичним витратам учасників цих заходів, тобто витратам на проживання, харчування, користування транспортом, коли це не передбачено організаційними умовами.

Стратегічна мета розвитку туризму в Україні полягає у створенні продукту, конкурентоспроможного на світовому ринку, здатного максимально задовольнити туристські потреби населення країни, забезпечити на цій основі комплексний розвиток територій та їх соціально-економічних інтересів при збереженні екологічної рівноваги та історико-культурної спадщини. Це стосується, в першу чергу, таких привабливих туристсько-рекреаційних зон, як Волинська, Закарпатська, Запорізька, Івано-Франківська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Рівненська, Херсонська, Черкаська, Чернівецька області, м. Київ, де туризм займає провідне місце в розвитку економіки. Важливе значення для розвитку міжнародного туризму мають туристичні ресурси. Україна володіє багатими природно-кліматичними, культурно-історичними та національно-етнографічними ресурсами, які створюють передумови для розвитку багатьох видів туризму. Туристичні ресурси, або іншими словами туристичні пам'ятники являються основною метою подорожей. В силу цих обставин вони обумовлюють і визначають найважливіші економічні показники туризму, такі як кількість туристів, географія подорожей, їх сезонний розподіл, тривалість перебування та інше. Тому комерційна робота в області туризму повинна будуватись на всеохоплюючому обліку туристичних ресурсів як в цілому по країні, так і по окремих регіонах.

Рівень економічного розвитку країни визначають, застосовуючи показники рівня життя населення: середньої тривалості життя, рівня

освіти, середньої тривалості робочого тижня, відпусток, забезпеченості житлом тощо. Все частіше міжнародні організації для визначення рівня якості життя застосовують індекс людського розвитку, який обчислюють на підставі даних про освітній рівень населення, середньої тривалості його життя і величини ВВП на душу населення. Немає труднощів визначити, на які з цих показників має позитивний вплив рекреація і туризм. Від напрямку рекреації залежить середня тривалість життя, а тенденція до збільшення відпусток веде до необхідності активного заняття всіма видами туризму, незалежно від статі і віку. За великим рахунком економіку цікавить, щоб сукупний попит не спадав ніколи, навіть за часів літніх відпусток, коли витрати на комфортний відпочинок компенсуватимуть зменшення інших його компонентів.

На сьогодні рекреація і туризм показують в світовій економіці найбільш стабільний і динамічний ріст, виходячи на передові позиції, і ігнорувати цей факт просто не можна. Відсутність чіткої концепції розвитку туризму, низький рівень доходів домогосподарств країни, недосконалість чинного законодавства роблять проблематичним досягнення адекватного рівня туризму в Україні. У зв'язку з розширенням меж ЄС перед нашою країною відкриваються нові можливості. Польща, Угорщина, Чехія, ставши членами європейської спільноти, будуть змушені підняти ціни на свої турпослуги до загальноєвропейського рівня, і тут ми повинні не пропустити свій шанс, створивши потужну туристичну індустрію, здатну за якістю наданих послуг конкурувати з європейськими при значно нижчих цінах. Рекреація і туризм, спричиняючи «бум» в економіці, може, і повинні стати тим локомотивом, який потягне розвиток сфери послуг, і буде сприяти значному зростанню економіки України. Керівництво держави на підтвердження вищезазначеного робить вагомі кроки в напрямку як розвитку туризму, так і збільшення доходів громадян.

Науковий керівник: О.А. Задоя, викладач.

S. Gutsalyuk
Alfred Nobel University, Dnipro

SMALL AND MEDIUM-SIZED BUSINESS AS THE BASIS OF THE ECONOMY

The interaction of the state and private enterprises is really an important issue especially for developing countries. In most cases interaction decides the fate of the economy. It's vital to know that this problem is particularly relevant for countries of the former USSR because

of absence of the concept of private enterprises then. One of those countries is Ukraine. During the last decade the situation has changed, most of the market has been occupied by private enterprises and the number of companies continues to grow.

In most countries, private business plays a key role in the economy. The foundation of all this are small and medium-sized enterprises. Small and medium-sized business (SMB) is businesses whose personnel numbers fall below certain limits, set by the European Union. Such enterprises occupy most of the market and create a large number of jobs, but it is much more important that they generate a large percentage of GDP. But in Ukraine SMEs generate only 15% GDP.

Speaking about the first problem, there are no government projects to support the SMB in Ukraine. And Ukrainians are forced to take ordinary loans with high interest rates, while in Germany or the US it's 2-4%. The solution to this problem is quite simple, but it requires organization at the state level. The creation of support funds can significantly increase the number of SMB, because a lot of people having a good idea are unable to build their businesses due to lack of start-up capital. The second problem is much more difficult. Such behavior is provoked by large taxes and in order to correct the situation, it's important to make changes in the taxation. For instance, in the USA business is facilitated by tax cuts.

There is also a problem with state-owned enterprises, which worsens the economic situation. Therefore, speaking about state-owned enterprises we can find one interesting thing. For example, there are 3444 state-owned enterprises in Ukraine, which is 1.67% of all enterprises. According to Ministry of Finance of Ukraine in 2014, 45% of enterprises did not work and the remaining 55% suffered losses in the amount of 115 billion UAH, which accounted for 7.2% of the country's GDP. While these companies own assets with a total value of UAH 870 billion or 22% of GDP, the total amount of dividends paid to the budget by the results of 2014 is only 0.7% of the total revenue of the state budget. In the view of such statistics during 2017-2020 in Ukraine, the government plans to privatize 893 state-owned enterprises. Also, 359 state-owned companies will be concessioned (a concession or concession agreement is a grant of rights, land or property by a government, local authority, corporation, individual or other legal entity). 378 enterprises will remain in state ownership while 1255 state-owned companies will be liquidated. As a result of these actions, competition in the market will increase, as a number of large enterprises in the process of privatization will lose part of their power and it will be a good opportunity for SMEs to gain a foothold in the market.

In fact, there are 305986 companies are in Ukraine. According to Ministry of Economic Development and Trade, SMB provide 79.1% of jobs and create 59% of added value, which exceeds the similar figures for Poland and Germany. At the same time, medium-sized enterprises in Ukraine are proportionally larger than in the EU and provide 32.2% of jobs and 39.1% of added value. At the same time, small enterprises generate only 8.5% of the added value and provide jobs for 35.2% of the employed population. As UNIAN reported in Ukraine in 2015, 99.8% of businesses were small and medium-sized businesses, which employed 80% of the population.

The economy of Ukraine continues to change and now much more attention is being given not to public but to private enterprises. At the moment, they occupy most of the market and most of them are SMB. But there are some problems, which prevent the development of SMB, and therefore they still generate only a small part of GDP compared with the developed countries. This is provoked by lack of support for small businesses and large taxes, but solving these problems will increase the number of companies and their share in GDP. It will become the strong pillar of developing the strong economy.

*Scientific supervision by A. Magdich, PhD in Economics, Associate Professor,
Language supervision by S. Medynska, Senior Lectures.*

Е. Денисова
УВК-лицей №100, г. Днепро

СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ КРИТЕРИИ ЭФФЕКТИВНОГО ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ БАНКОВСКОЙ СИСТЕМЫ УКРАИНЫ

Банковская система – совокупность различных видов национальных банков и кредитных учреждений, действующих в рамках общего денежно-кредитного механизма.

Банковская система Украины является двухуровневой, где центральный банк — Национальный банк Украины (НБУ), а второй уровень занимают коммерческие банки.

Банковская система является составной частью кредитной системы государства. Для нормального функционирования банковская система должна соответствовать следующим требованиям:

1. В стране должно быть достаточное количество действующих банков и кредитных учреждений.

2. В системе не должно быть лишних элементов. В этом секторе экономики должны отсутствовать банковские учреждения, которые не приступили к выполнению банковских операций в установленные сроки, образованные не в соответствии с действующим законодательством и акта учредителя о создании.

3. В стране функционирует центральный банк, который выступает основным координатором кредитных институтов и эффективно выполняет функции управления денежно-кредитными и финансовыми процессами в экономике. Большое значение имеет индекс независимости центрального банка от правительства, состоящий из следующих элементов: система назначений функционеров центрального банка, взаимоотношения с правительством, функции ценовой стабильности.

4. Наряду с центральным банком действуют коммерческие банки, которые охватывают все сферы национальной экономики и внешнеэкономические связи, осуществляют широкий диапазон банковских операций и финансовых услуг для юридических и физических лиц.

5. В стране действуют банки и кредитные учреждения, которые не только ограничиваются распределением средств предприятий или организаций, но и способствуют накоплению капитала, активно вмешиваются во все сферы экономики.

Обеспечение финансовой стабильности в современных условиях – стратегическая цель государственного управления. Несмотря на многочисленные задекларированные меры по финансовому оздоровлению, банковский сектор Украины по-прежнему характеризуется ухудшением качества кредитного портфеля, падением капитализации, ограничением доступа к ресурсам на внешнем рынке, снижением доверия со стороны населения, непрозрачностью предоставления рефинансирования коммерческим банкам и их недостаточной ликвидностью.

Столкнувшись с ростом неплатежей по кредитам, украинские банки ужесточают требования к заемщикам и обеспечению до такого уровня, когда идеальным становится клиент, который является финансово самодостаточным и потому не нуждается в кредите. Ставки кредитования растут, в результате доступ к ресурсам имеет только сверхприбыльный бизнес, в отличие от домохозяйств, малых и средних предприятий, которые не могут развиваться только за счет собственных источников или прямого заимствования на рынках. Таким образом, наблюдаются тревожные симптомы, когда

традиційні банки добровільно або вимушено утрачують повноцінні функції фінансових посередників.

Національний банк проводить курс на оздоровлення банківського сектора за рахунок прискорення процесу закриття слабких банків. Керівництво НБУ неодноразово провозгласило завершення санации (очистки) банківського сектора. Курс на його оздоровлення супроводжується суперечливими ситуаціями: з однієї сторони, припиняють діяльність нежиттєспроможні банки (в 2014–2016 рр. було закрито 80 банківських установ, яким належало небагато менше половини засобів і кредитів клієнтів). З іншої – багато фінансових установ, перебуваючи в проблемному стані, продовжують отримувати значуще рефінансування центрального банку, користуючись відстрочками в виконанні плану капіталізації і ким не застосовуються санкції за порушенням нормативів.

Виходу із глибокого системного кризи повинно сприяти взаємодіяльність Національного банку, уряду і Верховної Ради по регулюванню економічної ситуації і реалізації грошово-кредитної політики в інтересах стимулювання економічного зростання.

Наукові керівники: Т.Г. Николаев, учитель інформатики УВК-лиця №100; А.Ф. Белая, учитель економіки УВК-лиця №100.

О. Деревянчук
ДВНЗ «Національний гірничий університет», м. Дніпро

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ – ЧОМУ ЦЕ ПОЗИТИВНО?

Досить давно в світовій економіці розпочався процес глобалізації. У цього явища є як свої прихильники, так і ті люди, які вважають такі зміни негативними і всіляко протестують проти продовження цього тренду. Нажаль для них, цей процес є невідворотним через ряд об'єктивних причин, які, власне, і стали причинами того, що сьогодні ми називаємо глобалізацією. В основному, найрозповсюджуваними аргументами проти виступають думки та підозри послаблення національних економік, збільшення кількості безробітних, асиміляція та знищення унікальних культур. Такі висловлення дуже нагадують підозри і побоювання економістів і громадських діячів, які висловлювалися проти промислової революції. Тоді також нове і позитивне явище зустрічали не бажаючи розглянути потенціал, акцентуючи увагу на негативному боці. Як відомо, проблема вирішилась еволюційно. Страху щодо втрати робочих місць панували і

за часів Маргарет Тетчер. Велика кількість шахтарів втратила свої робочі місця і були розлученими, не зважаючи на те, що уряд рятував країну. З часом ця проблема була вирішена за рахунок перекваліфікації працівників.

Зконцентруємо увагу на позитивних наслідках глобалізації. По-перше, глобалізація дійсно є шляхом покращення економічних показників всього світу. Міжнародний розподіл праці, кооперація та інтеграція сприяють зниженню собівартості товарів та послуг. Оптимізація виробництва – це шлях до ефективного використання існуючих ресурсів, їх економії та навіть ефективного відтворення. Але для того, щоб подібне стало можливим, глобалізація потребує налагодженої логістики транспортних перевезень, створення спільних ПДР, будівництво інфраструктури і оптимізації маршрутів. Це не тільки полегшить пересування по світу, а і надасть змогу подорожувати, вивчати інші культури, ставати більш освіченими, толерантними. Разом з тим це полегшить роботу щодо допомоги країнами, що постраждали від стихійних лих. Коли налагоджені зв'язки між країнами, стає можлива швидка евакуація населення, матеріальна і гуманітарна допомога. До того ж глобалізація опосередковано впливає на зменшення катастроф, запроваджуючи екологічні стандарти, певні заборони, які були б не виконані якщо б світова громадськість не мала б засобів впливу. Як відомо, світова екологічна проблема знаходиться серед 5 найважливіших глобальних проблем людства. Антиглобалісти часто посилаються на заборони від розвинених країн щодо країн, які розвиваються, вважаючи ці заборони стримуючим фактором для менш успішних. Наприклад, рідкісні молюски, що виловлювались та експортувались були серйозним джерелом доходів країни, а заборона їх вилову трактується як умисна змова проти потенційних конкурентів. Річ у тому, що країни, що розвиваються, не мають достатніх технологій для конкуренції із сучасними індустріальними та постіндустріальними країнами і замість інвестування у науку, освіту або купівлю технологій, такі країни виснажують надра, збільшуючи інтенсивність робіт, не цураються брудного виробництва тим самим паразитуючи на загальнопланетарних ресурсах. В той час як у розвинених країнах на законодавчому рівні проводять природоохоронні програми, постійно витрачають кошти на пошук альтернативних джерел енергії, зменшення викидів у атмосферу та водойми.

На нашу думку ще одним з позитивних ефектів глобалізації є те, що країни-партнери, економіки яких тісно пов'язані і сильно залежать одна від одної не матимуть вигод від військового втручання до сусіда і

будуть всіляко сприяти і допомагати обороні свого партнера. Як ми знаємо з історії, військові дії є невід’ємною частиною існування людства у минулому. Нажаль, сьогодні не можна сказати, що війна як явище переможене, але кількість війн значно скоротилася з появою міжнародної організації ООН. В подальшому поглиблення процесів глобалізації і поява НАТО та міжнародного інтеграційного угруповання Євросоюз ще суттєвіше зменшили кількість кровопролитних конфліктів та епізодів агресивної боротьби. На нашу думку глобалізація демонструє можливість розділити ресурси планети без військових дій, можливість економічного зростання не лише за рахунок зубожіння сусіда. Навпаки, вигідно коли частина дорогої і складної роботи виконується партнером, для якого подібне – легке і дешеве завдання. Тим паче, коли стає можливим глобальний обмін досвідом і технологіями за рахунок великої кількості міжнародних конференцій, форумів та ярмарок.

Таким чином глобалізація не зважаючи на певні негативні фактори в цілому несе людству ряд суттєвих переваг.

*Науковий керівник: С.О. Геращенко, кандидат економічних наук,
доцент.*

М. Дзундза
УВК-лицей № 100, г. Дніпро

СЧАСТЛИВЫЕ СТРАНЫ: ПОЧЕМУ ТАК ОТЛИЧАЮТСЯ РЕЙТИНГИ?

Счастье — это не отвлеченное понятие, оно реально. Более того, оно поддается измерению. Ученые научились определять его с той же степенью точности, как и показатели бедности или экономического роста государства. Недалек тот день, когда наука сможет давать оценку деятельности властей на основе колебаний уровня счастья населения той или иной страны.

Разумеется, люди, как правило, счастливей, когда они здоровы и богаты - что характерно для наиболее развитых стран – но для достижения счастья необходимы и другие составляющие. Именно это и измеряет индекс счастья: граждан разных стран спрашивают, какие аспекты их жизни больше всего влияют на то, счастливы ли они.

Существуют несколько методик «измерения» счастья.

1. Международный индекс счастья (МИС, англ. Happy Planet Index) – представляет собой индекс, отражающий благосостояние людей и состояние окружающей среды в разных

странах мира, который был предложен Фондом новой экономики в июле 2006 года. Главная задача индекса - отразить «действительное» благосостояние наций. МИС основывается на общих принципах, что большинство людей хотят прожить долгую и полноценную жизнь, а страны стремятся сделать всё возможное для достижения максимального благополучия своих граждан, разумно используя имеющиеся ресурсы и не нанося ущерб окружающей среде. Для расчёта индекса используются три показателя: субъективная удовлетворенность людей жизнью, ожидаемая продолжительность жизни и так называемый «экологический след» – мера воздействия человека на среду обитания, которая позволяет рассчитать размеры прилегающей территории, необходимой для производства потребляемых нами экологических ресурсов и поглощения отходов.

По итогам 2012 г., самыми «счастливыми» странами оказались: Коста-Рика, Вьетнам, Колумбия. Самыми «несчастливыми»: Чад и Катар. Самая высокая страна-член ОЭСР – это Израиль на 15-м месте, а верхняя часть Западной Европы – Норвегия на 29-м месте, сразу после Новой Зеландии на 28-м. Среди пяти крупнейших мировых экономик по показателю ВВП в данном рейтинге счастья Япония занимает на 45-е место, Германия – 46-е, Франция – 50-е место, Китай – 60, а США – 105 место, в основном из-за очень высокой экологической нагрузки.

Преимуществами использования этого индекса являются простая и понятная схема расчета, сопоставимость результатов (например, продолжительности жизни), доступность данных в Интернете, смесь «мягких» и «жестких» критериев; учитывает благосостояние людей и использование ресурсов странами; основным недостатком – субъективность понятий «счастье» или «удовлетворенность жизнью».

2. Рейтинг стран мира по уровню счастья (World Happiness Report) – это международный исследовательский проект, который измеряет показатель счастья населения в странах мира.

При составлении рейтинга учитываются такие показатели благополучия, как уровень ВВП на душу населения, ожидаемая продолжительность жизни, наличие гражданских свобод, чувство безопасности и уверенности в завтрашнем дне, стабильность семей, гарантии занятости, уровень коррупции, а также косвенные показатели состояния общества, такие как уровень доверия, великодушие и щедрость.

По состоянию на 2017 г. рейтинг возглавляют Норвегия, Дания, Исландия. Замыкает рейтинг Уганда, Буркина Фасо, Нигерия.

Самые счастливые страны – это страны с активными жителями. Это относится к Швейцарии, которая функционирует по системе прямой демократии и отличается мощными местными сообществами, а также к скандинавским странам. Делиберативная демократия способствует взаимоуважению среди граждан – а это неотъемлемый элемент социального капитала.

Но счастье – материя деликатная. Самые счастливые страны мира отличаются относительно небольшим населением (самое большое государство в топ-10 – Канада с 35-миллионным населением). Объединение этих стран в единый блок не приведет к увеличению их социального капитала. И когда часть стран в таком союзе развивается хуже других, это оказывает весьма удручающий эффект: доверие рушится, уровень счастья падает стремительнее, нежели экономический уровень.

Из этого можно сделать вывод, что эти два рейтинга дают разные показатели лидеров по уровню счастья в мире. Это вызвано, прежде всего, различиями в методиках подсчета индексов: Happy Planet Index является более субъективным и учитывает гораздо меньше показателей, чем World Happiness Report

Независимо от того, как сильно мы восторгаемся масштабными и амбициозными программами, возможно, для достижения счастья нужно обратиться к более мелким вопросам и быть осторожными с хрупкой сетью взаимосвязей, обеспечивающими функционирование человеческого общества.

*Научные руководители: Т.Г. Николаев, учитель информатики
УВК-лицей № 100; А.Ф. Белая, учитель экономики УВК-лицей № 100.*

П. Довгопол
УВК-лицей №100, г. Днепро

ИНВЕСТИЦИИ В ОБРАЗОВАНИЕ КАК ОСНОВА ПОВЫШЕНИЯ УРОВНЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА

Важным фактором социально-экономического развития государства является образование, которое рассматривается как форма инвестиций в человеческий капитал наряду с такими их формами, как здравоохранение, миграции, поиск информации и тому подобное.

Ключевую роль в увеличении человеческого капитала национальной экономики играет образование, которое обеспечивает готовность нового поколения к жизни и успешной деятельности. Достижения в образовании и государственные расходы на образование

непосредственно влияют на экономический рост, в то время как недостаточные инвестиции в человеческий капитал являются настоящей причиной отставания страны.

В странах, которые являются мировыми лидерами, выгодными инвестициями считаются вложения в так называемый человеческий капитал, а перспективы экономического и социального роста справедливо связываются с качеством образования.

Инвестиции в науку и образование, которые являются базовым компонентом улучшения человеческого капитала, в разных странах существенно отличаются. По данным Всемирного банка, 85% совокупных мировых инвестиций в науку осуществляют страны-члены ОЭСР, 11% - Индия, Китай и Бразилия и новые промышленно развитые страны Восточной Азии, и только 4% - остальные страны мира, к которым относятся и Украина.

Каждый член общества должен быть оптимально приспособлен к профессиональной деятельности за счет максимального использования индивидуальных способностей. Для достижения этой цели необходимо обеспечить инвестиции в высшее образование и повышение квалификации людей, а также добиться ускорения прогресса в решении фундаментальной задачи модернизации национальной системы образования.

Образование и профессиональная подготовка является фундаментом человеческого развития и прогресса общества. Особенно возрастает их значение в наше время, когда на смену индустриальному типу экономического роста приходит гуманитарный, движущими силами которого становятся научные знания, творческий и интеллектуальный потенциал человека.

При оценке эффективности следует выделить следующие условия: экономические результаты повышения образования могут измеряться различными показателями – личными, натуральными. Выгоды от образования могут выступать в виде более высоких заработков в будущем, более широкого доступа к интересной, приятной и перспективной работе, высокого престижа профессии или повышенного удовольствия от нерыночных видов деятельности в будущем.

Некоторые люди рассматривают образование как потребительское благо, им нравятся посещения лекций и образ жизни студентов. Одни удовлетворяют свое любопытство, получают удовольствие от самого процесса обучения, другие стремятся к образованию из-за долгосрочных выгод.

Так или иначе, выгоды от образования можно получать длительное время, практически всю жизнь. Выгоды в будущем имеют

меньшую ценность по сравнению с такими выгодами, получаемыми сегодня. Во-первых, если тратить доходы на потребление, то желательно это сделать раньше. Существует психологическое преимущество потребления во времени, которое выражается высказыванием "лучше синица в руках, чем журавль в небе". Будущие удовольствия проблематичны из-за изменчивости жизни. Во-вторых, если дополнительные доходы использовать как инвестиции в физический капитал с целью получения прибыли в будущем, то и это лучше сделать раньше, чем позже.

Доходы (выгоды) от вложений в образование являются интегральными, то есть распространяются не только на его непосредственного получателя, но и на других субъектов образовательной сферы, перераспределяются между ними. Например, если работодатель нанимает работника (который прошел подготовку за собственные средства, либо за счет государственного бюджета), он выгоды, не вкладывая инвестиционные средства.

Инвестиции в «человеческий капитал» дают не только экономический, но и социальный, психологический и другие эффекты, которые должны быть учтены в процессе инвестирования и оценки его эффективности (например, изменения статусных характеристик лиц, прошедших обучение; снижение уровней рождаемости, заболеваемости, смертности населения благодаря улучшению санитарных условий, что связано с ростом образования среди женщин; увеличение объема налоговых поступлений в государственный бюджет и т.д.).

Инвестиции в человеческий капитал, в том числе в образование, является частным случаем общей теории инвестиций. С этой точки зрения эффективность инвестирования в образование определяется достижением максимальных выгод от получения знаний и навыков индивидуума при малейших частных, государственных, общественных расходах на их получение.

Причем, согласно теории «человеческого капитала», при вложении средств в образование инвесторы ведут себя рационально, взвешивая соответствующие выгоды и издержки, сопоставляют ожидаемую предельную норму отдачи от таких вложений с прибыльность альтернативных инвестиций (процентами по банковским депозитам, дивидендами по ценным бумагам и т. д.).

***Научные руководители: Т.Г. Николаев, учитель информатики
УВК-лицея №100; А.Ф. Белая, учитель экономики УВК-лицея № 100.***

ECONOMIC PROBLEMS FACING NIGERIA

Nigeria has one of the biggest economies in Africa but recently has been plagued with some economical problems which have rendered the Africa Giants into financial problems and woes.

There are main issues that have contributed majorly to the financial and economical problems of Nigeria:

1. Corruption and bad governance. Corruption is a worldwide menace, but Nigeria suffers the most of all out of all the Africa countries. The citizens are starting to see that Nigeria as a nation has a corrupt culture. In reality, being one of the biggest oil exporters, Nigeria may possibly be placed as one of the wealthiest nation in the world being sustained by the sales of oil and its products. On the other hand, corruption has eaten deeply into the oil sector that millions if not billions are being siphoned by corrupt politicians and corrupt oil firms, which now leads to the situation whereby the rich get richer and the poor get poorer. Money which are gotten from the sales of oil are diverted into personal accounts of powerful individuals, which is wrong, this money is suppose to be used to empower and enrich the citizens of Nigeria and not a selected few.

2. Crime and terrorism. These two problems and issue also affect the economy of Nigeria in a negative way. Essentially, the Nigerian crime rate is a big issue which is giving a lot of Nigerians sleepless nights. In some communities, people don't walk around with freedom, they are scared of being robbed and this has made foreign investors to take their investments to other countries. On the issue of terrorism, this has been the greatest problem in Nigeria causing the economy of Nigeria to come to a standstill and depreciate. Thousands if not millions of lives have been lost, properties and businesses ruined, burnt and looted, people displaced from their communities and homes due to terrorism and inefficiency of the government to provide a safe environment for its citizens.

3. Unemployment. Official Nigerian statistics say 38% of those under 24 are unemployed, but the World Bank estimates this number to be closer to 80%.

4. High rate of inflation. Inflation rate in 2017 exceeds 18% and has been gradually increasing. One of the major triggers of inflation in Nigeria is the rise in the prices for oil which affects all areas of the Nigerian economy.

5. Inadequate Infrastructure. The power sector is corrupt and mismanaged, and many workers in the electricity sector are not equipped with the proper skills or training. Domestic production suffers in these conditions, but many foreign companies also find it difficult to conduct business in Nigeria because of frequent power failures. Besides, business suffers without a dependable road system.

6. Poor planning and poor management of government projects and sectors. Delay in the making and implementation of the annual budget, setting high exchange rates, delay in carrying out due projects, etc. give rise to major economic problems in Nigeria.

Discussed are the major challenges that Nigeria is facing for some time now. These challenges are many though not all of them were properly detailed out. On the other hand, the piece is backed-up with the possible solutions to arrest the challenges. It is believed that the situation of the country will get better if these solutions are put into action by both the government and citizens of Nigeria.

Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Associate Professor.

V. Zhuravlev
Alfred Nobel University, Dnipro

WAYS TO SOLVE THE PROBLEM OF YOUTH UNEMPLOYMENT

Unemployment among young people is one of the serious social and economic problems for modern society. The lack of jobs leads young people to complete degradation: problems arise in the development and formation of the personality. In modern Ukrainian society youth unemployment is also one of the national problems. This is associated with the fact that young people are the future of the country's society, and its labour activity is a source of funds for social security of various categories of the population. The causes of high unemployment among young people are the following:

- lack of a system for distributing graduates of higher education institutions to jobs in accordance with the obtained specialty;
- the discrepancy between specialties required at the particular moment in the labour market and specialties which universities offer;
- low competitiveness of young people due to high costs for their adaptation and risks of employers because of hiring them;
- the reluctance of employers to recruit young and, as a rule, inexperienced workers;

- insufficient motivation of young people to work;
- high demands of young people on the volume of salary;
- lack of sufficient programmatic and financial basis in activities of the employment services for the employment of youth.

It is important to highlight that the most popular vacancies for working specialties, which are massively offered in the employment centre are not attractive for the graduates. As a result, these factors make this group of young people socially vulnerable in the labor market.

To reduce tension in the youth labour market, it is necessary to work in the field of youth vocational guidance, and develop various social adaptation programs. Special attention should be paid to the awareness of young people of the situation in the labour market with the help of modern media. In connection with the need to systematize information on vacancies in educational institutions, it is necessary to create functional centres for the promotion of employment of young students and the employment of graduates.

For the most effective promotion of youth employment, it is necessary to strengthen interaction between educational institutions, the employment centre, personnel services and enterprises. Such joint work will be mutually beneficial both for educational institutions (employment of graduates); recruitment agencies (knowledge of the general situation in the city, staff selection, communication with colleagues on the problem of interest); and for the employment centre of the population.

Having analyzed the problem of youth unemployment, it is possible to conclude that the main way to overcome the tension in the labour market of young people is to form the legal and financial base, as well as adapt young people as an integral part of the policy of human resources development, where all the parties concerned will be involved.

Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Associate Professor,

Language supervision by S. Medinska, Senior Lecturer.

А. Журко

Университет имени Альфреда Нобеля, г. Днипро

ТРУДОВАЯ ЭМИГРАЦИЯ ИЗ УКРАИНЫ

Трудовая эмиграция из Украины – это трудовая миграция граждан Украины в страны ближнего и дальнего зарубежья. К сожалению, в наши дни, эта проблема достаточно актуальна для Украины, потому что многие украинцы, из-за нестабильного

положения в стране пытаются найти лучшее для себя. Некоторые люди уезжают в более развитые страны по нескольким причинам. Во-первых, в поисках высокооплачиваемой работы, получить качественное образование, приобрести недвижимость и т.д. А во-вторых: в целях найти убежище или эвакуироваться из зон военных действий. Это как раз те проблемы, из-за которых многие украинцы сейчас даже целыми семьями эмигрируют из Украины.

Эмиграция стала одной из основных причин стремительного сокращения численности населения Украины. Данные Государственной службы статистики Украины свидетельствуют, что численность населения уменьшилось с 52,2 миллионов (1993) до 42,6 миллионов (2016) [1].

Так же мы можем констатировать резкий скачок численности эмигрантов в первом квартале 2017 года (Рис. 1).

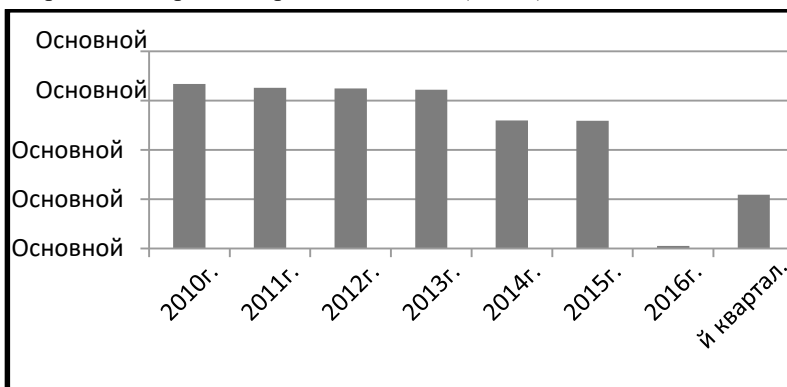

Рис. 1. Численность эмигрантов, выехавших из Украины [1]

Однако, есть и положительная сторона трудовой эмиграции украинцев. Трансфертные платежи из-за границы имеют тенденцию к росту. Только за 2016 г. было перечислено около 80 млрд. грн. из-за границы.

Для решения данной проблемы, я считаю, правительство Украины должно создать комфортные условия для жизни людей, чтобы им не приходилось эмигрировать. Для этого государство должно предпринять следующие конкретные шаги:

- Создание новых рабочих мест;
- Введение инновационных решений на устаревших производствах;
- Процесс социальной интеграции в общество Украины;

- Повышение социальных стандартов жизни переселенцев с временно оккупированных территорий;
- Государственная политика, касательно трудовых эмигрантов, должна предусматривать возможные гарантии пенсионного периода этих людей;
- На уровне правительств необходимо заключить двухсторонние договора со странами Евросоюза об отчислениях в фонд социальной защиты работников, тем самым гарантировав учет трудового стажа и формирования резервов для пенсионного страхования.

Итак, несмотря на плюсы и минусы трудовой эмиграции, этот процесс имеет все-таки негативные последствия для экономики Украины, поскольку происходит так называемая «утечка мозгов» и потеря высококвалифицированных специалистов.

Список использованных источников

1. Державний комітет статистики України: база статистичних даних України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua> – вільний. – Мова укр.

Научный руководитель: А.А. Задоя, преподаватель.

О. Задоя

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ВПЛИВ ДЕРЖАВИ НА ФОРМУВАННЯ НАЯВНОГО ДОХОДУ

В економічній теорії важливим питанням є трансформація заощаджень в інвестиції з метою досягнення їх рівності. У цій роботі ми розглянемо можливі об'єкти впливу держави на першому етапі формування заощаджень і їх перетворення в інвестиції, а саме формування наявного доходу.

На цьому етапі основна роль відводиться фіскальним методам. Саме вони (рівень оподаткування, трансфертні платежі, пільги, тощо) безпосередньо впливають на наявний дохід економічних суб'єктів. Разом з тим, слід враховувати суперечливий вплив цих факторів. Якщо зменшення податкового навантаження на домогосподарства та бізнес збільшує їх наявний дохід, то рівно на стільки ж воно зменшує доходи держави.

Оскільки на найближчу перспективу українська економіка потребує збільшення саме заощаджень, то зменшення податкового тиску, яке декларується сьогодні, може розглядатися як позитивне явище.

Важливим джерелом первинних доходів підприємств, які формують його заощадження та в перспективі можуть використовуватися на інвестиції, є амортизаційні відрахування. В умовах прискорення інфляції актуалізується проблема індексації вартості необоротних активів, яка безпосередньо впливає на суму амортизаційних відрахувань. Несвоєчасна індексація призводить до того, що накопичені суми амортизаційних відрахувань не забезпечують просте відтворення. Досить часто, коли сума інвестицій перевищує амортизаційні відрахування, складається помилкове враження про розширене відтворення, хоча фактично може не забезпечуватися навіть просте.

На нашу думку, існує реальна потреба державного втручання у цей процес. З урахуванням потреб економіки у зростаючих інвестиціях слід встановити як обов'язкову дооцінку вартості основних фондів та враховувати оновлену суму амортизації у розрахунку податкових зобов'язань підприємств.

Якщо регулювання амортизаційних відрахувань найбільш доцільно регламентувати за допомогою адміністративних (прямих) методів впливу, то заощадження прибутку та доходів домогосподарств краще стимулювати через непрямі, головним чином монетарні методи.

Вплив монетарних чинників на наявний дохід є непрямим, опосередкованим. Він може здійснюватися через загальну економічну динаміку. Створення додаткових робочих місць через кредитування бізнесу, підвищення продуктивності праці, залучення іноземних інвестицій може бути важливим чинником зростання наявного доходу усіх економічних суб'єктів. Ці інструменти за певних умов можуть бути більш привабливими, оскільки при використанні фіскальних методів лише перерозподіляється той дохід, який уже є, а при використанні монетарних методів можна впливати на загальний розмір доходів суспільства.

Важливим джерелом валового наявного доходу є міжнародні трансферти: у 2016 р. розмір чистих міжнародних трансфертів становив більше 80 млрд. грн. В основному це заробітна плата українських громадян, яку вони отримують за кордоном та переводять в Україну. При усіх негативних оцінках такої трудової міграції для української економіки більшість дослідників сходяться на тому, що грошові перекази із-за кордону дозволяють вирішувати ряд внутрішніх проблем. Зокрема, такі перекази збільшують доходи певної частини населення та розширюють внутрішній сукупний попит, можуть слугувати джерелом заощаджень та трансформуватися в інвестиції,

збільшують валютні надходження в країну та укріплюють національну валюту [1, 2].

Однак сьогодні українські трудові мігранти є абсолютно соціально незахищеними у своїй країні. У відповідності до чинного законодавства вони не можуть претендувати на пенсійне забезпечення по досягненню певного віку. Є лише лічені країни світу, міждержавними угодами України з якими передбачено, що робота за кордоном за офіційним працевлаштуванням зараховується до трудового стажу при розрахунку пенсії. У інших же випадках такої можливості у трудових мігрантів немає. На наш погляд, було б доцільним надати можливість людям, які офіційно працюють за межами України, зараховувати цю роботу до трудового стажу у разі сплати певних пенсійних внесків, передбачених пенсійним законодавством.

Список використаних джерел

1. Надточій А.О. Причини зовнішньої трудової міграції та оцінка її наслідків для економіки України / А.О. Надточій // Державне регулювання процесів економічного і соціального розвитку. – 2015. – № 1. – С. 1–8.

2. Kravchuk K. Influence of Labour Migration on the Economy of Ukraine [Electronic resource] / K. Kravchuk. – Access mode: <http://4liberty.eu>

Науковий керівник: Г.Я. Глуха, доктор економічних наук, доцент.

Ю. Задоя
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

СТРУКТУРА АКТИВІВ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

За своєю суттю банківська система покликана мобілізувати вільні грошові кошти економічних суб'єктів та за рахунок них надавати кредити, які б створювали сприятливі умови для господарювання та покривали тимчасову потребу в грошових коштах. Про ефективність цієї діяльності певною мірою можна судити, аналізуючи структуру активів банку та їх динаміку.

Вивчення окремих показників діяльності банків України за 2016 р. та 9 місяців 2017 р. (табл. 1) дозволяє зробити наступні висновки:

- не дивлячись на загальне скорочення чисельності банків (зі 117 до 88 або на 25%) загальна сума активів не тільки не зменшилась,

а навіть дещо зросла (2,1%). Однак таке зростання відбувалося навіть повільніше, ніж зростав ВВП, що свідчить про певну втрату банківською системою своїх позицій;

Таблиця 1

Окремі показники діяльності банків України*

Назва показника	01.01.16	01.01.17	01.10.17
Кількість діючих банків	117	96	88
Активи (млрд. грн.)	1 254	1 256	1 280
Активи в іноземній валюті (млрд. грн.)	582	519	498
Готівкові кошти (млрд. грн.)	34	36	37
Кошти в НБУ (млрд. грн.)	27	41	43
Кореспондентські рахунки, що відкриті в інших банках (млрд. грн.)	130	122	133
Кредити, надані клієнтам (млрд. грн.)	1 010	1 006	992
- органам державної влади	3	1	1
- суб'єктам господарювання	831	847	833
- фізичним особам	176	157	158
Вкладення в цінні папери та довгострокові інвестиції (млрд. грн.)	202	332	352
Резерви за активними операціями (млрд. грн.)	321	482	477

* Розраховано за: Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593 – вільний. – Мова укр.

- при загальному зростанні активів активи в іноземній валюті зменшилися на 14%. За інших умов таку динаміку можна було б розцінювати як позитивну, аргументуючи її зростанням довіри до національної валюти. Однак сьогодні ця динаміка свідчить про інше: не дивлячись на девальвацію гривні стосовно іноземної валюти (що збільшує активи в іноземній валюті при їх гривневому вираженні), банківська система відчуває реальних дефіцит валютних коштів, що ускладнює ефективне обслуговування зовнішньоторгових операцій;

- помітна тенденція до зростання коштів комерційних банків, які розміщуються у Національному банку України. І хоча загальна сума цього показника не значна (близько 4% від суми активів), спостерігається швидке його зростання: на 1.10.17 він збільшився на 60% порівняно з 1.01.16;

- у своїй діяльності банки стали менше орієнтуватися на реалізацію своєї основної функції – надання кредитів. Якщо за станом на 1.01.16 кредити, надані клієнтам, становили 81% від активів, то на 1.10.17 цей показник знизився до 78%. Зменшилась і сама сума наданих кредитів (на 2%). Це явище слід розцінити як негативне;

- основним отримувачем кредитів банків залишаються суб'єкти господарювання. На їх долю припадає 65% загальної суми активів. Абсолютне значення цього показника практично не змінилося. Разом з тим, значно скоротилося кредитування банками фізичних осіб. Воно зменшилося на 10% і становить зараз лише 12% від загальної суми активів. Це майже у три рази менше тих коштів, які фізичні особи тримають у банківській системі;

- найбільш динамічно зростають активи банків, розміщені у цінні папери та довгострокові інвестиції. За досліджуваній період вони зросли на 74% (!) та більш як у двічі перевищують кредити фізичним особам;

- слід звернути увагу, що значна частина банківських коштів відволікається на формування резервів за активними операціями й цей показник стрімко зростає (майже на 50%). Це свідчить про недостатню стабільність самої банківської системи та значну ризикованість кредитів, що надаються.

Таким чином, сучасний стан та тенденції розвитку банківської системи України потребують корегування для посилення її орієнтації на виконання покладених на неї функцій кредитування реальної інвестиційної діяльності.

*Науковий керівник: С.В. Кузьмінов, доктор економічних наук,
професор.*

A. Zaporozhets
Alfred Nobel University, Dnipro

FEATURES OF THE DEVELOPMENT OF THE RUSSIAN M&A MARKET

The M&A market in each country has its features and specifics connected with degree of development of economy, perfection of the legislation, development of the financial markets and other factors. The modern Russian M&A market according to the characteristics significantly differs from the market of the USA or Europe as it was created not so long ago and has a set of specific characteristics. Its main lines are determined by the following factors: economic downturn, drop in oil prices and complicated access to receipt of financing.

Complicated access to financing along with unbalanced price expectations against the background of instability of national currency led to fall of the market of internal transactions M&A for 37% up to 36,1 bln US dollars, to record-breaking low indicator for more than 10-year period.

The M&A market in Russia till 2012 had positive dynamics by quantity and cost. Having reached a peak measure value in 2012, the M&A market began movement down cost. So considerable changes are explained the M&A market by influence of an economic crisis, sanctions, and, as a result, absence in access of enough credit resources for carrying out transactions of M&A in previous amounts.

The share of Russia in the amount of transactions in the M&A world market was reduced to the minimum 1,3% that is significantly lower than an average value in 4,3% for the last decade. And even in spite of the fact that the Russian M&A market took the second place among the BRIC countries on the amount of transactions, such achievement looks more than modestly against the background of achievement of the Chinese companies which managed to carry out transactions for the total amount of 491,4 bln dollars.

On statistical data of the bulletin "Market of Merges and Acquisition" of AK&M News agency, the Russian market of merges and acquisition in July-December, 2016 was slowed down in comparison with high activity in the first half of the year of the current year. So, in July 36 transactions for \$2,4 billion are noted that is 2,3 times less, than in July, 2015 (\$5,55 billion). In December recession was not such strong – for 19%, to \$1,4 billion against \$2 billion for the same month the previous year.

Though, economic crises in a big way influenced the level of M&A. Russian sanctions create a bad condition for mergers, that is why companies which started to merge felt themselves under the pressure and the result of merging wasn't so good. Absence in access of enough of credit resource for M&A transactions reduced the amount of these transactions to the minimum level. Since 2006 year the economy of Russia experiences an economic instability. Moreover, Russian legislation is not convenient both for internal and international merges and acquisitions.

To sum up, it would be desirable to note that process of merge and acquisition depends on many factors. In Russia such jumps and fluctuations happened because of crisis which managed to be overcome not at once and because legislation isn't always conveniently created. Moreover, there should be created economic stability, the legislation should be changed in a proper way in order to support a good and prosper growth of M&A.

Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Associate Professor.

ТИПЫ И ФАКТОРЫ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА, ЕГО ПРЕИМУЩЕСТВА И НЕДОСТАТКИ

Экономический рост – это рост объема производства в экономике страны за определенный промежуток времени (как правило, год). Существует такие типы экономического роста: интенсивный – качественное увеличение и экстенсивный – количественное увеличение.

Экономисты выделяют четыре вида экономического роста: равномерный рост, чудеса роста, трагедия роста, отсутствие роста.

В соответствии с двумя типами экономического роста выделяют группы факторов: которые отвечают за количество ресурсов (земля, капитал, рабочая сила, оборудование, строительство новых предприятий) и которые отвечают за качество ресурсов (квалификация сотрудников, способы регулирования экономики, научные открытия и изобретения).

Важную роль для развития факторов, которые отвечают за качество ресурсов, играет научно-технический прогресс. Поскольку он основан именно на качественном преобразовании производственных сил.

Экономическая категория, которая может в виде численного показателя характеризовать плодотворность, эффективность работы человека или предприятия (один час) по производству каких-либо моральных или материальных благ – это производительность труда. Можно ориентироваться на этот фактор, как на показатель уровня жизни в стране.

От количества произведенных товаров и услуг рабочего в час зависит производительность труда, производительность напрямую показывает объем производства, а от него зависит ВВП страны, а также ее благосостояние и позиция на мировом рынке. Пятерка стран с самым высоким ВВП в соответствии с МВФ на 2016 год: Люксембург, Швейцария, Норвегия, Ирландия, Катар.

Престиж страны, уровень ВВП, а, следовательно, и экономический рост зависит от: человеческого капитала (человеческий труд и знания), капитала (оборудование, здания), природных ресурсов (все то, чем обеспечивает нас Земля - земля, солнце, вода, природные ископаемые).

Страны, которые добились быстрых темпов экономического развития путем использования природных ресурсов: США, Саудовская Аравия, Кувейт. Путем технологического развития: Гонконг, Корея, Сингапур.

Экономический рост, бесспорно, воздействует на уровень жизни и на престиж страны. Он помогает разобраться со многими общественными проблемами, такими как: нищета, эволюция образования и экономические проблемы тоже.

Недостатки также присущие такому экономическому явлению. Для четкого планирования и точной возможности увеличения благосостояния приходится отчасти жертвовать настоящим. Эффект быстрого старта или catch-up-effect, то есть зависимость дополнительных инвестиций, производительности и технического прогресса.

Постоянное повышение экономического роста невозможно без технического прогресса, а он не может происходить без нанесения вреда окружающей среды. Но существует множество изобретений, которые только улучшают состояние атмосферы, а с ними и экологию в целом. Противоречие: дальнейшее решение экологических проблем невозможно без НТП.

На сегодняшний день экономика Украины уверенно деградирует, и ни о каком росте речь идти и не может. Промышленная часть экономики (машиностроение, черные металлы, продукция химпрома), а также производство первичного сырья, на котором держалась экономика последние 3 года, постепенно сходит на нет, уменьшаясь с каждым годом на десятки процентов.

Научный руководитель: А.А. Задоя, преподаватель.

В. Івахненко

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

БЕЗРОБІТТЯ І ЙОГО ВПЛИВ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

Безробіття можна вважати, з одного боку, важливим стимулятором активності працюючого населення, а з іншого – великим суспільним лихом. У реальному економічному житті безробіття виступає як перевищення пропозиції робочої сили над попитом на неї.

Безробіття – це соціально-економічне явище, при якому частина робочої сили (економічно активне населення) не зайнята у виробництві товарів і послуг. Часто причини безробіття пояснюються

незбалансованістю ринку праці або несприятливими змінами на цьому ринку.

Сьогодні існують різні види безробіття, але є ті, які можна виділити серед інших, як пріоритетні. А саме: фрикційне, структурне і циклічне.

Фрикційне безробіття виникає у зв'язку з тим, що встановлення рівноваги між кількістю та якістю найманих працівників, з одного боку, і кількістю та якістю робочих місць - з іншого, потребує певного часу.

Структурне безробіття зумовлене змінами у структурі попиту на працюючих у зв'язку зі змінами структури економіки. Ця форма безробіття виникає у зв'язку з тим, що певні професії "старіють" і потреба в них значно зменшується або й зовсім зникає. Разом з тим виникають галузі та види виробництва, які потребують нових навичок, кваліфікацій, знань, професій.

Фрикційне та структурне безробіття є природним рівнем безробіття у державі, тому що в будь-якій державі в будь-який момент існує частина незайнятого економічного населення, яке знаходиться в пошуку роботи.

Також існує циклічне безробіття. Воно властиве країнам, які переживають економічний спад. У цьому випадку кризові явища виникають не на окремих, а практично на всіх товарних ринках. Труднощі переживає більшість фірм країни, а тому масові звільнення починаються майже одночасно і повсюдно. У підсумку загальна кількість вільних робочих місць в країні виявляється менше числа безробітних. На фазах поживлення і підйому з'являються нові робочі місця і безробіття розсмоктується.

Безробіття призводить до найтяжчих негативних соціально-економічних наслідків:

- Посилення соціальної напруги;
- Загострення кримінальної ситуації;
- Посилення соціальної диференціації;
- Скорочення виробництва;
- Скорочення податкових надходжень;
- Втрату кваліфікації безробітними;
- Зменшення ВВП.

Якщо докладно розглянути останній пункт даного переліку, то варто звернути увагу, що англійський учений Артур Оукен вивів закон, відповідно до якого щорічний приріст реального ВВП приблизно на 2,5 % утримує кількість безробітних на постійному рівні.

Кожні додаткові два відсотки приросту реального ВВП зменшують кількість безробітних на один відсоток.

Із даного закону випливає, що певна величина приросту ВВП необхідна для того, щоб не було можливості зростання безробіття.

За даними Державної служби статистики України на 2017 р. рівень безробіття має тенденцію до зниження. Кількість безробітних в Україні на 1 вересня 2017 р. скоротилася на 12% (або на 44 тис), порівняно з відповідною датою 2016 р. - до 312 тис. осіб [1]. Це покращення здобує завдяки підвищенню результативності роботи Державної служби зайнятості за напрямом оперативного працевлаштування громадян.

Отже, для вирішення проблеми безробіття потрібне активне державне регулювання зайнятості населення. Важливими заходами державної політики зайнятості населення мають стати: працевлаштування незайнятих на вільні та новостворені робочі місця, професійне навчання та перенавчання, організація громадських, сезонних робіт, надання дотацій роботодавцям.

Зменшити вплив негативних наслідків безробіття можливо лише за допомогою ефективного державного регулювання зайнятості населення, що забезпечить зниження рівня безробіття і зніме соціальну напругу.

Список використаних джерел

1. Державний комітет статистики України: база статистичних даних України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua> – вільний. – Мова укр.

Науковий керівник: О.А. Задоя, викладач.

D.U. Ismailova

Karakalpak State University, Uzbekistan

INTERNATIONAL ECONOMIC INTEGRATION

International economic integration is a process of economic and political unification of countries on the basis of the development of deep stable interrelations and division of labor between national economies, the interaction of their economies at various levels and in various forms.

At the micro level, this process proceeds through the interaction of individual firms in neighboring countries on the basis of the formation of a diverse economic relationship between them, including the creation of branches abroad. At the interstate (macro-) level, integration takes place on

the basis of the formation of economic associations of states and the coordination of national policies.

The rapid development of interfirm relations creates the need for interstate (and sometimes supranational) regulation aimed at ensuring the free movement of goods, services, capital and labor between countries within the region, for the coordination and implementation of joint economic, monetary, scientific, social, foreign and defense policy. As a result, integrated regional economic complexes are created with a single currency, infrastructure, common economic tasks, financial funds, common supranational and interstate government bodies.

The globalization of economic life is most intensive at the regional level, since most of the firms have contacts with firms from neighboring countries. Therefore, one of the main tendencies of the globalization of the world economy is the formation around the country or group of the most developed countries of integration zones, large economic mega blocks.

In turn, within the regional integration blocs, sub regional of integration are sometimes formed, which is especially characteristic of the Pacific region.

The deepening of the international division of labor continues.

The factor that stimulates integration processes is the increase in the openness of national economies.

The development of interstate economic integration is facilitated by the existence of a number of prerequisites. Thus, integration processes are most productive between countries that are approximately at the same level of economic development and have homogeneous economic systems.

Very important is the geographical proximity of the integrating countries located in one region and having a common border. The possibility and expediency of integration is largely determined by the existence of historically established and sufficiently strong economic ties between countries. Of great importance is the commonality of economic interests and problems, the solution of which by joint efforts can be much more effective than separately.

Obstacles to the integration of developing countries:

- integrating countries poorly complement each other's economies, which hinders the integration process; it follows that structural changes are necessary;

- infrastructure is not developed;

- differences in levels and development potentials;

- political instability.

The simplest and most widespread form of economic integration is the free trade zone, within which trade restrictions between member countries

are abolished, and, first of all, customs tariffs and quotas. At the same time, in relations with third countries, each has its own policy.

The creation of free trade zones strengthens competition in the domestic market between national and foreign producers of goods, which, on the one hand, increases the risk of bankruptcy, and on the other - is an incentive for improving production and introducing innovations. The abolition of customs duties and non-tariff restrictions relates, as a rule, to industrial goods; with respect to agricultural goods, liberalization of imports is limited. This was typical for the EU and is now observed in the North American region and Latin America.

Another form - the customs union - involves, along with the functioning of the free trade zone, the establishment of a single foreign trade tariff and the conduct of a unified foreign trade policy in relation to third countries.

The economic union emerges at the stage of high economic development. An agreed (or even unified) economic policy is being carried out and on this basis all obstacles are removed. Interstate (supranational) bodies are being created, and major economic reforms are taking place in all participating countries.

Full economic integration is a unified economic policy and, as a result, unification of the legislative base, which is carried out in the context of the general tax system, the existence of unified standards, a single labor law.

References

1. Nosova, N.S. Ronshina N.I. International economic relations / N.S. Nosova, N.I. Ronshina. – M.: EKSMO, 2008. – 160 p.
2. Modern economy. Rostov-on-Don: Phoenix, 2007. – 608 p.

M. Kalinchenko

Alfred Nobel University, Dnipro

LABOUR MIGRATION FROM UKRAINE: LATEST TRENDS AND CONSEQUENCES

International labour migration is one of the objective grounds for the formation of an integrated system in the world economy. Meanwhile, free migration is a problem for the government in both political and socio-economic terms. The establishment of an open market economy in Ukraine makes it necessary to explore the problems of Ukrainian labour migration. Ukraine is a leading supplier of labour migrants from Eastern Europe, where the number of

migrants over the past two years has increased by 10-20%, according to Alex Pozniak, the head of the Department of Migration Research at the Institute of Demography and Social Research. The extremely unstable economic situation is the main reason for the high level of emigration, the Ukrainians say. Low wages, lingering unemployment, deterioration of the healthcare and education systems, and future economic uncertainty are the reasons that make people leave their homes. The military conflict and the discrimination against Ukraine's own citizens are also the reasons for seeking temporary opportunities abroad. It is very hard to determine who has work permission and who does not, but here is some scrutiny which shows that in the last four years 61% of labor immigrants have been working illegally.

The countries which Ukrainian immigrants usually target at are the Russian Federation, Poland, the Czech Republic, Germany, Italy and Spain.

One of the main host countries for Ukrainian immigrants is Poland. Analyzing the statistics of the issued invitations, from 2010 to 2016, it is possible to conclude that the number of the jobs considered for applying grew by 6.5 times. In 2010 the figure accounted for 180 thousand invitations, while in 2016 it amounted to 1.3 million. So the growth was enormous. But it is extremely complicated to define how many employees work legally in Poland after receiving these invitations, and it is quite difficult to work out such figures. The problem for Ukrainian emigrants is also that desires do not always match the opportunities, and if Western employers want to see the professional engineers, they want them to be literate experts, maybe even marketers, or advertisers. The fact of the matter is that they also want bank experts to come to them from the insurance sphere, but everything rests on one little detail – total ignorance of foreign languages. And if there is a language barrier, it is, respectively, the biggest problem labour migrants face, regardless of which country they visit. They understand that they cannot communicate in the same language, that's why they are forced to agree to do laboring jobs with the minimal linguistic contact. Statistics indicate that 93% of labour migrants work in the sphere related to the manual work including construction, agriculture, childcare, street cleaning etc. Considering the IT sphere and health care, this figure amounts only to 2-3%.

This year Ukraine has achieved a visa-free travel status but it has not changed the situation radically. The visa-free status does not give the right to work abroad. It gives the right to travel, admire the beauties of Europe and come back. Nothing prevents the Ukrainians from buying a tour ticket, going, for instance, to Germany, Poland, the Czech Republic or Hungary

and just staying there. In other words, those who wanted to come illegally had the same opportunity before the visa-free travel status. This figure was estimated at around 10%. Therefore, visa-free travel will not lead to an increase in illegal migration.

However, migration has not only negative but also positive consequences. Labour migration is a factor that reduces the pressure of unemployment on the domestic labour market, therefore, reducing the level of social tension in society. For citizens of Ukraine who have a high level of professional competence, the opportunity to find employment abroad is often a chance to provide more opportunities for professional self-realization and to obtain a higher level of financial prosperity. Another positive consequence of labour migration is the possibility of accumulating initial capital abroad with the view of opening own business in Ukraine.

So, in conclusion, labour migration from Ukraine to the EU countries has increased by 30%. A huge number of migrants consider developed countries such as Poland, Germany, Italy, the Czech Republic and Italy as their host countries. The number of people wishing to improve their financial situation in the United States and Canada has also gone up. According to the latest data, the number of migrants to Russia, on the other hand, has slumped with the (official) number of Ukrainians in Russia estimated at 6% less than in 2012.

References

1. www.fhree.org/migration-from-ukraine
2. www.dspace.oneu.edu.ua

*Scientific supervision by A. Zadoia, Doctor of Science, Full Professor,
Language supervision by S. Medynska, Senior Lecturer.*

О. Каліцева
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ ЗІ СВІТОВИМ СПІВТОВАРИСТВОМ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Інтеграційні процеси є безумовною частиною розвитку будь-якої країни. Жодна країна світу не може забезпечити стабільну та високу ефективність свого національного виробництва, якщо воно в тій чи іншій мірі не інтегровано у світове виробництво. Україна також активно намагається інтегруватися у світову спільноту, надаючи перевагу євроінтеграційному напрямку. Формально Україна входить

як член ООН до держав світового співтовариства. Вона виконує статут ООН та міжнародне право, які регулюють міждержавні, політичні, дипломатичні, економічні міжнародні відносини. Таким чином, можна сказати, що Україна певною мірою співпрацює з зарубіжними країнами. Додамо, що реальні переваги міжнародних економічних відносин країна може використовувати лише тоді, коли економіка України буде інтегрована у світове господарство, тобто, буде складовою частиною цього господарства. Безпосередньо, активна участь країни в сучасних інтеграційних процесах об'єктивно зумовлена перевагами міжнародного поділу праці.

На сьогоднішній день в Україні існує стратегія щодо зовнішньоекономічної діяльності, яка спрямована на розвиток торгівлі, участь країни в міжнародному поділі праці та технологіями. Але для того, щоб інтеграція України була ефективною, країна потребує економічних, політично-правових та інфраструктурних передумов. Серед політично-правових передумов інтеграції України можна назвати: забезпечення територіальної цілісності та створення системи національної безпеки; політичне визначення України; виконання міжнародних обов'язків, особливо в сфері прав людини. Також особливо важливими є економічні передумови інтеграції. Вони формуються на основі економічного та інституційного забезпечення суверенітету, соціального захисту населення, вироблення експортної та імпорتنної стратегії зовнішньоекономічної діяльності. На сьогодні ефективна інтеграція України до світових економічних відносин є нагальною завдяки розбудові економіки та державності, але на сучасному етапі для розвитку міжнародних інтеграційних процесів необхідна наявність суб'єктивних та об'єктивних передумов, ступінь розвитку яких суттєво відрізняється в окремих регіонах світового господарства, а це впливає на рівень та характер передумов.

Щодо Світової організації торгівлі, то приєднання до неї України було результатом концентрації величезних політичних та економічних зусиль, які випливають з інтеграції у світову торгівельну систему. Інтеграційний вибір будь-якої країни має три аспекти: політичний, правовий та економічний. Для України, як для незалежної держави, ці три аспекти мають особливе значення. Політичний аспект – це забезпечення територіальної цілісності українського суспільства. Правовий аспект – це збереження державності та суверенітету. Економічний – це економічний розвиток країни в цілому.

Говорячи про інтеграційний досвід України, можна сказати, на що варто звернути увагу, – це європейський вибір України, який був зумовлений усвідомленням можливості інтеграції як фактора

створення державної незалежності, національної безпеки, політичної та економічної стабільності, соціального добробуту, з яким часто асоціюють ЄС. На сучасному етапі Україна значно просунулась у справі інтеграції в європейську спільноту, про що свідчить підписання 27 червня 2014 р. угоди про асоціацію України з ЄС. В умовах нинішньої зовнішньоекономічної ситуації в Україні метою є передусім співробітництво з Європейським Союзом, яке потрібно ефективно та швидко розвивати. Основними перевагами, які отримують українські підприємства від інтеграції до ЄС, є: забезпечення розвитку малого та середнього бізнесу; підвищення кваліфікації робочої сили; покращення стану платіжного балансу України; надходження інвестицій у вітчизняну економіку. Проте, можна відзначити загрози, які виникнуть: використання українців як дешевої робочої сили; втрата державного суверенітету і можливості державного управління; зниження ділової активності у вітчизняній економіці через відтік робочої сили; втрата конкурентоспроможності окремих галузей, у т.ч. машинобудування; складність переходу на європейське ціноутворення. Україна визначилися щодо орієнтирів свого внутрішнього розвитку, вони співпадають з принципами, на яких базується Європейський Союз, такі як: демократія, ринкова економіка і ефективне державне керування. У плані політики безпеки та зовнішньої політики рух до європейської інтеграції уможливить входження в систему безпеки ЄС, як суб'єкт для спільної протидії погрозам міжнародної та національної безпеки. Варто відзначити, що в українських умовах впровадження демократії, ринкової економіки і ефективного державного керування викликали негативні тенденції. Вони пов'язані з недостатньою ефективністю державного керування, нездатність уряду, недієздатність парламенту вирішувати невідкладні питання поточної політики, не говорячи вже про відсутність стратегічного планування розвитку країни.

Таким чином, для подолання економічних проблем інтеграції в Україні та для стабільного забезпечення економіки в країні, потребує: забезпечити стабільні переваги для роботи малого та середнього бізнесу, для того, щоб в Україні було вигідно виробляти більш якісні товари; зменшення корупції; забезпечення національної територіальної безпеки. Для того, щоб покращити становище в Україні, необхідно встановити законодавчо закріплені правила. Для зацікавленості і взаємодії основних учасників економічних відносин, потрібна стабілізаційна фінансова система, політична та економічна система для підвищення економіки України в цілому.

Науковий керівник: А.О. Задоя, доктор економічних наук, професор.

A PYRAMID SCHEME: BEHIND THE TERM

In 150 years after Charles Dickens, in the novel "Little Dorrit", told about London investors who become victim of the fraudulent actions of Mr. Merdle's bank, credulous investors are still tricked by promises to get rich quickly. The financial pyramids, which attract investors with high incomes from other investors, succeed even in developed countries. The current regulatory system of the United States did not prevent their rapid growth, and then the collapse of the Bernard Madoff pyramid of \$ 65 billion in 2008 and the subsequent collapse of several more pyramids during the global financial crisis.

However, in countries with weaker regulatory systems, the financial pyramids lead to even greater consequences. This is confirmed by the events in Albania in 1996, when mass unrest led to the fall of the government and even to human casualties, as well as later cases. For example, the financial pyramids in Jamaica led to losses that reached 12 percent of GDP, and affected a number of other countries in the Caribbean. After the collapse of the financial pyramids in Colombia, which led to the loss of an estimated \$ 1 billion, massive riots and violent protests in 13 cities followed, and the government was forced to declare a state of emergency. The financial pyramid in Lesotho led to the loss of money of some 100,000 investors, many of whom belonged to the poor and very vulnerable estates. The damage that these pyramids can cause requires a resolute response from the regulatory authorities, which must eliminate them in the early stages, not allowing them to grow. Regulators and bankruptcy administrators contend that these and other aforementioned schemes are financial pyramids, although in many cases the legal proceedings are not yet complete.

Pyramid scheme is a way of providing income to the participants of the structure due to the constant attraction of funds. The income to the first participants of the pyramid is paid out of the contributions of subsequent participants. In most cases, the true source of income is hidden, but declared fictitious or insignificant. There are several types of schemes.

A financial pyramid of a multilevel type is based on the fact that each newly arrived participant makes an entrance fee. This payment is distributed between the participant who invited the newcomer and those who invited the invitee (the earlier participants in the pyramid). After the contribution,

the newcomer is obliged to invite a few more people; their contributions will go already in his favor. Thus, it goes from level to level.

Under such a scheme, pyramid schemes generate revenues of up to 500% or higher, depending on the rules that the particular financial pyramid has established. The reason for the collapse of the financial pyramid is that the number of participants in it must exponentially grow. As a result, depositors who failed to bring new participants remain with nothing.

The financial pyramid scheme Ronzi does not oblige the client to attract new participants. The creator pays with the first depositors' personal means, after which people learn about a new version of high-yield investment and the financial pyramid begins to receive money. The organizer pays investors with the money of new depositors, and this scheme works for a certain period of time.

Investors expect to receive more funds than they invested, but no other activity, except for the collection of money, the firm does not conduct, and when the number of investors begins to fall and the financial pyramid collapses, the organizer appropriates all previous deposits and disappears.

To sum up, a pyramid scheme is a fraudulent investment scheme where you are promised of providing great returns or steady moderate returns but in fact there is no actual investment and returns for old investors are provided from the fund raised from new investors. The collapse of this scheme is inevitable as the schemer is always in need of new investors. However, many people perform this scheme, as it is a cheap resource of easy money and it is considered as successful if they can continue in their scheme until they died. One can prevent themselves from getting into these schemes by having detailed knowledge about their investment and research well if the rate returns are high as compared to other investment opportunities in the market because if something is too good to be true, it probably isn't.

Scientific supervision by A. Magdich, PhD in Economics, Associate Professor,

Language supervision by S. Medynska, Senior Lecturer.

D. Katsay

Alfred Nobel University, Dnipro

OVERPOPULATION: THE DEMOGRAPHIC PROBLEM OF AFRICA

For today the main problem, facing people all over the world is overpopulation of the Earth. Something must be done to prevent our planet

from the horrendous consequences that may be caused by a lack of resources for so large number of people.

As we know, the main problem of economics is unlimited wants and limited resources, so unlimited wants mean that people never get enough. As a result, is impossible for humankind to live comfortably, safely and constructively, having such a huge overpopulation, having a shortage of resources and territories suitable for living. Today humanity is simply obliged to contain its growth rates, rethink its role in the ecological system of the planet, and take up the construction of human civilization on the basis of a harmless and meaningful existence. According to the forecast of the Institute for Demographic Studies of France, in 2050 the world population will be 9 billion 701 million people, see Fig 1: World population 1950-2050. We have to admit; this is actually a disaster. The environment is getting worse and worse, millennia glaciers are melting, rivers and air are polluted. If we do not take harsh measures, our children will suffocate from crowdedness on the planet, as if in the subway at rush hour.

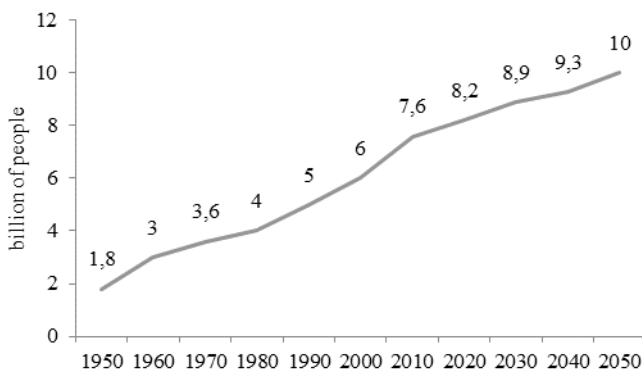

Fig.1. World Population, 1950-2050

Source: <https://www.census.gov/population/international/data/idb/worldpopgraph.php>

The world does not pay attention to Africa but it is a real time-bomb. In African countries there is the highest birth rate: in Nigeria, one woman on average gives birth to 8 children. Soon life on our planet will become a trip in a crowded bus. People began to live longer, health care is improving, and serious wars have not been fought for a long time. Paradoxically, simultaneous improvement of living conditions on the Earth means its possible death. According to the forecasts, 26 countries of the continent will double their population by the middle of the current century. For example, 400 million people will live in Nigeria, 200 – in the Democratic Republic of Congo and Ethiopia, more than 150 million in Egypt. The

problem is that, even now these countries are living very badly. In the northern regions of Nigeria, the Sahara comes and it is impossible to live there. People go to the south, but there is also overpopulation there, therefore new people are not needed. As a result, conflicts, terrorism and extreme poverty arise. Everybody has primary needs such as water. Water is a limited resource that is why if the population of Africa doubles, people will fill lack of drinking water. 98 percent of the territory of Egypt is the Sahara Desert. You can live there only in the valley of the Nile. But its water resources are limited as well. For irrigation of fields and consumption by people, almost all of its water goes. According to modern estimates, by 2025 the Nile will be actually drunk out, and only a small part of it will flow to the Mediterranean Sea. Also, there is another economic problem - migration. It would be very naive to believe that several billion people, being in unbearable conditions, will silently demolish everything. In the nearest future, mankind will face fierce wars for water and land – almost the same as in the Middle Ages. The forecast is that not thousands, but millions and tens of millions of people fighting for the most basic right – the right to survival.

Coping with the growing problem is difficult, but possible. The West Europe needs to urgently introduce external, colonial management in problem countries and regions. After this it has to, seriously take up the development of local infrastructures, as well as limit the birth rate there. Methods are known: the emancipation of women, the increase in their educational level, as well as the, role in economic and political life, sexual education for young children. Consequently, the problem of overpopulation is global. It is necessary to understand all the consequences that are catastrophic. Governments of all countries facing this problem need to act immediately and try to overcome it.

*Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Associate Professor,
Language supervision by G. Miasoid, PhD in Pedagogy, Associate Professor.*

**Н. Кешенкова,
Сбербанк России, г. Ярославль, Российская Федерация**

СИСТЕМА ИНТЕРНЕТ-БАНК КАК СРЕДСТВО ПОДДЕРЖКИ СЕМЬИ В РОССИИ

Борясь за новых клиентов, банки идут на различные шаги, в том числе расширяют перечень предлагаемых услуг. Одной из них,

которая получила большое распространение в последнее время, стал интернет-банк для физических лиц.

Система интернет-банк является привлекательной для клиента потому, что она позволяет ему совершать на своем банковском счете любые операции, не требуя посещения банка. Немаловажным достоинством данной услуги является и широкий перечень операций, которые можно осуществлять:

1. Подробное информирование клиента о состоянии его счета.
2. Получение различного рода выписок по счету.
3. Совершение операций по погашению различных кредитов, переводов денежных средств с одного счета на другой, которые могут быть как в одном, так и в разных банках.
4. Совершение платежей за товары и услуги.

С помощью данной системы клиенты могут открыть депозитный счет либо подать заявку на получение кредитных средств, не тратя время на посещение банка.

Например, клиенты Сбербанка России получают возможность с помощью данной системы оплачивать коммунальные услуги, а также услуги мобильной связи и услуги доступа к сети Интернет. При этом каждый клиент банка может начать пользоваться системой интернет-банкинга. Здесь для клиента очень важно научиться отличать систему интернет-банк от системы Банк-клиент.

Распространены случаи, когда банки активируют для своих клиентов вместе с интернет-банком и услугу мобильного банка. Разница между ними состоит в том, что последняя носит информационный характер. После ее подключения клиент периодически получает sms-уведомления, сообщающие об операциях на его счету. Преимуществом мобильного банка является и то, что с его помощью клиент может включить утерянную кредитную карту в «стоп-лист», что приведет к ее блокировке.

Преимущества использования системы интернет-банка для клиента:

1. Экономия времени клиента на совершение той или иной банковской операции.
2. Экономия средств клиента, т.к. клиент меньше платит комиссию по операциям.
3. Клиент всегда может знать, как обстоят дела с его финансами, даже если в это время он будет находиться в заграничной поездке.

Сегодня в России существует много программ направленных на поддержку семьи. Согласно статье 38 Конституции Российской Федерации, семья находится под защитой государства. Пункт 3 статьи

16 Всеобщей декларации прав человека предусматривает, что семья - естественная и основная ячейка общества - имеет право на защиту со стороны общества и государства.

Поэтому, по мнению автора, в России необходимо создать систему под названием «Семейный интернет-банк» для физических лиц, т.е. Интернет-банк или личный кабинет для всей семьи.

Для этого выпустить для семьи, которая обратилась в банк за этим продуктом, именные банковские пластиковые карты российской платежной системы «МИР», на которых будет выгравировано слово, например, «Мама» или «Папа», «Дочь», «Сын», «Бабушка», «Дедушка» и т.д. Тариф обслуживания банковских карт - «Семейный». Подключить услугу Мобильный банк для всей семьи. В Семейном личном кабинете родители самостоятельно смогли бы установить лимиты на снятие денежных средств их детей по банковским картам «Дочь» или «Сын».

При этом для ведения совместного бюджета молодоженам, в рамках зарплатных проектов банк выпустил бы банковские пластиковые карты им с одним счетом и разным номером карт. Т.е. заработная плата супругов приходит на один их совместный счет, а оттуда они вместе распределяют свои денежные средства, часть из которых расходуется на коммунальные платежи, например, ЖКХ, ипотечный кредит и т.д. Также Семейное мобильное приложение на телефоне. Схема работы Семейного интернет-банка представлена на рис.1.

Рис. 1. Схема работы Семейного интернет-банка

Плюсы для семьи: экономия средств, экономия времени, эффективное планирование средств супругов, исходя из совместного бюджета.

Плюсы для банка: поддержка создания семьи, дополнительный доход.

К. Кирилюк

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ВАЛОВИЙ ВНУТРІШНІЙ ПРОДУКТ В УКРАЇНІ: ПЕРСПЕКТИВИ ЗРОСТАННЯ

Валовий внутрішній продукт - макроекономічний показник, який зображує ринкову вартість усіх кінцевих товарів і послуг, вироблених за рік у всіх галузях економіки на території країни для споживання, експорту та накопичення, незалежно від національної приналежності використаних факторів виробництва. Іншими словами, ВВП – це важлива економічна величина, що показує підсумкову вартість вироблених товарів і послуг.

До уваги у розрахунку валового внутрішнього продукту виробничим методом беруться такі показники як: випуск, проміжне споживання, валова додана вартість.

Для розрахунку ВВП використовуються три способи:

- виробничий (за доданою вартістю)
- прибутковий (за розподілом)
- витратний (за кінцевим використанням)

В економіці виділяють номінальний та реальний валовий внутрішній продукт:

- Номінальний (грошовий) (ВВП_н) - це загальний обсяг виробництва, який вимірюється в поточних цінах, тобто в цінах, що існують на момент виробництва, без урахування інфляції.

- Реальний (ВВП_р) - загальний обсяг виробництва, який вимірюється в постійних (базових) цінах, тобто на величину впливає лише зміна кількості виробництва.

Таким чином, в реальному валовому внутрішньому продукті враховується, в якій мірі зростання ВВП визначається реальним зростанням виробництва, а не зростанням цін. ВВП країни при необхідності може бути перерахований в іноземну валюту (найчастіше в долари).

Аналізуючи дані Держстату, реальний валовий внутрішній продукт в II кварталі 2017 р. в порівнянні з попереднім кварталом

збільшився на 0,6%, а в порівнянні з II кварталом 2016 р. - збільшився на 2,4%. Зростання валового внутрішнього продукту в I кварталі 2017 р. склав 2,4% до I кварталу 2016 р. Незважаючи на незначне скорочення в I кварталі цього року, позитивна динаміка спостерігалася протягом останніх 6 кварталів. За 2016 р. ВВП виріс на 2,3%. Основною причиною прискорення економічного зростання в країні стало сільське господарство [1].

Прогнозується і трьох відсоткове зростання на 2017 р. На це вплине приплив інвестицій і збільшення експорту. У 2017-2018 рр. ВВП на душу населення буде складати понад двох тисяч доларів [2]. Якщо ВВП на душу населення буде таким низьким, то населення України продовжує залишатися бідним.

За рейтингом країн за ВВП за 2017 р. у млрд. доларах, Україна знаходиться на 62 місці з 188 країн, з показником 93.55 млрд. доларів. Перше місце займає США з ВВП 19284.99 млрд. доларів, а останнє місце займає Тувалу, з найнижчим показником 0,03 млрд доларів.

Можемо зробити висновок, що валовий внутрішній продукт в нашій країні низький і нам є до чого прагнути. Такий показник ВВП відображає досить низький рівень розвитку економіки і життя населення. Тому для динамічного зростання показника ВВП України необхідно: розробка чіткої економічної стратегії, створення привабливого інвестиційного клімату, розвиток малого і середнього бізнесу, зменшення податкового навантаження, стимулювання сукупного попиту і підвищення продуктивності.

Список використаних джерел

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/> – вільний. – Мова укр.
2. International Monetary Fund [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.imf.org/external/country/UKR/index.htm> – вільний. – Мова англ.

Науковий керівник: О.А. Задоя, викладач.

О. Klochko
Alfred Nobel University, Dnipro

PERSPECTIVES OF THE INTRODUCTION OF THE CUMULATIVE PENSION SYSTEM IN UKRAINE

As we know, the pension system is an integral part of the economy of any developing country. It has a three-level model in most countries, where

the second component – the cumulative pension – is a significant share in a total organization of pension. In this regard, the question remains about the perspectives of the introduction of the cumulative pension system in Ukraine, which guarantees the social protection of each person of retirement age.

In the current conditions of globalization of social-economic relations the question about improvement of the pension system by reforming is raised in front of any country. That is why a lot of world countries (among them are Sweden, the USA, Estonia, China) consider that the introduction of cumulative pension system is necessary due to some factors that include these points: the existence of demographical and economical crisis and the financial overload of the state budget. This issue also touched on Ukraine as the state which has some problems and disadvantages in the area of pension provision. The important step in reforming of Ukraine's pension system was adopting the laws in 2003 "On obligatory state pension insurance" and "Non-state pension insurance", which consolidate three major divisions: citizens of retirement age have to receive their money from three sources. However, only the first level of system works in reality.

Despite the fact that since Ukraine has been independent, the number of pensioners had decreased to 11956.2 thousand by 2017 (according to the State Statistics Service of Ukraine), the share of people of retirement age is gradually increasing and as of 2017 is 22.1%, and according to demographers, in 2036 the number of people will grow up to 30% and will double the number of young people under the age of 14. Accordingly, the burden on Pension Fund of Ukraine will increase from year to year. Such indicators exacerbate the problem about the necessity of the real introduction of cumulative pension system in Ukraine (Tab.1).

In this context the experience of other world countries deserves special attention. One of the countries that have noticeably succeeded in this area is Sweden, where there are three major divisions in the pension system. The second level, or cumulative pension, depends on the wage of the worker who has an individual pension account and where he pays 2.5% of the salary. The employee has the opportunity to choose one or more private pension funds supervised by the Ministry of Finance of Sweden.

Another positive example is reforming of the pension system in Hungary in 1998. The introduction of the obligatory pension system implied that it is compulsory for those citizens who were just starting to work. People who had already had work experience by that time, could join the system voluntarily. Employees pay 8% of the salary, and employers pay 22% of wage fund.

Table 1

The number of people of retirement age in Ukraine according to
the State Statistics Service of Ukraine

Year	The number of people of retirement age (thousands)
1991	13100.0
1995	14500.0
2000	14529.8
2005	14065.1
2010	13721.1
2015	12147.2
2017	11956.2

Source: The average pension and the number of people of retirement age [Electronic source]. – Available at:
http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2007/sz/sz_u/srp_07rik_u.html

Thus it can be noted that the cumulative pension system enhances the interest of citizens and their employers in paying of pension fees, since the size of the pension depends on work experience of a person. In other words, Ukrainians are automatically involved in functioning of the stock market; citizen awareness in this area and responsibility for ensuring their future are guaranteed. Besides, the cumulative pension system does not intersect with the solidarity system: it is not related to presence or absence of the deficit of the Pension Fund, because it has its own source of funding.

When introducing the cumulative pension system, it is worth reviewing the issue of retirement age, because the early retirement will affect negatively the provision of pension to citizens. The low retirement age for the second and the third levels decreases the number of years during which a person could increase his or her own pension savings.

To sum up, the introduction of the cumulative pension system is a sign of the social-economic growth of the state. The main positive moment of development of the cumulative pension system is the elimination of the aging population which overburdens the state budget. At the same time, the fact should be taken into account that a full-scale pension reform is impossible without solving the fundamental problem.

Scientific supervision by A. Magdich, PhD in Economics, Associate Professor,

Language supervision by G. Miasoid, PhD in Pedagogy, Associate Professor.

ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ КРИПТОВАЛЮТЫ

В сегодняшнем мире электронные деньги развиваются с невероятной, поражающей воображение скоростью и многие люди пытаются заработать, вкладывая в криптовалюту. Для того, чтобы инвестиции были успешны следует отслеживать тенденции и направления развития криптовалют.

В начале XXI века появляются криптовалютные рынки, которые становятся достойным конкурентом валютных и фондовых рынков. В 2009 году появляется первый биткоин кошелек и тогда же биткоин становится реальным платёжным средством и удаётся купить 2 пиццы за 10 тысяч биткоинов. Далее популярность биткоина только росла, а курс повышался и вырос примерно до \$0,5. Зимой 2011 доллар сравнивается с биткоином в цене, так как биткоин стоит \$1. Тогда в успех новой валюты не верил никто, однако к лету стоимость биткоина возросла в 28 раз, что повергло мировую финансовую общественность в шок. Рыночная капитализация достигла \$206 000 000. В это же время происходит утечка информации, пользовательские кошельки взламывают и доверие к биткоину резко падает, а курс с отметки в \$27 временно падает до \$0,1. Следующий год компания занимается восстановлением доверия. И уже в 2013 году 1 биткоин стоит больше одной унции серебра. В апреле 2013 биткоин стоит \$200. К зиме 2013 биткоин преодолевает отметку в \$1000 долларов и временно стоит даже больше одной унции золота. Один биткоин стоит в 300 000 раз больше чем на первых торгах в 2009 году. Открываются различные магазины, интернет сайты и даже первый банкомат принимающие биткоин. Теперь за электронную валюту можно купить практически всё. В декабре 2013 года из-за запрета Народного банка Китая использовать биткоин курс падает до \$600, но вскоре восстановился до \$900-1000. За последние года биткоин прошёл путь от эксперимента до полноценной валюты с рыночной капитализацией в миллиарды тысяч долларов. И курс неуклонно продолжает расти, на ноябрь 2017 года с незначительными колебаниями он достигает почти \$8000. За октябрь и половину ноября курс вырос на \$1000. Такое положение вещей делает биткоин прорывом.

Кроме того, очень активно развиваются альтернативные биткоину валюты. Например, эфир (Ethereum). Эфир на данный момент является

главным конкурентом биткоина. Капитализация эфира составляет – 13,1 млрд долларов против 33,6 млрд долларов у биткоина, однако именно эта криптовалюта показала наиболее активный рост в 2017 году.

Следом после эфира идут такие развивающиеся криптовалюты, как Ripple, NEM и Litecoin, которые по скорости своего развития скоро вполне возможно станут достойной альтернативой надёжному на сегодняшний день биткоину.

Подводя итоги, можно сказать, что за биткоином и криптовалютой будущее. Многообразии криптовалют на рынке требует от нас лишь внимательного выбора валюты, которой мы хотим отдать предпочтение и инвестировать в неё. Самым проверенным временем и надёжным вариантом пока остаётся биткоин. Внимательно отслеживая курс, мы видим, что даже после серьёзных колебаний он выравнивается и имеет в целом тенденцию к росту. Думаю, это обуславливается его доступностью и свободой от различного рода комиссий. На данный момент покупать биткоин – не страшно, ибо прогнозы на 2018 год весьма положительные и обещают стабильный рост валюты.

*Научный руководитель: Э.Н. Лимонова,
кандидат экономических наук, доцент.*

І. Козаков
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ВАЛЮТНІ РИЗИКИ ТА МЕТОДИ ЇХ СТРАХУВАННЯ

Валютні ризики це одна з складових комерційних ризиків, які мають відношення до учасників міжнародних економічних відносин. У більшості випадків, валютні ризики тягнуть за собою валютні втрати. Між підписанням контракту або кредитної угоди і здійсненням платежу відбувається зміна курсу валюти по відношенню до валюти платежу. Це тягне за собою зміну реальної вартості грошового зобов'язання, і обидві сторони угоди схильні до валютного ризику. У всьому світі існує безліч валют, які схильні до періодичних коливань, і тому викликають певні ризики. Тому були розроблені стратегії захисту від валютних ризиків:

- 1) Приймаються рішення про необхідність спеціальних заходів зі страхування валютних ризиків;
- 2) Виділяється частина зовнішньоторговельного контракту чи кредитної угоди;

3) Вибирається конкретний спосіб і метод страхування ризику.

Хотілося б навести приклад з цього приводу, візьмемо одного експортера з Італії який уклав контракт на суму 1 мільйон доларів з імпортером з США з відстрочкою платежу на 1 місяць. Валютою ціни є долар США, валютою платежу - італійська ліра. На момент укладення контракту курс долара по відношенню до ліри становив $1\text{USD} = 1.5\text{L}$. Через місяць, коли повинен був здійснюватися платіж, курс долара по відношенню до ліри склав $1\text{USD} = 1.3\text{L}$. Таким чином, експортер зазнав втрат, а імпортер навпаки виграв. У разі протилежної динаміки валютного курсу, втрати ніс би імпортер товару.

На сьогоднішній день існує перелік методів страхування ризиків, одні з найбільш використовуваних це:

- форвардні угоди;
- ф'ючерсні угоди;
- опціонні угоди;
- своп.

Форвардне страхування проводиться з метою фіксації курсу в останній момент укладання угоди. Передача валюти проводиться через певний часовий період. У більшості випадків форвардні угоди передбачають укладення контрактів між банками. Як правило, предметами стають валюти і процентні ставки. На відміну від ф'ючерсу, форвард - не біржовий контракт. Він полягає на будь-який термін за домовленістю сторін. Обсяг передбачуваних поставок також регулюється тільки взаємною угодою.

Ф'ючерсні угоди передбачають продаж, поставку товарів і надання послуг по заздалегідь обумовленим цінами. Мова йде про покупку і передачі чого-небудь в майбутньому. Вони добре захищають контрагентів від коливань ціни на валютному ринку і є протекторатом для інтересів інвесторів. Ринок ф'ючерсів відкриває багато можливостей для спекулянтів, щодо створення позицій з великими сумами під невелике забезпечення. Вони дуже зацікавлені в тому, щоб валютне коливання цін було постійним і контрастним.

Опціонні угоди, це такі угоди які дають можливість одному з учасників продавати конкретну кількість іноземної валюти по вже фіксованою ціною. Опціони мають свою особливість, по-перше це свій курс, і на відміну від форвардного контракту, опціонний виконувати необов'язково. Його або можна виконати, або відмовитися, або передати третім особам.

Своп є комбінацією двох конверсійних операцій (наприклад, угода валютної купівлі-продажу). Як правило, угоди здійснюються за участю лише одного контрагента. Коли мова заходить про управління

активами і пасивами, тут найчастіше використовуються операції своп. Так само це поширено в банківському страхуванні, як страхування за ставками. З точки зору страхових реалій своп можна охарактеризувати як велику групу операцій, в якій учасники одночасно купують і продають права на грошові потоки.

Існує ще один цікавий метод страхування валютних ризиків, а саме "валютне застереження". Під час здійснення зовнішньоекономічних операцій, можливі валютні втрати, щоб уникнути цього, в контракт включаються валютні застереження, які і усувають ці втрати. Валютні застереження засновані на принципі обліку суми платежу при зміні валютних курсів. Включення валютного застереження дозволяє справедливо розподілити тягар валютних ризиків між сторонами зовнішньоекономічних угод.

Науковий керівник: А.О. Задоя, доктор економічних наук, професор.

V. Kostochka
Alfred Nobel University, Dnipro

THE UNEMPLOYMENT RATE IN THE EUROPEAN UNION

While many foreigners dream of finding work in the EU, citizens of European countries are experiencing a big problem. Some of them, in turn, in search of work are forced to emigrate. High unemployment is now one of the most discussed topics in the EU. As a result of the difficult economic situation the Eurozone over the last few years, unemployment captures the European countries one after the other.

Unemployment of July 2017 in the euro area was 9.1%. This looks like a slight improvement in contrast to the background of a year ago with the figure of 10.1% in June 2016. In general, the situation with unemployment since the middle of 2013 in the European Union has slowly improved to return now to the level of the 2009 crisis. If the employment situation in the coming years improves in the European Union at the current rate, then the EU will reach the best indicators with pre-crisis employment in 2019-2021.

Still, the situation with unemployment in the EU countries with its own national currency is partially better than in the euro area countries. The average unemployment rate throughout the EU (EU28) for July 2017 is 7.7%. In absolute terms, the EU has officially registered unemployed 18.725 million people, of which 14.718 million are in the euro area. For the year from 2016 to July 2017, unemployment in the euro area declined by

1.667 million people and throughout the European Union (including the euro area) – by 2.368 million.

As for countries of the eurozone, the situation with unemployment in Germany is the best - 3.8%. The current figure is the lowest since the reunification of the country in 1990. Economic success of Germany has long set an example for the problematic countries of the European Union. In this regard especially evident is the comparison of the state of the labor market, namely, the fight against unemployment. While in other troubled countries of the Eurozone the population cannot find a job, Germany has had the highest employment rates for many years. Despite all the flows of refugees and immigrants to Germany, as well as the general stagnation in the world in many economic areas, unemployment in Germany is not surprising. Its level does not increase, but falls. The labor market in Germany looks very stable, and small changes are just a seasonal result. For the given period the chance to lose a job is low as never before. It is less than 1%.

The situation with unemployment in Holland (4.9%) looks fine and quite good in Austria (5.2%). Among the countries that are not members of the monetary union the best indicator is in the Czech Republic (4.1%). In the euro area, the highest unemployment rate in the summer in 2017 was observed in Greece (21.7%), Spain (17.1%) and Italy (11.1%). The situation in these countries with employment remains in a bad state, but compared with the peak moments of 2013, the situation in Greece with employment has improved by a quarter, and in Spain by a third. Still stagnant is business in France (9.6%). A year ago, unemployment in France was 10%. Jobs are very slowly created in this country.

Relatively low unemployment outside the eurozone in the summer in 2017 was observed in Great Britain (4.4%), Hungary (4.3%), Poland (4.8%), Romania (5.3%), and Bulgaria (5.9%). The unemployment rates outside the eurozone in the Baltic countries are quite high: Estonia (6.9%), Lithuania (7.2%), and Latvia (8.3%). Outside the eurozone in June 2017, Croatia was worst off with business – 10.5%.

Over the past year, jobs have been created particularly fast in the euro area in Spain, and outside the eurozone – in Croatia. In general, the employment situation for the year has improved to a greater or lesser extent in all EU countries, with the exception of the only country - Estonia, where unemployment rose slightly from 6.5% in May 2016 to 6.9% in May 2017.

The unemployment among youth continues to be a serious problem. In total in the European Union in June 2017 there were 3,710 million unemployed among young people under the age of 25. In the euro area, every fifth young man is listed among the unemployed. The situation with youth unemployment is again better in

the eurozone. On average in Europe, this situation statistically looks on average not very bad – 16.7% (EU28) and 18.7% (eurozone). However, if you look at particular countries, unemployment among young people in the general flow of unemployment looks quite unsatisfactory: in Greece (45.5%), Spain (39.2%) and Italy (35.4%). Even in prosperous Germany, the youth unemployment rate has almost doubled in comparison with the average unemployment rate in the country - 6.7% against 3.8%.

Fiasco of European youth in the labor market in most cases is not due to lack of skill, but because of a shortage of jobs and a lack of work experience, which, it turns out, can't be acquired anywhere. And no education guarantees the possibility of breaking this vicious circle. As a result, the previously debugged scheme of life of the average European - good education, a successful career, a family - appears to be a failure. Why waste your energy to study, if you cannot apply the skills anywhere? Why create a family if there is no certainty that you can maintain them? Why does anything at all and strive for anything, if success is unlikely and your destiny is social isolation and poverty? As a result, the old values are devalued. What will come to replace them and what the representatives of the "lost generation" will give their descendants can only be guessed.

*Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Associate Professor,
Language supervision by S. Medynska, Senior Lecturer.*

R. Kravchenko
Alfred Nobel University, Dnipro

FUNCTIONS OF SOCIAL INSTITUTES

The role of social institutes is incredibly great in our time. Institutes are characterized by their ability to influence people's behavior through established rules. The determining and necessary condition for the development of any country is the availability of public institutions. Examples of such countries are all developed democratic countries of the world. Conversely, countries where public institutions are of a closed nature are doomed to lag and decline. In my opinion, the economic development of society is impossible without outpacing political development, that is, without the establishment of generally accessible political institutions.

The category "function" is multivalued by its nature. It is advisable, however, to distinguish two points for its characterization, namely, consciously formulated goals pursued within the framework of the

functioning of this social institution (function as a task), on the one hand, and the objective consequences of the activity of such an institution (function as a real result), on the other. This difference is especially important in a situation where it is necessary to sociologically explain the existence of certain social actions that continue to exist in society even when the goals clearly set before these actions are not implemented at all. Similar actions continue to exist because they perform completely real (though hidden, possibly unintelligible) latent functions.

In the ideal case, the deliberately formulated goals of the activity of the social institution and the real results achieved can coincide. In many situations, however, there is a discrepancy between the declared (officially recognized) goals and the objective consequences of the corresponding actions.

If the explicit, realized, universally recognized function of a social institution has an arbitrary ("controlled") character, then the latent function is unintentional, often unintelligible. It is clear that the true meaning, the true nature of the social institution, is manifested precisely at the level of the real results of its functioning. So, if the explicit function of the prohibition on alcohol or gambling was to stop them, to stop them, then the latent function of the corresponding actions could be the creation of a branched underground network of organized crime. If the explicit task of imposing multiple, unjustified or ill-justified prohibitions on the state in the sphere of economics, numerous controlling authorities is the task of strengthening state control, then in the event that the legal overcoming of such instances deprives economic sense of engaging in appropriate entrepreneurial activity within the law. In such a situation a latent function is realized this kind of state control: entrepreneurship inevitably goes into the sphere of the shadow economy and accompanying corruption.

*Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics,
Associate Professor.*

М. Кривель
УВК-лицей № 100, г. Днепро

АНАЛИЗ ПРИЧИН И СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ ПОСЛЕДСТВИЙ РЕЗКОГО ПОВЫШЕНИЯ МИНИМАЛЬНОЙ ЗАРАБОТНОЙ ПЛАТЫ В УКРАИНЕ

С 1 января 2017 г. в Украине установлен размер минимальной зарплаты на уровне 3200 гривен. Общеизвестно, что неопределённо большая часть украинской экономики находится в тени. По разным

оценкам, в серой зоне находится от 40% до 60% доходов украинцев. Как итог, мы видим недополученные доходы бюджета — и астрономическое количество получателей всевозможных пособий. В 2016-м ситуацию попытались исправить крайне резкими действиями, снизив ставку единого социального взноса до 22%, и приведя налог на доходы физических лиц к единому знаменателю в 18%.

Однако желаемый эффект достигнут не был, никто из работодателей не торопился отказываться от зарплат в конвертах, а также от нелегального отмывания денег, несмотря на заверения правительства, что именно так и будет.

Вывод из тени хотя бы части доходов оказался необходимым для хотя бы минимальной стабилизации пенсионной системы и жилищно-коммунального хозяйства.

Политически схема идеальна — желающих голосовать против "повышения" доходов в данной ситуации не нашлось. Но чисто экономически решение повлекло за собой весьма неприятные последствия.

В конце января Национальный банк Украины повысил прогноз инфляции на 2017 г. с 8% до 9,1%, объясняя это, прежде всего, ростом минимальной заработной платы. Именно с этого момента люди и встревожились.

Минимальную заработную плату в Украине традиционно рассматривали как один из социальных стандартов, а не как инструмент политики на рынке труда, что, среди прочего, улучшает рыночные позиции работников с низкой заработной платой. В начале 2000-х годов были попытки (даже несколько раз удачные) определять ориентировочный размер минимальной заработной платы на основе трехсторонних договоренностей (в Генеральном соглашении между правительством, работодателями и профсоюзами), но в конце концов минимальная заработная плата стала прежде всего заложником фискальных возможностей правительства (при том, что желаемые уровни минимальной заработной платы профсоюзов и работодателей отличались).

В МЭРТ уверены, что повышение минимальной зарплаты позволило увеличить покупательную способность работников бюджетной сферы, которые ранее получали выплаты меньше 3000 гривен. Вместе с ростом «минималки» среднемесячная реальная заработная плата выросла на 19,8% – в июне 2017 г. она достигла 6494 гривен. Поступления от налогов и сборов с доходов физических лиц выросли на 35,1% или на 22 миллиарда гривен, соответственно к аналогичному периоду прошлого года. В целом доходы сводного

бюджета по сравнению с I полугодием прошлого года выросли на 46,1%.

Пока что говорить о положительном влиянии повышения минимальной зарплаты на экономический рост рано. Платежеспособность действительно выросла, однако преимущественно поглощена инфляцией.

В то же время по данным Госкомстата, в январе-марте уровень безработицы вырос с 9,9% (1,77 миллиона человек) до 10,1% (1,8 миллиона человек). В МЭРТ объясняют это "оптимизацией трудовых ресурсов из-за увеличения нагрузки на предпринимателей" – сокращение из-за увеличения минимальной зарплаты. Резко ускорилась инфляция, цены на продукты питания выросли на 12% (июнь к декабрю): мясо – на 14,6%, овощи – на 71,4%.

В МЭРТ считают, что повышение минимальной зарплаты способствует детенизации экономики. Для этого еще в прошлом году был уменьшен размер единого социального взноса – отчисления на общее социальное страхование от заработной платы. Это также должно способствовать увеличению платежей и уменьшать нагрузку на работодателей. Такой шаг имел свой эффект: поступления от ЕСВ за первые три месяца 2017 г. выросли на треть. В МЭРТ также уверяют, что доля теневой экономики сокращается.

Интегральный показатель уровня теневой экономики в Украине по итогам 2016 г. составил 34% от официального ВВП, что на шесть пунктов меньше по сравнению с соответствующим показателем прошлого года.

При нынешней экономической политике и текущей экономической ситуации, повышение вдвое минимальной зарплаты, наряду с положительными эффектами, увеличило безработицу неквалифицированной рабочей силы, налоговое давление на малый бизнес и уменьшило субсидии малообеспеченным гражданам.

Научные руководители: Т.Г. Николаев, учитель информатики УВК-лицея №100; А.Ф. Белая, учитель экономики УВК-лицея №100.

А. Кривошеева
Университет имени Альфреда Нобеля, г. Днипро

БИТКОИНЫ НА УКРАИНСКОМ ФИНАНСОВОМ РЫНКЕ: ПРЕИМУЩЕСТВА И НЕДОСТАТКИ

Bitcoin – это децентрализованная мировая криптовалюта, которая работает только в сети интернет. Впервые появившись, в январе 2009

г., согласно идеи Сатоси Накамото, якобы японского программиста, она привлекла к себе внимание всего мира. Сейчас же эту валюту используют физические и юридические лица не только как средство обмена и сбережений, а еще и как источник прибыли. Украинские производители и инвесторы уже используют данный вид валюты для совершения транзакций, следовательно, финансовый рынок Украины обогащается биткоинами, поэтому тема является актуальной.

Одним из главных преимуществ криптовалюты является то, что она не зависит от политики того или иного государства, а полностью основана на математических формулах, которые автоматически записывают в блокчейн определенные транзакции. Однако, биткоины тесно связаны с курсами валют различных стран. К примеру 1 биткоин первого июня 2017 г. стоил около 2 300 долларов, а уже через пять месяцев цена одного биткоина поднялась до 5 806,1 доллара (рис. 1). Так как курс доллара в Украине стабильно растет, менять гривны на доллары становится всё труднее, следовательно, покупать биткоины – маловыгодное дело.

Такой стабильно быстрый рост стоимости биткоина определяется тем, что так называемые майнеры, создатели новых блокчейнов, получают вознаграждение за каждый блокчейн в сумме 12,5 биткоинов – это, в свою очередь, единственный способ эмиссии данной криптовалюты. А так как товарная масса, так же, как и денежная масса других валют не увеличиваются в объеме, увеличение биткоинов в обороте влечет за собой инфляцию.

Рис. 1. Соотношения курса биткоина к доллару [1]

Кроме того, огромным недостатком криптовалюты является то, что она не обеспечена никакими физическими активами или гарантиями государства. Биткоины базируются только на доверии

людей, что их можно будет поменять на другую валюту. Также у биткоинов нет стабильной покупательной способности, а значит, они не выполняют одну из главных функций денег.

Выход биткоина на финансовый рынок любой страны, не только Украины, грозит тем, что криптовалюта позволяет осуществлять анонимные транзакции, а это огромный толчок для спекулянтов и торговцев нелегальными товарами. Так же, для украинских инвесторов, вклады в майнинг могут быть лишь недолговременной рискованной прибылью, ведь с появлением нового майнера, создатели блокчейнов получают всё меньше и меньше вознаграждений, это одна из главных особенностей биткоинов. К 2031 году аналитики прогнозируют остановку эмиссии биткоинов на 21 млн. криптомонет.

Внешнеэкономическое положение Украины так же может резко измениться с выходом биткоинов на общемировой рынок, так как финансовые санкции со стороны стран Европейского Союза уже не будут считаться рычагом влияния, ведь биткоины позволяют непосредственно и быстро отправить определенную сумму денег на любой аккаунт мира.

Многие государства рассматривают биткоины как угрозу финансовому рынку страны, так как криптовалюта неподвластна ни одной государственной политике. Однако курс биткоина зависит от курса валют, а это государство в силах контролировать.

Список использованных источников

1. График биткоина к доллару [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://coinspot.io/charts/> – свободный. – Язык русский.

Научный руководитель: А.А. Задоя, преподаватель.

А. Круговой
ДВНЗ «Национальный горный университет», г. Днипро

ПРЕИМУЩЕСТВА ГЛОБАЛИЗАЦИИ

Глобализация — это основной двигатель мировой торговли и экономики. Именно глобализация привела на рынок производства дешёвую рабочую силу. WorldWideWeb «объединяющий всех и каждого» принято считать символом глобализации. Расширение глобального рынка товаров, капитала и производства трансформировало мир и заставляет страны мира играть по одним и тем же правилам. «Рынок, вознаграждает страны, которые смело идут на либерализацию экономики и демократизацию общества. Многие страны третьего мира, добившиеся стремительного экономического

взлета, являются наглядным подтверждением этого. И, наоборот, он сурово обходится с теми, кто предпочитает сохранять централизованный контроль, жестко наказывает их фондовые рынки, валюту, общество в целом.»

Основные показатели успеваемости населения в глобализационной среде, это количество используемых операционных систем и телекоммуникаций внутри страны. Основной двигатель глобализации — это люди. И получается, что современная экономика, культура, торговля выходит природным образом на другой уровень, все названные аспекты приближаются к либеральной идеологии. Можно понять, что государство, противодействующее глобализации сегодня, пропадёт завтра. Сегодня государство изменилось в корне, теперь оно либо будет выполнять свои настоящие функции: обеспечивать безопасность, защиту частной собственности, давать возможность на выход в свободный экономический рынок, либо никакого развития и никакой перспективы для жизни в нём не будет. Развитие зависит от инвестиций. Инвесторов привлекают максимально открытые, свободные страны с большим уровнем использования операционных систем и телекоммуникаций.

«Глобалисты», в отличие от «антиглобалистов», не объединены в какое-либо массовое политическое движение, имеющее целью продвижение глобализации, или его защиту. Это люди, представители самых разных профессий, которые просто осознают, что процесс глобализации создает для них совершенно новые возможности выбора. Он устраняет барьеры для получения информации, передвижения, международной торговли и производственной кооперации. Большинство людей реально осознают и видят, что глобализация приводит к росту мобильности труда, капитала, товаров и информации и, соответственно, открывает беспрецедентные перспективы повышения экономической эффективности и человеческого развития. Для миллионов людей глобализация ассоциируется с надеждами на лучшую жизнь, с правом на собственный выбор и большую свободу, получением информации из первых рук, возможностью получать образование в лучших университетах, работать там, где выше оплата.

Глобализация — это природа человека. Взаимодействие между людьми. Как раньше купцы ездили по разным деревням, городам, странам, предлагая свою продукцию, так и сейчас происходит тоже самое, и сопротивляться этому процессу бессмысленно. Есть хороший пример из сказки про Робин Гуда. Сначала он забирал у богатых и

давал бедным. А потом оказалось, что богатые, не просто так имеют свой богатство. А их владения заслуженны, так как именно «богатые» обеспечивали посёлок важными продуктами питания. Они получали деньги за товары.

Так вот к сожалению, даже сегодня, многие, как правило пожилые люди сопротивляются этим процессам, а всё ведь потому какую политику ведут телеканалы. Никто ни разу не заикнулся об успешных предпринимателях Украины, которые честным образом ездят на дорогих авто и живут в хороших домах.

Все дело в том, что в современной экономике акцент делается уже не столько на материальные товары и услуги, сколько на интеллектуальный потенциал и инновационное развитие. Способность нации поддерживать современную и эффективную систему образования, повышать интеллектуальный компонент рабочей силы путем обучения становятся критически важными для конкурентоспособности. Государства соревнуются между собой не только товарами и услугами - они конкурируют общественными ценностями, уровнем и качеством жизни населения, системами социальной защиты, образования и здравоохранения. Из этого следует, что в эпоху глобализации, во-первых, национальное процветание не наследуется, а создается. Во-вторых, конкурентоспособность стран и регионов определяется не столько набором факторов, сколько эффективностью их использования. И, в-третьих, экономический уровень страны, ее конкурентные позиции в мире в первую очередь зависят от качества ее людей - человеческого капитала.

Глобализация создала возможности для решения многих острых проблем человечества. Сегодня в мире имеется намного больше, чем когда-либо в истории, ресурсов и технологий, необходимых для повышения производительности труда - основы благосостояния людей, для улучшения экологии, повышения уровня образования и медицинского обслуживания.

Глубокий экономический спад, вызванный глобальным финансовым кризисом 2008 г., побудил некоторых антиглобалистов провозгласить начало эры «де-глобализации». По нашему мнению – это преждевременный вывод. Во-первых, никто и никогда не ожидал, что глобализация полностью отменит цикличность экономики. Во-вторых, экономический спад не означает сворачивание процессов слияния рынков.

Научный руководитель С.А. Геращенко, кандидат экономических наук, доцент.

UKRAINE'S STATE DEBT: PROBLEMS AND SOLUTIONS

Public debt is the aggregate debt obligations of the state to all creditors (individuals and legal entities, foreign states, international organizations, etc.). Public debt is directly related to the problem of economic security of the country. Ways to solve the public-debt problem have an impact on the country's budget capacity, stability of the hryvnia, as well as relations in cooperation with international financial organizations.

The growth rate of Ukraine's public debt has assumed threatening character. The public debt for the last 5 years has grown from 39 billion dollars to 76 billion dollars [1]. At the beginning of 2017, public and publicly guaranteed debt of Ukraine was 1931,020 billion hryvnias, including internal debt of 689,690 billion hryvnias and external debt of 1241,33 billion hryvnias (Fig.1) According to the global ranking, compiled on the basis of the increase in borrowing, Ukraine entered the top 20 and took the 13th place in the world and was on the 1st place among the countries of Eastern Europe due to the volume of financial assistance received during the crisis period from the IMF, World Bank, the European Union [2]. Ukraine's debt to GDP grew more than expected. In 2014, the national debt from GDP was about 40%. A critical level is 60%. In 2015, the public debt to GDP exceeded 60%, and amounted to 70.2%, while in 2016 this figure increased by another 9%. At present, there is a big risk that we will have 100% state debt, since now it is at 81%.

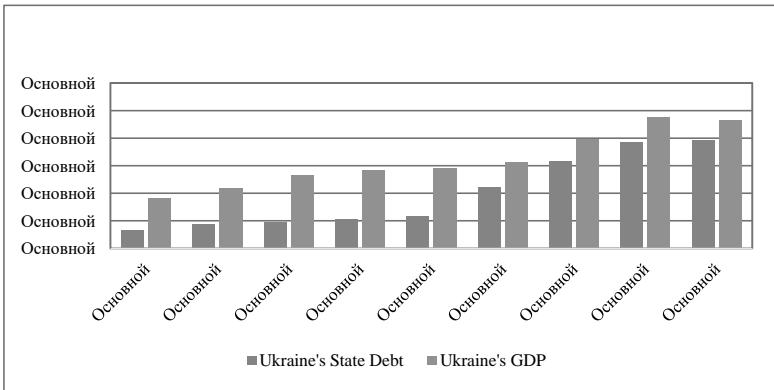

Fig. 1. Dynamic of the aggregate government debt and GDP of Ukraine from 2010 to 2017 (in billion UAH) [1]

A major problem of Ukraine's debt policy over the past years is excessive government use of external loan capital, which generates threats of destabilizing public finances. In 2016-2019, Ukraine should pay 47% of the public debt, and another 37.5% in 2020-2046. Public debt management in our country is compounded by the significant share of foreign currency in it. Debt obligations of the developed countries of the world are almost completely issued in national currency. Thus, the share of foreign currency debt of such leaders of the world economy as the United Kingdom, Germany, France, and the United States is less than 2% of the national debt. Ukraine has to pay 42.8% of the state debt in dollars, and in UAH - 41.6%, and the rest - in another currency [3]. Because of the fact that the lion's share of government debt is repaid in foreign currency, this puts Ukraine's public debt management in close dependence on monetary policy, the balance of payments position and the situation on foreign capital markets.

When addressing issues related to public debt, healthy macroeconomic policies play an important role. A well-developed system of public debt management cannot prevent the emergence of a crisis in case of the weak fiscal, monetary or exchange rate policies.

Therefore, in the process of decreasing the debt strategy of Ukraine, it is necessary to ensure the implementation of the following measures:

- ensure efficient use of government loans for investment purposes rather than for consumption;
- enhance the role of domestic market loans in the process of financing the budget deficit of relatively external ones;
- reduce the share of foreign currency in the public debt;
- improve the forecasting system of the entire block of interrelated indicators, which directly influence the formation of Ukraine's public debt;
- increase the level of information and analytical support of the debt policy.

References

1. Gosudarstvennyy dolg Ukrainy [State debt of Ukraine]. Available at: <http://index.minfin.com.ua/index/debtgov/> (accessed 30.10.2017)

2. World Bank Group. 2016. International Debt Statistics 2016. Washington, DC: World Bank. © World Bank. <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/23328> License: CC BY 3.0 IGO.

3. Public debt went up in Ukraine. Available at: <https://countryeconomy.com/national-debt/ukraine> (accessed 27.10.2017)

*Scientific supervision by A. Zadoia, Lecturer,
Language supervision by S. Medynska, Senior Lecturer.*

GLOBALIZATION: EMINENT ALTERATION OF SOCIETIES IN THE WORLD

The era in which we live is referred to as The Global Age. This term expresses economic, social, cultural, political, environmental and even religious global processes that have taken place in decades. They deepen the interrelations between the countries of the world, increase integration and their interdependence. These processes affect the world and change its face considerably, and they have positive and negative effects (Albrow, 2013).

The increase in international trade may create problems. One of the main problems is the damage to products produced in the developed countries, which is caused by the low cost of imported goods: a situation in which it is sometimes cheaper to import products. The result is that traditional industries are abandoned, local factories close, and unemployment pockets develop – areas with many unemployed residents - usually on the margins of the country. In the absence of other employment solutions in the areas where the factories were closed, the economic and social status of the area is weakened. The weak residents remain in place and suffer further decline in their economic and social situation. The stronger residents abandon the place and move to other, more developed areas. In this way, the economic and social gaps between different regions in the country are deepened - these are mostly gaps between the central region and the periphery (Seager, 2017). Another issue to consider is that the expansion of world trade is liable to create economic dependence of weak countries on strong countries.

The processes of globalization increase the gaps between the rich and the poor. More than half of the people living today in the world live on about \$ 2 a day. Hundreds of millions of people around the world have never made a phone call, never used a computer, and certainly have not surfed the Internet. Many never even left the settlement where they were born. The processes of globalization hardly help these many people improve their living conditions. Moreover, the rules of the game of globalization are the rules of the market, and the driving forces are profit and competition. Market forces allow the exploitation of the weaker populations, and they enable the employment of children and women in hard and dangerous workplaces, almost without payment or rest days. The economic and social gap between these people and a very small part of the world population that benefits from globalization processes is growing (Seager, 2017).

In spite of the fact that the globalization is negatively affecting societies of the world, there are a few contributions. Some of the world's poorest countries are growing rapidly as a result of globalization. Two countries with particularly notable economic growth are India and China. A great deal of power moves from the big to the small. That is, the Internet and the new media strengthen the small consumer (Kaul, 2017). You cannot limit the flow of information or choose the content that will reach the small person. The most important result is that public opinion has the power to move rulers and senior executives from their jobs, or to make them act according to the wishes of their citizens. Citizens in non-democratic countries demand more rights and freedoms, and states cannot do as they please within their own political borders.

The citizens of the world living in the "global village" know people from different places and from different countries - on trips, through the Internet, or through the workplace. Acquaintance with different people leads to tolerance, mutual understanding and the ability to accept the other and different, enabling the growth and preservation of local and unique customs. As a result of globalization, people are exposed to the world and they know everything that goes on in the "global village", so that everyone can choose to do the thing that suits them best (Valley, 2017).

As a conclusion, the immense effect of globalization on the world is evident and globalization is shifting the planet for the better and for the worse, causing an integration of all nations and cultures, a huge impact on our lives in all areas including economics, politics and society.

References

1. Albrow, M. (1996). *Global Age*. John Wiley & Sons, Ltd.
2. Kaul, V. (2017). *Globalisation and Media*.
3. Seager, A. (2017). *Gap between rich and poor widens*.
4. Valley, S. (2017). *The Global Village | Globalization101*.

Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Ecobomics, Associate Professor.

В. Куцова
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ОСОБЛИВОСТІ РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

Ринок праці у широкому розумінні являє собою систему суспільних відносин, пов'язаних із купівлею та продажем товару «робоча сила». Цей ринок є невід'ємною частиною національної та

світової економіки, на ньому формуються трудові ресурси, що сприяє розвитку цивілізації.

Насправді ж, дивлячись на показники національного ринку праці (тобто кількість активного та безробітного населення), можна зробити деякі висновки про економічне становище країни. Тобто, в економічно розвинених країнах, рівень безробіття буде мінімальним, і навпаки.

Безробіття тягне за собою низку економічних проблем, таких як зменшення числа податкових надходжень, падіння рівня життя, втрата кваліфікації та багато інших.

В Україні проблема безробіття постає з кожним роком все гостріше. Нинішня економічна ситуація в країні не дає надії на покращення стану на ринку праці. За даними Державної служби статистики України, кількість безробітних у 2017 р. перевищила 3,5 млн. осіб. Проте, до кінця року число безробітних значно зменшилось (найбільша кількість зареєстрована у лютому місяці - 439000, а найменша у листопаді -281000 осіб) [1].

Оскільки безробіття викликає погіршення рівня життя, то, за останні роки, рівень заробітної плати та споживацьких можливостей українського народу значно знизився. Згідно зі звітом, опублікованим Державною службою статистики, середньомісячна заробітна плата в Україні становить менше 7000 грн. (близько 270 доларів США). Найвищий середній заробіток у Києві - 10000 грн. (майже 400 доларів США). В інших великих містах країни, таких як Дніпро, Харків, Одеса та Львів, середньомісячна заробітна плата становить 6000-7000 грн. [1].

Вищезгадані цифри не можна вважати дуже точними через неформальні грошові виплати в країні, (так звана «зарплата в конверті» - популярний спосіб виплат для уникнення сплати податків). Проте, навіть з «конвертною» заробітною платою, середній заробіток не набагато вищий.

В даний час, мінімальна місячна заробітна плата в Україні становить 3200 грн. (близько 125 доларів США). Незважаючи на те, що в країні ціни на багато товарів та послуг (включаючи проживання, продукти харчування, комунальні послуги) нижчі, ніж в інших державах, ця сума недостатня для того, щоб жити в нормальних умовах. Крім того, українські ціни дуже тісно прив'язані до американського долару.

Чи не єдина професія, яка характеризується високою заробітною платою, це ІТ-фахівці. Зарплати працівників цієї сфери в середньому коливаються від 1000 до 5000 доларів США. Основною причиною цього є те, що основна частина ІТ-замовлень виконується для клієнтів із західних країн. Так як українські фахівці добре відомі своїми

розробками програмного забезпечення та, відповідно, користуються високим попитом за кордоном.

Український ринок праці характеризується міграцією робочої сили. Особливо популярною стала еміграція у західних областях України. Люди виїжджають до Польщі, Чехії, Італії та Росії в пошуках кращого життя. Нестабільність країни у політичному та економічному сенсі також сприяє тому, що люди змушені працювати за кордоном. Опитування говорять, що емігрувати з України хочуть 35% населення, а працювати у США та ЄС бажає 44% опитуваних громадян.

Згідно офіційним даним, за минулі 15 років, з України виїхало близько 6 мільйонів осіб на постійну роботу. А за неофіційними, ця цифра зростає майже вдвічі. Через це в країні можна спостерігати дефіцит працівників. Бракує металургів, шахтарів, інженерів, машинобудівників, спеціалістів у галузі легкої промисловості. Швачки масово виїжджають до Польщі та Чехії.

Для України характерний такий процес, як «відтік мізків». Це процес, при якому країну покидають фахівці та кваліфіковані робітники. Панівні держави зацікавлені в залученні молодих фахівців з високим рівнем освіти. Деякі країни, що розвиваються розглядають цю проблему як загрозу для національного розвитку, так як «відтік мізків» вивозить людський капітал з країни, що перешкоджає подальшому його розвитку.

Знання англійської мови стає невід'ємним критерієм при влаштуванні на роботу. Зараз можна сказати, що більшість українців, принаймні на базовому рівні, та все-таки опановують цю глобальну мову. Тому, покращений рівень володіння іноземною мовою, висока якість робочої сили та порівняно невисока заробітна плата - це те, що посилює інтерес іноземних підприємців до набору українських працівників.

Отже, ринок праці в Україні переживає не найкращі часи. Безробіття, викликане нестабільним економічним та політичним становищем країни, змушує населення емігрувати. Масштабний виїзд кваліфікованих та некваліфікованих працівників - це дуже серйозна проблема, ігнорування якої може привести до низки економічних проблем, тому уряд повинен боротись з цим. Звичайно, це неймовірно складне завдання, проте великі досягнення починаються з маленького кроку, який необхідно робити вже зараз.

Список використаних джерел

1. <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Науковий керівник: О.А. Задоя, викладач.

ЯВЛЯЮТСЯ ЛИ МЕЖДУНАРОДНЫЕ ЭКОНОМИЧЕСКИЕ САНКЦИИ К СТРАНЕ ЭФФЕКТИВНЫМ «ОРУЖИЕМ»

В современном мире, в большинстве своём правительства развитых стран пытаются решать вопросы разного характера переговорами, ведь война никогда не была решением вопросов. В демократических странах применяют санкции как способ «мирной» борьбы.

Санкции являются промежуточной стадией между просто осуждением и применением силы. Международные санкции включают как экономические, так и неэкономические методы воздействия на государство, его экономику и финансы. Санкции должны применяться только в случае, если полностью отсутствуют возможности или исчерпаны все способы согласительного урегулирования конфликта.

Первый известный пример использования экономических санкций был зафиксирован в Древней Греции. В 423 г.

до нашей эры Афины запретили купцам из области Мегара посещать свои порты и рынки.

Выделяет пять возможных целей санкций; в некоторых случаях преследуется несколько целей сразу:

- изменение политики санкционированной страны в ограниченной области;
- смена режима с вторичной целью изменения политики санкционируемой страны;
- прекращение военных действий;
- разрушение военного потенциала страны;
- изменение других важных аспектов политики санкционируемых стран.

Самый популярный тип санкций – торговые (эмбарго, квоты), они применяются в 3 из 4 случаев. Финансовые санкции выражены в денежной форме и применяются к предприятиям в результате нарушения ими действующего законодательства в финансово хозяйственной деятельности.

Например, за всё время, было применено 20 санкций ООН к 21 стране. 11 из них действует до сих пор (Афганистан, Демократическая Республика Конго, Ирак, Иран, КНДР, Кот-д’Ивуар, Либерия, Ливан, Сомали, Судан, Сьерра-Леоне). Притом, что самой «молодой» из них

уже 11 лет. Значит, к стране применялись санкции в течение 11 или больше лет, однако они не возымели должного эффекта.

Государства очень редко вводят против кого-то экономические санкции, если их собственное население от них пострадает. Исключения: санкции союзников против Германии во время мировых войн, санкции Лиги арабских стран против Израиля, санкции США и ООН против Ирака в 1990 г.

Считается, что санкции существенно более эффективны тогда, когда они направлены против дружественных или нейтральных стран: почти 50 % успеха в случае дружественных стран, 33 % в случае нейтральных, и лишь 19 % в случае враждебных. При этом цели прекращения военных действий в случае враждебных стран с помощью санкций не удалось добиться ни разу. Эффективность санкций повышается в условиях, когда санкции осуществляются не одним государством, а коалицией государств. Это наблюдение получило название «парадокса санкций» и было описано Дрезнером. (имеется в виду, что санкции эффективны для дружественных стран)

Средняя результативность санкций в 20 веке составила примерно 30%.

В некоторых случаях, санкции стимулируют экономическое развитие стран, против которых направлены санкции.

Санкции могут провалиться по нескольким причинам: несоразмерность целей и средств, появление у санкционированной страны внешних спонсоров, готовых компенсировать возникающие в связи с санкциями проблемы, противодействие со стороны союзников и деловых кругов внутри страны, налагающей санкции.

В большинстве случаев экономическим санкциям не удастся нанести экономике страны-объекта существенного ущерба. Исключением из этого правила являются санкции против Ирака в 1990 г., когда ВВП Ирака в результате санкций упал более чем на 42%. Большинство же санкций привели к падению ВВП стран-объектов санкций на 3-8%, что обычно не является критическим для государства.

Санкции, как и любой метод политического воздействия, очень сложны в использовании, ведь при неправильных действиях, они могут обернуться и против страны, что их применяет. Каждый случай их применения рассматривается отдельно, ведь одни и те же действия в разных ситуациях приводили к совершенно непохожим последствиям. Всё зависит от отношений между странами, от их союзников, от текущего состояния экономики обеих сторон, ведь неизвестно, откуда придёт следующий удар. Вряд ли они изменят полностью политическую или экономическую ситуацию, мнения

лидеров государств, масс, остановят военные действия. Однако, как один вид «оружия» из всего «арсенала» политики и истории за все времена, они будут действовать.

Таким образом, оценка эффективности применения санкций для решения внешнеполитических задач острейшей проблемой и решается в основном на интуитивном уровне. Единственные количественные критерии, которые могут применяться для оценки эффективности торговых санкций – это изменение объема товарооборота страны, находящейся под санкциями, а также динамика изменения ее золотовалютных резервов.

Научные руководители: Т.Г. Николаев, учитель информатики УВК-лицея №100; А.Ф. Белая, учитель экономики УВК-лицея №100.

A.A. Lard
Alfred Nobel University, Dnipro

INFLATION IN GHANA: CAUSES AND EFFECT ON THE ECONOMY

The menace of inflation serves as one of the major setbacks encountered by African economies in spite of the various economic and monetary policies that are implemented to neutralize its existence. It's indeed imperative to research for effective and efficient measure to curb inflation, in order to sustain development and increase economic growth.

The economic history of Republic of Ghana has been marked by acutely aware and intensive efforts by government to hurry up economic development so the year's have have witnessed some outstanding results in some sectors, particularly, education, hydro-power, transportation and industrial enterprise.

The period between 1957 and 1972 is labeled as the first episode of inflationary situation in Ghana, which was marked by active involvement in economic activity of the country. Almost all the industrial set-up and infrastructure base of the country were financed by the state. The gradual but increasing inflation rate became serious during the period (1973-1982), which is the second era of inflation in Ghana (*F. Gyebi, 2013*). This economic era was associated with series of coups and military interventions and military leaders who came into power deployed ineffective expansionary economic policies, which led to abysmal balance of payment deficits and soaring level of inflation.

Between the year 1983 and 2016 inflation rate fluctuated speculatively at varying percentages and experienced real stability between 1996 and 1997 at 25% and 11% respectively (*F. Gyebi, 2013*). Due to gross mismanagement and misappropriation of resources, the Ghanaian inflation rate went as high as 40.5% in the early 2000s, depicting one of the worst economic trend since 1979 when it had a 100% inflation level.

The inflation rate in Ghana has maintained stability 11.6 percent since the beginning of 2017, easing from a 15.4 percent rise in the previous year. It is the lowest rate since August of 2013, principally due to the decrease in transport and health facilities across the nation (*S. Moya, 2017*).

The country has adopted a credit program in collaboration with the International Monetary Fund that seeks to lower the inflation to 8 percent +/- 2 percentage points and restore the fiscal balance in 2018.

Evidently inflation in Ghana is caused by both fiscal and non-monetary factor. In the past, Ghana's balance of payment position has been in severe difficulties due to inappropriate trade, fiscal and monetary policies.

Excessive pecuniary resource is that the single most pervasive explanation for inflation in Republic of Ghana. A non-monetary source of inflation is attributable to poor performance of the agriculture sector between 1995 and 1999. Ghana's agricultural sector grew by forty four % however born once more to one.1 % within the year 2000 (*F.K Owusu, 2010*).

This resulted in high food prices in the country. Food costs alone account for over 0.5 of the typical family expenditure in Republic of Ghana. The other dimension to inflationary trends is that inflation is international. This is because crude hikes that affect the state of the economy of Ghana just like the rest of the world.

Inflation has invariably had adverse effects on the economy of Republic of Ghana, both on the consumer and producer level.

Decline in consumer saving: The trend of Inflation in the country posed corrosive effects on consumer saving. The willingness to save has decline due to economic uncertainties and speculations. Inflation has conjointly resulted to uneven allocation of wealth and resources in Republic of Ghana

Uncertainty for business: It has grossly caused a downturn in production as a result of the expected rising of cost of production and rising prices of other inputs leading to further uncertainties. Inflation in Republic of Ghana has conjointly caused a fall in quality as a result of continuous rise in value creates a seller's market.

We recommend some factors that can be used to attenuate the effect of inflation in Ghana such as the introduction of wage control to bridge the gap between the rich and the poor, use of Inflation Targeting Monetary Policy

as an instrumental regulatory mechanism by the central banks of many economies around the world. If wages increase quickly, it invariably cause high inflation therefore if wages are controlled it will reduce inflation.

Finally, curbing inflation and Improving economic growth requires supply side policies, which attempt to increase long-term competitiveness of business and reduction in costs of operation, thereby leading to low inflation and economic stability.

Reference

1. Francis Gyebi, 2017. Macroeconomic Determinants Of Inflation. <<http://www.thejournalofbusiness.org/index.php/site/article/viewFile/48/47>> [accessed 10-November-2017]
2. Frank Kofi Owusu, (2010). Time Series Arima Modelling Of Inflation available at <<http://ir.knust.edu.gh/bitstream/123456789/866/1/FRANK%20KOFI%20OWUSU.pdf>> [accessed 10-november-2017]
3. Stephen Moya, 2017. Trading economics. Available at <https://tradingeconomics.com/ghana/inflation-cpi> [accessed 10-November-2017].
4. Ghana Statistical Service, 2017. Consumer Pricing Index. Available at <[http://www.statsghana.gov.gh/docfiles/new_CPI_pdfs/CPI_2017/ July /Bulletin%20July%202017.pdf](http://www.statsghana.gov.gh/docfiles/new_CPI_pdfs/CPI_2017/July/Bulletin%20July%202017.pdf)> [accessed 9-November-2017]

Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Associate Professor.

Е. Лимонова
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ПРИЧИНИ ЗМІН В ДИНАМІЦІ ПІІ

Механізм залучення прямих іноземних інвестицій (ПІІ) є складним, тривалим за часом процесом, планування та реалізація якого здійснюється в рамках розробленої концепції взаємодії держави і ринку. Ринкова господарська система не може існувати і функціонувати без державного регулювання, за відсутності якого в дію неминуче вступають стихійні процеси. Важливою в ринковому господарстві є діяльність держави, спрямована на створення сприятливого клімату для активізації інвестиційної діяльності. Механізм взаємодії держави і ринку в процесі залучення ПІІ частково міняє свій склад і структуру в залежності від специфічних умов кожної

країни, що відбивають розмаїття чинників: економічних, правових, політичних, соціально-психологічних, культурних, національних та ін.

Однак, спираючись на взаємодію держави та ринку, в процесі залучення ПІІ держава володіє правом примусу в рамках і на підставі законів. Цим правом-перевагою не володіють ніякі інші учасники процесу по залученню іноземного капіталу в країну, а законні права та можливості інших учасників процесу встановлюються державою.

У 2015 р. глобальні потоки прямих іноземних інвестицій збільшилися приблизно на 40%, до 1,8 трлн. дол – найвищий рівень з початку глобальної фінансово-економічної кризи у 2008 р. Однак, головним фактором такого глобального відновлення став стрибок міжнародних злиттів і придбань (ЗіП) до 721 млрд. дол. проти 432 млрд. дол. в 2014 р. Високими залишалися інвестиції в нові проекти – 766 млрд. дол. Частина зростання ПІІ була викликана зміною конфігурації корпорацій. Ці угоди часто пов'язані з великими змінами в платіжному балансі при незначних змінах у фактичних операціях. Якщо не враховувати ці великі зміни конфігурації корпорацій, то зростання глобальних потоків ПІІ виявиться більш помірним – приблизно на 15%. Приплив ПІІ в розвинені країни майже подвоївся, досягнувши 962 млрд. дол. В результаті, в структурі світових ПІІ знову запанували розвинені країни, частка яких склала 55% проти 41% у 2014 р. Високе зростання ввезення ПІІ було зафіксоване в Європі, у Сполучених Штатах ПІІ зросли майже у чотири рази. В країнах що розвиваються був досягнутий новий максимум припливу ПІІ – 765 млрд. дол., це на 9% вище, ніж у 2014 р. [1].

Вивіз ПІІ з розвинених країн підскочив на 33% до 1,1 трлн. дол. Незважаючи на таке зростання, збільшення вивезення ПІІ залишається на 40% менше максимуму 2007 р. Європа стала найбільшим регіоном-інвестором в світі – 576 млрд. дол. ПІІ Північної Америки залишалися близькими до рівня 2014 р.

Крім цього, розміщення ПІІ в первинному секторі знизлося, а в обробній промисловості – зросла. У 2015 р. хвиля угод підняла частку обробної промисловості в міжнародних ЗіП вище 50%. ПІІ в первинному секторі знизлися через скорочення запланованих капіталовкладень у відповідь на зниження цін на сировину, а також різкого скорочення реінвестування виручки в умовах стиснення норми прибутку. На послуги як і раніше припадає понад 60% світових ПІІ.

Починаючи з 2015 р., багато країн відзначили різке скорочення інвестицій в нафтової і добувної промисловості, хоча це скорочення пояснюється в основному циклічними факторами, а не досягненням структурного прогресу в напрямку меншого використання викопного

палива в економіці. В деяких випадках відсутність доступу до фінансових ресурсів також виявилось фактором, що стримує інвестиції, особливо при недостатній капіталізації банків в тих країнах, що розвиваються, де фінансові ринки недостатньо розвинені. Незважаючи на рекордно низьку і часто негативну вартість державних запозичень, починаючи з 2010 р. уряди розвинених країн різко скоротили державні інвестиції в рамках політики бюджетної коригування, яка була реалізована у відповідь на високий рівень державного боргу. З середини 2014 р. уряди багатьох країн-експортерів сировини також скоротили необхідні інвестиції в інфраструктуру і соціальні послуги через різке падіння експортних доходів. У той же час в ряді інших країн Східної і Південної Азії і в деяких регіонах Африки розширення державних проєктів в області інфраструктури частково компенсувало незначні інвестиції приватного сектора.

Збільшення припливу ПІІ в країни різних типів за рівнем економічного розвитку свідчить про те, що спектр застосовуваних методів державою постійно зростає. На наш погляд, це пояснюється двома основними причинами.

По-перше, постійним зростанням масштабів інвестиційної діяльності та ускладненням структури економіки, що вимагає різних видів інвестицій.

По-друге, необхідністю передбачення і адекватного регулювання на дії великого числа важко передбачуваних факторів, що впливають на інвестиційний клімат в країні.

Список використаних джерел

1. World Investment Report 2016: MAJOR TRENDS AND OVERVIEW [Електронний ресурс]. – Geneva: UNCTAD. – Article Stable URL: www.unctad.org/, вільний. – Назва з екрана, англ.

А. Магдич

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ВПЛИВ ДЕМОКРАТІЇ НА НАКОПИЧЕННЯ ЛЮДСЬКОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ

Більшість дослідників погоджуються з тим, що політична система має значення для економічного зростання будь-якої країни. Проте, науковці не можуть однозначно відповісти на питання чи існує якийсь конкретний режим, що сприяє зростанню. Існує багато аргументів на користь демократизації як джерела економічного успіху. Проте

розбіжності та скептицизм щодо демократії та її інститутів існували з моменту заснування політичної системи. Незважаючи на наявність значної кількості досліджень, присвячених проблемі впливу демократії на економічне зростання, ряд теоретичних і практичних питань потребують глибшого аналізу. Зокрема, потребують додаткового вивчення характер та напрям впливу демократії на економічне зростання через накопичення людського капіталу та соціального капіталу.

Результати багатьох досліджень свідчать про те, що демократизація може призвести до збільшення інвестицій в освіту та суспільні блага, а отже, сприяти економічному зростанню [1,7]. Просвіта населення має два важливі наслідки. По-перше, вона може бути джерелом перерозподілу доходів серед населення. По-друге, освіта безпосередньо створює людський капітал і, отже, збільшує економічне зростання в довгостроковій перспективі [7]. Демократія також може стимулювати зростання, збільшуючи ймовірність економічних реформ, рівень інвестицій та оподаткування та рівень загального здоров'я населенню. При цьому вона може зменшувати корупцію та соціальну напругу, обмежувати диктатуру та здатність політично потужних груп отримувати вигідні економічні вигоди [1].

На думку інших авторів політичні інститути із захищеними правами власності, такими як демократія, як правило, збільшують інвестиції у фізичний та людський капітал і тим самим стимулюють економічне зростання [4]. Але, з іншого боку, демократія та інституційні вдосконалення можуть розглядатися як наслідок збільшення людського і фізичного накопичення капіталу. Отже, важко зробити висновок про те, чи то демократизація дає змогу побудувати більш стабільні інститути та покращити якість людського капіталу, або ж причинний зв'язок є протилежним.

Багато дослідників стверджують, що соціальний капітал (під яким зазвичай розуміють накопичений суспільством фонд соціальних відносин, заснованих на нормах і мережах співпраці і довіри, який може бути використаний державою і ринком з метою підвищення соціальної ефективності колективних дій і прискорення зростання) також сприяє підвищенню продуктивності економіки суспільства. Результати багатьох досліджень свідчать, що соціальний капітал підвищує рівень фінансового розвитку, який, як правило, розглядається як чинник, що сприяє зростанню [3].

Аналіз літератури свідчить, що до дослідження, проведеного П. Пакстон у 2002 не було кількісних досліджень впливу демократії на соціальний капітал. П. Пакстон зазначає, що реципрокні відносини між

демократією та соціальним капіталом ніколи не були кількісно перевірені, хоча існує ряд досліджень метою яких було вивчення громадянського суспільства та перехід авторитарних і тоталітарних режимів до демократії, використовуючи якісний підхід [5, с. 260]. У своєму дослідженні, аналізуючи зв'язок між соціальним капіталом (членством в асоціаціях і міжособистісною довірою) і демократією, вона емпірично довела наявність реципрокного зв'язку між цивільними установками, поведінкою і демократичним управлінням.

К. Бьєрнсков (2006) встановив, що монархія збільшує рівень довіри взагалі, тоді як посткомуністичні суспільства менш довіряють, ніж інші. Однак, автор не аналізував чи підвищує рівень довіри перехід від монархії до демократії [2].

Райнер і Сідлер (2009) показали, що демократія може сприяти підвищенню рівня довіри інституційної довіри до посткомуністичних суспільств лише тоді, коли громадяни отримують сприятливі економічні наслідки, наприклад зростання зайнятості [6].

Таким чином, усі спостереження вказують на те, що з плином часу, тобто по мірі розвитку соціального капіталу ефект демократії на економічне зростання може стати більш помітним.

Список використаних джерел

1. Acemoglu D. Institutions, human capital, and development / D. Acemoglu, F.A. Fallego, J.A. Robinson // *Annu. Rev. Econ.* – 2014. – Vol. 6. – № 1. – P. 875–912.

2. Bjørnсков C. The multiple facets of social capital / C. Bjørnсков // *European journal of political economy.* – 2006. – Vol. 22. – №. 1 – P. 22–40.

3. Guiso L. Does culture affect economic outcomes? / L. Guiso, P. Sapienza, L. Zingales // *The journal of economic perspectives.* – 2006. – № 20(2). – P. 23–48.

4. Glaeser E. L. Do institutions cause growth? / T.L. Glaeser, R. La Porta, F. Lopez-de-Silanes, A. Shleifer // *Journal of economic Growth.* – 2004. – Vol. 9. – №. 3. – P. 271–303.

5. Paxton P. Social capital and democracy: An interdependent relationship / P. Paxton // *American sociological review.* – 2002. – P. 254–277.

6. Rainer H. Does democracy foster trust? / H. Rainer, T. Siedler // *Journal of Comparative Economics.* – 2009. – Vol. 37. – № 2. – P. 251–269.

7. Saint-Paul G., Verdier T. Education, democracy and growth / G. Saint-Paul, T. Verdier // *Journal of development Economics.* – 1993. – Vol. 42. – № 2. – P. 399–407.

АКТИВИЗАЦИЯ МИГРАЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ КАК УГРОЗА РЫНОЧНЫМ ОТНОШЕНИЯМ В УКРАИНЕ

Трудовая миграция – явление массовое, оно несет за собой определенные последствия, которые, в конце концов, приводят к изменению ситуации на рынках. Люди сейчас активно используют свою возможность менять страну проживания, так как раньше это было сделать куда проблематичнее. У них появляется шанс начать новую жизнь, найти себе лучшую работу и новый дом. Но если где-то прибавилось, значит, что где-то отнялось – это и есть одна из главных проблем трудовой миграции в Украине. Люди отсюда уезжают искать себе лучшей жизни в других странах, из-за чего здесь возникает дефицит работников. Также стоит уделить внимание проблеме перенасыщения иммигрантами – когда людей, которые въезжают в страну становится слишком много, они начинают занимать рабочие места у местного населения.

Проблема трудовой миграции зародилась давно, но усугубилась, когда людям стало легче поменять свое местожительство. Все больше и больше людей стало получать хорошее образование, что открыло для них возможность переезжать в близлежащие страны и там проводить нострификацию своих дипломов. Вдобавок в большинстве стран, куда уезжают украинцы, оплачиваемость физического труда значительно выше, поэтому они являются привлекательными даже для людей, не имеющих высшего образования. И если в сезонные страны, такие как, например, Испания или Греция, люди приезжают поработать на сезон, а потом возвращаются обратно, то страны по типу Польши предлагают работу на постоянной основе, поэтому возвращаться домой эмигрантам вовсе не обязательно.

Помимо материальной привлекательности, люди хотят уехать отсюда по многим причинам. Кого-то здесь не устраивает уровень жизни, кто-то не доволен властью, кто-то – политической ситуацией, а кто-то – дорогами. На ситуацию очень сильно повлияла политическая ситуация в стране, поэтому люди начали под разными предлогами её покидать. По данным ООН, с начала проведения в апреле 2014 г. по конец июня 2015 г. за рубеж выехали 900 тысяч украинцев. Страна переживает не самые лучшие времена, поэтому те, у кого есть возможность уехать, ей пользуются. Из-за чего сильно страдает демография страны, так

как те, кто может уехать – это зачастую люди еще относительно молодые, которые, скорее всего, еще захотят взять с собой своих детей, что только еще сильнее повлияет на воспроизводство населения. Молодые студенты уезжают учиться в другие страны, а позже с большой вероятностью останутся там, чтобы зарабатывать себе на жизнь. Это происходит потому, что страны создают благоприятные условия для трудоустройства иммигрантов.

Какие проблемы возникают в связи с активизацией миграционных процессов? Появляется нехватка квалифицированных кадров и избыток рабочих мест, которые некому занять, потому что людей зачастую не устраивает их заработная плата. Рынок продает свои товары и услуги, товары делают люди, услуги предоставляют люди, а их потребителями тоже, как ни странно, являются люди. Это приводит к мысли о том, что если людей недостаточно, то и товаров они производят меньше, предоставляют меньше услуг и меньше людей ими пользуются, потому что людей стало меньше, и платежеспособность людей тоже уменьшилась, получается замкнутый круг. По данным Госстата число официально зарегистрированных безработных в январе 2017 г. составляло 423000, а уже в сентябре – 303000, по этой статистике видно, что число безработных в Украине снижается. Однако, по всей видимости, на эту статистику нельзя полагаться, так как теневая экономика в Украине имеет очень широкие рамки, поэтому мы и не можем знать точно, кто действительно является безработным, потому что он может таким просто не числиться.

Решение данной проблемы лежит на поверхности, но оно комплексное и требует длительного времени на свою реализацию. Людей не устраивают те деньги, которые они здесь получают, поэтому нужно поднять общий уровень зарплат, чтобы конкурировать с другими странами, причем на все виды деятельности, где возникает нехватка рабочей силы. Таким образом, общий уровень может и будет немного уступать тому, что есть у других стран, но это будет компенсироваться тем, что у людей будет меньше инициативы, меньше желания куда-то ехать, когда и здесь хорошо, пусть и немного хуже. Исходя из вышесказанного, можно сделать вывод, что уровень заработной платы – это и есть один из самых важных факторов, который влияет на миграционные процессы в Украине.

Научный руководитель: Э.Н. Лимонова, кандидат экономических наук, доцент.

ПОКАЗАТЕЛЬ ПРОИЗВОДИТЕЛЬНОСТИ ТРУДА В США: ПРИЧИНЫ СНИЖЕНИЯ

Рост производительности является важным фактором, определяющий рост средней заработной платы и уровень жизни в течении длительного времени. Простейшая мера производительности — это производительность за час работы (производительность труда). Начиная с 1995г. по 2004г. производительность труда в США ежегодно увеличивалась на 3,2%. Но с 2005г. этот показатель резко снизился до 1,3% [1]. И только с начала 2017г. наблюдается небольшой рост показателя производительности труда. Так, за 2 квартал 2017 г. он составил 1,35%. Аналогичная тенденция наблюдается и в других развитых странах. Например, производительность труда в Великобритании увеличилась на 2,4%, Германии – 1,9%, в Греции и Португалии – 1,7% за аналогичный период. И этот рост производительности труда выше, чем в США (рис.1).

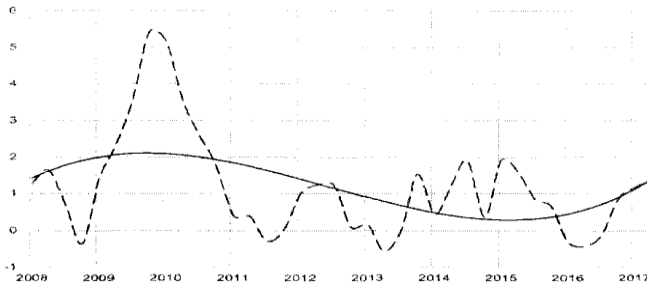

Рис.1 Динамика производительности труд в США, %. [2]

Скорого перелома показателей в Соединенных Штатах вероятнее всего не произойдет, так как есть факторы, способствующие сокращению эффективности труда работников, которые являются достаточно длительными по времени. Наблюдаемое в последние годы множество негативных тенденций не способствует быстрой адаптации положения в этой сфере. Основными причинами отрицательных темпов роста производительности труда на данный момент являются:

1. Доминирование сферы услуг над сферой производства. В экономиках развитых стран происходит переход от производства к

услугам, где ввиду большего использования человеческого труда производительность существенно ниже. Примером может послужить сфера здравоохранения и образования, рост производительности в которых не учитывается в статистике США. Значительные успехи были достигнуты в секторе здравоохранения, такие как новая технология сканирования, новые лекарственные средства, новые медицинские устройства и новые хирургические процедуры, но мы не знаем, улучшилась ли производительность здравоохранения в результате. Чем больше экономика обслуживается, тем больше проблема производительности.

2. Быстрые темпы технологических изменений. Первые компьютеры были разработаны вскоре после Второй мировой войны, но потребовалось много лет, прежде чем они стали достаточно дешевыми для повсеместного использования, и прежде чем компании выяснили, как преобразовать свой бизнес, чтобы воспользоваться новой технологией. На сегодняшний день предприятия не успевают проводить замены основных средств труда на новое оборудование. Хотя некоторым компаниям удалось внедрить новые технологии и повысить производительность, но большинство компаний не добились и средней производительности.

3. Старение населения. Увеличение количества среднего возраста работников, наблюдаемое в развитых странах, является естественным препятствием для роста производительности труда.

4. Присутствующий рост неравенства среди различных слоев населения в США способствует снижению заинтересованности работников в повышении собственной производительности труда.

Для устранения препятствующих факторов надо ввести разнообразные реформы, которые должны поднять производительность труда: инвестиции в основные фонды (инфраструктуру), в научные исследования, увеличить доступность создания собственных предприятий, оснащение этих предприятий качественным оборудованием, повышение рождаемости в США. В результате таких реформ будет достигнуто у показателей производительности труда.

Список использованных источников

1. Productivity should be on the next president's agenda [Electronic resource]. – Access mode: <https://www.brookings.edu/research/how-to-rev-up-productivity/>

2. Информационно-правовой портал [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.garant.ru/products/ipo/prime/doc/71700494/>

Научный руководитель: Э.Н.Лимонова, кандидат экономических наук, доцент.

R. Mandich
Alfred Nobel University, Dnipro

UKRAINE ON THE INTERNATIONAL MARKET OF GOODS AND SERVICES

Export revenues from the sale of Ukrainian goods have decreased in the past four years. The last two years were the most painful for businesses operating abroad. Because Ukrainian entrepreneurs as the volunteer force began to reduce their presence in their largest market - Russia, but still faced the transit problems in other countries because of the position of our Eastern neighbour. So many had, first, to find other markets for Ukrainian products and services while improving their quality. And secondly, they had to look for other and often more expensive ways to transport their products to Asia. Commodity revenues fell from \$53.9 billion in 2014 to \$36 billion in 2016, whereas earnings from exports of services in first 9 months of last year decreased by 3% to \$6.97 billion.

2015 did not bring surprises. The main exporters of goods were agricultural enterprises and food industry (\$15.2 billion or 42%), metallurgy (\$8.3 billion or 23%), and engineering (\$4.2 billion or 12%). Also Ukrainian business has saved a significant amount from sales of transport services - \$3.77 billion in the first three quarters of 2016, and telecommunications, computer and information services - \$1.16 billion for the same period.

Raw materials still occupy more than half of Ukrainian exports of goods and services. Despite the structure of foreign sales in recent years, there have been significant changes. Agricultural exports now bring in a third of export earnings, although five years ago, its share did not exceed 15%. The export of grain is 13%, the rest is food products, such as sunflower oil, which generates about 8% of foreign exchange earnings. But the proportion of metallurgy during this time dropped from 26% to 18%.

Prices for ferrous metals on average for the year have decreased by 4.6%. Such dynamics was observed due to enter the world market of steel producers from China and India. The state policy of China now is aimed at support of exporters of metal products. And the same can be said about India. That is, cheap metal products, mainly low value added, rushed to the

Middle East, African and Asian markets. It was reflected on prices, which began to decline.

Therefore, revenue from the export of metals has decreased by 10.3% to \$7.25 billion. Revenues decreased primarily because of the decline in demand and prices for the main types of steel products that Ukraine exported. First of all, on a square billet, hot rolled sheet, rebar and wire rod.

In 2016, exports of sugar and confectionery products have significantly increased by 73.6% to \$277 million. Setting the record for volumes of supplies of sugar from Ukraine was caused by crop failures in Brazil and India, devaluation of the hryvnia, which decreased the cost of the Ukrainian products in dollar terms, and growth of production. Ukrainian sugar first came to the markets of Sri Lanka, Myanmar, Afghanistan, Somalia, Ethiopia, South Africa, Macedonia, Sudan and China.

Despite the fact that exports to Russia from 2014 to 2016 fell by approximately four times, Russia still remains a key consumer of Ukrainian goods and services. Revenues from Russia from sale of goods accounted for \$3.2 billion, and sales of services – \$2.2 billion. The greatest amount of money from exporting to Russia, Ukraine earned on the sale of transport services (\$1.97 billion), ferrous metals (\$548 million), as well as engines and other equipment (\$521 million).

A significant percentage of sales Russia keeps selling is flat rolled products, ferroalloys, pipes, turbojet and turboprop engines, gas turbines, electric motors and generators, transmission shafts and bearings, air and vacuum pumps air and gas compressors and others. Ukraine exports the same products to India, China, Turkey, Turkmenistan, Belarus, Pakistan, UAE, Kazakhstan, and such European countries as Italy, Poland, Germany, Lithuania, the Netherlands, Bulgaria and others.

Exports of goods from Ukraine from January to June 2017 increased by 24.2% to \$20.65 billion compared to the first half of 2016. The import of goods to Ukraine over the same period increased by 29.9% to \$22.53 billion. Thus, the negative balance of trade in goods amounted to \$1.88 billion which is verified by the State statistics service.

Exports of goods from Ukraine to the EU countries in the first half of 2017 rose to \$ 8.21 billion, or 26.1% compared to the same period in 2016, while the imports from the EU grew by 24% to \$9.52 billion. The largest buyer of Ukrainian goods in the EU is Poland - exports to this country have increased by 25.9%, to \$1.25 billion. The second place is occupied by Italy (+27.3%, or \$1.18 billion), and the third place the Netherlands (+48.5%: or \$0.77 billion). Exporting to Russia has grown by 26.4% to \$1.93 billion, whereas importing from Russia has risen by 41.5% to \$2.98 billion.

The sharp devaluation of the national currency and the escalation of the military conflict in eastern Ukraine in early 2015 affected the curtailment of foreign trade. Then a whole year it was possible to observe the negative dynamics of both exports and imports. However, due to the devaluation of the hryvnia, Ukraine managed to improve the balance of foreign trade. In 2016, imports of goods exceeded exports to the amount of \$ 2.9 billion. And only the positive balance of foreign trade in services saved the situation. And 2017 brings a negative balance of trade in goods again. This situation is primarily due to the annexation of the Crimea, the continuation of military operations in the east of the country, the destruction of infrastructure and stopping of enterprises in the industrialized region, an increase in the cost of Ukrainian products and a decrease in the financial capacity of domestic companies.

*Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Associate Professor,
Language supervision by S. Medynska, Senior Lecturer.*

Д. Маркова
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ

Взагалі, інвестиції - це розміщення капіталу с метою отримання прибутку. На сьогодні інвестиції є невід'ємною частиною сучасної економіки. В Україні створюються умови для відновлення нормальної інвестиційної діяльності та розвитку ринкової економіки. Вирішення завдань залучення і раціонального розміщення капіталу не має сенсу без забезпечення його ефективного використання, яке передбачає чітке дотримання визначених напрямів фінансування інвестицій, що здійснюються на умовах раціональності, економічності та підвищеної відповідальності за результати капіталовкладення. У зв'язку з цим, однією з найбільш важливих сучасних наукових проблем є фінансування інвестиційних проектів.

Привабливість України як об'єкта для інвестицій іноземного капіталу можна охарактеризувати на основі вкладання коштів: найбільшою популярністю користуються галузі такі як банківська сфера і страхування. Найбільшими інвесторами є Кіпр-24,4%, Нідерланди-13,1%, Німеччина-12,1%, Російська Федерація – 10,2%, Австрія-5,8 %, Великобританія-4,2 (рис.1.).

**Рис. 1. Розподіл прямих інвестицій (акціонерного капіталу)
в Україні за основними країнами-інвесторами [1]**

Якщо визначити місце України за міжнародними економічними показниками, то згідно з даними Європейського банку реконструкції та розвитку кумулятивний показник «обсяг прямих іноземних інвестицій» на душу населення в Україні станом на початок 2017 р. склав 1000 дол. США, тоді як у Казахстані – 3 706 дол. США, Польщі – 3 155 дол. США, Румунії – 2 350 дол. США [2]. Місце України в міжнародних бізнесових рейтингах можна проаналізувати згідно з даними підготовленими Всесвітнім банком і Міжнародною фінансовою корпорацією [3]. Отже, наша країна займає 152 місце з 183 у загальному рейтингу інвестиційних показників, втрапивши 3 позиції за останні 3 роки.

Характеризуючи сучасний стан інвестицій в Україні, можна зазначити, що на даний момент наша держава не здобула серйозних досягнень у забезпеченні національної конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості. І аналізуючи вищенаведені дані можна сказати, що інвестицій в Україну значно падають. З годоом це може призвести то втрати інвесторів в нашу країну.

Але станом на 2017 р. у рейтингу Doing Business 2017 за результатами 2016 р. Україна піднялась на +1 пункт і посіла 80 позицію. У порівнянні із 2016 р., Україна покращила свої позиції за такими показниками, як: створення підприємств - з 24-го до 20-го місця; підключення до електромереж - із 140-го до 130-го місця; захист міноритарних інвесторів - із 101-го до 70-го місця; забезпечення виконання контрактів – з 93 до 81 місця [4]. Також, слід відзначити, що у рейтингу агентства Moody's Investors Service Україна покращила свій кредитний рейтинг в міжнародному економічному списку. Він змінився з Caa3 до Caa2, що означає зміна прогнозу зі "стабільного" на

"позитивний". Такі результати можуть стати привабливими для України.

Водночас експерти ООН відносять Україну до двадцятки найпривабливіших для прямих іноземних інвестицій країн. Пояснення привабливості України полягає в тому, що раніше вкладення у неї розглядалися як інвестиції у дочірній регіон Росії. «Помаранчева» революція генерувала переусвідомлення ситуації, унаслідок чого Україну почали розглядати як повноцінну європейську державу. Водночас представники багатьох іноземних компаній відкрито стверджують, що надходження масштабних інвестицій в Україну ускладнюється відсутністю стабільності навіть на короткий проміжок часу. Унаслідок цього привабливість українських компаній для іноземних інвесторів не зменшується, але деякі з них займають вичікувальну позицію [5].

Отже, можна помітити, що інвестиції, тим більше іноземні, потрібні на використовувати на потрібні цілі без шкоди для навколишнього середовища і людей, які в ньому оточені. Також потрібно раціонально використовувати інвестиції спрямовані в економіку, політику та соціальну сферу, але не забувати про власну економіку.

Лише активна державна позиція та комплексний підхід щодо вирішення існуючих проблем, пов'язаних з інвестиційною діяльністю на мікро- і макrorівнях, дозволить з максимальною ефективністю реалізувати Україні свій потенціал в інвестиційній сфері, що стане передумовою її сталого економічного розвитку в майбутньому.

Список використаних джерел

1. Гаврилюк О.В. Інвестиційний імідж та інвестиційна привабливість України / О.В. Гаврилюк // Фінанси України. – 2008. – № 2 (147). – С. 68–81.
2. Офіційний сайт Європейського Банку Реконструкції та Розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ebrd.com>
3. Офіційний сайт Всесвітнього Банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.worldbank.org>
4. Економічна статистика / Економічна діяльність / Капітальні інвестиції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua
5. Даниленко А. А. Актуальні питання прямих іноземних інвестицій до України з ЄС (у контексті розширення Євросоюзу на Схід) / А.А. Даниленко // Фінанси України. – 2008. – № 1 (146). – С. 127–137.

Науковий керівник: О.А. Задоя, викладач.

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА В УКРАИНЕ

Сельское хозяйство является одной из основных отраслей Украины. При успешном его развитии благосостоянию украинцев «завидовали» бы европейцы. Количество наших плодородных земель равно территории Великобритании [1]. Урожайность сельскохозяйственной продукции Украины намного ниже, чем в других странах. Главными причинами являются низкое качество посевного материала, устаревшая техника советских времен, отсутствие научного прогресса, низкая квалификация аграрных специалистов, отсутствие инвестиций и долгосрочного государственного финансирования, проблема деградации структуры плодородных земель из-за эрозии, нарушении севооборотов и загрязнение, нехватка европейски-оснащенных элеваторов для отличного хранения зерновых культур [2]. Если не найти решения этих проблем, то экономика Украины не выдержит конкуренции и нам придется импортировать сельскохозяйственную продукцию.

По статистике урожайность Украины по сравнению с другими странами намного ниже. Так, урожайность пшеницы в Новой Зеландии в 2015 г. составляла 9 тонн, в Швейцарии и ЕС 6 тонн, а в Украине 4 тонны. С кукурузой дела обстоят гораздо лучше в Новой Зеландии 11 тонн, в Швейцарии 9 тонн, в ЕС 7 тонн, в Украине 6 тонн [1]. На одном гектаре выращивают меньше пшеницы и кукурузы, чем в странах ЕС, хотя благоприятный климат и чернозем позволяет получать урожайность сельской продукции намного выше. Эта статистика угнетает, потому что украинцы самый трудолюбивый народ и чернозем один из самых плодородных. У Украины большой объем экспорта, но статистические данные показывают, что это происходит не за счет урожайности, а за счет задействования огромных площадей для зерновых культур. Качество зерна, которое используется для посевов в Украине, за границей расценивается, как зерно второго сорта (или кормовое). Все это происходит из-за отсутствия прогресса в научной базе сельского хозяйства, не выводятся новые прогрессивные сорта зерна, которое бы конкурировало с посевным материалом развитых стран [3]. При улучшении качества посевного материала, уровень экспорта значительно бы возрос и положительно повлиял бы на экономику

нашей страны. Внешняя торговля сельскохозяйственной продукцией по статистике за 2015 г. в Азии - 6,9; в ЕС - 4,2; Африка - 2,0; СНГ - 1,5; другие - 0,21 [1]. Самый большой потребитель зерновых Украины – Азия, которая покупает кукурузу, подсолнечное масло, мед и другую продукцию на сумму около 7 млрд. в год. Сравнивая, площадь урожайных земель идентичных качеству украинских (например, Франции) можно заметить, что сельскохозяйственная продукция с одной и той же площади выращивается в несколько раз больше. Такой успех подъема сельскохозяйственных комплексов ЕС обусловлен государственной поддержкой европейских фермеров и заинтересованностью их в выращивание дорогостоящей продукции. Данные ВВП за 2015 г. сельскохозяйственной продукции Франции 42,4%, в Испании 25,7%, а в Украине 6,4% [1].

Решение проблем сельского хозяйства Украины:

- Повышение качества сортового зерна для конкуренции на мировом рынке.
- Увеличить долгосрочную государственную программу финансирования фермерских хозяйств.
- Повысить безопасность продуктов питания.
- Усовершенствовать сельскохозяйственную технику до уровня мировых стандартов.
- Генерировать рабочие места в аграрных компаниях, чем привлекать перспективную молодежь для работы в сельском хозяйстве.
- Строительство новых качественных зернохранилищ.
- Повышение плодородности почв за счет севооборота, внесение качественных удобрений и недопустимость эрозии и загрязнения земли.

Если мы решим вышесказанные проблемы, мешающие вывести сельское хозяйство Украины на одну из вышестоящих ступеней на мировом рынке, то в экономике нашей страны будут существенные изменения в пользу конкурентоспособности и процветания нашего государства.

Список использованных источников

1. Графики, которые объясняют агробизнес Украины [Электронный ресурс] // BusinessViews. — Режим доступа: <http://businessviews.com.ua/ru/economy/id/20-grafikov-i-kart-kotorye-dostupno-objasnajut-agrobiznes-ukrainy-328/>
2. «Топ-5 проблем сельского хозяйства Украины [Электронный ресурс] // Сегодня. — Режим доступа:

<https://www.segodnya.ua/economics/enews/nazvany-top-5-problem-selskogo-hozyaystva-ukrainy-698078.html>

3. Перспективы развития сельского хозяйства Украины [Электронный ресурс] // Днепровский городской сайт. – Режим доступа: <http://gorod.dp.ua/news/84216>

Научный руководитель: Э.Н. Лимонова, кандидат экономических наук, доцент.

А. Меньшова
Университет имени Альфреда Нобеля, г. Днепро

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ДОЛГ: ПРИЧИНЫ ПОЯВЛЕНИЯ И МЕТОДЫ УПРАВЛЕНИЯ

Вопросы государственного долга всегда имели место в деятельности любой страны, но наибольшей актуальности достигли в XX веке, когда государства утратили способность накапливать в бюджете достаточное количество финансовых ресурсов для обеспечения работоспособности всех своих функций и начали применять долговую стратегию. Проблема государственного долга для Украины, к сожалению, является одной из основных, требующих незамедлительного решения.

Государственный долг - долговые обязательства Правительства страны перед физическими и юридическими лицами, иностранными государствами, а также другими субъектами международного права.

Основными причинами изменения и повышения государственного долга являются:

1. Фискальная политика, которая сосредотачивается на снижении налогового обложения без определенного снижения национальных издержек.

2. Влияние политических бизнес-циклов таких, как, например, возрастание расходов накануне избирательной кампании с целью повышения популярности у населения.

3. Государственный дефицит.

Государственный долг подразделяется на внутренний, то есть задолженность по непогашенным государственным ссудам, и внешний, то есть финансовые обязательства страны перед иностранными кредиторами.

Размер государственного долга является значительным показателем состояния экономики страны в целом.

Контроль над государственным долгом гарантирует собой возможности страной ликвидировать долговые обязательства перед кредиторами. Возможности к оплате кредитных займов гарантируется за счет внутренних источников, тогда, как платежеспособность по внешнему долгу обуславливается валютными поступлениями, и вероятность оплаты этого долга рассчитывается в сальдо торгового баланса. Его положительное сальдо определяет те средства, которые гарантируют платежеспособность страны и предоставляют ресурсы для урегулирования платежной системы.

Обслуживание долга – это определенные действия правительства по оплате займов и процентов по займам, упрощению положений их погашения. Погашение займов оплачивается из бюджетных фондов. В определенных ситуациях правительство использует метод рефинансирования - оплата задолженности методом выпуска новых займов. Оплата процентов по погашению займов являет собой существенную часть затрат на обслуживание государственного долга. К прочим принадлежат затраты по созданию, транспортировке и реализации ценных бумаг страны, и иные затраты.

Из этого следует, что способами контроля над государственным долгом являются конверсия, унификация, обмен облигаций по регрессивному соотношению, отсрочка погашения и аннулирования займов. Конверсия – это изменение прибыльности займов, то есть, страна сужает процентную ставку, которая представлена к оплате по займу. Повышение сроков действия выпущенных займов называется консолидацией. Конверсия и консолидация могут использоваться правительством одновременно. Унификация займов – это совмещение определенного количества займов в один, то есть, это тот случай, когда облигации ранее выпущенных нескольких займов сменяются на облигации нового займа. В определенных случаях может быть произведен обмен облигаций по регрессивному соотношению, когда некоторое количество ранее выпущенных облигаций приравниваются к одной новой облигации. Отсрочка погашения займа проводится тогда, когда выпуск новых займов используется для обслуживания ранее выпущенных займов. Аннулирование долгов может быть объяснено только в том случае, когда государство признается банкротом, или же по другим политическим мотивам.

Мы считаем, что все вышеперечисленные методы следует использовать в меру, перед их применением рационально обдумать каждое действие и последствия их использования.

Научный руководитель: А.А. Задоя, преподаватель.

POLITICAL AND ECONOMIC INFLUENCE OF THE MOST POWERFUL COMPANIES IN THE WORLD

It's great to live in the 21st century, when you do not need to hunt for food to feed your family, when you do not need to look for wood in the forest to warm your hut. We live in the world in which companies do all the dirty work for us. Every year new companies appear. They offer more advanced services, simplifying our lives. Moreover, we use products and services, and promote the economy of enterprises. It is a well-known fact that virtually everything that you buy in stores is produced by the forces of several dozen transnational corporations. And all income will go into one hand.

A transnational corporation is a line of international companies which have control and production of products or services outside the countries they are based in, having their branches in different countries of the world. Many multinationals have monopolistic power. Consequently, these companies possess huge capital. They tend to do business directly with heads of the state. What is more, supporting certain parties and movements, they penetrate not only into the economic life of partner countries, but also in political life. Moreover, they can even shy away from economic and political control.

So, the consequences of the functioning of international corporations in the territory of developing countries can be divided into positive and negative. Advantages include allocation of monetary and technical means for the modernization of local industries; creating new jobs and increasing the level of employment of the local population; a higher level of wages and social security employed in the branches of international corporations; contribution to the inclusion of local producers in the processes of the international division of labor. The negative consequences of the presence of international corporations in developing countries include: the suppression of the power of local firms; establishment of monopoly prices; pollution by their production environment in the country of presence; destabilization of the situation in the labor market due to the fact that salaries of employees of branches of transnational companies exceed the wages of employees of local firms; the possibility of influencing the policy of the government of a given country.

Usually transnational corporations are arranged in such a way: the management of the company is located in the highly developed country,

production is outsourced to the third world countries, and engineering developments are carried out in the country where the scientific and technical potential of the population is very high. Companies provide business to different nations for which they are most adapted. Thus, goods are produced in those parts of the world where they are the cheapest, but the goods are sold where the greatest amount of profit can be obtained for it. Doubtless, gaining profits, everyone forgets about such basic things as equality, tolerance and political correctness in the business. No matter how much you want to think differently, the world is ruled by money. Economic giants can dictate not only their political will but also can shape the human worldview.

Big business isn't just a producer of services - it actively forms the humanitarian sphere. Namely, they can form the man in the sphere of his spiritual, mental, moral, cultural and social activities. In general, products and services of these companies make up our daily life. For example, modern parents buy children's food, children put on diapers of popular brands, which are not so numerous. Then the child grows up and it's clear that new needs appear. Individual, begin to consume drinks (for example, Coca-Cola), candies, toys and other goods which satisfy needs peculiar to a person of this age. Then the needs grow, depending on gender orientation, in clothes, mobile devices, furniture and so on. Then the person finds the mate and when the children appear, the needs again repeat. So to say, constant routine of needs is formed. So, one transnational company can include many companies and produce different kinds of products and services for different age groups of people. They make up our everyday life and, therefore, they remain relevant to this day.

The arguments we have presented would indicate that it entails the emergence of partial economic dependence of countries on a certain group of corporations. At the same time, the companies are interested in expanding sales markets. This desire makes them creaming their interests at the level of the governments of those states where their products are represented. And here already, in addition to pressure on the humanitarian sphere, the impart already begins at the political level.

The growth of TNC influence on world politics is due to the fact that modern TNCs occupy most of the world market. Thus, they influence the world economic system. In fact, the most influential TNCs today have become the leading centers for taking of political decisions that affect both the policies of states, also their coalitions and unions. It is noteworthy that these companies are not just trying to influence world politics more and more, having taken control of almost the entire world economy, but are also trying to stand with states as participants in international relations, having really great weight in the world. Moreover, in the modern world, there are competitive situations between TNCs

and states, which in modern realities often leads to conflicts accompanied by an uncompromising political struggle.

References

1. Шнипко О. Транснаціональні корпорації та проблеми транснаціоналізації українського ринку / О. Шнипко // Економіст – 2005. – № 11.
2. Якубовський С.О. Вплив прямих закордонних інвестицій транснаціональних корпорацій на світовий економічний розвиток / С.О. Якубовський. – Одеса, 2005.
3. Трифонова И.В. Роль транснациональных корпораций в глобализации мировой экономики / И.В. Трифонова // Молодой ученый. – 2013. – № 9. – С. 243–245.

*Scientific supervision by A. Magdich, PhD in Economics, Associate Professor,
Language supervision by S. Medynska, Senior Lecturer.*

Я. Москаленко
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ОСОБЛИВОСТІ ПРОСУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

Компанії, що управляють соціальним медіа, збирають детальні дані про кожного клієнта. Ці дані надходять від самого користувача (створення профілю) і завершуються постійними записами слідів діяльності користувачів, що продовжується. Тому, звернення, відіслані у цьому середовищі, повністю спеціалізовані до інтересів і переваг його членів. Окрім того, звернення можуть бути персональні із застосуванням списку друзів цього користувача.

Види уособлення рекламної комунікації відображають низький рівень конверсії таких, поки що далеких форм подання продукту. Можливість введення fanpages, які функціонують на подібній основі як приватні призначені для користувача профілі, – другий чинник для збільшення потенціалу соціального медіа-маркетингу. Створення fanpage вирішує пряму і неформальну комунікацію з клієнтами. На рис. 1 показано розподіл Інтернет-користувачів, що читають і здійснюють певні дії після перегляду, за формами реклами (рис. 1).

Багато людей категорично негативно сприймають рекламні банери та спливаючі вікна. А ось згадка в тексті незнайомої читачеві назви змушує його зацікавитися, причому часто, не знайшовши в

статті розшифрування і опису, користувач сам шукає інформацію в Інтернеті [1]. Така зацікавленість корисна при просуванні інноваційних товарів, адже вона дає можливість оцінити ставлення потенційних споживачів.

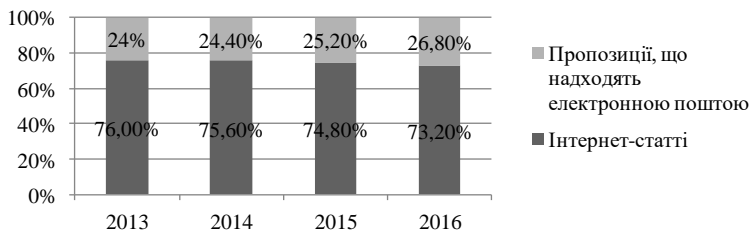

Рис. 1. Розподіл Інтернет-користувачів, що читають і здійснюють певні дії після перегляду, за формами реклами

У табл. 1 наведено порівняння показу рекламних звернень з оголошеннями в сайтах соціальних мереж.

Таблиця 1

Порівняння реклами “показу” і соціального медіа-рекламування

Категорія	Показати оголошення	Соціальна реклама мережевого сайту
Агресивність	Переривання активності користувачів	Вирівнювання з діяльністю користувача
Час виставлення	Короткий середній час перебування на сайті	Принаймні 25 хв триває середньої величини сесія за відвідування
Характер зв'язку	Спілкування через повідомлення	Є частиною бесіди
Сприйняття рекламних звернень	Пасивне сприйняття оголошень	Поділювані оголошення
Вид стратегії комунікацій	Push	Pull

Джерело: власна розробка на основі [1]

Дослідження, які проводить Компанія Nielsen разом з Facebook.com, дають відповідь на це питання. Дослідження полягало в порівнянні ефективності різних форм рекламного звернення, що здійснює структура facebook.com, яка має різноманітної інтенсивності зобов'язання перед користувачами.

Ефективність маркетингових повідомлень була оцінена шляхом порівняння отриманих ефектів серед учасників, яким були показані вищезазначені рекламні форми до контрольної групи, кому не були послані ніякі оголошення.

Табл. 2 показує частку фінансових витрат на сайти соціальних мереж в маркетингових бюджетах міжнародних компаній.

Таблица 2

Витрати на розвиток міжнародних компаній в соціальних мережах, динамічна перспектива, %

Послуги	2014	2015	2016
B2B – продукт	2,5	3,4	5,4
B2B – послуги	3,9	6,5	5,8
B2B – продукт	5,3	6,7	7,4
B2B – послуги	2,9	6,9	5,7
Взагалі	3,5	5,6	5,9

Частка фінансових коштів для соціального медіа-маркетингу зросла майже до 6% із загальних витрат на маркетинг, що дорівнює приблизно 70% від збільшення щорічної динаміки.

Варто зазначити, однак, що динаміка збільшення не є наслідком зменшення витрат на просування послуг в соціальних медіа. Високий рівень використання соціального медіа-маркетингу також видно і на споживчих товарах компанії.

Соціальні мережеві сайти міцно вписані у віртуальний простір. Наявні статистичні дані показують, що, ініціюючи і підтримуючи відносини за допомогою соціальних медіа є головним елементом on-line діяльності для багатьох Internauts.

Проте, варто відзначити, що збільшення кількості користувачів сайтів соціальних мереж, а також динаміка витрат для цього виду рекламного повідомлення не досягне вже такого високого рівня, як це було у 2014-2016 рр.

Список використаних джерел

1. Czubkowska S. Kup 100 fanów na Facebooku – w sieci kwitnie handel ludzmi / S. Czubkowska // Dziennik Gazeta Prawna. – URL: http://www.gazetaprawna.pl/wiadomosci/artykuly/431691,kup_100_fanow_na_facebooku_sieci_kwitnie_handel_ludzmi.html [26.06.2016].

Науковий керівник: А.С. Магдич, кандидат економічних наук, доцент.

I. Mostovoy
Alfred Nobel University, Dnipro

CAPITALISM VS SOCIALISM OR SOMETHING ELSE?

History shows and puts everything in its place. In the world there were different economic and political systems. But now, the clearly successful system is capitalism. The world lives according to the rules of market

competition and the concepts "every man for himself". Large enterprises and small businesses decide when to start, how to conduct and when to finish their activities. Now the entrepreneur is fully responsible for all the consequences of his economic activities. Should this be so?

Full freedom of action and decisions is limited only by the country's economic code. Or is it still necessary for the state to direct all business processes occurring on its territory? On the one hand, the market economy regulates itself. Jobs are created, taxes are paid, and many positive names of economic phenomena come along with it. But in some countries, the pace of economic growth remains unshakably low. It does not matter what kind of capitalization and potential the state has.

The key indicator of the success of every day of every citizen of the country is the rate of economic growth. According to the Central Intelligence Agency, one can see that the economic growth of the most successful countries is considered to be insignificant, and sometimes even negative. Italy is a very successful and popular country. It is the part of the G-7, but it demonstrates a 0.9% increase in GDP growth relative to the previous year. In turn, India shows a 6.8% increase. That is, in just a year, India has advanced 7.5 times more than a successful country. It is worth counting on a small time interval (10 years) and already immediately shows the success of the work done for 10 years in different countries around the world [1].

The form of capitalism that we are accustomed to calling capitalism has become obsolete. This is understood and seen by countries that have lived for many decades under such system. Therefore, they already completely depart from the principles of the anarchy of capitalism and have developed their variations in the free-market system.

The world problem of the twentieth century was the withdrawal to the extreme of socialism (communism) and capitalism. In both approaches, there is sense. However, then have to have substantial grounds. This is how to study the Chinese language the whole life, go to work to the USA, and then conclude that the Chinese language is useless.

Countries that do not live one day are in search of a balance formula. Moreover, they are successfully approaching this. In countries such as Germany, Sweden, Singapore, Australia, and many others, an entrepreneur cannot open a business if the country believes that this will not be beneficial to the country and himself. Yes, he undertakes to pay taxes and fulfill all obligations, but on a global scale, the state does not benefit from this type of activity. In these countries there is a general economic strategy that answers the question where and how to move the state on a long-term time interval. These countries are moving away from the chaos of the market economy in

the developing countries, which itself consumes and burns the capital that was received in the past periods for the different historical reasons [2].

It is talking about the fact that the balance in the use of all available knowledge and developments can lead to an incredible rise of the country that has come to this. And the system that will come out as a result of competent penetration of one system into another, without violating the key aspects of each and deliberately disregarding the principles of the second order.

This emerging system has not yet been called a separate concept. Although it is the high time and we should have done it. There have long been no clear manifestations of these two systems. And it will be blindly following the countries that have shown the right to the life of the capitalist system is already so outdated that is rather destructive than a positive vector.

In conclusion, it must be said that all processes occurring in the world and in Ukraine are absolutely expected, predictable and completely normal. Now the most important and key issue is the choice of ONE single strategy for the country, based on the experience gained earlier. One cannot abstractly follow one extreme. It's like sitting on a watermelon diet, depriving you of the rest of the non-replenishable trace elements. The unique political and economic system of such countries as Japan, Singapore, Germany in due time, India, and a number of countries amaze with their dynamics of growth. This should be the exclusive development of each country, because each system is superimposed on cultural, social, and many other features that may require this economic idea to have a very drastic change.

References

1. <https://www.cia.gov/library/publications/resources/the-world-factbook/rankorder/2003rank.ht>
2. <http://www.worldbank.org/en/country/eu>

*Scientific supervision by O. Zadoia, Lecturer,
Language supervision by S. Medynska, Senior Lecturer.*

G. Miasoid
Alfred Nobel University, Dnipro

TOURISM IN UKRAINE FOR TOURISTS FROM EUROPE: HOW TO GET QUICK WINS IN THE VISA FREE POLICY

With the adoption of the visa free regime, Ukraine gets the bright perspectives in both outbound and inbound tourism. However, there is a

problem with the view of Ukraine as the travel destination in Europe, which results in low inbound tourism figures. According to 2017 edition of the Travel and Tourism Competitiveness Report, Ukraine ranks 88th in the list of 136 countries in key indicators: International tourist arrivals amount for 12,428,286; International tourism inbound receipts makes US \$1,082.0 million, while Average receipts per arrival is US \$87.1; T&T industry GDP makes around US \$1,304.8 million, which is 1.4% of its total value. As for T&T industry employment, it creates 214,364 jobs, which is only 1.2 % of the total amount of jobs. [Sources: World Tourism Organization (UNWTO) and World Travel and Tourism Council (WTTC)] In the list of ranks of the countries in Eurasia, Ukraine occupies the sixth place, with the indices indicated in Table 1 [http://www3.weforum.org/docs/WEF_TTCR_2017_web_0401.pdf page 11]

Table 1

Eurasia: The Travel & Tourism Competitiveness Index 2017
[http://www3.weforum.org/docs/WEF_TTCR_2017_web_0401.pdf page 13]

EURASIA	T&T policy and enabling conditions				Infrastructure			Natural and cultural resources	
	Prioritization of T&T	International openness	Price competitiveness	Environmental sustainability	Air transport infrastructure	Ground and port infrastructure	Tourist service infrastructure	Natural resources	Cultural resources & business travel
Russian Federation	4.2	2.2	5.8	4.1	4.5	3.0	4.5	3.8	3.2
Georgia	4.9	3.1	4.9	4.4	2.2	3.3	4.0	2.4	1.6
Azerbaijan	4.8	2.9	5.4	4.0	2.4	3.7	3.3	2.4	1.7
Kazakhstan	4.3	2.3	5.9	3.8	2.6	2.8	3.1	2.6	1.6
Armenia	4.6	2.6	4.8	3.8	2.2	2.9	3.9	2.6	1.4
Ukraine	4.3	2.9	5.2	3.9	2.4	3.0	4.0	2.3	2.1
Tajikistan	4.0	2.6	4.7	4.0	2.2	2.6	2.1	2.7	1.3
Kyrgyz Republic	3.6	2.3	5.5	3.7	1.9	2.1	2.2	2.4	1.6
Eurasia Average	4.3	2.6	5.3	4.0	2.5	2.9	3.4	2.6	1.8

Ukraine is not a member of European Travel Commission (ETC) [1, p. 4]. Therefore, Ukraine does not collaborate with its members and cannot benefit from the exchange of practices of ETC marketing activities; in particular, the state cannot learn how authenticity drives modern travel. It its BULLETIN, ETC reports that ETC members discussed innovative solutions for improving Europe’s competitiveness during the Travel and Tourism Competitiveness Workshop held as collaboration of its members who came together to evaluate and assess Europe’s travel and tourism performance, its key competitive advantages, strengths and weaknesses, and areas for development [1, p.4-6]. For example, the pillar index in the profile

of Ukraine is price competitiveness; this parameter brings Ukraine to the 45th rank position out of 136, score 5.2.

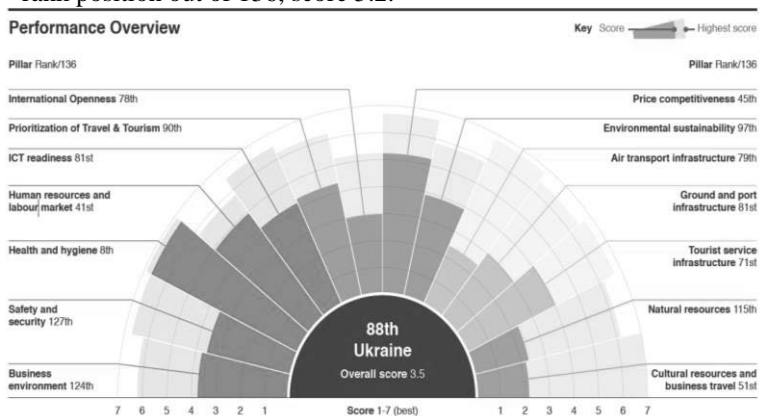

Fig. 1. Ukraine's profile in the Travel & Tourism Competitiveness Index 2017 edition. Rank 88th

[http://reports.weforum.org/pdf/ttci-2017/WEF_TTCI_2017_Profile_UKR.pdf]

This issue was widely discussed during the Tourism Business Forum in Zaporizhzhya on 16 Nov 2017 at the round-table discussion 'Ukrainian Tourism within the Framework of getting visa free policy'. It is interesting, that in general, the great majority (approximately 85%) of countries have reduced, at least partially, the burden of obtaining a tourism visa in the past two years [page 4]. The speakers of the round table were: Ivan Liptuga, the President of National Tourism Organisation of Ukraine, Advisor of the First Vice-Prime Minister; Pavlo Sheremeta, the Founder of Kyiv-Mohyla Business School, the former Minister of Economic Development and Trade of Ukraine in 2014; Yevhen Triskunov, the owner of consulting company *Aviaplan*; Maksym Ostapenko, the Director of National sanctuary *Khortytsya*; Peter Althaus, German journalist and blogger; representatives of the Ukraine International Airlines, the Turkish Airlines, the city of Ternopil and other bodies, places and businesses. The speakers came together to work out the strategy of attracting tourists from Europe to Ukraine.

The practical outcome of the discussion was an agreed list of issues, which demand urgent solution. These include as follows: offering new unique and therefore, attractive tours and tourist products, developing the infrastructure, starting with improving the airports, their services, doubling or tripling their the capacity, entering the Treaty on Open Skies, collaborating with media, organising press tours and fun tours to promote

Ukraine as tourist destination, as Ukraine appear to be the country, few know about; the country, better known in the former socialist block as a former soviet Russian speaking country. A nowhere land.

References

1. European Travel Commission. (2017). ETC BULLETIN. News from the European Travel Commission. Summer 2017. Access mode: file:///C:/Users/Home/Downloads/ETCBulletin_Summer17_WEB%252BLI NKS%20(1).pdf
2. World Tourism Organization (UNWTO) and World Travel and Tourism Council (WTTC). (2017). Travel and Tourism Competitiveness Report 2017. Access mode: http://www3.weforum.org/docs/WEF_TTCR_2017_web_0401.pdf

M. Ngoniodzashe

Alfred Nobel University, Dnipro

ECONOMIC PROBLEMS AND POVERTY IN SOMALIA

Somalia is a country that is located near the boarder of Ethiopia in the north west of Africa. The country is facing a lot of economic problems due to various factors. Some of these factors include poor planning, poor management, harsh weather conditions, corruption and lack of fertile land. Poverty is whereby the Gross Domestic Property of a country is less thereby leading people not to afford luxurious lifestyle. Economic problems are when a country's population suffer a poor lifestyle due to lack of planning within the government or other naturals caused by the climate of a country

The first reason why Somalia is facing poverty is because of poor management. This is because the country mismanages the funds of the country whereby people in the government system tend to make poor decisions in terms of managing the country's resources. According to Hakim Abdi he mentioned in his article that the militant group controls the large parts of the agricultural land whereby they build canals for themselves only which makes the local farmers less dependant on rainfall. This alone led to the shortage of food for the people in Somalia which we can refer to as poverty. However, poverty in Somalia can be solved if the local people are able to obtain their own land and practice subsistence farming in-order to support their families.

The second factor that is leading to the economic problems in Somalia is poor planning within the country. Somalia is facing these economic problems simply because of poor planning this is because the people of Somalia where displaced from their homes which where in public places.

The government decided to relocate them to the places outside the city. This led to people being homeless as the government did not cater for the need of the people which was a clean and safe environment. This alone is a major factor that proves that the poor planning is a cause for the economic problems in Somalia. According to the UN settlement program it states that the government in March 2013 decided to relocate 170000 people to an area that could only sustain 51000 people. This proves that poor planning is a factor that contributes to the economic problems of Somalia.

Corruption is another factor that contributes to the economic problems and poverty in Somalia. Corruption is whereby people use the resources or services of a country for their own benefits. In Somalia there is corruption in which various non-governmental organisations which offer aid to the country is misused by the distributors which are within the country's government. The distributors tend to gain more from the aid rather than the general population of the country. According to the freedom house article it states that there is insecurity in terms of running a business in Somalia. This is because corrupt government officials accept bribes for people to practice illegal activities which affect the economy of Somalia. However, the government can issue out penalties to those who practice unlawfully acts within the country.

The harsh weather conditions lead to the economic problems and poverty. This is because the country faces hot weather conditions throughout the whole year which leads to famine within the country. The hot weather conditions make it hard for crops to grow therefore making them to wither. This alone contributes to poverty as farming becomes a problem leading to the shortage of food and water which is called poverty. However, the country can be able to fight the harsh weather conditions by simply coming up with solutions of limiting the effects of the high temperatures which include cloud seeding, drilling in boreholes and planning drought prone crops.

Lack of fertile land in Somalia is also a cause of the economic problems in Somalia. The fertility of the land in Somalia is poor thereby limiting the growth of healthy crops within the country. The infertile land in Somalia makes it difficult for the cultivation of fruits such as pineapples and apples which require a lot of water and the necessary nutrients within the soil for them to grow properly. The infertile land in Somalia is caused by the poor farming practices that the people in Somalia practice. According to the article posted by the SATG Filsan organisation they state that in the lower and middle regions of Somalia there are poor soils which are caused by excessive use of water with poor draining systems. This alone contributes to the economic problems and poverty in Somalia.

In conclusion, the mentioned above factors are some of the contributors to the economic problems and poverty in Somalia.

Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Associate Professor

Д. Невидник
ГВУЗ «Национальный горный университет», м. Дніпро

КОНКУРЕНЦИЯ НА РЫНКЕ РИТЕЙЛА

Розничная торговля - это мелко порционная или штучная продажа товаров потребителям для конечного некоммерческого использования и предоставление торговых услуг.

Розничная торговля Украины превратилась в один из важнейших двигателей экономического роста экономики страны с момента начала экономических реформ и либерализации рынка в конце 1980-х годов. По данным Государственной службы статистики, товарооборот розничной торговли Украины в январе – июле в сопоставимых ценах увеличился на 2,4% по сравнению с аналогичным периодом 2015 г. и составил 628,9 млрд. грн. Оптовый товарооборот предприятий за январь – июль вырос на 3,9% и составил 750,21 млрд. грн. [1].

За 9 месяцев 2016 г. сетевые продовольственные операторы Украины открыли 324 магазина, из них 245 — абсолютно новые объекты, а остальные сменили вывеску в результате ребрендинга или сделки по поглощению. Из более 120 крупнейших ритейлеров food-сектора, действующих сегодня в нашей стране, за три квартала 2016 г. удалось нарастить количество магазинов 43 компаниям (на 7 больше, чем за аналогичный период 2015 г.), 18 операторам пришлось сократить количество торговых точек, но у преимущественной части (52%) количество магазинов осталось неизменным. В целом, показатели по открытию новых сетевых FMCG-объектов, продемонстрированные за 9 месяцев текущего года, находятся на самом высоком уровне за последние 6 лет. Рынок продуктового ритейла ожидают дальнейшие трансформации. Многие торговые сети не в состоянии дальше полноценно обслуживать свои долги и должны будут уйти с рынка. Некоторые, как Billa, могут распродать магазины в тех регионах, которые не вписываются в их стратегию. Объектами потенциального поглощения являются продуктовые сети, занимающие с 6 по 15 места в рейтинге. Более мелкие сети малоинтересны крупным игрокам. «Собирателями» активов в 2016 – 2017 гг. будут сети из ТОП-5, такие как «АТБ», «Сільпо» и «Ашан».

Наиболее активно в течение ближайших двух-трех лет продолжают развиваться небольшие по площади магазины (в этом году около 60% от общего количества открытий пришлось на мини-маркеты и магазины у дома). Так, Fozzy Group запустила новую торговую сеть в формате дискаунтера — Thrash!. Конкуренция на рынке ритейла неравномерная. На Западной Украине слабо присутствует ведущих украинских ритейлеров. Есть регионы, например, Мукачево, где конкуренция отсутствует вообще. Именно запад, по прогнозам экспертов, станет одним из наиболее перспективных регионов для развития розничного бизнеса в ближайшие три-пять лет. Этому способствует не только низкий уровень конкуренции, но и довольно высокий уровень жизни местного населения (по данным Нацбанка, в первом полугодии в Украину перечислено 1,2 млрд. грн. в эквиваленте, что на 24 млн. грн. больше по сравнению с аналогичным периодом прошлого года [2]) и привлекательность украинских магазинов для жителей приграничных стран ЕС — словаков, венгров и поляков. Самый конкурентный регион на сегодняшний день — Киев. Он привлекает всех игроков рынка высоким уровнем дохода покупателей, но и требует высоких инвестиций в открытие каждой новой площадки. Поэтому для всех крупнейших торговых сетей, как украинских, так и иностранных, за исключением сети «АТБ», базовым регионом является Киев.

Можно утверждать, что рынок розничной торговли будет и в дальнейшем стремительно расширяться, так как данный тип рынка всегда прогрессирует, является выгодным для предпринимателя и актуальность его только растет.

Список использованных источников

1. <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. <https://www.bank.gov.ua/>

Научный руководитель: Т.М. Черкавская, кандидат экономических наук, доцент.

К. Ножина
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ НА ПІДСТАВІ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ

У вирішенні проблеми підвищення конкурентоспроможності підприємств на зарубіжних ринках центральне місце займає якість

продукції. Якість продукції – це поняття, яке характеризує параметричні, експлуатаційні, технологічні якості, рівень стандартизації, надійність і довговічність. Система забезпечення якості продукції підприємства – це система управління нею, оскільки метою більшості підприємств є забезпечення якісної продукції та підтримання конкурентоспроможності на внутрішньому та зовнішньому ринках. Підвищення якості – одна із форм конкурентної боротьби, завоювання і втримання позицій на ринку зокрема на зовнішньому.

Основними причинами зниження якості продукції є погана якість сировини, низький рівень технології, організації виробництва і кваліфікації робітників, неритмічність виробництва тощо. Саме в умовах виходу на зовнішні ринки, де присутня жорстока конкуренція, проявляються фактори, які роблять якість продукції умовно виживання, мірилом результативності зовнішньої торгівлі. До таких факторів, на мою думку, можна віднести стратегічне планування ЗЕД, рівень інновацій, удосконалення мотиваційних стимулів, створення системи навчання робітників усіх категорій та використання нових методів контролю у сфері ЗЕД.

Для удосконалення системи управління якістю продукції при виході підприємства на зовнішній ринок необхідно враховувати такі фактори:

- всебічне вивчення зовнішнього ринку збуту продукції;
- забезпечення спроможності підприємства освоїти стабільне виробництво продукції, яка б відповідала вимогам міжнародних стандартів;
- формування і підтримування іміджу підприємства як надійного постачальника, якість і ціна, які повністю задовольняють світовий ринок.

Водночас реалізувати ці фактори можна лише шляхом проведення змін на підприємстві відповідно до рекомендацій і вимог світових стандартів ISO серії 9000, а систему якості, яка буде отримана у результаті впровадження одного із ISO, – сертифікувати та реалізувати на зовнішньому ринку. Конкурентоспроможність підприємств на зовнішньому ринку забезпечує висока якість продукції. Для системи управління якістю варто звернути увагу на виконання етапів формування моделі якості на підприємстві а саме:

- формування зацікавленості керівників і персоналу у створенні та функціонуванні системи якості та подальшого її розвитку для конкурентоспроможності на зовнішньому ринку;

- оцінка наявної системи управління виробництвом та якістю продукції;
- визначення цілей розвитку підприємства у сфері подальшого управління якістю продукції;
- розробка робочого плану покращення системи якості продукції і створення робочої групи з її реалізації;
- впровадження системи якості продукції.

Дослідження питань управління якістю, проведені й висвітлені в роботах зарубіжних і вітчизняних фахівців та вчених, відкривають можливості для знаходження найбільш відповідних механізмів забезпечення якості продукції підприємства. Забезпеченість та насиченість методології управління якістю сьогодні знаходиться на високому рівні, про що свідчать прогресивні міжнародні стандарти якості, які отримують дедалі більше світове поширення. Стандарти і самі перебувають в постійному процесі розвитку та постійного.

*Науковий керівник: А.С. Магдич, кандидат економічних наук,
доцент.*

О. Паришкура
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ У СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО

У наш час, коли міжнародний поділ праці сформував світове господарство, жодна країна світу не зможе забезпечити високу ефективність національного виробництва, при умові відмови від взаємозв'язків з суб'єктами світового господарства, і Україна також не є винятком.

Україна входить до складу ООН, що значить те що вона є членом світового співтовариства, а отже Україна признає та виконує статут ООН та всі правила які регулюють дипломатичні, соціальні, економічні міжнародні відносини. Все це означає інтегрованість, в певній мірі, в світове господарство, проте в реальному часі ми бачимо що треба стати складовою частиною цього господарства, задля того щоб використовувати реальні переваги міжнародних економічних відносин.

Які ми маємо реальні шанси на таку інтеграцію? Ставлячи перед собою таке питання, слід пам'ятати що окрім сильного бажання потрібно також мати на увазі правила світового господарства, ось деякі з них:

1) Світове господарство-це вже цілісний економічний організм, в якому працюють держави світового співтовариства, де присутні певні відносини попиту і пропозиції та макроекономічні рівноваги. А отже включення до нього дуже важкий та кропіткий процес, який може займати довгі роки.

2) Фактором який стримує інтеграцію національної економіки України в світове господарство є те, що Україна як незалежна держава не має достатнього досвіду в співробітництві з налагодження економічних зв'язків з іншими економічно активними країнами.

3) Останнім, але не менш важливим фактором є те, що колишні органи які працювали в напрямку роботи с міжнародними партнерами були ліквідовані, а нові такі як (Державний митний комітет, Національний банк України та Міністерство зовнішньоекономічних зв'язків) ще не мають достатньої компетентності задля плідної співпраці.

Не зважаючи на вище приведені фактори, Україна не повинна стояти осторонь загальносвітових тенденцій, треба намагатися визначити напрямок розвитку національної економіки, для скорішого її одужання, адже економіка України переживає зараз не кращі свої часи, і як показує досвід минулих років, вийти з неї самотужки просто неможливо. Необхідність входження України в світове господарство не викликає сумнівів і вирішення цієї проблеми залежить від ряду факторів.

Україна повинна забезпечити ріст ефективності національної господарської системи виходячи з найбільш раціонального та вигідного використання ресурсів, які є в деякій мірі надлишковими, з одного боку, а з іншого, насичення національної економіки ресурсами, яких обмаль, і без яких вона функціуватиме некоректно.

Ще до проголошення незалежності економіка України забезпечувала себе на 82%. За наші кордони вивозилось понад 16% суспільного продукту, в тому числі понад 40% чорних металів і металевих виробів, окремих видів енергетичного, паливного, хімічного устаткування, автомобілів, цукру. Отже, ми бачимо що Україна мала значний експортний потенціал, який міг послабити залежність від інших країн. В останні роки входження до складу СРСР продукція вироблена в Україні, направлялася до 123 країн світу, а обсяг експортних поставок становив близько 7 млрд. карбованців. Не зважаючи на значні потенційні можливості, ефективність інтегрування до світового господарства залишається низькою, і головним фактором цього є той фактор, що продукція вітчизняних виробників низької якості (дуже часто) і висока собівартість виробництва, що в результаті виливається в низьку конкурентоспроможність.

В результаті можна засвідчити що на сучасному етапі, зовнішньоекономічні зв'язки України характеризуються негативними тенденціями. Найбільше це проявляється у сфері міждержавної торгівлі. За останні роки відбулося значне скорочення експорту, і тепер ми бачимо як переважають паливно-сировинні товари над вагою машин та обладнання. Ще існує проблема того що в національному експорті майже відсутня продукція, що виробляється згідно з договорами про міжнародну спеціалізацію, що показує низький рівень участі України в міжнародному поділу праці.

Приведені обставини вище визначають те місце, яке займає Україна в системі міжнародного поділу праці. Це місце країни, яка своїм сировинними ресурсами та дешевою робочою силою обслуговує високорозвинуті країни центральної Європи. Отже треба як можна скоріше змінювати напрямки в зовнішньоекономічній діяльності, механізмами розвитку здорових міжнародних господарських відносин.

Науковий керівник: А.О. Задоя, доктор економічних наук, професор.

О. Pahantsova
Alfred Nobel University, Dnipro

ELECTRONIC PAYMENT: PROS AND CONS

Nowadays there are a lot of international payment systems, which execute the transfer of financial assets (money, checks, securities, certificates) in electronic or real form. So, electronic money has almost replaced paper currency. It is more convenient and faster. This system has not got territory borders that are why legal entities and individuals can make payment transactions from different countries. The most powerful associations in the world are MasterCard International, Visa International, Diners Club International, American Express and JCB Card.

Actually, there is no country in the world, where only cashless payments exist. The majority of countries try to apply this system. Accordingly, all transactions of enterprises and residents will be available for the government of the countries. It is convenient for the government to keep track of all bills and spending, but it means that people must carefully monitor spending and most likely limit themselves in some purchases. One of the biggest problems is system failure, which occurs when paying for a purchase in a store, as well as when transferring a large amount between enterprises. The first operation is immediate, so in this case you may pay for

paper currency. As for non-cash transfer, it proceeds during three days, so the bank has time to fix the error. Non-cash payment can be made by a card with a chip and a card with a magnetic stripe, but not all ATMs and terminals accept a card with a chip. Although the card has been put into circulation for a long time, there are still shops with two terminals for different cards (Fig.1).

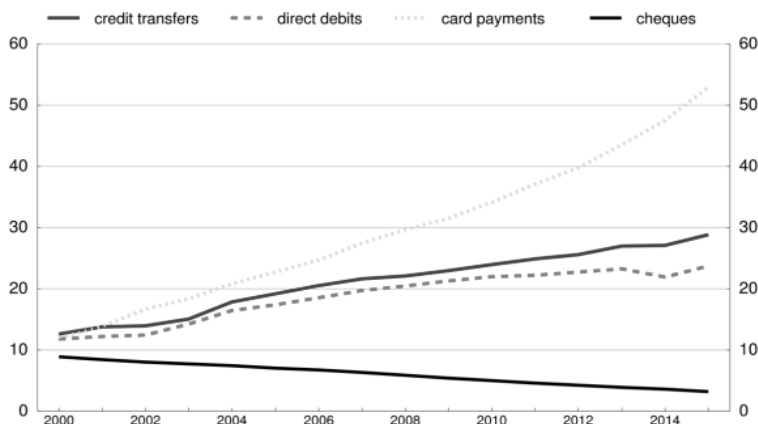

Fig. 1. Use of the main payment services in the EU

Source: <https://www.ecb.europa.eu/press/pdf/pis/pis2015.pdf>

Despite the fact that cash remains a reliable equivalent of material benefits, the card has more privileges. First of all you can pay for different services via the internet by your card. In addition, it is convenient to take one small card with you than a purse in which anybody can see your paper currency. If you lose the card, it is not a problem, because it has a password and you can block it and all money will remain with you. When you pay cash and you do not have enough money, you have to refuse something, but in the same situation with the card you may go overdraft. The last of the instances is fees in the public transport. The majority of them can be paid by the electronic ticket, which you buy by machine or QR-code.

Unfortunately, it also has disadvantages. On the one hand, virtual money is a modern, safe and usable way to pay for something, get the salary, and make other operations in your country or abroad. On the other hand, this system is not convenient in daily life. For instance, you cannot pay a courier for delivery by card, or even at the post office. When you go to the small market, they do not have the terminal too. If you get the salary to your card, and you need some paper currency, it will be a certain percentage of the withdrawn amount. The amount of this percentage is disagreeable.

To conclude, electronic payment system is becoming more and more integrated into our lives: it is both more convenient and reliable. Nevertheless, in order for this system to completely replace cash, it is necessary to eliminate a number of problems that arise in everyday life. But despite the problems of implementation, the use of non-cash payment grows very rapidly and perhaps in some years all the world will use this system.

*Scientific supervision by A. Magdich, PhD in Economics Associate Professor,
Language supervision by S. Medynska, Senior Lecturer.*

В. Пенязева
ГВУЗ «Национальный горный университет», г. Днипро

SWOT-АНАЛИЗ ЭКОНОМИКИ УКРАИНЫ

В период экономического упадка, пытаясь улучшить положение Украины, следует использовать методы, которые оптимизируют государственные расходы. Чтобы выявить эти методы, необходимо определить основные факторы влияния на экономическую составляющую социоэкономического развития Украины, которые с помощью SWOT-анализа разделены на сильные и слабые факторы развития, а также возможности и угрозы этому развитию.

Сильные (Strengths) факторы, влияющие на развитие экономической составляющей: 1. *Наличие образованного трудоспособного человеческого капитала.* Страна имеет достаточно высокие позиции по уровню качества высшего образования, а также достаточно высокие показатели охвата молодежи средним образованием. 2. *Наличие многоотраслевой инфраструктуры* (военно-промышленный комплекс, авиакосмическая промышленность, судо-, энерго- и машиностроения, горная промышленность, транспортное машиностроение), что является основой для перестройки экономики по кластерному принципу. 3. *Выгодное географическое расположение в евразийском пространстве.* По площади территории (30 место в мире), количеству населения (44 позиция) и поприродно-ресурсным потенциалом (около 5% мировых запасов полезных ископаемых) Украина входит в число крупнейших стран в Европе. К тому же страна имеет выгодное транспортно-географическое положение: «перекресток» кратчайших путей из стран Европы в Азию, а также из стран Балтии к Черноморскому региону.

Слабые (Weaknesses) факторы, сдерживающие развитие экономической составляющей: 1. *Низкий уровень ВВП на душу населения.* Предел стартового уровня ВВП с начала становления Украины как независимого государства, так и не был достигнут. Поэтому ВВП на душу населения тоже не имеет обнадеживающей динамики и перспективы роста. 2. *Несовершенство налоговой системы.* Налоговая система Украины характеризуется также рядом других системных недостатков. Это постоянная эволюция налога на добавленную стоимость и налога на прибыль предприятий; частые изменения размеров ставок пошлин и акцизов, достаточно высокие тарифы отчислений в государственные целевые фонды социальной направленности. 3. *Импортозависимость.* Украина является чрезвычайно зависимой от торговли с внешним миром. Импортозависимость, то есть доля импорта в ВВП составляла в среднем за последние пять лет 55% ВВП. Необходимо оптимизировать экспортно-импортную деятельность, учитывая ресурсный потенциал страны. 4. *Низкий уровень свободы бизнеса.* Сложность и неоднозначность толкования положений законодательных и подзаконных актов, репрессивная структура налоговой системы подавляют предпринимательскую инициативу малого и среднего бизнеса, способствуя тенезации экономических процессов, что отразилось на индексе экономической свободы.

Факторы, определяющие возможности (Opportunities) развития экономической составляющей: 1. *Развитие высокотехнологичного промышленного производства.* Наибольшую добавленную стоимость обеспечивает разработка, производство, реализация и обслуживание высокотехнологичной продукции. 2. *Развитие внешнеэкономической деятельности.* Глобализационные процессы в современном мире предусматривают существенное расширение внешнеэкономической деятельности. Значительные объемы этой деятельности характеризуют экспорт товаров и услуг. 3. *Реформирование экономики (комплекс реформ).* Разбалансированность статей доходов и расходов в госбюджете страны показывает необходимость комплексного реформирования экономики, оно является не только основной возможностью развития экономической составляющей, но и рост доверия к государству. 4. *Улучшение инвестиционной привлекательности.* К главным проблемам, которые сформировали низкую оценку инвестиционной привлекательности для Украины, относятся: отсутствие надежной системы обеспечения защиты прав инвесторов и акционеров; осложненный доступ предприятий к получению кредитных ресурсов за неблагоприятными условиями

кредитования; высокие процентные ставки и риски банковского сектора; значительный уровень налоговой нагрузки.

Факторы, определяющие угрозы (Threats) развития экономической составляющей: 1. *Дальнейшее разбалансирование структуры экономики страны.* За годы независимости в Украине произошло формирование уязвимой структуры экономики со значительными отраслевыми диспропорциями, переориентацией на секторы с низким уровнем технологической переработки и существенной зависимости от спроса на внешних рынках. 2. *Ухудшение конъюнктуры внешних рынков.* На современном этапе уровень динамичности внешних рынков достаточно существенный. Замедление спроса на импорт со стороны развитых экономик и постепенное снижение конкурентоспособности развивающихся, повлияли на снижение объемов прироста мировой торговли, что отражается на показателях экономического измерения развития Украины.

Приведенный SWOT-анализ экономики Украины оценивает уровень экономической стабильности в стране. Он поможет определить, какие шаги могут быть предприняты для развития государства, а также какие проблемы нужно устранять в первую очередь.

Научный руководитель: Т.М.Черкавская, кандидат экономических наук, доцент.

Е. Пигалева
УВК-лицей №100, г. Днепро

СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ РЫНКА ТРУДА В УКРАИНЕ И МИРЕ

На современном рынке труда можно выявить несколько тенденций. Одной из них стало увеличение доли молодых специалистов за год почти наполовину – с 17 до 23% от общего числа вакансий. Молодые специалисты потеснили специалистов с опытом и старших специалистов. Вторая тенденция – увеличение количества вакансий в уровне позиции "другие" (продавцы-консультанты, промоутеры, кассиры, администраторы) относительно общего количества вакансий.

К крупным межстрановым перемещениям рабочей силы приводят и национальные различия в условиях труда. Отмеченные причины, как правило, определяют направление миграции из развивающихся стран

(или стран с более низким экономическим потенциалом) в индустриальные, с высокоразвитой экономикой.

Миграция постоянно «молодеет». Пиковый возраст ее участников – 20-25 лет. Примерно 13% этой возрастной группы ежегодно мигрируют.

Особенностью современной международной миграции является ее подпольный характер. Нелегальные мигранты могут быть поделены на две категории: иммигранты, которые выезжают в страну легально, но остаются в ней сверх положенного времени или в силу нарушения условий, на которых они получили визы; иммигранты, нелегально выезжающие в страну, минуя пограничный контроль или используя фальшивые документы.

Оценивая будущее миграционных процессов, исследователи считают, что территориальные перемещения рабочей силы не потеряют своего значения в ближайшем будущем. Миграция не прекратится, и размеры ее существенно не сократятся до тех пор, пока существуют различия в уровнях экономического, социального и культурного развития стран и регионов мирового хозяйства. Однако маловероятно, что миграция станет такой же важной формой экономического взаимодействия между богатыми и бедными странами, как торговля и движение капитала. Определенный уровень миграционных потоков является взаимовыгодным, но неограниченная миграция неквалифицированного труда скорее всего непродуктивна.

Рынок труда является составной частью экономической системы страны. А значит, он отражает большинство политических и социально-экономических процессов, происходящих в государстве. Наиболее острой проблемой рынка труда является неэффективная занятость. Она определяет степень отставания от развитых стран по производительности труда, безработице, нарушение структурных диспропорций занятости, неконтролируемый отток рабочей силы за границу, падение уровня доходов населения и тому подобное.

В последние десятилетия в сфере труда происходят существенные изменения. Изменения касаются как структуры рынка труда, так и организации труда. Появились гибкие формы занятости, новые формы трудового договора, так называемые "трехсторонние трудовые отношения" и т.д. Следующей же проблемой является расширение скрытой занятости.

Становление рыночных отношений в Украине обусловило появление негативных тенденций в сфере применения труда. Для общественной практики Украины в последнее десятилетие характерным стало использование наемного труда работников без

официального оформления трудовых отношений, то есть без заключения трудового договора надлежащим образом. Термин "теневая экономика" как негативное явление занял определенное место в нашей жизни, в национальном сознании и кажется вроде бы всем понятным. Однако, заметим, это явление связано не только с неформальным свободным оборотом товаров и капитала. Главным фактором существования такого положения как раз и есть нелегальное использование труда наемных работников.

Наблюдается высокий уровень подвижности рынка соискателей: 40% работающих претендентов находятся в активном поиске; 49% не ищут, но готовы рассмотреть интересные предложения; 63% кандидатов рассматривают параллельно два – три предложения о работе; 53% ожидают карьерного роста в течение года – двух с момента начала работы в новой компании. Отмечается рост трудовой миграции в Украине, что связано с неудовлетворенностью соискателей условиями труда – в основном из-за отсутствия перспектив развития и уровня оплаты труда. По данным исследования «Карта движения персонала в Украине», у 30% респондентов имеется опыт переезда в другой регион/страну, причем 84% из них получили позитивный опыт, еще 37% респондентов хотят сменить локацию.

Приоритетными направлениями реформирования украинского рынка труда являются: совершенствование системы оплаты труда, социальная поддержка отдельных групп, повышение качества и конкурентоспособности рабочей силы, содействие эффективным и целесообразным перемещениям трудоспособного населения, а также предотвращение роста безработицы путем создания рабочих мест за счет различных источников финансирования, внедрение механизмов освобождения и перераспределение занятых, реструктуризации экономики и подъем производства.

Научные руководители: Т.Г. Николаев, учитель информатики УБК-лицея №100; А.Ф. Белая, учитель экономики УБК-лицея №100.

T. Pismennyi
Alfred Nobel University, Dnipro

THE PROBLEM OF THE PLANET RESETTING AND THE WAYS OF ITS SOLUTIONS

The processes of globalization and the comprehensive expansion of the sphere of human influence on our planet are increasing every year. At the same time, humankind feels the pressure of numerous problems, both of

economic and social nature, more clearly. We often pay attention to the current problems and rarely see global problems that grow outside our life cycle, beyond our knowledge. And the first place is taken by the problem of overpopulation of the planet which threatens to inflict a crushing blow to humanity in the next half century.

To realize the catastrophic situation, it is enough to look at the eloquent graph given below.

As it can be seen from the presented graph (Fig.1), up to 1900 the rate of population growth did not have a special scope. In 1900, only 1.5 billion people were registered, while in 60 years this figure doubled. Closer to 2000 the figure increased by 2.5 times and as of 2017 it is 7.7 billion people.

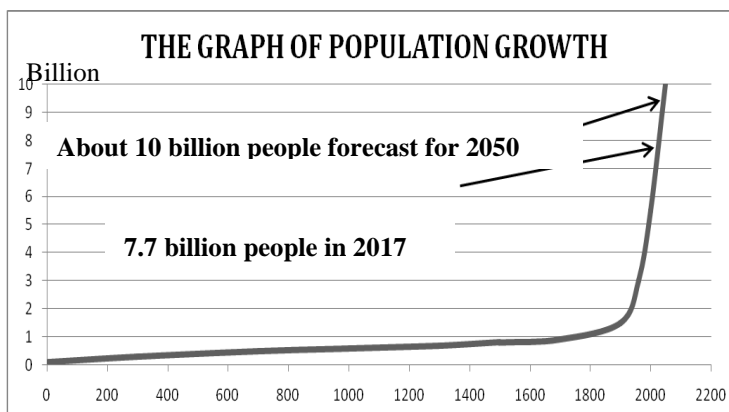

Fig. 1. The graph of population growth (developed by the author)

Analysts predict a significant increase in the world population by 2050 to 10 billion. This figure is prohibitive, which means that the world will face the issue of survival.

The reasons for this galloping population growth are:

- uncontrolled birth rates in the underdeveloped countries;
- progress in medicine and science, which conquers natural barriers in the form of viruses and various diseases;
- skills and technologies of survival in natural disasters.

Due to negligence and inadequate control, these reasons can be responsible for the depletion of all the resources of the planet in record time. In addition, the consequences of an increase in the world population include:

- depletion of fuel resources and the collapse of the energy system:
  - according to experts, oil reserves will last for next 40 years;
  - natural gas reserves will be depleted in about 50 years;

- coal mines will stop producing fuel after 80 years;
- depletion of fertile soil and the crisis of the agrarian sphere.

According to experts, the world annually loses 6-7 million hectares of fertile land. With an increase in the number of people (for each person you need 0.3 hectares), you should annually plough additional 18-21 million hectares, excluding the soil that is left in the agrarian fund. Thus, the soil reserves will last for 30-35 years;

- lack of fresh water. Over the past 50 years, the amount of water consumed has tripled. Africa, to be more precise, its desert and semi-desert regions, by 2020 can lose all its already meager water supplies, which means that the "Second Great Migration of Peoples" (about 450-700 million migrants) will begin. According to the most optimistic calculations, the world will have enough drinking water for 30 years (it will end sooner than oil!)

In addition, the consequences include an increase in population density, an intensification of the greenhouse effect, a climate change, an ecological catastrophe (each person throws out about 700kg of garbage per year, multiplying this figure by 7.7 billion, the result is shocking!) and many others.

The way to solve this most important problem for mankind, first of all, should be based on the common approach of all governments and states, without exception, and every man in the world, without exception.

The problem with the population growth should be solved first and foremost, so that the resource reserves will last longer. An example in regulating the number of people can be China, where restrictions have been imposed on the number of children born per family. These same measures need to be compulsorily introduced in the countries of Africa, some countries of Asia and Latin America, where population growth is most significant.

The second problem – drinking water – should be solved by rationalizing the use of water resources by repair of water pipes, purification of sewage and their use in technical needs, transition to drip irrigation of fields and greenhouses, improvement of methods for cleaning sea water and others.

The third problem is food. Here, the only correct solution will be the introduction and development of know-how in the agrarian sphere – hydroponic farms. Due to its design, the hydroponic plant allows growing vegetables, greens, herbs, berries and other produce without land. At the same time, the yield of such farms is three to four times higher than on the ground, and this type of farming is year-round and constant in nature and it is equally effective both in summer and in winter. In order to preserve the

soil for those crops that can't be grown with hydroponics, new farms should be placed on rooftops in cities, thus solving the problem of transporting goods and planting the city, thus improving the ecology.

The fourth problem is energy. It is necessary to activate the development of non-traditional energy sources, the most promising of which are biogas, solar and wind energy, as well as a revolutionary technology for obtaining electricity from lightning.

To sum up, with inaction, mankind risks to be on the verge of death and the predicted Apocalypse will still happen. Unfortunately, one person can't change the course of history. Everyone should participate in the survival of our species. And only through joint efforts mankind will be able to withstand in relentlessly cruel conditions which make us see the world in a different way.

*Scientific supervision by G. Glukha, Doctor of Economics, Full Professor,
Language supervision by S. Medynska, Senior Lecturer.*

А. Пиунова

Университет имени Альфреда Нобеля, г. Днипро

МИРОВЫЕ ИНТЕГРАЦИОННЫЕ ПРОЦЕССЫ И УКРАИНА

Последнее десятилетие XX в. вошло в историю, прежде всего, существенными и геополитическими изменениями. Среди новых политических реалий было образование Украинского независимого государства. Известный американский дипломат Струоб Тэлботт охарактеризовал независимую Украину как ключевой элемент в новой Европе после холодной войны, несмотря на ее геополитическое положение и природные ресурсы. Подписанием Украины в начале 1992 года Хельсинкского заключительного акта-документа, который определял стандарты международного поведения и урегулировал отношения между государствами-участниками, было увенчано самоопределение и признание государственности украинского народа другими странами [1]. Одновременно это позволило Украине начать деятельность в международных структурах на правах равного партнерства.

Геополитическое пространство Украины характеризуется в настоящее время тремя векторами ориентации: западным, северо-восточным и юго-западным. Для суверенной Украины важным геополитическим фактором является общеевропейский процесс, вхождение в европейское и мировое сообщество на принципах ценностей западной демократии. Особенно актуальным этот вопрос

стал накануне подписания Украиной ассоциации, которое должно было состояться 28-29 ноября 2013 г. Идя по пути европейской интеграции, Украина 9 ноября 1995 г. стала 37-м членом Совета Европы; в 1994 г. лидеры Евросоюза и Украины заключили соглашение о партнерстве и сотрудничестве (СПС). В феврале 1996 г. вступило в силу временное соглашение о торговле между Евросоюзом и Украиной. В последующие годы были подписаны отраслевые соглашения между Украиной и ЕС, в частности о торговле текстильными изделиями (1993 г.), о создании правовых основ международного сотрудничества по обеспечению энергоносителями стран Западной Европы (1999 г.) и другие соглашения.

В 2008 г. Украина стала членом ВТО. Важным экономическим фактором выступает скорость процесса вхождения Украины в мировое экономическое пространство [2]. К положительным факторам следует отнести: значительный сырьевой потенциал; выгодное географическое положение, развитая сеть железных дорог, трубопроводов и сеть энергоснабжения; наличие производственной базы и высокий уровень квалификации кадров. Негативными факторами выступают: изолированность государства длительное время от мирохозяйственных глобальных процессов; большая коррумпированность властных структур различных уровней; низкая инвестиционная привлекательность отраслей с долгосрочным циклом отдачи вложенных средств. Но, несмотря на все трудности трансформационного периода, можно с полной уверенностью утверждать: наша страна имеет все необходимые предпосылки для постепенного интегрирования в мировое хозяйство.

Для дальнейшего этапа научного развития тоже необходимы европейские интеграционные процессы. Украинский писатель писал: «Европа - это опыт многих веков. Это не та Европа, которую Шпенглер объявил «на закате», не та, что гниет, в которой вся наша ненависть. Это Европа грандиозной цивилизации, Европа Гете, Байрона, Дарвина, Ньютона, Маркса и т. д.». В 1990 г. в список мировых достояний ЮНЕСКО были внесены два памятника в Украине: Собор Святой Софии, построенный в XI в. как символ «нового Константинополя» и Киево-Печерская лавра. В 1998 г. в список добавлено исторический центр Львова [3]. Культура не терпит изолированности, она является глобальным явлением в своем этническом своеобразии. Приобщение к своей родной культуре и овладение культурными достижениями - смысл культурного возрождения. Наше государство осуществляет непосредственный вклад в укрепление международной безопасности своим активным

участием в миротворческих операциях, проводимых под эгидой ООН и ОБСЕ. Украинские миротворцы и дипломаты хорошо зарекомендовали себя в Анголе, Молдове, республиках бывшей Югославии, Таджикистане, Гватемале. Украина как европейское государство активно участвует в построении «верхнего этажа» новой архитектуры безопасности, которая состоит из таких организаций и структур, как ОБСЕ, Совет Европы, НАТО.

Украина развивает отношения с постсоветскими государствами. Новым измерением отношений в СНГ стало формирование отношений четырех стран: Грузии, Украины, Азербайджана и Молдовы, которые образовали ГУАМ, инициатором создания была Украина, которая и сегодня продолжает наращивать усилия по укреплению сотрудничества в рамках этой организации [4].

Таким образом, в условиях новой геополитической ситуации современная Украина имеет объективные возможности для создания механизма реализации своих геополитических интересов на основе взвешенной дальновидной политики. Не геополитическое соперничество, а именно геоэкономическое сотрудничество государств является важным условием устойчивого развития Украины.

Список использованных источников

1. Интеграция Украины [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/2647>
2. Экономические факторы [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://studopedia.com.ua/1_26200_problemi-integratsii-ukraini-u-svitove-gospodarstvo.html
3. Интеграционные процессы [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=65204>
4. Интегрирования в мировое хозяйство [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1103>

Научный руководитель: А.А. Задоя, преподаватель.

V. Plakhotnuk

L'Université de service fiscal d'Etat de l'Ukraine, Irpin

LES CAUSES MACROÉCONOMIQUES DE LA CRISE ÉCONOMIQUE EN UKRAINE

Une crise économique est une dégradation brutale de la situation économique et des perspectives économiques. Son étendue sectorielle, temporelle et géographique peut aller d'un seul secteur d'une seule région

pour une brève période à l'ensemble de l'économie mondiale pendant plusieurs années; on parlera alors de ralentissement économique ou, plus grave, de récession économique. Une telle crise comporte souvent (mais pas systématiquement) des répercussions sur le niveau des salaires et la valeur du capital (valeurs boursières), provoque des faillites et du chômage, accroît les tensions sociales et politiques, et peut même avoir des répercussions sanitaires.

L'actualité de la recherche est causée par le fait, que l'Ukraine est en situation économique très difficile, c'est-à-dire en crise. C'est pourquoi il est nécessaire d'étudier les causes initiales de la crise en Ukraine que peut contribuer à accélérer l'élaboration d'une stratégie de son élimination.

Ce problème a été étudié ces scientifiques: I. V. Burakovskiy, A. M. Belyanova, O. A. Bubrenko, K.S. Kondratchuk, O. P. Korniychuk, I. I. Mazur, O. V. Plotnikov.

Les crises immobilières ont des conséquences assez importantes car plusieurs canaux facilitent les répercussions sur l'activité économique totale: effet richesse des ménages, secteur de la construction intensif en main-d'œuvre [1 c. 96].

Du fait de la financiarisation des pays développés, une crise du secteur financier peut avoir des répercussions fortes sur le reste de l'économie, via les canaux du crédit.

Les causes de la crise économique en Ukraine qui a émergé depuis l'indépendance:

1. La rupture des liens économiques avec les pays de l'ex-URSS. La violation de ces relations, en particulier entre la Russie et l'Ukraine a conduit à la perte d'un nombre important de marchés traditionnels, à la suspension de nombreuses entreprises, puisque seulement 20% de la production industrielle en Ukraine a achevé cycle de travail.

2. L'adoption de lois qui ne fonctionnent pas, l'absence du mécanisme conséquences destructrices ou non des lois, l'absence d'un mécanisme fiable pour mettre en œuvre de nombreuses lois. Par conséquent, en Ukraine il n'y a pas de cadre à base scientifique pour la mise en œuvre du paquet de réformes économiques.

3. La libéralisation des prix et l'élimination des épargnes. Tout ça a épuisé le taux d'épargnes, a baissé le pouvoir d'achat de la majorité donc a favorisé la pauvreté.

4. A cause de la suppression de la production nationale le pays a presque complètement perdu le marché intérieur. La preuve est la prédominance des produits importés (principalement de qualité douteuse), dont la part atteint en 1999 70%.

5. La dollarisation de l'économie ukrainienne. Rotation libre du dollar américain et d'autres devises étrangères dans le pays a eu un impact négatif sur l'économie.

6. L'absence de système financier et bancaire fiable l'absence de la régulation rationnelle par la Bank nationale de l'Ukraine. En Ukraine les methods et les moyens de comptabilite et de controle modernes sont lentement introduits dans le systime bancaire et financier [2 c. 34].

7. L'absence de la politique fiscale industrielle et la formation de prix, qui sont scientifiquement volables.

8. Les credits recus aux conditions defavorables et leur utilisation improductive [3 c. 16].

Ainsi, la crise dans les secteurs de l'économie de l'Ukraine est le resultat de l'absence de modernisation de la production l'absence de l'intensification, des changements dans les méthodes de raisons économiques et autres. Le rythme de la production a commencé à ralentir fortement. Et les efforts pour enrayer la baisse de la production n'ont pas entraîné aux résultats prevus ont provoqué une diminution du capital.

Références

1. Мазур І.І. Детінізація економіки в трансформаційних суспільствах: дис. ... д-ра екон. наук / І.І. Мазур – Київ, 2015. – 440 с.

2. Бурбело О.А. Детінізація економіки: організаційно-правові проблеми / О.А. Бурбело – Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2013. – 191 с.

3. Корнійчук О.П. Розвиток фінансово-економічної системи України в умовах кризи. Нац. госп-во України: теорія та практика управління / О.П. Корнійчук // Збірник наук. праць. – К.: Рада з вивчення продуктивних сил України НАН України. – 2015.

*La cheffe et consultante: L. Onuchak
L'Université de service fiscal d'Etat de l'Ukraine, Irpin*

А. Погребняк
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ І РІШЕННЯ

На сьогоднішній день наряду з такими серйозними проблемами країни, як криза економіки, відсутність довіри до апарату управління України і напруженість в суспільстві, особливо гостро виділяється питання про корупцію.

Актуальність проблеми пов'язана зі значним поширенням досліджуваного явища і полягає в необхідності розробки рекомендацій щодо вдосконалення методів боротьби і протистояння у цій сфері. Вивчення корупції в Україні необхідно в першу чергу для того, щоб встановити її характер, вивчити особливості, розробити ефективні заходи по боротьбі з даною проблемою.

Корупція - це зловживання службовим становищем, дача хабара, отримання хабара, перевищення повноважень, підкуп або інше незаконне використання фізичною особою свого службового становища всупереч законним інтересам суспільства і держави з метою отримання вигоди у вигляді грошей, цінностей, іншого майна для себе або для третіх осіб [1].

За даними організації Transparency International (неурядова міжнародна організація по боротьбі з корупцією та дослідженню рівня корупції по всьому світу) за 2016 рік Україна знаходиться в одній групі з Угандою та Коморою, тобто займає 142 місце з 175, набравши 25 балів зі 100 можливих [2].

Корупція в Україні розвивається з трьох причин. Перша – це соціальна нерівність, яка панує в нашій державі. Основу корупції в Україні складають несправедливі зарплати вчителів, лікарів, держслужбовців. Беручи хабара, люди думають, що компенсують те, що їм не дає держава. Другою причиною корупції в країні є виборчий механізм. Третьою причиною, є український менталітет [1].

Для успішної боротьби з корупцією в Україні необхідна: антикорупційне законодавство і ефективне його застосування, політична воля керівництва, підтримка антикорупційних заходів держави громадянським суспільством та постійний моніторинг і оцінка рівня корумпованості суспільства, невідворотність покарань за вчинення корупційних дій [3, с. 287].

Найбільш дієвими серед економічних регуляторів можуть стати:

- створення повноцінних власників і широкого середнього класу як більш надійної опори держави, ніж чиновники;
- раціоналізація розмірів трансакційних витрат;
- соціальне забезпечення чиновників;
- оплата праці вищого управлінського персоналу державних підприємств залежно від результативності їх роботи [3, с. 288].

Ще багато потрібно зробити Україні для подолання корупції. Через відсутність соціальних, політичних традицій публічного викриття корупціонерів, спеціальних криміналістичних прийомів викриття фактів корупції, що є в свою чергу серйозною перешкодою для ефективної боротьби з корупційними проявами, і

полягає уся складність проблеми. Існує проблема вивчення осіб тих, хто, займаючи керівні пости, застрягли в хабарництві, розкраданнях. Усі факти корупції мають бути взяті під пильний народний контроль української громадськості. Сучасні умови існування корупції характеризуються серйозними негативними факторами, а без особливих заходів боротьби стабілізувати становище не вдається.

Головною перешкодою для реалізації заходів по боротьбі з корупцією є незадовільний стан законодавчої бази. Правова база протидії корупції представлена лише кримінально правовими нормами та міжнародними правовими актами, які страждають відсутністю механізмів реалізації.

Корупція настільки міцно увійшла в життя українського суспільства, що сприймається як звичайне явище. Не є винятком і проблема політичної корупції. Навряд чи політична корупція буде колись повністю ліквідована, але її масштаби та руйнівний вплив можуть бути значно зменшені й представлені під надійний державний та громадський контроль. Для того, щоб позбутися ганебного та розтлінного явища тотальної корупції в Україні, потрібно створити систему, яка б була орієнтована не на конкретну особистість, а працювала проти корупції, незалежно від того, хто перебуває на даний момент при владі.

Список використаних джерел

1. Політична корупція в Україні: суб'єкти, прояви, проблеми протидії // Національна безпека і оборона. – 2015. – № 4. – С. 3–4.

2. Результати дослідження міжнародної антикорупційної організації «Transparency International» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tiukraine.org/content/4036.html>.

3. Мельник М.І. Корупція – корозія влади (соціальна сутність, тенденції та наслідки, заходи протидії): монографія / М.І. Мельник. – К., 2004. – 400 с.

Науковий керівник: М.Ю. Паршина, викладач.

Е. Подмогильная
Університет імені Альфреда Нобеля, г. Дніпро

ПРИМЕРЫ И ПРИЧИНЫ СТАГФЛЯЦИИ

Стагфляция является относительно новым понятием в экономике. Это явление является следствием циклического развития и структурных сдвигов национальной экономики и обусловлено новыми условиями воспроизводства капитала.

Спад производства и депрессия до 70-х годов приводили, как правило, к понижению цен. Но в период экономического кризиса 1974-1975 гг. темп роста цен в США составил 12,34%, и тогда впервые явно обозначилась стагфляция. Объединение процесса инфляции и стагнации наблюдалось и во время последующих кризисов.

Как это произошло? Многие эксперты обвиняют эмбарго на нефть в 1973 г. Именно тогда ОПЕК сократила экспорт нефти в Соединенные Штаты. Цены на нефть выросли в четыре раза. Но этого было недостаточно, чтобы вызвать стагфляцию. Ведь была целая комбинация неправильной фискальной и денежно-кредитной политики.

Это началось с мягкой рецессии в 1970 г. ВВП был незначительно отрицательным, а безработица выросла до 6,1 процента. Президент Ричард Никсон баллотировался на переизбрание. Он хотел увеличить рост, не вызывая инфляцию. 15 августа 1971 г. он объявил о трех новых пунктах фискальной политики. Во-первых, Никсон установил 90-дневную заморозку по всей заработной плате и ценам. Во-вторых, ввел 10-процентный тариф на импорт. Он намеревался защитить отечественные отрасли. Вместо этого повысил цены на импорт. В-третьих, Никсон отменил в Соединенных Штатах золотой стандарт. Кризис произошел, когда Соединенное Королевство попыталось выкупить золото за 3 миллиарда долларов. У США не было столько золота в своих резервах в Форт-Ноксе. Итак, Никсон прекратил обмен долларов на золото. Это привело к росту цен на драгоценные металлы и росту доллара, а также к росту цен на импорт, что замедлило рост производства. Тогда рост замедлился еще больше, потому что компании США не могли повышать цены, чтобы оставаться прибыльными. Поскольку они также не могли снизить заработную плату, единственным способом сократить расходы было увольнение рабочих. Как следствие, увеличилось количество безработных. Безработица снижает потребительский спрос, замедляя экономический рост. Другими словами, три попытки Никсона повысить рост и контролировать инфляцию привели к противоположному эффекту.

Еще одним наглядным примером стагфляции также является экономика Украины в 2008-2009 гг., так как тогда падение ВВП сопровождалось ростом цен и резким падением курса национальной валюты.

Согласно анализу Всемирного банка, в 2009 г. состояние экономики Украины резко ухудшилось. Так, в 2008 г. курс гривны по отношению к доллару упал более чем в полтора раза, а уровень инфляции составил 22,3 %. ВВП Украины в 2009 г. снизился на 14,8 %.

Аналитики говорят, что причинами этого кризиса является падение цен на сталь, проблемы местного банковского сектора и сокращение поставок российского газа в январе 2009 г. Падение мировых цен на сталь привело к тому, что ключевые отрасли промышленности, такие как металлургия и машиностроение, уволили значительное количество рабочих, а реальная заработная плата начала падать впервые за десятилетие. Также, вследствие этого значительно сократилась доля экспорта и соответственно валютных поступлений, уменьшились объемы производства, поэтому на межбанке вырос спрос на доллар и курс изменялся с 5.6 в сентябре на 6.8 в ноябре, на 10.0 во второй половине декабря и с конца января 2009 г. стабилизировался на уровне 8.3 грн. за 1 доллар США. Поскольку многие кредиты были выданы в долларах, а большинство украинцев платили в гривнах, заемщикам приходилось возвращать банку гораздо больше, чем они ожидали. Параллельно начал расти отток средств (досрочное снятие депозитов). Объем оттока составлял 6-7 млрд. долларов США за неделю. Однако с декабря 2008 г. по середину мая 2009 г. НБУ ограничил досрочное снятие банковских депозитов и выдачу кредитов. Целью этого было предотвращение кризиса ликвидности банков и их банкротства. Но в результате прекратилось кредитование ипотеки и строительства. Это привело к тому, что рынок строительства был практически заморожен, а цены на недвижимость существенно понизились.

Экономисты предлагают два основных объяснения того, почему происходит стагфляция. Во-первых, она может возникнуть, когда экономика столкнется с резким изменением цен на сырье (важное для данной страны), например, быстрый рост цен на нефть в 1973 г. Тогда возникает неблагоприятная ситуация, что заключается в повышении цен одновременно с замедлением экономического роста, и в результате – производство более дорогостоящее и менее прибыльное.

Во-вторых, правительство может вызвать стагфляцию, если будет выпускать в обращение излишнее количество денежной массы, и при этом слишком активно регулировать рынок труда и производство. Эти две вещи, вероятно, должны произойти одновременно, поскольку политика, замедляющие экономический рост, обычно не вызывает инфляцию, а экономические действия, которые вызывают инфляцию, обычно не замедляют экономический рост.

Оба объяснения наблюдаются в анализе глобальной стагфляции 1970-х годов и кризисе 2008-2009 гг. Все начиналось или с огромного роста цен на нефть, или с резкого понижения цен на металл, но затем продолжалось, поскольку центральные банки использовали неправильную политику: чрезмерно стимулирующую денежно-

кредитну політику для протидії рецесії, викликаючи інфляційну спіраль (1974-1975), або обмеження видачі депозитів і кредитів (2008-2009), посилюючи падіння виробництва.

Научний керівник: А.А. Задоя, викладач.

Н. Поліщук

Кременчуцький інститут Університету імені Альфреда Нобеля

ПРИЧИНИ ЕМІГРАЦІЇ МОЛОДІ З УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЇЇ СТРИМАННЯ

Еміграція (від лат. *emigratio* – виселення, переселення) – вимушене або добровільне переселення корінних мешканців з Батьківщини до іншої країни на постійне проживання чи на деякий час з політичних, соціальних, економічних, релігійних та інших причин.

Основні причини еміграції робочої сили носять економічний характер, тобто відмінності економічного рівня розвитку окремих країн, відмінності в умовах і рівні заробітної плати, наявність безробіття, тенденції до світових інтеграційних процесів, розвиток середньої транспортної зв'язки, зацікавлені відносини роботодавців до іноземних робітників, зміна у розміщенні виробництва; та не економічний характер – політичні, національні, релігійні, расові, сімейні, етично-культурна близькість країн.

Українці протягом тривалого часу, були схильні до еміграції з країн, в межах яких проживали у різні історичні періоди. Чимало визнаних діячів української культури: Михайло Грушевський, Іван Огієнко, Іван Багряний, Богдан Лепкий, Володимир Винниченко, В'ячеслав Липинський, Олександр Кошиць, та інші — у різний час змушені були покинути Україну і тривалий час (або й до кінця життя) жити «на еміграції».

На сьогоднішній день соціально-економічні та політичні негаразди незалежної України (з 1991 р.) обумовили постійну трудову українську еміграцію. Завідувач відділу міграційних досліджень Інституту демографії Олексій Позняк говорить, що визначити кількість молоді, яка емігрувала за останні три роки, є непосильною задачею. Єдиний спосіб – провести всеукраїнське опитування, але на нього немає коштів. Тож, вони відслідковують міграційні потоки через зміни прописки громадян і фіксують кількість перетинів кордону. У підсумку отримують цифри, далекі від реальності. Так, державна статистика зафіксувала 49 тисяч громадян, що виїхали з України

протягом 2014-2016 рр. За даними Євростату, у 2015 р. 500 тисяч українців вперше отримали легальні тимчасові посвідки на проживання. І в середньому вік українських мігрантів помолодшав на 10 років. За експертними оцінками, у 2014-2017 рр. відбулося збільшення кількості зовнішніх трудових мігрантів до 2,2 - 2,3 мільйона осіб. Серед них половину становлять люди віком до 35 років.

За кордоном сьогодні працює кожен сьомий українець, тобто більш як 7 мільйонів громадян працездатного віку. В середньому близько 50 людей на добу назавжди покидає Україну. А в останні роки вік українських емігрантів зменшився, адже саме молодь активно полишає територію України.

Як зазначають у компанії «Research&Branding Group», емігрантські настрої в Україні зараз активно посилюються саме серед молоді. Зокрема, за офіційними статистичними даними, більшість трудових мігрантів з України – це особи віком 20–34 роки. При цьому, як зазначають у Державній службі статистики, через масштабну трудову міграцію, передусім серед молоді, частка осіб з вищою освітою серед населення у віці 25–35 років у країні постійно зменшується. Окрім того, молоді українці їдуть навчатися за кордон, де часто і залишаються працювати. Так, зараз в Польщі перебуває близько 17 тисяч студентів з України. Всього ж в європейських ВНЗ навчається близько 50-55 тисяч українців.

Нині в Україні відбувається нова хвиля еміграції, розпочалася вона у 2013 р., коли Віктор Янукович змінив курс – замість зближення з Європою пішов у бік Росії. Розчарування і безнадія змусили молодих людей емігрувати в інші країни. На сьогодні, кількість бажаючих залишити Батьківщину лише зростає. Причиною цього, безумовно, є те, що реформи імітуються, війна випорожнює бюджет, а люди бідніють, з кожним днем усе більше... Справді, такий стан справ не може не навіювати думки про виїзд із країни. Однак, порівняно з причинами еміграції з 1991 р., мотиви українців, щодо переселення змінилися.

Молодь уже не прагне працювати фізично, вона хоче отримати хорошу освіту, а згодом і престижну роботу. За 2015 р., тільки до США виїхало 1,5 тисячі українських громадян на постійне місце проживання, що поставило цю країну на третє місце у списку найбільш привабливих для українців. На першому місці, як завжди, сусідня Польща, куди виїхало 6,4 тисячі, третя позиція в Ізраїлю – 3 тисячі.

Молоді люди, які щойно закінчили школу чи бажають продовжити здобуття вищої освіти, часто надають перевагу іноземним вузам. Адже у Польщі іноземним студентам пропонують різні

стипендіальні програми. У Німеччині з 2014 р. державна вища освіта стала безкоштовною на всій території країни не тільки для самих німців, а й для іноземців. До того ж, у деяких країнах Європейського Союзу навчання і проживання на період здобуття освіти обійдеться дешевше, ніж в Україні.

На мою думку, у Україні є реальна можливість, використовуючи кращий міжнародний досвід, запрошуючи іноземних спеціалістів з різних сфер діяльності, істотно поліпшити приплив іммігрантів в Україну, в першу чергу, за рахунок стимулювання перекладів по офіційних каналах. Реалізація запропонованих організаційних та економічних заходів дозволить в короткий термін встановити контакт з українськими мігрантами, стимулювати їх повернення шляхом розвитку їх підприємництва на Батьківщині. Крім того, шляхом впровадження мотиваційних програм і проєктів Україна зможе регулювати і контролювати так званий витік мізків (brain drain) і перетворювати її в циркуляцію мізків (brain circulation) і максимально використовувати знання діаспори (brain gain).

*Науковий керівник: П.І. Сокурєнко, кандидат економічних наук,
доцент.*

Y. Polishchukova
Alfred Nobel University, Dnipro

ECONOMIC POWER OF THE MONARCHY

The state is a special form of organization of political power, which consists of three elements: forms of government, power structures and political regimes. Government is a group of people under social control whose are entitled to make laws and enforce them. Physiocrats considered that the best for the government is to let things rip or in other words 'let it be as it be' in the economics. But 'revolution' of Keynes, which happened in the XX century, disputed this opinion. Since then, the governments have been taking active part in regulation of economic processes. The form of government is a way of organizing the supreme state power, the principles of the interrelations of its bodies and the degree of participation of the population in their formation. We all know that the current forms of government are divided by its form into monarchy and the republic, but only few people pay attention to the difference between the form of government and its influence on the economy of a country. This topic is relevant, because the monarchy was reconstructed in some countries, which

indicates the possibility of its restoration in other countries. In this connection, the analyzing of monarchy has a big scientific interest.

The differences between monarchy and republicanism are very simple. The head of the state in monarchy is one person who received his power by inheritance. He is called the monarch. In the republic, the second main form of government, the supreme source of power is the popular majority, expressing their purposes by voting in free elections. The main types of normative acts in the monarchy are decrees of the monarch. In the republic it is the law. The decisions of the monarch must be executed unquestioningly while in the republic the laws pass a multistage procedure for adoption and can be recognized by the court as illegitimate.

It is considered that monarchy is the longest form of state power but the time for this type system of government has gone. The Republic as a historical form of government appeared later than the monarchy. During the period of the monarchy world economy, the economy of different countries had a lot of serious difficulties. Consequently, bourgeois revolutions made the republican form of governing the main one. At the same time, the monarchy was restored in a number of countries in the second half of the XX century, for example, in Spain in 1975 and Cambodia in 1993. Therefore, there is no common opinion. There are those who tend to believe that the monarchy is bad and there are those who say that it is good.

Anyway, there are many significant advantages of monarchy as a system of government such as unity and, as a consequence, the strength of the system of power; more opportunities to make any long-term and cardinal changes in the life of the state.

There are high standards of quality of life, like education and income. In every rating you choose the monarchies will be among the leaders. Let's find out some statistics.

For example, the Economist Intelligence Unit rated the quality of life and in the top ten leaders are seven monarchies. According to the World Bank statistics, among the ten countries leading in GDP, there are also seven monarchies. According to the index of human capital development, compiled by the UN, among the ten leading there are six monarchies.

Here is another indisputable fact. People from around the world go to seek justice and lawfulness to the arbitration courts of Stockholm because of stable and understandable legal system there.

On average the standard of living in monarchic countries is 2.6 times higher than in the republican countries. Why? The growth of the economy is a consequence of the ability to transform rent into capital, and capital into goods that satisfy the needs of the population. The monarchical leaders are confident in the legitimacy of their power. Moreover, they understand that

the legitimate well-being is based on the contentment of their lieges. Therefore, in the Arab monarchies, major investments are made and grandiose projects are being implemented. Therefore, Dubai has become one of the economic centres of the world. In addition, the best example of the economic benefits of the monarchy is its ability to ensure the stability of property rights for everyone.

Outstanding thinkers like Karamzin, Liszt and Solonevich highly appreciated the role of the monarchical form of government as a factor of economic development. Ivan Solonevich convincingly and reasonably showed that the monarchy is best provided for the freedom necessary for economic development and guarantees of private property. He stated: "The idea that it is the republican form of government that guarantees any kind of freedom is the purest fantasy".

Well, to sum up, the advantages of the monarchy in studying the question of the economic development of society are in its divine origin, based on the moral ideal of service, heredity, dynasty and autocracy. Despite the fact, the republic is considered as more progressive form of government than the monarchy, a dispute between them has not been completed even nowadays. Thus, it is clear that there is no clear boundary between bad and good forms of government in the modern world. The form of government changes the attitude in the country as a whole, and therefore, undoubtedly changes it economically. The monarchy and the republic are perspective forms of government only on condition of stable economic development and the existence of a high civil culture in society. So, the topic of monarchization is very interesting and relevant, so due attention should be paid to it to consider it in detail.

Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Associate Professor,

Language supervision by S. Medynska, Senior Lecturer.

Ю. Поник

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ РЕАЛЬНОГО ВВП УКРАЇНИ ТА ІСПАНІЇ ЗА 2010–2015 рр.: СХОЖОСТІ ТА ВІДМІННОСТІ ЦИКЛІЧНОГО РОЗВИТКУ

Реальний ВВП – це обсяг виробництва, який вимірюється в сталих (незмінних, базових) цінах, тобто на величину цього показника впливає лише зміна обсягів виробництва:

$$\text{Реальний ВВП} = \frac{\text{Номінальний ВВП}}{\text{ІндексЦін}}$$

Для аналізу було обрано саме Україну і Іспанію, оскільки Україна є країною, яка прагне вступу до Європейського Союзу, а Іспанія є однією з країн-лідерів ЄС за рівнем економічного розвитку.

На графіках реального ВВП Іспанії та України за 2010-2015 рр. можна відмітити, що середній реальний ВВП Іспанії (\$1трлн. 393 млрд. 861млн 368 тис.) більше реального ВВП України (\$137млрд. 67млн 539тис.) у 10,17 рази. Але самі графіки суттєво відрізняються і за виглядом.

На рис. 1 можна побачити, що до 2014 р. реальний ВВП України зростав, не дивлячись на малі темпи приросту (0,3%). Зокрема, 2010-2011 рр. є роками пожвавлення економіки України, а 2012-2013 рр. - роками піднесення (буму). А вже у 2014 р. темп приросту становив - 6,55%. Після цього у 2015 р. темп приросту склав -9,86%. З точки зору фаз економічних циклів можна зробити висновок, що 2014-2015 роки стали роками спаду (рецесії). У 2016 р. реальний ВВП України склав \$124 млрд. [1].

Рис. 1. Реальний ВВП України 2010-2015 рр. (млрд дол) [1]

Зовсім протилежний характер кривої реального ВВП зображено на рис. 2. До 2013 р. реальний ВВП Іспанії стрімко зменшувався, що є наслідком світової економічної кризи 2008 р. В період з 2010 по 2013 р. економіка Іспанії знаходилась у фазі рецесії і у 2013 р. змінилась на депресію, досягнувши точки дна економічного циклу (\$1трлн. 352млрд. 359млн.). У період 2014-2015 рр. помітне пожвавлення економіки Іспанії і наближення до рівня реального ВВП у 2011 р. У 2015 р. темп приросту склав 3,2%. Цілком очевидним є висновок про те, що реальний ВВП Іспанії поступово наближається до рівня перед кризою 2008 р., тобто збільшуючи обсяги виробництва. У 2016 р. реальний ВВП Іспанії склав \$1трлн. 461млрд. [1].

Порівнюючи реальний ВВП цих двох країн можна відмітити, що обсяги виробництва країн суттєво відрізняються (у 11,68 рази), не дивлячись на те, що кількість населення Іспанії не більша, ніж у 1,09 рази за кількість населення України. Співвідношення кількості населення неточне через те, що в Україні останній перепис населення проводився у 2001 р., а в Іспанії у 2007 р.

Але в період, який аналізується економіки країн знаходились у протилежних фазах економічних циклів. В Україні у 2010-2011 рр. було пожвавлення із піднесенням у 2012-2013 рр., в Іспанії у 2010-2013 рр. панувала криза, яка у 2014-2015 рр. змінилась на пожвавлення, а в Україні піднесення змінилось на рецесію.

Причиною такої протилежності є те, що Іспанія є країною з відкритою економікою, яка тісно пов'язана із світовим ринком і її економіка зазнала негативного впливу за світової економічної кризи 2008 р. і до 2014 р. зменшення реального ВВП Іспанії пов'язаний саме з цим. У свою чергу, Україна є країною з менш відкритою економікою, оскільки головними торговими партнерами до 2014 р. були Російська Федерація і Країни СНГ. А в 2014 р. піднесення економіки України змінилось на рецесію через втрату виробничих потужностей на Сході України, зменшення торгового обороту з РФ і переорієнтацією на ринки Європи та Світу.

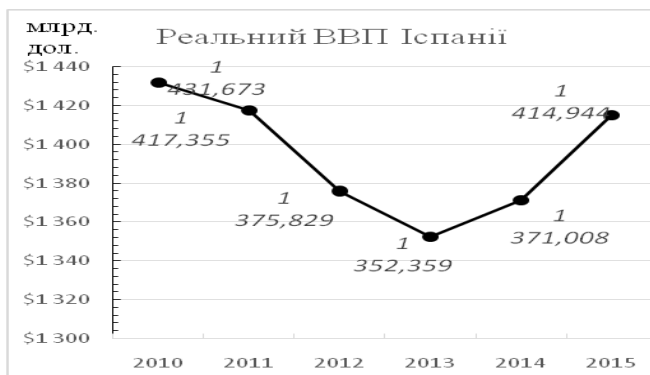

Рис. 2. Реальний ВВП Іспанії 2010-2015 рр. (млрд дол.)[1]

Станом на 2016 р. можна побачити збільшення реального ВВП і в Україні (темپ приросту 2,4%), і в Іспанії (темп приросту 3,25%), порівнюючи з 2015 р. [2]. Україна перейшла у економічну фазу пожвавлення, в якій знаходиться Іспанія. Тобто, протилежність економічних фаз країн на 2016 р. закінчилась.

Список використаних джерел

1. <http://data.trendeconomy.ru>
2. <https://data.worldbank.org>

Науковий керівник: О.А. Задоя, викладач.

Д. Поньсько
УВК-лицей № 100, з. Дніпро

ТРАНСФОРМАЦИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ УКРАИНЫ ПОД ВОЗДЕЙСТВИЕМ МИРОВЫХ ГЛОБАЛИЗАЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ

Глобализация _ представляет собой процесс изменения структуры мирового хозяйства, понимаемого как совокупность национальных хозяйств, связанных друг с другом системой международного разделения труда, экономических и политических отношений, путём включения в мировой рынок и тесного переплетения экономики на основе транснационализации и регионализации

Для определения уровня глобализации используется индекс глобализации, который позиционируется как сводный показатель, позволяющий оценить масштаб интеграции той или иной страны в мировое пространство и сравнить разные страны по его компонентам

Три основные составляющие индекса глобализации:

1.Экономический субиндекс — сумма всех видов импорта и экспорта, прямые иностранные инвестиции, портфельные инвестиции, доходы в форме заработной платы или дохода от инвестиции;

2.Политический субиндекс — членство страны в международных организациях, участие страны в миссиях Совета Безопасности, количество иностранных посольств в стране;

3.Социальный субиндекс — интенсивность персональных контактов человека в телекоммуникационных и туристических сферах, уровень развития международного туризма.

Рейтинг стран мира свидетельствует, что самыми глобализационными странами являются: США, Швеция, Канада, Великобритания, Люксембург, Австрия, Франция, Австралия, Швейцария. Украина занимает 64 место среди 123 стран (индекс экономической глобализации=82, индекс социальной глобализации=66, индекс политической глобализации=38)

Среди позитивных сторон глобализации можно выделить:

— новые возможности более эффективного размещения мировых ресурсов;

— свободный доступ к мировым ресурсам; общий рост мирового производства и прибыли;

— стимулирование экспортных операций через расширение рынков сбыта;

— стабилизация инвестиционных процессов.

Основными негативными сторонами глобализации являются:

— неравномерное распределение роста мирового дохода между разными странами, в котором значительное преимущество имеют высокоразвитые страны;

— рост зависимости слаборазвитых стран от стратегических партнеров.

В условиях постепенного расширения открытости украинской экономики и приближения к мировым стандартам, что обусловлено требованиями глобализации, главные изменения, происходящие в крупном бизнесе, определяются внешнеэкономическими факторами. Высокая динамика этих изменений ставит промышленные предприятия в такие условия, при которых они, для выживания и сохранения долгосрочной конкурентоспособности, должны постоянно корректировать свою деятельность с учетом требований окружающей действительности, а это требует от них внутренних и внешних преобразований.

Внешняя среда под воздействием глобализации меняется все быстрее и все более непредсказуемо. Но при этом каждое изменение несет не только угрозы, но и новые дополнительные возможности для достижения будущего успеха предприятия. Развитие внешнеэкономической деятельности требует от предприятия определенной подготовленности, проведения системных преобразований с целью обеспечения её эффективности.

Среди основных направлений, которые предлагаются предприятиям для совершенствования ВЭД в связи с глобализационными процессам, можно выделить:

1. Повышение качества производимой продукции в целях обеспечения конкурентоспособности продукции на мировых рынках, что может быть достигнуто привлечением иностранных инвестиций в данную отрасль.

2. Обучение персонала, инвестирование в человеческий капитал и т.д. (стажировка за границей, участие в международных конференциях).

3. Усовершенствование контрактной деятельности:

а) осуществление контрактной деятельности в соответствии с международными стандартами, нормами и правилами ведения

международного бизнеса (с учетом рекомендаций международных организаций);

б) квалифицированное составление валютно-финансовых условий контракта, так как это обеспечит почти стопроцентный финансовый успех сделки.

Таким образом, глобализация имеет как позитивные, так и негативные стороны. Участие Украины во внешней торговле всё-таки имеет больше положительных факторов, нежели негативных в формировании национальной экономики.

Научные руководители: Т.Г. Николаев, учитель информатики УВК-лицея №100; А.Ф. Белая, учитель экономики УВК-лицея №100.

A. Pospelov
Alfred Nobel University, Dnipro

CONSUMPTION OF GAS AND ELECTRICITY AS SUBSTITUTE PRODUCTS

To date, the rise in prices of gas and electricity has the biggest impact on the costs to consumers. Therefore, the consumer should think about the best ratio of these goods in consumer spending because they are not complete substitutes. Each country importing energy will always be interested in their savings; hence, reducing their consumption would be welcome. Due to the conflict in the East of Ukraine, the Government wants to reduce gas consumption in Ukraine.

Ukraine seeks to reduce purchases of gas in Russia, but the rapid reduction of gas consumption, first and foremost, is hindered by old equipment at the plants. It would seem that these factories or other businesses do not have sufficient funds to improve equipment, so they need investment. But it is well known how much some plants can accumulate for the previous period of work in a favorable international environment, to change or improve their equipment to gas economies. Not a large percentage of the plants through the reconstruction of their equipment and with partial replacement of obsolete one reduce their energy costs, which has contributed to the reduction of gas consumption in production of 15% [1].

If we look at energy balance of Ukraine for 2014 and 2016, we will see that the country much reduced purchases of gas (Fig. 1).

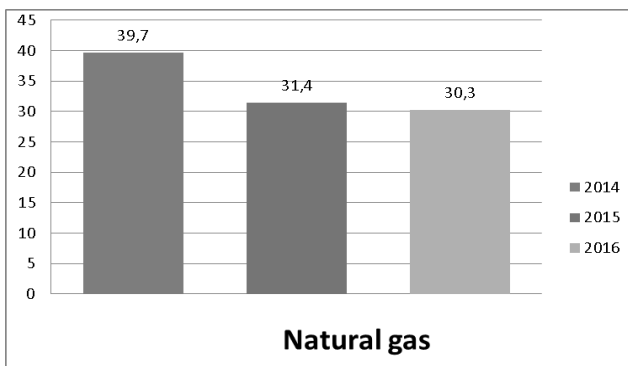

Fig.1. Ukraine's gas purchases from abroad, bln. cube. m [2]

Reducing gas procurement could help monopolist lower prices of electricity as a commodity-substitute, and have a normal profit, but not receive economic benefits.

Based on the above ways of solving the problem of reducing gas consumption and the use of electricity as a substitute item, we can conclude that some of the citizens of Ukraine gradually reduce gas consumption. At the moment this consumption has decreased by 23%. Further reducing the consumption of expensive imported energy will be in the public interest and in the interest of the whole country.

References

1. SMOnline [Electronic resource]. – URL: http://so-l.ru/news/show/na_ukraine_umenshilos_potreblenie_gaza_i_elektroe -RU. language – free.
2. UKRTRANSGAZ [Electronic resource]. – URL: <http://utg.ua/utg/media/news/2017/01/spozhivannya-gazu-ukranoyu-zmenshilos-lishe-na-4.html> -UKR. language – free.

*Scientific supervision by A. Zadoia, Lecturer,
Language supervision by S. Medynska, Senior Lecturer.*

D. Prokhno
Alfred Nobel University, Dnipro

REFUSAL OF GERMANY FROM DIESEL ENGINES

Mechanical engineering is the most important part in Germany economy. For this reason, refusal from diesel engines can influence the economy of this country. It is necessary to consider the main reasons for

such a decision of the government of Germany. How the county government tries to solve this problem?

Germany tries to save diesel technology on which all power of the German automotive industry is based. But in recent years there have been too many campaigns against the diesel, from ecologists to city municipalities, and also a number of the countries of Europe and America. They accuse the diesel in environmental pollution and demand transition to hybrid engines and electric motors.

Mechanical engineering is one of the leading branches of the German industry. Over 800 thousand people are engaged in it. On roads of Germany there are 12 million diesel cars. The sharp ban of diesel cars will offset stress effects on these people. Because of that the government of Germany responding to serious charges towards the diesel, created a number of compromises. One of them is an electronic system which will lower exhausts of harmful substances in the atmosphere by 30%. Concerns undertake all expenses on introduction of this technology which accounts for billions of Euros.

But why is the government of Germany strong in keeping to the diesel? Diesel fuel has a number of advantages over other types of fuels? Including:

1. Profitability as a main advantage of diesel engines. Diesel engines spend 30% less fuel than types of engine.
2. Low price of the fuel. It is cheaper than gasoline by 10%.
3. Longer durability of diesel engines because they do not wear out so quickly.

These three benefits of diesel engines take a huge advantage over other engines. Now it is clear why the government is so supportive to it and in every way tries to save diesel.

Demand for a car with this engine actively decreases. So, the share of the registered diesel cars decreased to 40%. And the share of the diesel cars bought in Germany for office use decreased to 72%. People don't want to buy them, because of harm to the environment and health of the person. Also they are afraid of the ban of these cars in the near future.

So, we will consider the effect of diesel on health of the people. Scientists have proved that diesel increases probability of cancer because when particles get into a body, they are kept in lungs.

To sum up the government of Germany in every way tries to save diesel technology of engines. The government actively offers compromises to solve this problem for the many reasons which are already know to us. Diesel engines have a number of advantages, which make them important. But regardless of the decision made by Germany about the diesel, the government and the largest cars companies should think of alternative types

of engines, for example, clean hybrid engines and electric vehicles. Some cities of Germany have already imposed a ban on entry of diesel cars. People have no desire to buy diesel cars because of this ban. The executive director of the German automobile club of the ADAC asks to keep calm and not to hurry to sell the present diesel cars without special necessity. It is supposed that it will stop decline in demand for diesel cars and the government will do everything to save diesel technology.

*Scientific supervision by A. Magdich, PhD in Economics, Associate Professor,
Language supervision by S. Medynska, Senior Lecturer.*

Є. Пунько
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

БЕЗРОБІТТЯ В США: ЦИКЛІЧНЕ ЧИ СТРУКТУРНЕ?

Низький рівень сукупного попиту в економіці провокує високий рівень безробіття. На сьогодні, ми маємо дві версії, щодо структури безробіття в США: циклічну та структурну. Циклічне безробіття, що викликане спадами, пов'язана зі зменшенням реального ВВП. Циклічне безробіття є, таким чином, марною тратою ресурсів. Безробітні мали шанс працювати, виробляючи товари та послуги. Тільки циклічний спад виробництва став головною причиною виникнення безробіття в роки Великої депресії 1929-1933 рр. Саме в той період у США, безробіття досягло занадто високої позначки – 25%.

За статистикою американських економістів зараз у США переважають структурні фактори. Зокрема, банкіри вказують на невідповідність в нових робочих місцях та досвіді роботи. Висновок з такого припущення зроблю такий: нинішній високий рівень безробіття в 8,3% не так уже й сильно пояснюється слабкістю в економіці, і стимулювання росту приведе до підвищення інфляційного тиску, ніж до зниження безробіття до прийнятних рівнів. За всіма дослідженнями, можна сказати, що економіка США пережила не мало економічних криз. Починаючи з воєнних років, США завжди боролася за стабільність, але також відмічу, що США належить до довгострокового циклу. Це можна пояснити хвилями підйому та спаду виробництва, соціального життя, безробіття тощо.

Також на думку фахівців аналіз ринку праці передбачає, що ніяких структурних факторів зростання безробіття в американській економіці немає. Їхня думка зводиться до того, що хоча протягом рецесії розриви на ринку

праці зростали, згодом такими ж темпами відбувалося і скорочення. Картина, яку можна спостерігати, викликана циклічним явищем, що розрізняються в нинішньої рецесії більш чітко, ніж в попередні кризи. З моменту свого піку на рівні 10,1% безробіття в США помітно скоротилася, але все ще залишається вище критичної позначки в 8%. Значення ключового показника вище 8% зберігається вже 41 місце поспіль, а число працівників в економіці, як і раніше, на 5 млн нижче свого максимального значення.

Щоб точніше зрозуміти структуру циклічності в США, та дати точне визначення, проведемо аналіз та за приклад візьму 2009-2010 рр. В роки коли безробіття досягало до 10%.

u – фактичний рівень безробіття, u^* – природний рівень безробіття
 $u^* = 8,6\%$; 2009 (грудень) = 7,2- 8,6 = -1,4; 2010 (грудень) = 9 - 8,6 = 0,4

Висновки такі: у 2009 р. рівень циклічного безробіття був позитивний, фактичний рівень безробіття вище її природного рівня, економіка перебувала в стані рецесії.

У 2010 р. рівень циклічного безробіття був негативним, фактичний рівень безробіття менше її природного рівня (ситуація велика зайнятість), що ілюструє бум в економіці (рис.1.)

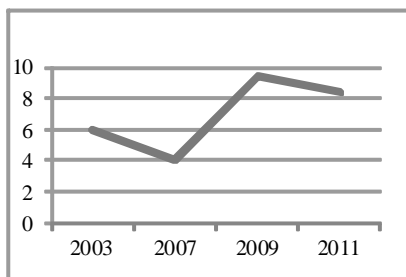

Рис. 1. Фактичний рівень безробіття в США 2003-2011 рр.

Також відмічу той факт, що на початку 1980-х рр. рівень безробіття в США вже досягав 10,8%, перевищуючи нинішні пікові значення, більш того, в 2000 р рівень безробіття і зовсім знизився нижче 4%. Те ж можна сказати з приводу демографічних і промислових факторів. В цілому експерти вказують на те, що нинішній високий рівень безробіття пояснюється не промисловими недоліками, а загальним високим рівнем безробіття в більшості секторів промисловості. Тому я можу зробити підсумок, на підставі всього наведеного вище та графіку, що поточна рецесія не містить в собі ніяких фундаментальних відмінностей від минулих криз. Хіба що

зараз ситуація виглядає гірше, ніж раніше. Тим не менше це викликано не структурними змінами, а глибиною поточних рецесій.

Науковий керівник: О.А. Задоя, викладач.

Т. Романюк
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ЗАОЩАДЖЕННЯ ДОМОГОСПОДАРСТВ ЯК ІНВЕСТИЦІЙНИЙ РЕСУРС

Заощадження – це та частина доходів населення, що не витрачається на споживання, а призначена для використання у майбутньому. Домогосподарства мають різні мотиви заощаджень, такі як придбання дорогих товарів, витрати в майбутніх періодах (наприклад, освіта), непередбачувані покупки, отримання прибутку та навіть просто звичка заощаджувати. Одним із найцікавіших мотивів є заощадження з метою отримання прибутку, бо в цьому зацікавлені не тільки самі домогосподарства, але й макроекономіка в цілому.

Інвестиціями називають грошові кошти, цінні папери, кредити, технології, обладнання та будь-яке інше майно, що вкладається в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності з метою отримання прибутку або досягнення певного соціального ефекту. Інвестиції не є стовідсотковою гарантією отримання доходу. Це завжди певний ризик, і чим він більший, тим більший розмір очікуваного прибутку, і навпаки. Вперше інвестуючи, варто пам'ятати, що не можна вкладати одразу усі гроші. Причиною цього є не тільки ризик, але й непередбачувані труднощі та витрати. Тому, перед тим як інвестувати до будь-якого проекту, потрібно зважити всі «за» та «проти».

Є безліч факторів, дія яких позначається на об'ємах інвестицій. До них відносяться економічна і соціальна політика держави, досконалість податкової системи, інвестиційні ризики, привабливість проектів, банківські відсоткові ставки, рівень інфляції. Можна виділити три визначальні фактори, що найбільше впливають на об'єм інвестицій домогосподарств.

По-перше, розподіл доходів на споживання та заощадження. Якщо доходи домогосподарства невеликі, то значна їх кількість витрачається на споживання. Та якщо дохід збільшується, то збільшується і частка заощаджень, отже й інвестицій також.

По-друге, на обсяги інвестицій впливає очікувана норма чистого прибутку, адже всім відомо, що отримання якнайбільшого доходу і є метою інвестування.

По-третє, великий вплив на об'єм інвестицій мають ставки відсотка на кредит. У цьому випадку інвестування відбувається за рахунок запозиченого капіталу. Коли ставка відсотка на кредит збільшується, то об'єми інвестицій зменшуються, і навпаки.

Сьогодні багато що залежить від того, наскільки ефективною є інвестиційна політика. Наприклад, стан виробництва, положення і рівень технічної оснащеності основних фондів підприємств народного господарства, вирішення суспільних і екологічних питань, науково-технічний прогрес, якість і конкурентоспроможність вітчизняних товарів, обороноздатність країни. Інвестиції - це основа для розвитку підприємств, окремих галузей та економіки в цілому. Саме завдяки цілеспрямовано вкладеному капіталу створюється виробництво, робочі місця, наповнення бюджету податками, головний показник розвитку економіки – ВВП, і т.д. Збільшення масштабу інвестування без досягнення певного рівня його ефективності не сприяє стабільному економічному зростанню.

Для того, щоб оцінити ефективність інвестування у той чи інший проект, потрібно у першу чергу звертати увагу на такі характеристики:

- 1) дохідність;
- 2) міра ризику;
- 3) ліквідність.

Варто пам'ятати, що покращення однієї з характеристик негативно впливає як мінімум на одну з тих, що залишилися. Тому, ефективність інвестицій може оцінюватись лише в межах однієї стратегії, яку обирає інвестор, а саме:

- 1) консервативної, що приносить стабільний прибуток на протязі великого проміжку часу;
- 2) помірної;
- 3) агресивної, коли можливість отримання доходів становить 50% і більше за максимально короткий проміжок часу, але при високому ризику.

В кінці хотілося б зазначити, що домогосподарства є одним з основних постачальників фінансових ресурсів для економіки. Ріст доходів домогосподарств слугує матеріальною основою для виконання інвестиційної функції, а самі інвестиції здійснюють прямий та швидкий вплив на зайнятість та доходи населення. Для стабільності економічного зросту ресурси необхідно вкладати в ті господарські галузі, які дадуть найбільший економічний ефект.

Науковий керівник: А. О. Задоя, доктор економічних наук, професор.

ПРОБЛЕМА СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ У ГЛОБАЛЬНОМУ ВИМІРІ

Вивчення системи добровільного страхування у глобальному вимірі набуває особливої актуальності, оскільки дає можливість аналізувати тенденції його розвитку, спрямовані на створення гідного рівня страхового захисту для населення.

В індустріально розвинених країнах страхування від нещасних випадків органічно вписується в систему соціального захисту, будучи одним з обов'язкових атрибутів життя. Високий рівень пропаганди системи страхування привчає людей вступати в страхові відносини з приводу життя та здоров'я. Громадяни більшою мірою усвідомлюють свою відповідальність у разі несприятливих подій і меншою – покладаються на державу. Крім того, розвиток страхування слугує одним з індикаторів рівня життя: чим вище рівень життя, тим різноманітнішими і потрібнішими стають страхові відносини. До країн із найбільш високим рівнем розвитку страхової справи належать: США, Німеччина, Італія, Швейцарія, Японія, Великобританія, Франція та Бельгія. В Україні ж, на жаль, страхування ще не набуло належного розвитку.

Страховий захист від наслідків соціальних ризиків реалізується через страхування від нещасних випадків. Необхідність та важливість даного виду страхування зумовлена існуванням самої людини та її життям. Адже, для того щоб забезпечувати себе та свої родини необхідними благами та засобами для існування, населення залучається до трудової діяльності з метою отримання доходу.

Економічні аспекти страхування від нещасних випадків проявляються через організаційне та матеріальне забезпечення умов для соціального захисту працівників від соціальних ризиків, пов'язаних з втратою трудового доходу. І хоча страхування від нещасних випадків почало розвиватися кілька століть тому, проте даний вид страхування і в даний час постійно змінюється, вдосконалюється і буде розвивається далі у зв'язку із змінним характером ризиків у глобальному вимірі.

Виникнення соціальних ризиків найманих працівників зумовлено рядом причин, серед яких можуть бути: невизнання або нерозуміння сутності прав найманого працівника на його робочу силу з боку як

роботодавця, так і держави; відсутність соціальної відповідальності їх перед працюючими. Оскільки, у процесі виробничої діяльності на працівників впливає багато шкідливих (небезпечних) виробничих факторів: фізичних, хімічних, біологічних та психофізіологічних, які можуть безпосередньо вплинути і на стан їхнього здоров'я, існує необхідність дослідження спрямованості дій, заходів та мети суб'єктів відносин, що складаються у процесі праці, націлених на досягнення зменшення соціальних ризиків. Небезпека, що веде за собою шкоду або непередбачені збитки, в свою чергу, перетворюється на сукупність небажаних подій, що і є показником появи ризику.

У деяких випадках ступінь небезпеки і ризику вдається знизити або повністю ліквідувати, наприклад, шляхом автоматизації виробництва. Однак розвиток науково-технічного прогресу та нових технологій породжує нові ризики, які можуть бути викликані організаційними змінами, зумовленими впровадженням нових виробничих процесів, новими умовами праці, зростанням обсягів роботи, підвищенням інтенсивності праці у зв'язку із скороченням штату, трудовою міграцією, самозайнятістю, тимчасовими контрактами, ненадійністю чи підвищеним рівнем стресу. У той же час, на робочих місцях зберігаються традиційні ризики, а число нещасних випадків і професійних захворювань все ще неприйнятно високе [1].

Виникненню нових ризиків для працівників сприяють також значні зміни форм зайнятості, реорганізація робочих місць, зменшення розмірів підприємств. Ці фактори не можуть не впливати на умови праці. Значно розширюється неформальна сфера зайнятості на світовому ринку праці, багато працівників не зареєстровані, їх статус не врегульовано і вони не захищені трудовим законодавством, тому і виникає необхідність в управлінні соціальними ризиками, розробці соціальних механізмів їх превенції або зниження ступеня їх впливу [2].

Загострення уваги до економічних аспектів страхування від нещасних випадків і професійних захворювань пов'язане також із врахуванням прихованих втрат, таких як втрата робочого часу, витрати на перепідготовку персоналу, а також зниження обсягу виробництва (продажів), які можуть бути в багато разів вище прямих втрат. Тому створення дієвої системи страхування від нещасних випадків громадян є надзвичайно важливою проблемою.

Список використаних джерел

1. Шимків С.А. Стан та розвиток добровільного страхування від нещасних випадків в Україні / С.А. Шимків // «Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2015. – № 11 – С. 271–275.

2. Базилевич В.Д. Страхова справа. 4-те вид., перероб. і доп. / В.Д. Базилевич, К.С. Базилевич. – К.: Знання, 2005. – 351 с.

Науковий керівник: Д.Д. Третяк, кандидат економічних наук.

W. Rumbidzai
University of Wales

DOES FOREIGN TRADE DO GOOD OR HARM THE ECONOMY OF US?

Foreign trade comprises of exchange of capital, goods, and services across international borders or territories. It is the exchange of goods and services among nations of the world. In most countries, such trade represents a significant share of gross domestic product (GDP). The history of foreign trade goes way back to ancient history. A few examples when the Arabian nomads were domesticated camels to control long distance trade in spices and silk from the Far East. The Egyptians trade in the Red sea importing spices from the Land of Punt and from Arabia. With all its background and existence it has its effects some positive but the negative are never left out. My essay will comprise the foreign of United States of America.

Trading globally gives consumers and countries the opportunity to be exposed to new markets and products. Industrialization, including transportation, globalization, multinational corporations, advanced technology and outsourcing are all having a major impact on the international trade system. Without international trade, nations would be limited to the goods and services produced within their own borders. Foreign trade of the United States comprises the international imports and exports of the United States. USA is among the world's most significant economic markets. The country is in the top three global importers and exporters. Foreign trade in U.S has to create jobs, increased global production, attracted investment, new technology and materials, diverse products and services among others. With that being said foreign trade has also brought out it's negativity which include it's wrong to trade with countries that use child labour, the need to keep certain jobs at home for national security, protectionism, finding solutions to spillover onto other sectors of the economy and whole other which are being still discovered.

Trade keeps the U.S economy growing since 1960 trade has doubled the rate of growth of economy as a whole. Exports of goods and services produced by business are fourteen times since they were four decades ago. Cross border investment and trade reduce cost and improve the quality of

consumer goods like cars, electronics and appliance. Trade pushes countries to produce export where as U.S has abundance labour to produce high tech machinery and electronic equipment. iPhone makes huge profit for apple the designs and software are made in California, Arizona, Indiana and Kentucky though other parts are made in other countries like Japan and China as a result apple software engineering and programming are a big beneficial for the economy of U.S. American consumers enjoy greater excess to cheaper and more variety of goods and resources. Trade has also encouraged most productive American firms and industries to innovate and raise the standards of living in the country and worldwide.

As mentioned above foreign trade has brought out job loss which increases imports for example if shoes are being imported from China or Vietnam there will be fewer jobs in the shoe producing industry in U.S. Trade moves jobs from import competing industries to exporting industries. Wages increases on average due to comparative advantage. Problems can occur however when jobs are lost in low skill import competing sectors and gain jobs in high skill export sectors.

With all that being said it can be concluded that trade in the U.S. has made people better off when preferences differ. Foreign trade has also managed to increase productivity through specialization and the division of knowledge.

Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Associate Professor.

С. Сайко
УВК-лицей №100, г. Днипро

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ КРУПНОГО И МАЛОГО БИЗНЕСА В СОВРЕМЕННОЙ МИРОВОЙ ЭКОНОМИКЕ И ВОЗМОЖНЫЕ ПЕРСПЕКТИВЫ В УКРАИНЕ

Опыт многих развитых стран мира свидетельствует, что неотъемлемой и обязательной составляющей существования рыночной конкурентоспособности экономики является сотрудничество крупных, средних и малых предприятий. Существование взаимовыгодных связей между предприятиями, их оптимальное соотношение является не только необходимостью существования и развития этих предприятий, но и значительным потенциалом для развития экономики.

В период стремительного роста количества и экономической мощи транснациональных корпораций (ТНК) малому бизнесу

предсказывалось скорое исчезновение под давлением конкуренции со стороны крупных компаний. Но в последние десятилетия в связи с изменением объективных экономических условий, повышением неопределенности экономической среды, индивидуализацией потребительских предпочтений и вступлением развитых стран в эру общества потребления, значение малых и средних предприятий (МСП) значительно возросло. В немалой степени этому способствовало появление ряда предпосылок для взаимовыгодного сотрудничества малого и крупного бизнеса.

Основная тенденция мировой экономики на современном этапе — глобализация — способствует углублению международного разделения труда и усилению научно-технического прогресса. Это приводит к серьезному ужесточению конкуренции и постоянному росту номенклатуры выпускаемых товаров, выполняемых работ и оказываемых услуг, и даже крупнейшие ТНК не в состоянии производить все операции собственными силами.

В экономически развитых странах формы взаимодействия малого и среднего бизнеса с крупным бизнесом в своем развитии прошли достаточно долгий путь, достигнув при этом определенного уровня совершенства.

Малый бизнес является неотъемлемым элементом мировой экономики на современном этапе. Это подтверждается опытом развитых стран, где малый бизнес занимает прочные позиции в развитии национальных хозяйств. Так, в США действуют около 24 млн малых предприятий, что составляет 99,7% общего числа хозяйствующих субъектов в экономике страны. МП производят более половины ВВП США, обеспечивают создание почти 75% новых рабочих мест и генерируют 55% всех инноваций, т. е. в два раза больше, чем крупные компании в пересчете на одного занятого.

В любой стране мира всегда очень болезненны дискуссии о том, кто должен быть в более привилегированном положении: крупный или мелкий бизнес. Ибо нет идеальной модели экономики.

Каждый тип предприятия занимает свою "нишу" в экономике. Так, крупные предприятия эффективны в массовом (крупномасштабном) производстве, во внедрении новых продуктов, новых технологий; средние предприятия занимают промежуточное положение между большими и малыми, специализируясь на определенных сегментах рынка; малые предприятия эффективны в выпуске мелких серий продукции, в сфере услуг, в разработке новых, с повышенным экономическим риском проектов.

Основными формами взаимодействия крупного и малого бизнеса являются франчайзинг, аутсорсинг, субконтрактация, венчурное предпринимательство, лизинг, технопарк.

Украина могла бы перенять интересную практику развития малого и среднего бизнеса в других странах. Германия запустила 200 программ поддержки малого и среднего бизнеса под общим названием Mittelstand, которые предусматривают выделение на кредитование таких предприятий 15,5 млрд. евро ежегодно. В США малому и среднему бизнесу способствуют снижение налогов и ряд организаций вроде U. S. Small Business Administration, которая более 60 лет занимается поддержкой бизнеса и оказывает предприятиям финансовую и консультативную поддержку. Также организация выступает гарантом компании перед кредиторами и предоставляет ссуды до \$2 млн. самостоятельно. В Израиле и Польше правительство создает государственные венчурные фонды, которые инвестируют в различные стартапы. Сейчас в Польше госбанк 60% всех кредитов предоставляет именно малому и среднему бизнесу. Максимальная сумма такой гарантии составляет до 1 миллиона евро, а стоимость – первый год бесплатно, второй – 0,5%. Японцы уже 15 лет имеют возможность открывать собственное дело без стартового капитала, всего с одной иеной.

Из этого всего можно сделать вывод, что последние десятилетия малый бизнес превратился в важный сектор экономики. Его вклад в ВВП ведущих стран мира превышает 50%. Присущие малым предприятиям гибкость, простота и дешевизна управления, способность содействовать научно-техническому прогрессу, ускорять внедрение его завоеваний, мобилизовать значительные финансовые и производственные ресурсы, связанные с ростом образования общества, обуславливают важную экономическую, антимонопольную, инновационную и социальную роль этого сектора экономики.

Научные руководители: Т.Г. Николаев, учитель информатики УВК-лицея №100; А.Ф. Белая, учитель экономики УВК-лицея №100.

Л. Середенко
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ СУЧАСНОГО СВІТУ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА СУПЕРЕЧНОСТІ

Сучасна глобалізація повинна мати нову міжнародну торгівлю, вільний ринок, вільну інформацію тощо. Перед тим як визначити

якими ж є перспективи та суперечності глобалізації сучасного світу, розглянемо термін «глобалізація» з точки зору дослідників.

Глобалізація - це процес всесвітньої, економічної, політичної, культурної інтеграції. Процес який охоплює всі сфер життя. В результаті якого відбувається збільшення проблем в державах.

На думку Д.О. Мамотенко, глобалізація – це становлення єдиних для всієї планети Земля структур, зв'язків і відносин в різних сферах життєдіяльності. Цей процес означає гомогенізацію життя: ціни, продукти, рівень якості охорони здоров'я, рівень доходів, відсоткові банківські ставки мають тенденцію до вирівнювання на світовому ринку [1, с. 250].

Є. Кочетов, в свою чергу трактує поняття глобалізації, як «процес відтворювальної трансформації національних економік і їх господарюючих структур, капіталу, цінних паперів, товарів, послуг, робочої сили, при якій світова економіка розглядається не просто як сума (сукупність) національних економік, фінансових, валютних, правових, інформаційних систем, а як цілісна, єдина гео економічна (геофінансова) популяція (простір), що функціонує за своїми законами» [2, с. 123].

Сучасна глобалізація породжується економічними чинниками: суспільним розподілом праці, інтернаціоналізмом джерел сировини, скороченням витрат на транспорт і зв'язок, мобільністю населення, міждержавними інтеграційними процесами, різноманітними формами міжнародного культурного обміну і спілкування. Але основними інструментами процесу глобалізації є: технологічний процес, розвиток міжнародної інфраструктури, лібералізація, приватизація, тиск розвинених країн на країн з перехідною економікою і країни що розвиваються. Щодо плюсів глобалізації, то вона стимулює конкуренцію, підвищує поділ праці, є основою для вирішення загальної проблеми людства(основною загальною проблемою людства є екологічна). До мінусів глобалізації можна віднести: руйнування господарства слабких країн, безконтрольність ТНК, криміналізація світової економіки, загострення конкуренції і технологій, поглиблення технічного поділу праці. Слідуючи з цих факторів можна виділити такі наслідки глобалізації: рух фінансів в масштабах планети, зближення культур, створення ТНК, міжнародна економічна інтеграція, іноземні інвестиції, глобалізація туризму.

За словами представників Чорного комітету створення однорідного, мононаціонального суспільства, позбавлення його будь-яких особливостей зводиться до утворення сірої маси, що підпадає під формат стандартного покупця. Увесь світ повинен їсти однакову штамповану їжу, святкувати ті ж вигадані свята і купувати, купувати і ще раз купувати те, що їм не потрібне [3].

На мою думку вирішити проблеми глобалізації можна такими шляхами: формувати соціальні інститути, забезпечити рівність у голосуванні вирішення проблеми світу.

Отже можна зробити висновки. Глобалізація одна з загальновизнаних визначальних тенденцій світового розвитку, яка виявляється в усіх сферах життя сучасного суспільства і держави. На сьогодні є свої особливості, недоліки та суперечності у трактуванні поняття. Але суспільство не заважаючи на це, намагається втілити глобалізацію в реальне життя.

Список використаних джерел

1. Орлова Н. Особливості розвитку світового фінансового ринку в умовах глобалізації / Н. Орлова // Схід. – 2007. – № 5 (83). – С. 62–65.

2. Мамотенко Д.Ю. Глобалізація міжнародних фінансових ринків / Д.Ю. Мамотенко // Гуманітарний вісник ЗДІА, 2009. – № 39. – С. 229–237.

3. Вільна енциклопедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/Глобалізація>

Науковий керівник: О.А. Задоя, викладач.

A. Soussi Ahmadi
Alfred Nobel University, Dnipro

E-COMMERCE AS A REFLECTION OF A GLOBALIZED WORLD

Globalization and technological change have created a new global economy powered by technology (ICT), fuelled by "information" and driven by "knowledge".

Electronic commerce or ecommerce is a term for any sort of business, or commercial proceeding that includes the transfer of information through the Internet. It covers a scope of various types of businesses, from customer based retail sites, through auction or divertissement sites, to business exchanges purchasing and selling products (goods and services) between corporations. It is actually one of the most major aspects of the Internet to emerge.

Ecommerce was introduced more than 50 years ago and, to this day, continues to increase with new technologies, innovations, and thousands of businesses getting in the online market each year. The advantage, safety, and user experience of ecommerce has enhanced exponentially since its inception in the 1970's.

Value proposition, revenue model, market opportunity, competitive environment, competitive advantage, market strategy, organizational

development and management team are the key elements of a successful business model

The most important types of Electronic commerce are as following.

Business to consumer: in which online businesses try to reach individual consumers. B2C commerce comprises purchases of retail goods, travel services, and online content. It is business or transactions conducted directly between a company and consumers who are the end-users of its products or services. The business-to-consumer as a business model differs significantly from the business-to-business model, which refers to commerce between two or more businesses

Business-to-Business: called B2B, is a kind of transaction that exists between businesses. It refers to business that is conducted between companies, rather than between a company and individual customers;

Consumer-to-consumer (C2C) e-commerce provides a way for customers to sell to each other, with the help of an online market maker;

Local e-commerce, as its name proposes, is a form of e-commerce that is focused on engaging the user based on his or her current geographic location;

Business-to-government e-commerce or B2G is generally defined as commerce between firms and the public sector. It refers to the use of the Internet for public procurement;

Mobile e-commerce refers to the use of mobile devices to enable online transactions. M-commerce requires the use of cellular and wireless networks.

E-commerce, the new form of trade comes with its own sets of advantages over traditional methods, for instance: overcome geographical boundaries, elimination of travel time and costs, creation targeted communication. But also disadvantages such as security/privacy, experience the product before the purchase.

In general, today's businesses must always combat to create the next best thing that customers will want because consumers continue to desire their products, services etc. to incessantly be better, faster, and not expensive. In this world of new technology, businesses need to admit to the new types of customer needs and trends because it will prove to be vital to their business' success and survival. E-commerce is unendingly progressing and is becoming more and more important to businesses as technology continues to advance and is something that should be taken advantage of and implemented.

Scientific supervision by I. Shkura, PhD in Economics, Associate Professor.

DEVELOPMENT STRATEGIES AND PROBLEMS OF INTERNAL TRADE IN UKRAINE

Ukraine refers to the countries with open economy. As it is known, Ukraine's share of global GDP is 0.17% and its share of world exports is 0.3%. The export volume of foreign trade in goods was 36.3 billion dollars in 2016, which decreased compared to 2013, when the figure was 63 billion dollars. The volume of imports also decreased markedly, for example, in 2013 it amounted to 77 billion dollars and 36.6 billion dollars in 2015.

Currently, Ukrainian companies that provide services to their foreign customers face a large number of outdated administrative barriers and regulatory restrictions, including foreign exchange control requirements.

This is the era of globalization. What is currently produced in one country affects the demand in other countries. Economic activity gradually boils down to one point, which creates incredibly tough competition for all businesses. In order to please the world, business organizations must come up with effective, smart and the most profitable ways. This is the reason why international trade exhibitions in various industries are becoming very popular. Through international exhibitions, companies without the high costs can draw attention of a wide segment of potential customers.

Ways of improving the foreign trade should include the creation of policies at the national level by identifying long-term goals. Government authorities should focus on particular tasks related to supply chain management. A discussion of the regulatory framework is also needed to ensure representation of the interests both of large companies and small businesses by that rules. The cooperation with other countries through free trade agreements and other international agreements on harmonization and streamlining of rules is needed. Definitely, the existence of some barriers protects the domestic industry from competition, but it is possible that through reducing supply chain barriers GDP growth will be potentially higher than through the tariff elimination. An effective method is to create conducive environment for potential exporters in terms of infrastructure, access to finance, insurance and fiscal policy for the foreign trade improvement and stimulation of the national producers.

The complementarities between institutions and political subdivisions are crucial. It is important to facilitate the strategic cooperation between private and public structures, among domestic producers, exporters and politicians. Strategic cooperation between different levels of government

and the private sector is widely regarded as a key element for success. Domestic policy can influence the export performance either directly, through a set of direct impact software tools on foreign trade, or indirectly, through a set of policies that have their direct impact on the other aspects of economic systems (for example, monetary and fiscal policy, production and price controls, investment policy, exchange rate policy) and, in turn, enhance foreign trade indicators.

Improvement of productivity and technological content of domestic goods and providing incentives for the emergence of innovation are some of the key steps in the development. Also to improve the current situation there is possible ways to consider like:

- 1) facilitating access to credit;
- 2) establishing the country's image in foreign markets (through marketing, media, information support and advocacy);
- 3) supporting monetary and fiscal policies aimed at improving the conducive environment and contribute to institutional development.

To summarize, the Ukrainian government finally began to intensify policies aimed at trade facilitation. In particular, Ukrainian companies have gained access to other markets through the reform of technical regulation and the establishment of a free trade zone, first and foremost, with the EU. In addition, as Russia has restricted the access of Ukrainian goods, Ukraine needs to seek new markets for export and new alternatives for transit.

Scientific supervision by E. Limonova, PhD in Economics, Associate Professor,

Language supervision by S. Medynska, Senior Lecturer.

І. Сьоміч

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ПРИЧИНИ ТА ШЛЯХИ ТРАНСФОРМАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ

Як відомо, на даний момент часу економіка України може класифікуватися як «мала відкрита економіка». На запитання «чому?» відповідь така: малою економіка нашої країни вважається тому що, як приклад, частка українського ВВП у 2015–2016 роках у загальносвітовому складала всього 0,123 % (згідно з даними МВФ: у 2015 році ВВП України – 90,9 млрд. доларів, у 2016 році ВВП України – 93,3 млрд. доларів) [1]; відкритою економіку нашої країни можна

вважати, з тієї причини, що Україна імпортує та експортує досить значну долю товарів та послуг до інших країн. За допомогою табл. 1 можна побачити співвідношення експорту та імпорту до ВВП України.

Для порівняння приведена табл. 2, у якій можна побачити співвідношення експорту та імпорту до номінального ВВП у деяких розвинутих країнах та у країнах, що розвиваються.

Таблиця 1

Співвідношення експорту та імпорту до ВВП України [1]

РРік	Співвідношення експорту до ВВП, %	Співвідношення імпорту до ВВП, %
2005	51,5	50,6
2006	46,6	49,5
2007	44,8	50,6
2008	46,9	54,9
2009	46,4	48,0
2010	50,7	53,7
2011	53,8	59,2
2012	50,9	59,3
2013	46,9	55,4
2014	49,2	53,2
2015	52,8	54,8
2016	49,3	55,55

Аналізуючи інформацію даних таблиць, можна побачити, що показники імпорту та експорту України до її ВВП найбільш схожі до показників імпорту та експорту Болгарії до її ВВП. На жаль, такий висновок не робить честі якості українській економіці, незважаючи на усю повагу до цієї країни.

Таблиця 2

Співвідношення експорту та імпорту до номінального ВВП у деяких розвинутих країнах та у країнах, що розвиваються [1]

Країна	ВВП по номіналу, млрд. дол.		Експорт до ВВП, %		Імпорт до ВВП, %	
	2015 р.	2016 р.	2015 р.	2016 р.	2015 р.	2016 р.
США	18037	18569	7,7	7,9	12,0	11,8
Китай	11226	11218	21,1	17,9	11,3	12,8
Японія	4382	4939	15,3	13,0	13,4	12,7
Германія	3365	3467	36,9	37,0	29,4	28,5
Південна Корея	1383	1411	38,8	36,1	30,5	28,7
Польща	477	468	39,2	40,2	40,7	40,5
Болгарія	50	52	52,8	52,2	58,0	54,8

На теперішній час у нашій країні устаткувалася деструктивна модель економіки. Це ознака того, що зараз Україна є сировинним придатком світового ринку, роблячи експорт сировини та напівфабрикатів, а також продукції з низькою часткою доданої вартості. З цього всього мають місце такі наслідки як висока ступінь

деіндустріалізації економіки країни, високі валютні ризики та значна чутливість платіжного балансу країни до кон'юнктури міжнародних сировинних ринків. Не лише в аспекті цін на основу складових українського експорту, а саме металургійну продукцію низьких переділів, продукцію хімічну промисловості, мінеральна сировина, сільгосптовари, а й в плані вартості імпортованих енергоресурсів нашої країни в великих масштабах до інших країн світу. У випадку, якщо нічого не зміниться, уділом України може залишитися консервація експортно-сировинного типу розвитку економіки.

Концентрація на експорті сировини, напівфабрикатів та продукції з низькою часткою доданої вартості сама собою поступово призводить до зменшення віддачі від обсягів виробництва. Помітна залежність української економіки від кон'юнктури мінливих світових сировинних ринків стає причиною періодичних криз платіжного балансу, що призводить до девальвації гривні. Робить ситуацію гіршою те, що в структурі імпорту досить висока питома вага високотехнологічних продуктів з високою часткою доданої вартості, - тобто те, що Україна практично не займається виготовленням сучасного технічного обладнання, закупівлю якого вітчизняні підприємства вимушені робити переважно за кордоном, не випускає також сучасних гаджетів та техніки, чим хоче користуватися велика кількість мешканців країни різного віку. Ці причини створюють додаткове навантаження на платіжний баланс, хронічне негативне сальдо якого як наслідок періодично призводить до девальвації національної валюти

Повинні бути певні шляхи вирішення, певний перелом сформованих раніше негативних тенденцій. Для покращення стану економіки дуже бажаним стає перехід до швидких темпів зростання вітчизняної економіки. Звичайно, це не може бути єдиним чого потрібно прагнути, ми зобов'язані розглядати майбутнє не лише з боку кількісних показників, а й з боку якісного стану економіки в цілому. Банківська система України не може існувати сама по собі. Банківська система України також не може існувати сама для себе. Їй слід стати ефективним засобом досягнення макроекономічних цілей держави. Перш за все нашим вирішенням проблеми трансформації моделі української економіки є перехід від рентної моделі економіки, яка

заснована на експорті сировини та напівфабрикатів з України, до сучасної економіки вищих технологій, яка базується на інноваціях, прогресі у технічних галузях та знаннях. Друге вирішення проблеми полягає у забезпеченні швидких темпів зростання економіки на основі розвитку інноваційно-орієнтованих секторів народного господарства України.

Якщо у 2030 р. наша країна вийде на темпи зростання хоча б у 4% у рік (що, за остаточною оцінкою НБУ, відповідає нинішньому потенційному рівню зростання ВВП України), то ми зможемо отримати його збільшення приблизно в 1,6 рази. Країні слід поставити перед собою мету виходу з визначеного моменту на річні темпи зростання ВВП у 6-8%, що надасть змогу подвоїти ВВП до 2030 р. Однак, досягнення такого кількісного показника стане можливим у разі здійснення якісних змін трансформації української економіки до інноваційної моделі розвитку.

Список використаних джерел

1. <http://www.imf.org/external/index.htm>

Науковий керівник: О.А.Задоя, викладач.

В. Терещенко

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

АНАЛІЗ СТРУКТУРИ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНІ ЗА ДЖЕРЕЛАМИ ФІНАНСУВАННЯ (2008–2016 рр.)

Інвестиції — вкладення фінансових ресурсів у фінансово-господарську діяльність з метою отримання прибутку або корисного соціального ефекту.

Економіка України перебуває в складній економічній ситуації, яка зберігає тенденції до погіршення внаслідок продовження агресивної політики Російської Федерації, окупації Криму і військових операцій на сході України.

Залучення інвестицій дає країні поліпшення платіжного балансу; трансфер новітніх технологій та ноу-хау; комплексне використання ресурсів; розвиток експортного потенціалу і зниження рівня залежності від імпорту; досягнення соціально-економічного ефекту (підвищення рівня зайнятості, розбудова соціальної інфраструктури тощо). Для підйому економіки необхідно підвищити частку інвестицій у ВВП як мінімум до 25—30 %. Лише за таких умов можна створити можливості для функціонування розширеного відтворення. У країнах, що швидко розвиваються, частка інвестицій у ВВП сягає 40 %.

Сьогодні в Україні (як і в більшості пострадянських країн) спроможність акумулювання внутрішніх інвестиційних ресурсів є значно нижчою, ніж у країнах Західної Європи чи США.

Як показує досвід інших країн, якщо Україна прагне до економічного дива або хоча б до довгострокового економічного зростання, необхідно, перш за все, розраховувати на внутрішні

ресурси. Ліберальна податкова політика, забезпечення захисту прав власності (як приватної, так і державної) і верховенство права дозволять повернути довіру внутрішнього інвестора і нададуть такий необхідний капітал для розвитку української економіки. А за ним підтягнеться й іноземний інвестор і кредитор.

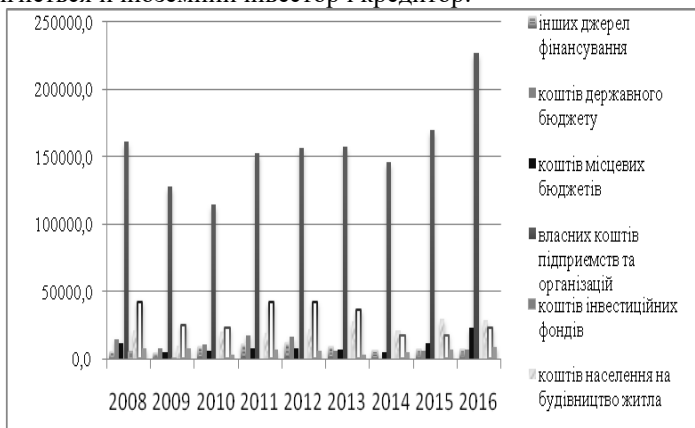

Рис. 1. Структура інвестицій в Україні за джерелами фінансування за кілька останніх років [1]

Як свідчать данні на рисунку 1, кошти підприємств та організацій складають – 60-70% всіх

капіталовкладень за період з 2008 по 2016 рік, тобто лівова частка інвестицій в економіку країни здійснюється власними коштами, при цьому показники останніх двох років свідчать про збільшення цієї частки. Фактично це означає закритість економічного відтворення та високу залежність інвестиційного стану в країні від прибутку підприємств та організацій, який не підтримується державою та кредитами.

Кредити банків та інші позики становлять – 7-16% капіталовкладень розглянутого періоду.

Більшість кредитних коштів застосовувалась для гарантування поточної діяльності суб'єктів господарювання, а не на інвестиційні цілі.

Наступним джерелом інвестицій в Україні є кошти населення на будівництво житла – 5-12%. Ці інвестиції переважно пов'язані з придбанням житлової нерухомості, як високоліквідної та надійної сфери господарювання. Водночас це свідчить про низьку довіру населення до банківської системи та фондового ринку.

Іноземні інвестиції складають 2-4% від загального обсягу капітальних інвестицій. Відносно невелика кількість коштів іноземних інвестицій суттєво не впливає на загальний стан капіталовкладень. Ця частка за останній період практично не змінювалась. У минулому році, в зв'язку із вимогами докапіталізації в банківській сфері, іноземні інвестиції переважно застосовувались у фінансовому секторі та страховій діяльності. Не виправдались сподівання Міністерства економічного розвитку і торгівлі щодо залучення прямих іноземних інвестицій у 2016 році в розмірі 5 млрд. дол., завдяки програми приватизації.

Підсумовуючи наведений матеріал, можна зробити висновок що розвитку потребують без виключення всі інвестиційні джерела, зокрема, що стосується іноземних інвестицій: найважливіше те, що прямі іноземні інвестиції можуть бути джерелом не лише капіталу, але також нових технологій, навиків менеджменту і системи маркетингу. Ці ресурси, в свою чергу, стимулюють конкуренцію, новачі, акумуляцію капіталу і завдяки цьому створюють робочі місця та економічне зростання.

Таким чином, розглядаючи в цілому двоякий вплив іноземного інвестування на економіку країни-реципієнта, можна зробити висновок, що залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України несе значні переваги. Це підтверджує досвід багатьох країн Центральної та Східної Європи. А для запобігання негативних моментів, даний процес потребує відпрацювання регулюючого механізму, завдяки якому іноземне інвестування стане взаємовигідним. Отже, залучення іноземних інвестицій залишається однією з ключових проблем економічної реформи в Україні.

Список використаних джерел

1. <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Науковий керівник: О.А. Задоя, викладач.

А. Терещук

Університет імені Альфреда Нобеля, г. Дніпро

СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ УРОВНЯ БЕЗРАБОТИЦЫ В УКРАИНЕ: МЕТОДОЛОГИЯ МОТ И ДАННЫЕ ОФИЦИАЛЬНОЙ РЕГИСТРАЦИИ

Анализируя экономику любой страны, следует обратить внимание на достаточно весомый показатель, а именно, уровень безработицы. Этот показатель характеризует количество людей в

стране, которые относятся к экономически активному населению, способны работать, однако по определённым причинам не могут найти работу.

Относительно нашей страны, подробные сведения можно найти на официальной странице Министерства финансов Украины. Эта таблица приведена ниже (табл. 1) [1].

Таблица 1

Уровень безработицы в Украине с 2000 по 2016 гг.
(кол-во населения в тыс.)

Год	Всего населения	Экономически активное население	Занятое население	Безработное население*	Уровень безработицы	Зарегистрированных безработных
2000	48923,2	21150,7	18520,7	2630,0	12,4%	1178,7
2001	48457,1	20893,6	18453,3	2440,3	11,7%	1063,2
2002	48003,5	20669,5	18540,9	2128,6	10,3%	1028,1
2003	47622,4	20618,1	18624,1	1994,0	9,7%	1024,2
2004	47280,8	20582,5	18694,3	1888,2	9,2%	975,5
2005	46929,5	20481,7	18886,5	1595,2	7,8%	891,9
2006	46646,0	20545,9	19032,2	1513,7	7,4%	784,5
2007	46372,7	20606,2	19189,5	1416,7	6,9%	673,1
2008	46143,7	20675,7	19251,7	1424,0	6,9%	596,0
2009	45962,9	20321,6	18365,0	1956,6	9,6%	693,1
2010	45778,5	20220,7	18436,5	1784,2	8,8%	452,1
2011	45633,6	20247,9	18516,2	1731,7	8,6%	505,3
2012	45553,0	20393,5	18736,9	1656,6	8,1%	467,7
2013	45426,2	20478,2	18901,8	1576,4	7,7%	487,6
2014	42928,9	19035,2	17188,1	1847,1	9,7%	458,6
2015	42760,5	17396,0	15742,0	1654,0	9,5%	461,1
2016	42584,5	17303,6	15626,1	1677,5	9,7%	407,2

* по методологии МОТ.

Уровень безработицы характеризует показатель, который определяется как отношение количества безработного населения к общей численности населения, которое экономически активно и трудоспособно. Показатель уровня безработицы выражается в процентах.

В табл. 1 указаны данные за определенный год, рассчитанные по методологии Международной организации труда. По МОТ человек считается безработным, если он не имел работы, искал её или был готов приступить к выполнению своих обязанностей в течение периода в четыре недели.

Анализируя приведенную выше таблицу можно заметить, что к 2016 г. показатель безработицы не был стабильным, активно снижался до 2009 г., после демонстрировал резкое повышение и снова снижение до 2014 г. Скачок, произошедший в 2014 г., случился из-за политического кризиса и начала вооруженных действий на Востоке. Затянувшийся конфликт в Донецкой и Луганской областях привёл к тому, что последующие годы показатель безработицы держался высоким, а в 2017 году снова увеличился (табл. 2) [1].

Таблица 2

Уровень безработицы в Украине в 2017 г.
(кол-во населения в тыс.)

2017	Всего населения	Экономически активное население	Занятое население	Безработное население*	Уровень безработицы	Зарегистрированных безработных
I квартал	42522,8	17012,5	15226,1	1786,4	10,5%	422,4
II квартал	42467,0	17151,5	15442,1	1709,4	10,0%	393,7

* по методологии МОТ.

Однако данные, приведённые в этих таблицах, и цифры, рассчитанные не по методологии МОТ, значительно отличаются. Основной причиной различий является скрытая безработица, без учёта которой рассчитывают показатель экономисты Украины.

Таким образом, показатель безработицы в Украине по данным МОТ и правительства страны снижается, однако возрастает угроза роста скрытой безработицы и теневого занятия, что особенно негативно повлияет на состояние национальной экономики.

Список использованных источников

1. Министерство финансов Украины / Уровень безработицы в Украине [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://index.minfin.com.ua/labour/unemploy/?gclid=EA1aIQobChMI7oanMqu1wIVwo4YCh3xswАНЕААYASAAEgLzM_D_BwE – русский, свободный.

Научный руководитель: А.А. Задоя, преподаватель.

Б. Тимчий

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ СУЧАСНОГО СВІТУ: ПРОБЛЕМИ ТА СУПЕРЕЧНОСТІ

Глобалізація сьогодні являє собою процес невинного інтегрування усіх сфер життя будь якої країни до світової системи,

тобто будь яка система всередині країни може бути глобальною, тобто світовою. Суперечності (проблеми) та перспективи такого процесу є питанням з однієї сторони суперечливим, а з іншої доволі відкритим та простим. Суть процесу глобалізації, та її перспективи наразі відомі, а саме це: зменшення рівня бідності у менш розвинених країнах, за рахунок зближення таких країн зі світовими ринками та світовим співтовариством; створення глобальних систем безпеки та глобальних систем реагування на загрози (обмін відкритими даними серед розвідок країн Західної Європи та Північної Америки); поліпшення умов світового товарообороту; можливості для людей з менш розвинених країн працювати, жити та створювати нові ідеї у країнах більш розвинених; поліпшення ведення банківської справи; поліпшення ведення бізнесу за кордоном; створення умов для об'єднання або інтегрування різних культур, задля знаходження спільних інтересів, серед народів.

В перспективі глобалізація є процесом, що повинен привести людство до однієї спільної взаємодії, через розуміння нами своєї конструктивної ролі у Всесвіті, тобто до світу, в якому не існує військових конфліктів, тероризму, бідності, погіршення екології, спротиву бізнес – інтересів різних компаній, гарних умов для розвитку кожного, гарних умов медичного обслуговування для кожного, спільний та свідомий внесок кожного у розбудову нової системи людства, що є консолідуючою. Але сьогодні можна спостерігати фактично зворотній бік процесу глобалізації. В нашому сьогодні є чотири системи, в кожній із котрих ми існуємо. Це такі системи: офіційна (традиційна – державницька), бізнес система, кримінальна система, гібридна система. Остання, тобто гібридна система сьогодні є всеохоплюючою для попередніх. Як приклад: ІД (Ісламська Держава, що за період 2016 року вже мала всі ознаки держави, по факту). Людство, що є у подобі звичайної людини входить до певної із трьох систем у класичному розумінні і до чотирьох, якщо брати до уваги гібридні системи. Тому проблеми глобалізації є очевидними: глобальний тероризм; глобальне розповсюдження криміналу (MS13, А.У.Е., Бамбуковий Союз, Колумбійська Сім'я), глобальне розповсюдження інформації з максимальною швидкістю (інформація буває різною), глобальний вплив на масову свідомість через відео технології, що наприклад привело до лав ІД найманців із країн колишнього СРСР, масове переселення народів з менш розвинених країн до більш розвинених, що потім несе за собою нестабільність серед умов проживання таких людей і породжує тероризм та кримінальний бізнес; глобалізація самого бізнесу як такого, що є

фактично монополізацією, що є процесом негативним для будь якої економіки (у разі якщо корпорація SAMSUNG, наприклад збанкрутує, то Південна Корея втратить найбільшого платника податків); вплив бізнесу на владу(вплив ТНК); вплив ТНК на політику навіть інших країн, усупереч інтересам громадян цих країн (добування нафти компанією Royal Dutch Shell у руслах ріки Нігер, що спричинює її забруднення, у той час як ріка Нігер є основним джерелом води, для всієї Західної Африки); змішування культур та народів, що призводить до вимирання деяких з них (Французька, Англійська, Італійська, Німецька); кібернетичні загрози, причому по характеру наслідків будь які, тобто: грабування простих громадян, через засоби ЕОМ, грабування компаній та корпорацій, злами урядових порталів, злами електронної пошти високих посадових чинів, знищення даних у системах життєзабезпечення країн (вірус Петя), тощо.

Тож очевидним є одне – глобалізація робить як здобутки людства так і негативні здобутки загальними. Звідси йде розвиток в останній час тенденцій до відродження моделей національних держав, що є по суті абстрагуванням однієї країни від інших, за для опосередкованих відносин з іншими країнами. Але такий процес сьогодні вже не має такого очікуваного ефекту, як би мав років тридцять назад, через те, що ще однією основною проблемою глобалізації є стирання кордонів і ті проблеми, що існують всередині будь якої країни сьогодні вже є загальними для більшості країн світу.

В завершенні варто сказати, що глобалізація – процес нормальний та природний і теоретично позитивний, але він повинен бути свідомим для кожного громадянина кожної країни світу, щоб не тільки в теорії, а і на практиці глобалізація приносила нам лише користь.

Науковий керівник: О.С. Осельська, кандидат політичних наук, доцент.

Б. Тимчий

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ДО СВІТОВОГО СПІВТОВАРИСТВА

В умовах, коли міжнародний поділ праці привів до формування світового господарства, жодна країна світу не може забезпечити високу ефективність свого національного виробництва, якщо воно не інтегрується в тій чи іншій мірі у виробництво світове. Це

безпосередньо стосується й України.

Україна як член ООН входить до держав світового співтовариства. Вона визнає й виконує статут ООН та міжнародне право, які регулюють міждержавні, політичні, дипломатичні, соціальні, культурні та економічні міжнародні відносини. Отже, Україна певною мірою співробітничала з країнами світу. Проте реально переваги міжнародних економічних відносин країна може використовувати лише тоді, коли її економіка буде інтегрована в світове господарство, тобто буде складовою частиною цього господарства. Інтеграція економіки України в світове господарство не є самоціллю. Вона повинна забезпечити зростання ефективності національної господарської системи в результаті найбільш вигідного використання ресурсів, які є відносно надлишковими в країні, з одного боку, а з іншого, шляхом насичення національної економіки ресурсами, яких є обмаль, але без яких вона функціонувати не може.

Напередодні проголошення самостійності економіка України забезпечувалася продукцією власного виробництва на 82%. За межі України вивозилось понад 16% суспільного продукту, в т.ч. понад 40% чорних металів і металевих виробів, окремих видів енергетичного, підйомно-транспортного, нафтового, хімічного й ковальсько-пресового устаткування, автомобілів, тракторів, екскаваторів, тепловозів, автобусів, сільськогосподарської техніки й цукру. Отже, Україна мала значний експортний потенціал, який би міг послабити, а то й нейтралізувати її залежність від інших країн, які постачають їй різні види мінеральної, паливно-енергетичної, лісової, та іншої сировини. Про потужність експортного потенціалу України свідчать такі цифри. Частка України в останні роки існування СРСР становила 20% загальносоюзних експортних поставок. Продукція, вироблена в Україні, направлялася в 123 країни світу, а суб'єктами міжнародних господарських зв'язків були понад 1400 її підприємств, обсяг експортних поставок яких становив близько 7 млрд.крб. Але, незважаючи на значні потенційні можливості, ефективність інтегрування економіки України в світове господарство на сучасному етапі досить низька. Це зумовлено рядом як суб'єктивних так і об'єктивних причин, серед яких передусім слід зазначити: 1. Катастрофічне падіння обсягів виробництва, що є наслідком загальної кризи, яка охопила соціально-економічну систему країни. ВВП порівняно з 1990р. скоротився майже на 70%. Отже, забезпечення країни власною продукцією значно впало, а залежність від інших країн почала загрожувати існуванню держави взагалі. 2. Різка й непродумана переорієнтація України на інтеграцію з країнами Європи й розрив

об'єктивно зумовлених економічних зв'язків з країнами СНД, внаслідок чого були втрачені традиційні ринки на Сході, а доступ на західні ринки так і залишився проблематичним. 3. Низька якість і висока собівартість продукції, що випускається вітчизняним виробником, і в результаті її низька конкурентоспроможність. Отже, на західні ринки доступ для неї закритий. 4. Недосконалість системи управління зовнішньоекономічними відносинами.

В результаті зовнішньоекономічні зв'язки України на сучасному етапі характеризуються негативними тенденціями. Особливо це проявляється у сфері міждержавної торгівлі. Слід зауважити, що бартерні угоди, як правило, здійснюють приватні фірми й особи на невідгідних для держави умовах. Це практично форма первісного нагромадження капіталу, в результаті якого, з одного боку, йде розкрадання національного багатства, а з іншого, - кримінальне збагачення окремих осіб.

Названі обставини визначають те місце, яке може зайняти і практично вже займає Україна в системі міжнародного поділу праці. Це місце периферійної країни, яка покликана своїми сировинними ресурсами, дешевою робочою силою й територією для розміщення екологічно шкідливих виробництв обслуговувати високорозвинуті країни "центру". Тому, якщо Україна має наміри залишитися суверенною незалежною країною, вона повинна терміново докорінно змінювати акценти в зовнішньоекономічній діяльності. Особливо це стосується напрямів розвитку міжнародних господарських відносин.

*Науковий керівник: О.С. Осельська, кандидат політичних наук,
доцент.*

І. Тищенко
ДВНЗ «Національний гірничий університет», м. Дніпро

МІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА МОЖЛИВІ РІШЕННЯ

На сьогодні масова міграція населення – одне з найбільш характерних явищ світового суспільства. Проблема міграції актуальна, тому що внаслідок таких процесів може відбуватися відтік висококваліфікованих кадрів, що в свою чергу призводить до втрат наукового, трудового та інтелектуального потенціалу нашої країни.

Такі фактори, як нестабільність стану економіки, низький рівень життя населення, неконкурентоспроможна заробітна плата, незабезпеченість робочими місцями, стагнація виробництва та

соціально-політична ситуація в цілому призводять до значних обсягів трудової міграції населення з України до розвинених країн Західної та Східної Європи, де пропонуються кращі умови праці. Мільйони українців, бажаючи покращити своє фінансове положення та реалізувати кар'єрні очікування, виїжджають за кордон щорічно. За оцінками МЗС України, у 2016 р. більше 5 мільйонів українців знаходяться за кордоном. Згідно даних опитування соціологічної групи «Рейтинг», більша кількість опитуваних виїжджали до Польщі – 36%, на другому місці Росія – 25%, 5% мігрантів працювали у Чехії та Німеччині, 3% - в Італії. Опитування Інституту демографії та соціальних досліджень вказало, що 80% українців їдуть за кордон, бо там можна отримати більше коштів за свою працю. Середня заробітна плата у Німеччині у 2017 р. складає більше 3000 євро, в той же час в Україні ця цифра не дотягує навіть до 300 євро. У Данії – країні, де мають місце найвищі середні заробітні плати в Європі, мешканці за свою працю отримують майже 6 тисяч євро, що еквівалентно 171 тисячі гривень (табл. 1). Цікаво, що компанія U.S. NewsandWorldReport провела дослідження та склала рейтинг найбільш привабливих для міграції країн світу у 2017 р. Вищеназвана Німеччина посіла 5 місце у світі не в останню чергу через те, що пропонує гідні умови праці для іммігрантів. Україна ж посіла 73 місце серед 80 країн у цьому рейтингу, що свідчить про її непривабливість для імміграції.

В останні роки загострилась проблема фінансування освіти – із бюджету виділяється все менше і менше коштів. За роки незалежності чисельність середніх загальноосвітніх шкіл скоротилась на 5 тисяч, вищих навчальних закладів – на 35,6%. Також скорочується кількість місць держзамовлення, викладачі звільняються через неможливість працювати в таких фінансових умовах і, як наслідок, випускається менше дійсно освічених і талановитих студентів. Такі реалії українського сьогодення виштовхують спеціалістів за кордон. В Україні утворився масовий «відтік мізків». Неможливість реалізувати себе та свої здібності спонукають до еміграції програмістів, вчених, лікарів та молодих людей, які закінчили навчання у вищих навчальних закладах країни. Молоді спеціалісти опиняються у ситуації замкнутого кола, коли роботодавці не приймають їх на роботу через відсутність досвіду і залишають без можливості цей самий досвід придбати.

Вирішення проблеми міграції потребує великої уваги з боку держави, витрату коштів та часу. Основний акцент повинен бути зроблений на утворенні взаємозв'язку між освітою та виробництвом. Можливо, потрібно перейняти систему деяких Європейських країн – студенти після закінчення навчання гарантовано отримують робочі

місця. В такому випадку у вигранні опиняються і студент, і підприємство: перший має кар'єрні перспективи та його праця ціниться, а друге отримує висококваліфікованого робітника потрібного профілю.

Таблиця 1

Середня заробітна плата країн Європи у приватному секторі за 2016 рік

Країна	Приватний сектор, в євро/місяць	Приватний сектор в гривнях/місяць
Україна	245 €	7600 грн
Румунія	591 €	17 368,64 грн
Литва	749 €	22 018,84 грн
Латвія	896 €	26 342,40 грн
Польща	1 067 €	31 360,10 грн
Чеська Республіка	1 121 €	32 962,40 грн
Естонія	1 200 €	35 280,00 грн
Словенія	2 102 €	61 789,69 грн
Німеччина	3 975 €	116 865,00 грн
Нідерланди	4 030 €	118 484,35 грн
Данія	5 843 €	171 798,31 грн

Також в деяких країнах світу існує конкурентна система освіти, яка стимулює студентів навчатись та мотивує їх бути кращими за своєю професією. Сутність такої системи полягає у тому, що при вступі до університету на перший курс набирають велику кількість студентів, зазвичай більше ста. Після кожного навчального року проводяться незалежні тестування, за підсумком яких відсіюють частину учнів. Таким чином, на останньому курсі залишаються найрозумніші та найбільш перспективні студенти. Варто також зазначити, що така освіта абсолютно безкоштовна і саме тому стимулює студентів досягати кращих результатів та після навчання отримати робоче місце з гідними умовами праці. У такому випадку вже підприємство зацікавлене у тому, щоб в них працював такий спеціаліст.

Для вирішення проблеми «відтоку мізків» необхідно створення умов, спрямованих на реалізацію потенціалу кваліфікованих кадрів, а

не створення бар'єрів, які перешкоджають виїзду за кордон найбільш талановитих спеціалістів.

Науковий керівник: С.О. Геращенко, кандидат економічних наук, доцент.

О. Ткач
*Кременчуцький національний університет
імені Михайла Остроградського*

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Малий бізнес є складовою економіки будь-якої держави. На розвиток малого бізнесу впливають різні чинники: економічні, правові, інформаційні, соціально-психологічні. Держава повинна розуміти важливість розвитку даного напрямку, особливо в умовах подолання фінансово-економічної кризи, адже сьогодні представники малого бізнесу в Україні стикаються з низкою проблем, а саме з проблемою високих податків та складністю в отриманні банківських позичок.

Актуальним завданням є розробка нових та вдосконалення діючих підходів до форм захисту прав приватної власності, створення сприятливого податкового, інвестиційного, інноваційного режимів, та стимулювання розвитку малого бізнесу в Україні.

Метою роботи є аналіз проблем, що впливають на розвиток малого бізнесу в Україні, та пошук шляхів їх подолання.

Основними причинами гальмування розвитку малого бізнесу в Україні є: недостатня ресурсна база (майнова, фінансова), недосконала законодавча база, високі податки, що сприяє розвитку тіньової економіки; відсутність дійового механізму щодо підтримки малого бізнесу; недосконала система навчання (системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів для підприємницької діяльності); обмеженість інформаційного та консультативного забезпечення.

Одним із шляхів виходу із кризи малого бізнесу є кредитування даної сфери. Але внаслідок кризи в банків виникла проблема ліквідності, що спричинила зростання відсоткових ставок. Високі відсоткові ставки по кредитах, обов'язкова вимога застави, вартість якої значно перевищує суму кредиту, практично унеможливають доступність кредитних ресурсів для тих суб'єктів малого бізнесу, які започатковують свою справу [1, с. 440].

Рис. 1. Показники діяльності малих підприємств в Україні за 2014-2015 рр. [2]

Заробітна плата та кількість зайнятих працівників на малих підприємствах порівнюючи с 2013 по 2015 рр. показують значне погіршення становища малого бізнесу в Україні. Не дивлячись на підвищення рівня заробітної плати, що відбулось зокрема завдяки підвищенню рівня мінімальної заробітної плати, а не за рахунок розвитку підприємств та зростання їх доходів, кількість зайнятих працівників на малих підприємствах знижується, оскільки внаслідок підвищення рівня мінімальної заробітної плати підприємства зменшували свій штат.

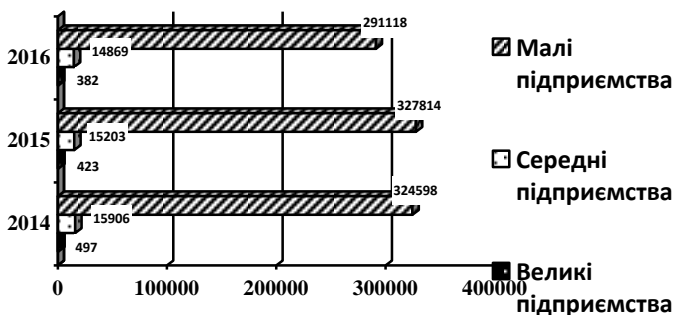

Рис. 2. Розподіл підприємств за видами економічної діяльності за 2014-2016 рр.[2]

Протягом 2014-2016 рр. спостерігається зменшення кількості підприємств за видами економічної діяльності, що є негативною тенденцією. Щоб подолати існуючі проблеми розвитку малого бізнесу необхідно радикально перебудувати державну політику. Необхідне створення належної правової бази, механізму

ефективної взаємодії між державою та підприємницьким сектором, фінансова підтримка, інформаційно-консультативне та кадрове забезпечення малого підприємства. Малий бізнес є засобом підвищення рівня економічного розвитку країни, який здатний вирішити проблеми з зайнятістю населення, шляхом створення нових робочих місць і поглинання надлишкової робочої сили. Розвиток малого бізнесу є чинником економічного розвитку, підвищення конкурентоспроможності та загального добробуту країни.

Список використаних джерел

1. Аналіз проблеми та перспективи розвитку малого бізнесу в Україні [Електронний ресурс] / О.А. Лук'янчикова, Л.І. Федоришина // Економічні науки. Сер.: Облік і фінанси. – 2013. – Вип. 10(3). – С. 440–445. – Режим доступу:[http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2013_10\(3\)_74](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2013_10(3)_74)
2. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukrstat.org/uk/druk/publicat/Arhiv_u/01/Arch_Ukr_.htm

*Науковий керівник: К.О. Воробйова, кандидат економічних наук,
доцент.*

*Д. Ткаченко
ДВНЗ «Національний гірничий університет», м. Дніпро*

РОЛЬ ЕКОНОМІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ В РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

У сучасних економічних умовах провідну роль у сфері міжнародних відносин відіграє економічне співробітництво. Саме тому у процесі творення державою власної економічної політики важливо вірно оцінювати світові економічні тенденції. Тож для просування політичних, економічних та соціальних інтересів країни та відстоювання її економічної безпеки на світовому рівні існує економічна дипломатія.

Економічна дипломатія являє собою основу на поєднанні політики та економіки систему заходів для регулювання міждержавних економічних відносин.

Через розвиток світогосподарських відносин функції економічної дипломатії постійно змінюються, доповнюючись новими. На разі можна виділити декілька ключових функцій: інтернаціоналізація і глобалізація; транснаціоналізація; підвищення ролі капіталу і міжнародного інвестування; формування глобальної господарської

інфраструктури; зростання взаємозалежності країн світового господарства; зростання ролі наднаціонально функціонуючих систем регулювання світогосподарської діяльності; розширення кола учасників міжнародних економічних відносин.

Щодо цілей економічної дипломатії, то в Україні на сьогодні економічна дипломатія переслідує наступні цілі: захист економічних інтересів країни та бізнесу; розвиток зовнішньої торгівлі, співпраця з країнами ЄС; залучення іноземних інвестицій; забезпечення економічної безпеки.

Особлива увага в зовнішній політиці України приділяється налагодженню дипломатичних відносин з країнами-сусідами, а також успішній інтеграції до Європейського Союзу, яка в останні роки набула цільового значення. Європейська інтеграція для економіки України означає не лише розширення взаємовідносин із зовнішнім світом, вступ до нових ринків та появу нових партнерів, а й долучення до передових технологій, можливість більш ефективного використання внутрішнього потенціалу країни.

Проте на сьогодні Україна має досить низький рівень конкурентоспроможності вітчизняного виробництва. Це пояснюється тим, що українське виробництво є забагато енерговитратним і має занадто високу собівартість на міжнародному ринку. Наприклад, експорт металургійної продукції, яка складає основу українського експорту і водночас є однією з найзатратніших, передбачає великі обсяги імпорту газу, який натомість має найвищу долю українського імпорту. Зрозуміло, що такий стан, коли імпорт здійснюється заради експорту, не йде на користь економіці країни.

Окрім торговельних угод іноземні та міжнародні відносини включають в себе іноземне інвестування. Іноземне інвестування як об'єкт економічної дипломатії є надзвичайно важливим для розвитку національної економіки. Тому залученню іноземних інвестицій присвячена значна частка діяльності керівництва України, яка набула високої активності здебільшого у 2016 р. Створення Національної інвестиційної ради та Офісу сприяння інвестиціям надає можливість підвищити обсяг прямих іноземних інвестицій в країні.

Усім вищеперерахованим переймається економічна безпека. Поняття “економічна безпека” визначена у законі і означає стан економіки, який забезпечує достатній рівень соціального, політичного і оборонного існування і прогресивного розвитку України, невразливість і незалежність її економічних інтересів по відношенню до важливих зовнішніх і внутрішніх загроз і дій. В цілому, в економічній безпеці можна виділити три основні елементи: економічна незалежність, здатність на рівних приймати участь у

світовій торгівлі;здібність до саморозвитку і прогресу;стабільність і стійкість економіки.

Найголовнішою проблемою України є економічна нестабільність, в стані якої країна перебуває вже досить тривалий час. Це зумовлено насамперед відсутністю єдиної довгострокової економічної стратегії та стимулів боротьби з корупцією.

Отже, економічна дипломатія має велику роль у розвитку національної економіки будь-якої самостійної держави, і Україна теж не є винятком. Економічна дипломатія охоплює майже всі сфери господарювання, складаючи певний імідж країни на міжнародній арені. На разі можна сказати, що Україна має гарні перспективи, проте через відсутність Національної зовнішньоекономічної стратегії, великий рівень корумпованості економічна система потребує вдосконалення. Вже зараз урядом приймаються рішення задля покращення наявного економічного стану. Зокрема, у 2016 р. розпочалося функціонування зони вільної торгівлі з ЄС. Також сьогодні простежується активне залучення іноземних інвестицій, розроблена дієва експортна стратегія на 2017-2021 рр.

*Науковий керівник: Т.М. Черкавська, кандидат економічних наук,
доцент.*

В. Товт
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

До проблем виникнення стресів, що виникають з різних причин на підприємстві, виявляють величезну цікавість не лише професійні психологи, але і керівники цих самих підприємств. Конфлікти виникають з причин тісного спілкування при зіткненні протилежних або несхожих інтересів, поглядів, прагнень, типів поведінки і вчинків. Конфліктом можуть називатися: сімейна сварка, військові дії, дискусії в парламенті, зіткнення внутрішніх мотивів, боротьбу власних бажань і почуття обов'язку і багато що інше. Спори і розбіжності можуть бути швидкоплинними і тривалими, односторонніми і груповими, відкритими і прихованими, випадковими і умисними. Усе це, поза сумнівом, вказує на те, що конфлікти на робочих місцях безпосередньо впливають на усю трудову діяльність не лише самого співробітника, але через нього, і на діяльність усієї організації в цілому. Вивчення організаційних конфліктів має велике значення для

розвитку будь-якої організації і вимагає розуміння причин і динаміки розвитку конфлікту.

В організаціях завжди мають місце нерівність в розподілі ресурсів, прихована агресія до колег, особисті внутрішні образи, відмінності в можливостях вищого керівництва реалізувати владні функції. Усі ці причини та інші, підводять до висновку про те, що якщо організація має комплекс протиріч, то вона містить в собі потенціал напруженості і конфліктна за своєю природою. Після проведеного мною дослідження в організації за наданням послуг краси, були виявлені проблемні ситуації і були запропоновані заходи по їх усуненню.

Для того, щоб вирішити проблему з нечіткими критеріями виплати заробітної плати робітникам, було запропоновано розробити положення про заробітну плату та скласти план з її нарахування. Для усунення відсутності порядку важливості виконання роботи, створили критерії системи оцінки важливості її виконання. Також була відсутня система заохочення та преміювання працівників в організації, що призводило до зниження інтересу відповідально робити свою роботу. Був запропонований захід для розробки положення про виплати премій та щорічних бонусів. Це створить бажання працювати в команді щонайдовше. Проблема з психологічною напруженістю в колективі була вирішена, впровадженням позаробочих заходів та святкування подій у неформальній обстановці. Це дозволить ближче дізнатися один одного, та поспілкуватися з керівництвом організації не тільки про роботу, але й про спільні інтереси.

Запропоновані заходи для усунення конфліктних ситуацій в організації призвели до поліпшення ситуації та допомогли позитивно позначитися на психологічному та робочому кліматі в трудовому колективі. Можна сказати, що організаційний процес налагоджений і багато конфліктних ситуацій вичерпані. Але вирішальний висновок ми зробимо лише через деякий час, після того, як нові правила почали втілюватись у життя.

Чи можливо управляти без конфліктів? Керування без конфліктів можливе, якщо навчитися такому управлінню, та цілеспрямовано вирішувати проблеми в організації. Розумне ставлення до конфліктних ситуацій допомагає колективу бути більш міцним та цілісним, для керівництва виробляється концепція здорового та мудрого управління.

*Науковий керівник: В.Є. Момот, доктор економічних наук,
професор.*

CAUSES AND CONSEQUENCES OF MIGRATION PROCESSES IN UKRAINE

Globalization has been credited with being one of the key concepts which characterize the state of contemporary world society today. Different countries constantly exchanged between them not only finished goods and services, but also their sources to create them. Among these resources included labor. Overwhelming majority of people migrate abroad in hope of searching new well-paid job for the full realization of their own professional knowledge and skills or to broaden employment opportunities, ensuring social guarantees and the best quality of life in general.

Labour migration has been the subject of intense curiosity for people and economists for many years. This topical problem has a huge impact on the development of the national economy and society as a whole. So we have to soberly assess the situation to prevent mass migration of the most talented and promising labour force. In order to give a correct, comprehensive assessment of labour migration we need a lot of data. It includes: statistical information is needed on labour migrants' characteristics over time: demographic and socio-economic characteristics; share of labour migrants in the total work force; occupations and skills; economic sectors; status in employment; working conditions (working hours, wages, resting period, and other contractual conditions etc.); social security coverage; emerging changes in existing and new flows; causes of labour migration; contribution to/impact of labour migration on sending and receiving countries

The main factors that promote to increase migration processes in Ukraine include: low wages; instability of the Ukrainian economy; lack of jobs for people (mostly in small towns and villages); a good social support in countries where Ukrainians migrate; political instability in the country; loss of hope for a better life in Ukraine for themselves and their children; lack of conditions for self-fulfillment (it causes the brain drain potential).

Moreover, there was no prospect in the professional development and the unstable political situation of the country; a disadvantage of handling large and small business; widespread corruption in all spheres – all these factors contribute to the fact that labor migration from Ukraine is gaining momentum. First and foremost, Ukraine is losing the young people who have the opportunity during study or after graduation to go abroad for permanent residence and work. Also highly qualified professionals who

wish to work abroad where their wages increase tenfold in contrast to in come at home.

Main countries of destination of migrant workers from Ukraine (80% of the total) are: Russian Federation; Poland; Czech Republic; Italy and others. According to the study, the real number of labour migrants from Ukraine annual average of 1,2 million. It should be noted that, the age of labour migrants grew slowly.

Under the influence of the war in the East of Ukraine and the deep economic crisis, grow the emigration of Ukraine's population. The attempts of the Ukrainians to solve problems in life through employment abroad contribute to their experience of work outside the state, a strong migration network developed during the last decades. Migration is moving of the labour population in the best economic conditions in other areas than those where the man lived. There are such factors: economic, social, cultural, political, and environmental. For Ukrainian labour migrants are the main factors of attraction are: high quality of life abroad, high wages, and opportunity for professional self-realization, stable political system and high quality education.

Making conclusions, it's necessary to highlight that Ukraine will have to survive more than one wave of migration. People will leave the country in pursuit of prospects: workers in search of decent salaries, students for quality education, scientists to realize their talent. We should not expect that successful reform will bring the people home. It's a real treat for inquiring mind for Ukrainian authorities to go to any lengths to make the most talented and perspective labour force stay in our country.

Scientific supervision by G. Glukha, Doctor of Economics, Full Professor.

К. Удовицька

ДВНЗ «Національний гірничий університет», м. Дніпро

МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ЇХ КРАЇНОВІ СКЛАДОВІ

На сучасному етапі суспільного розвитку світове господарство відіграє значну роль для економіки кожної окремої країни і світу в цілому, так як поєднує національні господарства, що пов'язані і взаємодіють між собою. Взаємозв'язок полягає в спеціалізації країн на виробництві певних товарів та послуг і товарному обміні цими продуктами на світових ринках. Аналіз розвитку світового господарства та його країнових складових здійснювався за такими макроекономічними показниками, як валовий світовий продукт(ВСП),

валовий внутрішній продукт(ВВП) , ВВП на душу населення, державний борг, рівень інфляції.

Так, за період з 2007 по 2016 р. номінальний ВВП світу збільшився на 17693,0 млрд. дол. США або на 30,8%. Можна зробити загальний висновок, що ці зміни відбулися завдяки збільшенню населення світу за останні 10 років на 755,6 млн. чол. (на 11,4%).

Впродовж зазначеного періоду чітко відслідковується два кризових періоди у світовому господарстві. На це вказують показники 2009 та 2015 рр., темп росту ВВП у яких відносно попереднього періоду, знизився на 5,1% та 5,8% відповідно, а показник ВВП на душу населення світу скоротився на 6,2% у 2009 р. до 2008 р., та на 6,9% у 2015 р. відносно 2014 р. І дійсно, у 2009 р. мала місце глобальна економічна криза через банківський колапс в США і європейську боргову кризу, яка викликала скорочення на 12,2% обсягу світового торгівлі. Кризу 2015 р. провідні економісти пов'язують із неоптимальним відновленням світової економіки після кризи 2009 р. та падінням цін на нафту. І нарешті, виходячи з наведених даних, коли показник ВВП 2016 р. так і не перевищив відмітку показника 2013 р., можна констатувати, що економічна криза ще не минула, а світове господарство хоч і знаходиться на стадії ремісії, але її країновим складовим, зокрема, країнам, що розвиваються, необхідно вживати певних заходів.

Для аналізу країнових складових світового господарства за такими макроекономічними показниками, як ВВП на душу населення, рівень державного боргу та рівень інфляції, були взяті такі країни, як США, Китай, Японія, Німеччина, Велика Британія, Бразилія, Канада, Південна Корея, Росія, Австралія, Мексика, Аргентина, Україна.

Проаналізувавши країнові складові світового господарства за обсягом ВВП, ми бачимо, що економіка США - найбільша економіка світу за номінальним ВВП, так як складає майже чверть світового ВВП. За період з 2007 по 2016 р. ВВП цієї країни збільшився на 28,6%. При цьому, його доля у світовому ВВП трохи зменшилась з 25,2% у 2007 р. до 24,8%. Це сталося за рахунок збільшення частки ВВП Китаю у світовому ВВП (у 2007 р. вона становила лише 6,2%, а у 2016 р. вже 14,9%), а обсяг ВВП за останні 10 років збільшився у 3,1 рази, тому на сьогодні, економіка Китаю — друга після США економіка світу. Економіка Японії займає третю позицію, їй вдалося за останні роки збільшити показник ВВП на 9,3%.

Крім того, показники ВВП за останні 10 років вказують на кризу у 2009 та 2015 рр. Так, *економічний спад у 2009 р.* порівняно з 2008 р. ми бачимо майже по всіх країнах(які досліджуються): показник ВВП

США зменшився на 2,0%, Німеччині – на 9,1%, Росії – на 26,4%, Великобританії – на 18,0%, Мексики – на 18,3%, Канаді – на 11,5%, Україні – на 34,9. *Криза 2015 р.* зі списку країн з розвинутою економікою торкнулася майже всіх країн, окрім США, Китаю та Аргентини. По інших (вибірково) спад ВВП, порівняно з 2014 р. становив: Японія – 9,7%, Росія – 33,8%, Канада – 13,4%. Значно криза відбилася на країнах з економікою, яка розвивається. При цьому показник ВВП майже по усіх країнах (окрім США, Китаю та Японії) станом на 01.01.2017 не перевищив значення ВВП 2014 р., з чого можна зробити висновок, що ці країни ще не змогли відновити свою економіку та остаточно подолати негативні фактори кризи 2015 р.

Високий рівень державного боргу мають Японія, США, Канада, Великобританія, Україна. Найменший державний борг мають такі країни як Мексика, Аргентина, Китай, Австралія, Корея та Росія. Крім того, при аналізі співвідношення зовнішнього державного боргу України і її міжнародних резервів, можна зробити висновок, що зовнішній державний борг України в останні роки хронічно випереджає валютні резерви України. Так, у 2016 р. борг держави перекривався своїми резервами лише на 34,1%. Для прикладу, цей показник для Мексики (станом на 01.01.2016) становить 41,7%, Південної Африки – 33,3%, у Бразилії – 65,6%, Росії – 78,7%, Китаю – 240,1%.

Отже можна зробити висновок, що аналіз світового господарства та його країнових складових за розглянутими макроекономічними показниками є показовим та відображає будь-які зміни у економіці країн. Так, ми побачили, що криза 2009, 2015 рр. мала значний вплив на світове господарство. Слід відмітити, що розвинені країни змогли подолати кризу та покращити свої макропоказники, але країни які розвиваються ще не змогли відновити свою економіку та остаточно подолати негативні фактори кризи 2015 р.

Науковий керівник: С.О. Геращенко, кандидат економічних наук, доцент.

N. Farzullayeva
Alfred Nobel University, Dnipro

PROBLEMS AND DEVELOPMENT PERSPECTIVES OF METALLURGY IN UKRAINE

Metallurgy is an important branch of industry, one of the main parts of the entire national economy of Ukraine. It forms the basis of industrial

production along with machine building and chemical industries. But today metallurgy in Ukraine is not going through the best days. The degradation of technical support caused the regression in this industry

For many years now black metallurgy has been considered to be the visiting card of Ukraine in the world. Drilling platforms, skyscrapers, bridges, engineering facilities and many other things are being built from the steel produced in Ukraine in different parts of the world. The Azovstal shipyard is used in the construction of the world's largest sailing vessel Flying Clipper. Trunk rails P50 produced by this plant were used in the construction of a new railway in Cuba. Railroad wheels of «Interpipe», except for «Ukrzaliznytsia», are bought by German national railway operator Deutsche Bahn, Austrian, Polish, Indian railways. Such trains as Bombardier, Hyundai and Siemens go on the Ukrainian wheels. Interpipe pipes are used in the development of the largest oil fields in North America, the United Arab Emirates, Kuwait, Egypt and other countries. In addition, the pipes of the Ukrainian company were used for the construction of the Dubai Metro, Dubai International Airport and the airport in the capital of Qatar. In Georgia, the steel produced by the steel plant of Arcelor Mittal Kryviy Rih was used to build a church of the Holy Trinity, a complex of churches on mount Mahat, 35-storey multifunctional complexes, new roads and tunnels. In Azerbaijan it was also used for the construction of the country's tallest buildings – the Flame Towers skyscrapers. Ferrexpo pellets are supplied to Japan – for the steel company JFE Steel Corp, and to Austria – for the steel company Voest Alpine GmbH. On this basis, Ukrainian metal is famous almost in the whole world. Today Ukraine is in the list of top 10 countries producing steel. Moreover, metallurgy produces a quarter of Ukraine's exported products. Exports of black metals overtook exports in such important areas as cereals and IT services. The IT sector will not be closer to metallurgy in sales volume among other countries; at least it will not happen in near future.

But unfortunately, these days Ukraine's economy faced a big problem. Black metallurgy lags behind the world class. As it was mentioned, Ukraine is in 10th place among steel producing countries. But in recent years, our country has yielded slightly to its competitors: Ukraine has dropped from 8th place to 10th. The export of metal has also worsened (Fig. 1). There are a lot of reasons for regression. One of them is the lack of investment in order to upgrade the equipment for metal mining and its processing. The peak of development of black metallurgy as an industry was during the USSR. Actually, that is when the problem of investment has started. This is about the decision of the main bodies of USSR, according to which the investments were diverted to the development of only the eastern and central regions of Russia, which led to a technical and social backwardness in the metallurgy of Donbass and the Dnipro regions. The lag of the iron

and steel industry from the world level is the result of insufficient technical reconstruction, lack of domestic and foreign investments, considerable losses of metal during smelting. It's paradoxical that the raw material boom in the world and in Ukrainian markets, the prices for oil, gas, ore, coal, gold grew twice or even three times for two years, metallurgical plants are in need of raw materials, and in Ukraine had not still appeared any new mines, wells or mining and processing plants. And this is despite significant deposits of iron, manganese and titanium ores, the availability of proven reserves of gold, uranium, for the enormous potential of mining rare metals such as zirconium and niobium.

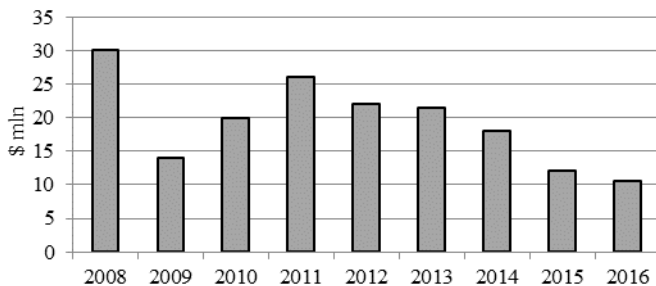

Fig.1. Export of mining and metallurgical complex of Ukraine
Sources: State Statistical Service of Ukraine, Alfa bank

The concept of development of metallurgy in Ukraine proceeds from the provisions related to the consideration of a certain decline in production, with the need to rapid technical improvements, increase investment and competitiveness of metal products.

Scientific supervision by A. Magdich, PhD. in Economics, Associate Professor,

Language supervision by G. Miasoid, PhD in Pedagogy, Associate Professor.

С. Франчук

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

СТРАТЕГІЇ ОНОВЛЕННЯ ПРОДУКЦІЇ ЯК СПОСІБ ЗМІЦНЕННЯ ПОЗИЦІЙ ПІДПРИЄМСТВА НА РИНКУ

Курс на євроінтеграцію України вимагає усвідомлення як нових можливостей, так і загроз для економіки України. Особливої гостроти

в цих умовах набуває проблема підвищення конкурентоспроможності для підприємств харчової промисловості та її складової - пивної промисловості, яка є однією із найбільш динамічних і посідає важливе місце в переробній промисловості України.

У порівнянні з європейськими ринками український ринок пива ще досить молодий і відкритий для експериментів. Сьогодні пивоварна промисловість є інвестиційно-привабливим сектором економіки. Вкладати кошти в пивоварну галузь дуже перспективно, оскільки пиво користується значним попитом серед споживачів та є рентабельним продуктом. Проте, проведені дослідження свідчать, що пивоварна галузь в Україні перебуває у складному становищі. Так, з 2008 р. в пивоварній галузі спостерігається поступове, але постійне падіння виробництва. Ринок пива скоротився на 40%, з 3,2 млрд. літрів у 2008 р. до 1,8 млрд. літрів у 2016 р. Причинами скорочення обсягів реалізації пивоварної продукції стали: складна макроекономічна ситуація в країні, девальвація національної валюти, значне підвищення цін на сировину, що використовується у виробництві пива, зниження купівельної спроможності населення при зростанні акцизів та встановленні обмежень на продаж пива.

Для поліпшення існуючого стану, підприємствам необхідно розширювати асортимент пивних виробів, запроваджувати інноваційні підходи та стратегії для вирішення проблем та зміцнення позицій на ринку.

ПАТ "Карлсберг Україна" є частиною Carlsberg Group, однієї з провідних пивоварних груп у світі з великим портфелем брендів пива та інших напоїв. Бренд Carlsberg є одним із найвідоміших пивних брендів у світі. Стратегія Carlsberg Group «Паруса '22» була запущена у березні 2016 р. для того, щоб підсилити її ключові види бізнесу, створити їй умови для зростання в заданих напрямках і принести більше прибутку її акціонерам. 2016 рік став успішним для ПАТ "Карлсберг Україна" в питанні реалізації проектів відповідального розвитку. Компанія продовжує приділяти особливу увагу економії енергоресурсів і води, скороченню викидів вуглекислого газу, використанню альтернативних джерел енергії та очищенню стічних вод.

Незважаючи на скорочення ринку пива в Україні, Carlsberg Ukraine вдалося зміцнити позицію на ринку у 2016 р. За результатами року компанія інвестувала в розвиток бізнесу близько 244 млн. грн. і сплатила 2,3 млрд. грн. до бюджетів усіх рівнів країни у вигляді податків і зборів. Частка ринку в натуральному виразі компанії Carlsberg Ukraine складає 31,0% за результатами 2016 р., що на 0,8%

перевищує показник 2015 р. Важливою складовою розвитку діяльності ПАТ «Карлсберг Україна» є оновлення асортименту та випуск на ринок нових продуктів. Завантаження потужностей в 2016 р. склало приблизно 70%, що на 5% більше за показник 2015 р. Нарощування виробництва відбулося не за рахунок пива, а за рахунок квасу. У ПАТ «Карлсберг Україна» бачать, що пивний ринок скорочується, і намагаються завантажувати заводи іншими напоями.

За результатами 2016 р. компанія "Карлсберг Україна" витратила на інновації (включаючи витрати на виконання робіт власними силами підприємства та інші відповідні витрати) 166323,5 тис. грн. Насамперед ці витрати пов'язані з запровадженням нової маркетингової стратегії, яка суттєво відрізняється від минулих маркетингових методів підприємства: йдеться про значні зміни у дизайні продукції та її пакуванні (нова етикетка та пляшка радикально нового дизайну), що додає продуктові оригінального вигляду та дозволяє залучити нову групу покупців. Спираючись на Кодекс поведінки постачальників та ліцензіатів Carlsberg Group як на основу, "Карлсберг Україна" намагається побудувати взаємовигідні відносини, гарантуючи при цьому бездоганну репутацію та майбутню співпрацю.

У 2016 р. в ПАТ «Карлсберг Україна» проведено ряд продуктових інновацій, спрямованих на збільшення обсягів продажів та збереження частки ринку компанії. Незважаючи на складний для компанії 2016 р., Carlsberg Ukraine вдалося стати лідером на ринку пива в Україні. ТМ "Львівське" продовжує бути лідером в продуктовому портфелі компанії, зміцнюючи позиції на ринку. Серед успішних новинок, які знайшли свого споживача, можна назвати нефільтроване пиво "Robert Doms Бельгійський", сидр Somersby з грушевим соком, Квас Тарас Чорний, а також хард-дрінки Seth&Riley's Garage.

У 2017 році ПАТ «Карлсберг Україна» планує утримати долю ринку та збільшити обсяги продажів за рахунок впровадження ряду продуктових інновацій, ефективної маркетингової політики та взаємодії з партнерами. Поряд із модернізацією, оптимізацією виробництва та запуском нових продуктів компанія планує впроваджувати найсучасніші маркетингові, технологічні та управлінські програми.

Науковий керівник: Т.М. Литвиненко, кандидат економічних наук, доцент.

РАЗВИТИЕ СФЕРЫ ИТ ВЫСОКИХ ТЕХНОЛОГИЙ В УКРАИНЕ

XXI век с каждым днем все сильнее будоражит наше сознание. Только подумать, а ведь всего 30 лет назад человек мог получать знания только в библиотеке, роботы были в основном лишь плодом воображения писателей-фантастов, а для того, чтобы сделать хорошую фотографию, нужно было носить за собой громоздкую камеру.

В наши дни эти проблемы уже вовсе не актуальны. С каждым днем человек постигает все новые и новые высоты в сфере технологий. И для большинства государств ныне сфера технологий является наиболее приоритетной. США, к примеру, поддерживает таких гигантов как Google, Tesla и Apple, в Японии и вовсе технологии развиваются семимильными шагами, достаточно вспомнить компанию «Sony», которая в своё время совершила настоящий прорыв, правительство Израиля разработало комплексные программы по поддержке новых стартапов.

А что же в Украине? Ведь наша страна является одной из самых больших в Европе, и мы не должны отставать от всего остального мира.

На данный момент в сфере ИТ высоких технологий мы являемся скорее догоняющими. Из множества проблем я выделил четыре самые основные: 1) нежелание людей, или же скорее невозможность внедрить в свою жизнь более «продвинутой» технической составляющей; 2) отсутствие осознанного отношения к ИКТ в государственных органах; 3) так называемое цифровое «пиратство», или же отсутствие защиты интеллектуальной собственности; 4) заметный дефицит квалифицированных кадров. На каждой из этих проблем я хотел бы остановиться подробнее.

Общество в нашей стране является очень консервативным. Население в какой-то степени сопротивляется прогрессу. Как верно отмечает глава украинского филиала Microsoft Надежда Васильева: «Когда мы пытаемся ввести автоматизированные процессы в государстве, бизнесе, у нас получается принцип «два солдата из стройбата заменяют экскаватор». У нас люди всячески сопротивляются. Зачем же приносить сюда передовые технологии, если здесь нет спроса? Необходимо переучивать кадры, чтобы перейти на новый уровень развития экономики» [1]. По этой причине технологический прогресс в нашей жизни продвигается довольно

медленно. Например, если провести мониторинг осуществления бесконтактных платежей, то мы убедимся наглядно, что люди до сих пор не используют их массово, хотя «ПриватБанк» уже почти год пытается активно продвигать их в массы, и нужно заметить, в некоторых странах люди уже и вовсе отказываются от использования пластиковых карт, переходя на такие системы как AndroidPay, SamsungPay, ApplePay и т.д. Так же, если говорить о новых технологиях, невозможно не упомянуть персональные мобильные устройства, они же смартфоны. Цикл их обновления в нашей стране составляет в среднем 3-4 года, и этот показатель весьма удручает, так как в других европейских странах люди обновляют свои устройства раз в год-два. По моему мнению, это вызвано низким уровнем доходов населения. Если у населения доход будет выше, то, соответственно, люди больше будут задумываться о внедрении разного рода технологий в свою жизнь.

Наше правительство не до конца осознает важность внедрения новых технологий в свою работу. Одним из главных факторов является нежелание переучиваться под новые стандарты. В развитых странах Европы банальный электронный документооборот в разы уменьшил бюрократическую составляющую при общении с государственными органами. По словам Валерия Фищука, регионального менеджера по взаимодействию с государственным сектором представительства Cisco в Украине, проблема заключается в том, что в государственных органах нет осознанного отношения к ИКТ (Индекс развития информационно-коммуникационных технологий). «Чиновники в Украине считают, что ИКТ – это отдельная вертикальная сфера бизнеса. Но это не так, ведь высокие технологии пронизывают все другие отрасли экономики», – говорит он. Информационные технологии должны восприниматься как инструмент достижения целей в бизнесе, или же любой другой сфере. «За этими инструментами стоят банальные ИТ-тренды (облачные вычисления, мобильность, Большие данные), с которыми государство может осуществлять реформы быстрее и дешевле. С ИТ-трендами необходимо не бороться, а брать на вооружение и внедрять, – отмечает он. – Если правительство Украины осознанно понимает, что наши цели достижимы только при использовании технологий, то у нас есть возможность сделать цифровой скачок,»-отмечает Валерий Фищук [1]. Экс-управляющий директор Украинской ассоциации международных инвесторов (UVCA), советник городского головы г. Днепр Яника Мерило отмечает, что «развитое информационное общество и правительство увеличат прозрачность предоставления

государственных услуг, уменьшат коррупцию, сделают государственную систему более прозрачной и понятной, подтолкнут к развитию электронные услуги для общества» [1].

И ведь действительно, если начать внедрять новые технологии в различные государственные или же бизнес-сферы, то можно значительно упростить работу персонала, улучшить качество услуг, точность обработки данных, и, что немаловажно, ускорить развитие всей технологической отрасли в стране.

Следующая насущная проблема – это так называемое «цифровое пиратство». Ныне Украина входит в лидеры стран с огромным процентом использования нелегального ПО. Даже на государственном уровне используются нелегальное программное обеспечение, и главным «пиратом» как раз являются украинские власти, а правовая система не обеспечивает должной защиты интеллектуальной собственности. «Решение проблем, связанных с защитой прав интеллектуальной собственности в Украине, даст зеленый свет для инвесторов вкладывать в интеллектуально ёмкие сферы экономики. Сейчас это является барьером для инвестиций, так как защита прав любой собственности инвестора, включая интеллектуальную, является основным условием для инвестиций», – отмечает глава наблюдательного совета UVCA Андрей Колодюк [1].

Последняя, и, как мне кажется, самая главная проблема, которая значительно тормозит развитие сферы IT высоких технологий, – это недостаточное количество квалифицированных кадров.

На сегодня рынку катастрофически не хватает специалистов, которые могли бы создавать инновационные продукты. Нынешний уровень квалификации больше находится на уровне кодинга, в то время как рынку нужны product и project-менеджеры и бизнес-аналитики. Сейчас большинство IT-специалистов в основном ориентируется на обслуживание чужих проектов и оказание услуг, нежели на создании своих продуктов и стартапов. Решить эту проблему можно путем создания государственных программ, которые будут поощрять предпринимательство в сфере IT будут оказывать помощь новым стартапам и начинающим предприятиям, тем самым делая начало бизнеса на рынке Украины более привлекательным и этим же минимизируя так называемую «утечку кадров» за границу.

Резюмируя, хотелось бы вспомнить слова Чарльза Дарвина: «Выживает не самый сильный и не самый умный, а тот, кто лучше всех приспосабливается к изменениям.» И ведь в этих словах есть своя истина. Если противиться изменениям, бояться каких-либо перемен, то это только усложнит жизнь. Когда-то человек изобрел двигатель, тем

самым изменил и, что немаловажно, упростил множество сфер жизни и производственных отраслей. Сейчас своеобразным «двигателем» является Интернет и прочие высокотехнологичные вещи, и чем быстрее мы внедрим их в свою жизнь, тем быстрее она станет намного проще и лучше.

Список использованных источников

1. Иванова А. Три причины, почему в Украине не развивается hi-tech индустрия [Электронный ресурс] / А. Иванова. – Режим доступа: <http://domik.ua/novosti/tri-prichiny-pochemu-v-ukraine-ne-razvivaetsya-hi-tech-industriya-n232043.html> – свободный.

Научный руководитель: А.А. Задоя, преподаватель.

М. Чурпита

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

БЮДЖЕТ І БЮДЖЕТНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

Бюджетна політика є ефективним важелем, який впливає на соціально-економічний розвиток як держави в цілому, так і її регіонів. Вона спрямована на: формування бюджетних доходів, використання державних фінансових ресурсів, управління показниками дефіциту бюджету і державного боргу.

Я вважаю, що бюджетна політика, багато в чому визначає і роль держави в регулюванні економічних процесів, і забезпеченні макроекономічного зростання. Тому, сучасна бюджетна політика повинна ефективно здійснювати перерозподіл результатів економічного зростання і використання національного багатства, тим самим створюючи стимули для подальшого розвитку суспільства. Серед основних напрямків бюджетної політики слід відзначити: забезпечення збалансованості бюджетної системи та створення умов для надання якісних державних послуг і підвищення фіскальної ефективності податкової системи.

Але буває і економічний спад. В цьому випадку доцільно використовувати інструменти бюджетно-податкового регулювання, спрямованих на стимулювання економічного зростання і соціального розвитку. Збільшення державних витрат стимулює внутрішній попит, інвестиції в виробництво і людський капітал, розвиток інфраструктури. Однією з пріоритетних завдань України є формування оптимального складу і структури державних витрат у бюджетній політиці. На сьогоднішній день, бюджет залишається найбільш

значущим фінансовим інструментом держави, який дозволяє систематично мобілізувати та розподіляти фінансові потоки, в залежності від конкретних стратегічних і тактичних цілей розвитку суспільства.

Бюджетна політика як інструмент державного регулювання економіки забезпечує реалізацію функцій, покладених на державу суспільством. На мою думку, бюджетна політика повинна перетворити державний бюджет в механізм сприяння інноваційному розвитку та економічному зростанню.

На 2017 р. був розроблений і запропонований проект основних напрямків бюджетної політики. Серед основних цілей бюджетної політики слід відзначити наступне:

- встановлення граничного обсягу дефіциту державного бюджету на рівні 3% від ВВП

- підвищення мінімальної заробітної плати та рівень його положення в розмірі менше 2%, ніж прогноз зростання індексу споживчих цін

- встановлення граничного обсягу державного боргу на рівні не більше 66% від ВВП

- фінансування дефіциту спеціального фонду державного бюджету за рахунок кредитів, залучених з іноземних держав, банків і міжнародних організацій для реалізації інвестиційних проектів

- аналіз виконання бюджету за минулий рік і очікуване виконання за поточний рік

З цього всього я можу зробити висновок, що бюджетна політика в сучасних умовах повинна стати надійним фактором соціально-економічної стабільності та соціально-економічного розвитку суспільства. Реалізація можливостей, створює стимули переходу до сталого розвитку національної економіки в цілому як основи для розвитку добробуту кожної людини в нашій країні.

Науковий керівник: О.А. Задоя, викладач.

А. Шверёва

Університет імени Альфреда Нобеля, г. Дніпро

КОРРУПЦІЯ В УКРАЇНЕ: ПУТИ ПРЕОДОЛЕННЯ

В любой развивающейся экономике присутствует конкуренция. Вследствие этого появляется коррупция, которая разрушает государства, как во внешней, так и во внутренней экономике.

Коррупция – нечестный путь, который захватывает власть любой страны.

Уровень коррупции в Украине находится на высоком уровне, который угрожает экономике страны, так как его масштабы растут в быстром темпе в различных сферах деятельности. Но 1 июня 2017г. Украина сделала большой шаг в борьбе с коррупцией. Transparency International Ukraine и правительство Украины подписали Меморандум о взаимопонимании по интеграции информации о бенефициарной собственности Украины. Это означает, что национальные данные о бенефициарной собственности Украины будут предоставлены широкой общественности бесплатно [1].

Данные опроса, проведенного компанией “TNS-Украина”, свидетельствуют о том, что 41% опрошенных украинцев столкнулся с тем или иным проявлением коррупции. Наиболее коррумпированными сферами в Украине оказалась: медицинская (61%); сфера образования (34%); силовые структуры (24%); разрешительные контролирующие органы (19%); местные органы власти (18%) [2]. На рис.1 показаны наиболее коррумпированные сферы в Украине.

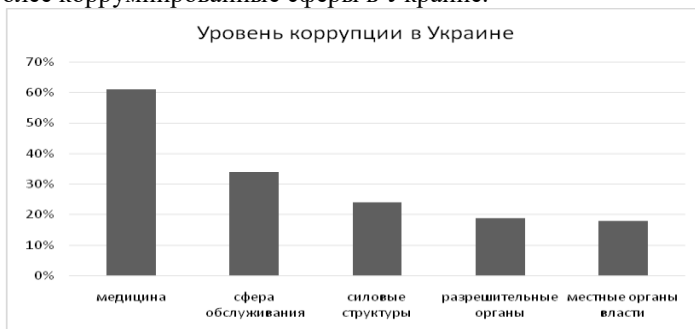

Рис. 1. Наиболее коррумпированные институты в Украине

Основным путем решения этой проблемы является ужесточение наказания за любые проявления коррупции. Многих людей не пугают наказания в виде штрафов, так как они могут легко уйти от ответственности, лишь оплатив более высокую сумму за свои действия. Конечно, существует получение взятки в крупном и особо крупном размерах. Чем больше взятка, тем строже наказание. Но следует ужесточить и это, так как многих не останавливают существующие меры борьбы с коррупцией. Также стоит завести специальную базу данных о людях, бравших взятки, которым в будущем предстоит услышать отказ при приеме на любую работу.

Список использованных источников

1. Transparency International [Electronic resource]. – Access mode: https://www.transparency.org/news/feature/ukraine_takes_important_first_step_towards_ending_corporate_secrecy
2. Финансовые новости [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://news.finance.ua/ru/news/-/381500/samyekorrumpirovannyye-sfery-v-ukraine-opros>

Научный руководитель: Э.Н. Лимонова, кандидат экономических наук, доцент.

К. Shepotko
Alfred Nobel University, Dnipro

EMIGRATION OF UKRAINIANS: REASONS AND CONSEQUENCES

Ukraine inevitably takes part in the international exchange of workforce. The transition to a market economy creates real conditions for the formation of the labor market. Steep increase of migration processes both within the country and beyond its borders is one of the most important features of its formation.

Market transformation of Ukraine's economy is extremely inconsistent and unsystematic. As a result, the economic chaos is aggravated.

Unfortunately, at present, the establishment of market-based methods of management takes place in conditions of acute crisis phenomena in social and political life, which is accompanied by restructuring of the economy and rising unemployment rate [1].

The problem of unemployment and impoverishment of the population masses can be partially solved by emigration, which set in the departure of some Ukrainian citizens beyond their borders in search of work [2]. Dynamics of emigration of Ukrainians during 2011-2016 is presented in Fig. 1.

As can be seen from the diagram, recent years' emigration sentiment among the population has been growing.

All-Ukrainian Association of International Employment Companies approves that Ukrainians also prefer to go for their earnings to the USA and Germany. Vasyl Voskoboinik, the president of the aforementioned association, suggests that the emigration stream would afresh boost in countries such as the Czech Republic, Hungary, Israel and Turkey in the near future. His words are not groundless. Based on the statistics of the

Migration Service of Ukraine, we can observe the following number of *official* migrants to these countries from Fig. 2 [3,4].

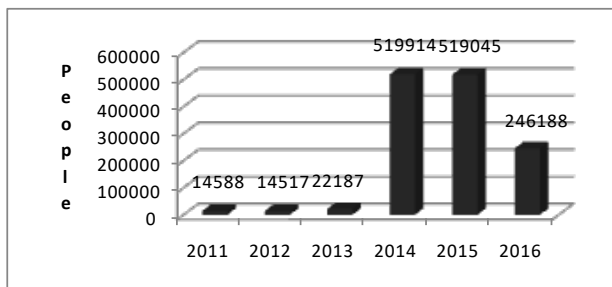

Fig. 1. Dynamics of emigration of Ukrainians during 2011-2016

Today, Poland becomes one of the most popular destinations for Ukrainians, who are going to leave their houses for working abroad. Especially this number has dramatically grown during 2013-2014 years due to political instability in the country. According to the EU Statistics Committee, 1055 of Ukrainians searched for a haven in Europe in 2013, in 2014 - already 14,050[5]. But this is only official data. The real number of Ukrainian migrants to Poland was much higher.

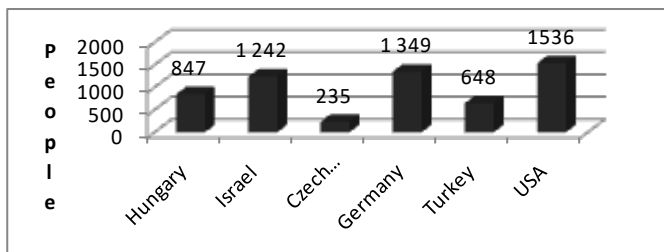

Fig. 2. Number of international migrants by country of departure, 2014

Ukrainian migrants rush for working places to countries where people of all specialties are in demand: manual workers, doctors, insurers, bankers, pharmacists, lawyers. Labor emigration is an objective for the inhabitants of both the South and West, respondents with a low level of education and incomes, unemployed people, city and village dwellers.

Students and highly skilled professionals speaking several foreign languages are increasingly looking for work abroad. In fact, such relocation

for many Ukrainians with higher and secondary education is one of the few opportunities to realize their potentials [6, 7].

According to the results of numerous sociological studies, the runoff of the most ambitious and enterprising people is coming from Ukraine. And this is a very alarming signal. There happen to be a particular process of «brain drain», and in many cases this phenomenon is irreversible.

Consequently, there are many reasons to expect an unprecedented flow-out of professionals from all the regions of Ukraine. This process threatens to derogate the labor potential of many spheres of production such as science, culture, education, medicine.

From these arguments one must conclude that Ukraine needs radical changes, otherwise it risks losing people who can raise the standard of living of the country. Our workers have fundamental knowledge in various spheres of life. We should direct these human resources for the benefit of the country. The Ukrainian government urgently needs to encourage the work of workers, create all the necessary conditions for the development of personalities, motivate them to work in the country, and not outside it.

It cannot be denied, that first of all, it is necessary to direct all the economic and political forces of the country to the revival of such branches as medicine, energy, and machine building. Most talented physicists and chemists are ready to do their best to enhance the prestige of these industries, but they also expect to get more job positions. We should not lose this brightly-expressed potential.

In addition, the issue of wages remains vital. In this case, only the method of convergence can change the situation. Even the minimum convergence of the salary levels of the exporting country of the labor force and the importing country can significantly alleviate the drawbacks of labor migration and reduce the number of citizens who intends to migrate.

References

1. Rakovskaya V.S. Solov'eva N.N. Tumanova I.A. *Trudova mihratsiya: naslidky krayin-donoriv ta krayin-recipientiv* ID // Modern problems of science and education. – 2013. – № 3. – Access mode: <https://www.science-education.ru/en/article/view?>

2. Official statistical data of Ukraine [Electronic resource]. – Access mode: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/oper_new.html

3. Timonin M.B. Department of statistics of Ukraine. Natural movement of the population for 2016 year. Statistical bulletin [Electronic resource]. – Access mode: http://database.ukrcensus.gov.ua/PXWEB2007/ukr/publ_new1/2017/BL1001_2017_01_nat.pdf / Kyiv/2017

4. Tymoshenko H.M. Number of international migrants by country of arrival / departure, 2010–2014 / section 6, paragraph 6.5, p. 107 / Demographic yearbook. – Kyiv, 2015.

5. Official statistical data of Poland [Electronic resource]. – Access mode: <http://stat.gov.pl/en/search/search.html>

6. Naseennya Ukrayiny shvydko vmyraye [Electronic resource]. – /Access mode: https://dp.vgorode.ua/news/luidy_horoda/172425-naselenye-ukrayny-stremytelno-vimyet/the main site in the city / news of Dnepropetrovsk. City people / May 10, 2013.

7. Trudova mihratsiya z Ukrayiny mozhe sprychynyty kollaps [Electronic resource]. – Access mode: <https://www.unian.net/society/1838034-trudovaya-migratsiya-naseleniya-iz-ukrainyi-mojet-stat-prichinoy-kollapsa-pensionnoy-sistemyi-ekspertyi.html> / Uni.Information agency / March 23, 2017.

*Scientific supervision by I. Shkura, PhD in Economics, Associate Professor,
Language supervision by G. Miasoid, PhD in Pedagogic, Associate Professor.*

A. Shilov
Alfred Nobel UniveArcity, Dnipro

SWEDISH MODEL OF ECONOMY

The economy of Sweden compared with economy of lots other countries of the West is working much better, because of so-called “Swedish model of economy. Before that, economy this country wasn’t recognized as ‘socialist’ but presently it’s an example of right capitalism. A question arises: How did they get such success?

Sweden is known as a country with one of the lowest level of state debt, low inflation, and finally good stable banking system. But it wasn’t always like that.

Swedish economy suffered from low growth and high inflation and also krona was devalued not once. In addition, Sweden suffered from crisis in 1990. Bank turned out to be volatile and weak. A couple of them were nationalized, unemployment growth was very fast, and national debt and government spending were unmanaged.

For Sweden the way to stability and progress was really hard. Nevertheless, with a help of right reforms Sweden rectify the situation and made its economy robust again.

After the crisis in 1990 Swedish government was trying to balance the budget during 10 years and even after the crisis in the middle of the first decade of 2000s. How is it possible?

Sweden did its governance again with innovative regulation. Firstly, in 1996 Sweden started to create a ceiling for public spending. It was accompanied with superfluous purpose for national budget. These reforms got a big support from all the political spectrum of the country. They assist that high national debt doesn't accrue and doesn't pass to next generations.

Moreover, in 2007 Council on Fiscal Policy of Sweden was created. This council is checking the decisions of government about national finances and trying to do them consistent with a goal of employment and growth.

The confidence of Swedish government to national financing means that Sweden remains at the leading positions off financially responsible countries of Europe. At the same time when governments of other countries are trying to fix the economic situation by increasing taxes and cutting public spending, Sweden doesn't care about it. Sweden decreased its taxes in time of crisis beginning.

Sweden as well didn't stop investments in healthcare, education and many other areas. While some countries stop these investments. Each September the ministry of finance of Sweden usually gives its budget offer to the parliament of Sweden. They have tradition that appeared many years ago height "budget walk" the head of the ministry of finance brings this proposition throughout the capital and give it to parliament himself.

In this moment Sweden has one of the most versatile and prosperous economy world over. Based on the conclusion of World Economic Forum Sweden (WEF) is number six among the most competitive countries world over and keep the same place as the easiest country to trade with. It is not surprise, because economy of Sweden is open to trade. Sweden is country that is export-oriented; it has a big trade surplus and sale a various goods.

Moreover, maintenance of competitiveness of goods and production in Sweden, strong growth in modern service sectors, like information and communication technologies. For instance, Skype's Internet call and online Spotify streams, but the Swedes do not stop here. Over the past 9 years, the ICT sector has grown by sixteen percent and currently employs more than 4 percent of the Swedish workforce. This sector is characterized by a lot of new and small enterprises, and Stockholm became one of the popular cities in Europe for companies in field of ICT.

Notwithstanding the capital of Sweden is the center of economic activity in the country; this is not only prosperous region. Actually, riches in Sweden are more evenly distributed by region than in any other region of

Europe. It is noteworthy that Sweden is the only one European country in which every single region has a higher GDP per capita than the EU average. In this way, a dynamic economy and high quality of life are found throughout the country.

Summarizing, Swedish model of economy was built thanks to the lessons, which they got in 1990s during the financial crisis. Government chose the right way of reforms and now open approach to trade, competitiveness and economic policies Swedish model of economy so famous.

*Scientific supervision by I. Shkura, PhD in Economics, Associate Professor,
Language supervision by G. Miasoid, PhD in Pedagogic, Associate Professor.*

A. Shilova
Alfred Nobel University, Dnipro

PROBLEMS OF UNIFICATION OF THE REPUBLIC OF KOREA AND THE DEMOCRATIC PEOPLE'S REPUBLIC OF KOREA

The problem of unification of Korea is extremely complex and conflicting in modern policy. Though among the numerous global problems, the last one is most essential process having influence on international economy. This question will put under attack economic development of united Korea and involve in a campaign many other states.

Both of the republics had been actively developing as one single state for 4500 years. However, after signing of the Japan-Korea Annexation Treaty in 1910, which transformed Korea into the Japanese colony, they lost their independence which became the first step to separation. In the end of the World War II, Republic of Korea collapsed on the establishment of the border on the 38th parallel between USA and USSR. Thus, since then these two republics develop independently in completely different economic and political directions.

Let's consider the economic situation both of countries.

Since the first half of 20th century, South Korea determined all its forces and resources to development of agriculture, light and heavy industries. Everything changed when President Park Chung-hee announced the first five-year plan in 1962 and this caused abrupt changes of economic structure. Since that moment there has been a fast-moving growth of economy in the republic, nowadays its pace is 5-6% annually. More than

70% of income country gets in expense of service industry, and on the world market it takes approximately 45% of shares as producer.

Also, the strength of economy of South Korea is production of daily consuming products which are widely used far outside Korea. A huge advantage of export is production of ship and marine engineering.

It should be mentioned that although the national traditions are affecting the economy of the Republic of Korea, it could accomplish some success in development and establishment. In the priority of state there are social values, as well as the concept of family life. Family plays a huge role because bigger amount of strong families helps the government to direct national budget to maintain the state protection and strengthen economic relations with other countries, especially European ones.

Talking briefly and in numbers:

- unemployment rate – 1.0% of population (approx. 520 thous out of 52.25 mln);
- working-age population– 48% (approx. 26.06 mln);
- working-age tax rate – no more than 20% of income;
- GDP – \$2.03 trln, nominal GDP – almost \$30 thous;
- inflation rate – 4.2%;
- external debt – less than \$1bln.

In contrast to South Korea, North Korea is a really poor and underdeveloped country. This is apart from the excessive militarization and the policy of the Iron Curtain. The basic fields of industry are metallurgy and machine building. The metallurgy can satisfy almost 98% of country's needs and make up the most of the income. However, the primary field of industry is mining, which provides more than 75% of people's economy.

After establishment Kim Jong-un as the ruler, economy started to grow up step by step, but the growth was no more than 1% annually. Another important advantage of North Korea is having an out to sea, as the sea products account almost a quarter of country's export. The main consumers of North Korean products are China, India and Russia, annually they are imported good for the amount up to \$3 bln.

Here are some numbers:

- unemployment rate – unknown (as most of people are militarized);
- working-age tax rate – unknown;
- GPD – approximately \$40 bln, nominal GDP – almost \$1.8 thous;
- inflation rate – unknown;
- external debt – \$25 bln.

Most of data are unknown due to that DPRK does not provide any official information about the economic situation.

In my opinion, the main and the most essential problem of unification of countries' economic forces is a standard of living in DPRK. Despite the political and social conditions of merger, the most painful situation will be exactly for South Korea as it will take the greatest part of expenses. The main part of investments will be spent on the introduction of new currency, partial external debt repayment of North Korea and investment to DPRK in the globalized world economy. It is quite possible that the pace of South Korean economy may slow down several times due to affiliated state.

The first step will be improvement of technologies in the DPRK and the withdrawal of them to the modern level as large part of them have remained since the time of Soviet Union. From the above it becomes clear that North Korea will provide the better part of resources for material, technical and information support of the state. Then the investments into different private and state-owned enterprises will follow, as well as, strengthening their relations with both internal and external worlds.

Introduction of new currency will entail the number of reasons such as establishment of it on the international market as stable, the possible level of inflation and deflation, and also redistribution of the state budget in accordance with the new established standards.

The development of Democratic People's Republic of Korea will take a long time, so it does not become a source of cheap labor for the Republic of Korea. Summing it all up, with the unification of RK and DPRK, the most likely outcome is that South Korea will completely absorb North Korea, and with its own expense raise the standard of living of DPRK.

Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Associate Professor,

Language supervision by G. Miasoid, PhD in Pedagogy, Associate Professor.

С. Шипко
УВК-лицей №100, г. Днепро

ВЛИЯНИЕ ШЕРИНГОВОЙ ЭКОНОМИКИ НА МИРОВОЕ ХОЗЯЙСТВО

Шеринговая экономика – это реализация избыточного ресурса путем продажи, аренды или обмена для получения материальной или социальной выгоды. На появление шеринговой экономики повлияло увеличение населения планеты. Ученые прогнозируют, что до 2050

года оно составит около 9 млрд. человек. И это, скорее всего, приведет к тому, что людям придется совместно использовать различные ресурсы. Эксперты делают акцент на том, чтобы люди совершали покупки рационально, а вещи использовали в полной мере.

В основу шеринговой экономики заложена Win-Win-идеология, когда выигрывают обе стороны.

Если объяснять суть шеринговой экономики в терминах, доступных большинству из нас, то она заключается в том, чтобы сократить свои расходы (а впоследствии, возможно даже получить прибыль) за счет сдачи в аренду той части своей собственности, которая пока владельцу не нужна. В теории перечень того, что можно сдать в аренду, неограничен: от одежды до объектов недвижимости и услуг.

Человек всегда вовлечен в процесс шеринга – еще со времен натурального обмена. Суть шеринга состоит в том, что сделка осуществляется между двумя частными лицами. Самый простой способ зарабатывать – брать небольшую комиссию с каждой транзакции. Шеринговая экономика налаживает контакт между человеком, у которого есть избыточный ресурс, и тем, кому этого ресурса не хватает. Такой подход подразумевает как общее потребление, так и совместное создание.

A Price Water House Coopers прогнозирует, что уже к 2025 году доходы от сервисов совместного потребления будут превышать величину \$335 млрд. (для сравнения – доходы стран ЕС от туризма в 2014 году составили \$ 422,6 млрд.)

Что же хорошего принесет миру распространение шеринговой экономики? Наиболее явно положительные тенденции нового феномена проявляются в обществе, а также в защите окружающей среды и сохранении природных ресурсов. Начнем с общества. Одно из последствий глобализации и распространения интернета – люди всей планеты ближе. Даже несмотря на свою свободу. А развитие обмена и совместного потребления выступает катализатором процесса. Чем больше будет доверие к человеку, тем проще ему будет получить в распоряжение желаемую вещь или услугу. Впрочем, на пути к такой идиллии необходимо преодолеть немало препятствий.

Но вот где преимущества “шеринга” вполне очевидны, так это в защите окружающей среды. У каждого человека есть вещи, которые он не носит, но выбросить их ему жалко. И это касается не только женщин. Почему бы не устроить обменную площадку, на которой пользователи могли бы продавать или менять свою одежду и покупать чужую. Пионер подобного направления — компания PoshMark,

онлайн-площадка которой дает возможность совершать операции в реальном времени. Кроме «продажи чего-нибудь ненужного», PoshMark обеспечивает возможность совместного пользования вещами, и все это с помощью мобильного приложения на смартфоне или планшете.

Немаловажный элемент успеха и дальнейшего роста шеринговой экономики — безопасность сделок, поэтому профили пользователей шеринговых онлайн-площадок содержат рекомендации, рейтинг и отзывы, оставленные другими потребителями, личности которых могут быть подтверждены с помощью профилей в социальных сетях. Сайты предоставляют возможность приватного обмена сообщениями между хозяевами и потенциальными арендаторами. Важно, что оплата сделок осуществляется тоже через сайты.

А что же традиционный способ ведения бизнеса? Может, его будет угнетать шеринговая экономика, набирающая обороты? Ведь статистика свидетельствует: в далеком 2008 г. появление сервиса Airbnb в Техасе вызвало падение цен на отели где-то на 6%. Но давайте посмотрим на этот факт с другой стороны – снижение цен на проживание в привлекательном для туристов в городе однозначно простимулирует поток посетителей, что, в свою очередь, увеличит прибыль предприятий общественного питания, развлекательных заведений, возрастет поступление налогов в бюджет. Поэтому об упадке традиционного бизнеса в связи с приходом совместного потребления не стоит говорить.

Шеринговая экономика сама по себе очень человечна, честна и понятна. С каждым днем она развивается и трансформируется.

Шеринговая экономика, естественно, связана с рядом рисков, ведь немаловажным компонентом этого бизнеса является человеческий фактор. Основные риски таковы: проблемы, связанные с недопониманием пользователями особенностей работы шеринговых площадок. Это касается как «продавцов», так и «покупателей»; проблемы, связанные с мошенничеством.

Вот так, в общем, выглядит ситуация с шеринговой экономикой в глобальном масштабе. Однако нам не привыкать, что Украина по разным причинам нередко выбивается из общемирового тренда.

И многие экономические инновации, попав в украинские реалии, сталкиваются с неожиданными вызовами и вынуждены приспособливаться к нестандартным условиям.

Научные руководители: Т.Г. Николаев, учитель информатики УВК-лицея №100; А.Ф. Белая, учитель экономики УВК-лицея №100.

**STRATEGIES OF SOCIALLY
RESPONSIBLE INVESTMENT:
GLOBAL ASPECT**

Socially responsible investing continues to expand. Globally, there are now \$22.89 trillion of assets being professionally managed under responsible investment strategies, an increase of 25 percent since 2014. Based on the publicized results of the research into socially responsible investment of international organizations could be concluded that classification of SRI strategies has been improving gradually due to innovation in the financial sector and increased transaction volumes of socially responsible investing. Thus, in the 2012 EUROSIF Study a refreshed classification of SRI approaches was suggested.

The seven distinct approaches identified, referred to as strategies in this study, are [www 1]: Sustainability themed investment; Best-in-Class investment selection; Exclusion of holdings from investment universe; Norms-based screening; Integration of ESG factors in financial analysis; Engagement and voting on sustainability matters; Impact investing.

It should be noted that there is not a full list of possible SRI strategies because they can be applied simultaneously and form lots of possible combinations.

A description of each strategy is contained in the report of the European Sustainable Investment Forum [www 2; www 1].

According to the research conducted by other leading organizations in the field of SRI such as the Global Sustainable Investment Alliance (GSIA), the UN-backed Principles for Responsible Investment (PRI) and the European Fund and Asset Management Association (EFAMA), there are some differences in the definition of strategies for responsible investment but there is a certain tendency towards unification (matches in 5-6 strategies can be noted) [www 1].

Norm based screening is the largest sustainable investment strategy globally according to volumes and growth rate, followed by ESG integration and corporate engagement/shareholder action (Fig. 1).

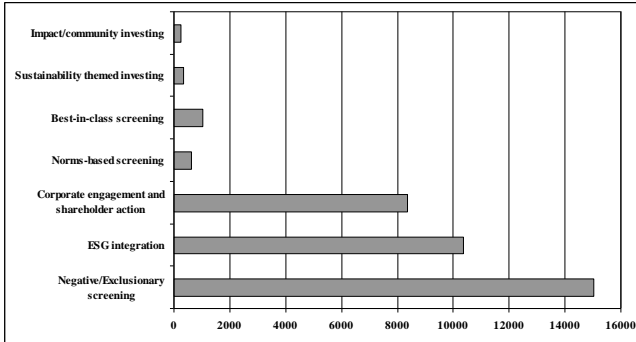

Fig. 1. Volumes of global SRI by the strategies, trln. dollars, [www 3]

However, strategies used are differ by regions and factors of influence on the investor's choice are the separate direction of research.

References

1. www.eurosif.org/publication/european-sri-study-2012 (access: 01.10.2017).
2. www.efama.org/Publications/Public/Responsible_Investment/140228_Responsible_Investment_Report_online.pdf (access: 10.10.2017)
3. http://www.gsi-alliance.org/wp-content/uploads/2017/03/GSIR_Review2016.F.pdf (access: 01.10.2017)

D. Shteingauer

Alfred Nobel University, Dnipro

THE CHANGING ROLE OF INTERNATIONAL ORGANIZATIONS IN INTERNATIONAL RELATIONS

The growing contradictions between the interests of the countries that are part of the "club of rich countries" and the countries of the "world's periphery" are resulted in an increase in the struggle for changing the nature and algorithms of existing international organizations. At the same time, there are new international organizations that, based on their activities, adopt the principles of equality, observance and protection of national sovereignty.

Obviously, the new major contradiction in world politics will have an increasing impact on the activities of modern international organizations, as well as on the progress of regional integration processes. The basis of these processes is the desire of the states to work together to protect the agreed

interests by joint efforts. In implementing the integration tasks, regional international organizations are trying to combine the regulation of trade, financial and economic policies of the participating states with the coordination of important aspects of their domestic and international policies. This was the beginning of the development of a new category of international intergovernmental organizations of integration factions. Such international organizations have been established between the countries of Southeast Asia (ASEAN), Latin American and African states.

The growing global concerns of the present are a growing concern for the international community. Within the framework of the UN, a number of specialized agencies have been set up to promote the socioeconomic development of the countries of the world's periphery (UNCTAD, UNIDO, etc.), the Millennium Development Goals (MDGs) developed by the United Nations since 2000. This program has been updated the form acts after 2015. Its appearance gave impetus to the formation of various intergovernmental and non-governmental international structures. Among them are: Global Action Against Poverty, International Democratic Governance Council, Third World Environmental Protection Promotion, Women's Rights Protection Association in Development Programs, International Council for Environmental Law, Green World, Wildlife Fund, African Development Association, International Academy of Informatization etc. [1].

Features of world development at the beginning of the XXI century gave an impetus to the search for new forms of multilateral cooperation. Widespread international associations of states establish their activities not on an international treaty, but on the consensus of the participants and the voluntary implementation of the agreed decisions (the Council of the Baltic Sea States, the Barents / Euro-Arctic Council, Arctic Council of the Northern Dimension Partnership). Many of them include international non-governmental organizations.

There were international intergovernmental organizations such as the "Arctic Five" type, etc., whose members seek to coordinate the current activities of the participating States outside the framework of existing multilateral international cooperation forums. This may indicate that existing forums do not fully justify their hopes. New opportunities for informal multilateral cooperation are opening up with the development of an information society, whose impact on the activities of international organizations cannot be overemphasized.

New opportunities for informal multilateral cooperation are opening up with the development of an information society, whose impact on the activities of international organizations cannot be overemphasized [2].

The role of international organizations in international relations has undergone qualitative changes. From the auxiliary tools for solving certain problems of the interaction of sovereign states, they have become a segment of international life, deeply integrated into the system. Today, international organizations ensure the implementation of many vital functions of international communication and cooperation on a regular basis. In these circumstances, none of the existing centers of power in world politics is able to conquer its political leadership a huge and constantly growing range of international relations carried out by international intergovernmental and non-governmental organizations.

References

1. <http://www.e-ir.info/2012/02/07/the-role-of-international-organisations-in-world-politics/>
2. <https://www.arcticyearbook.com/briefing-notes-2016/208-the-arctic-five-versus-the-arctic-council>

*Scientific supervision by I. Shkura PhD in Economics, Associate Professor,
Language supervision by G. Miasoid PhD in Pedagogy, Associate Professor.*

Т. Щербініна
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ЕКОНОМІЧНА СТРАТЕГІЯ КАТАРУ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНИХ ЦІН НА НАФТУ

Сьогодні неможливо уявити міжнародну торгівлю без головного енергоресурсу світу – нафти. Найбільші запаси у світі нафти відносять до країн Близького Сходу, які вміло розпоряджаються дарунком від Бога, а саме вкладають кошти в акції міжнародних організацій, банки, інвестують частину доходу у промислові підприємства (нафтохімічні галузі).

Більшість країн Близького Сходу, такі як Алжир, Ірак, Іран, Катар, Кувейт, Лівія, Об'єднані Арабські Емірати, Саудівська Аравія входять до складу ОПЕК (Організації країн-експортерів нафти), що справляє значний вплив на регулювання товарного ринку. До основних цілей організації належать: 1) координація та уніфікація політики щодо держав-членів; 2) визначення найефективніших індивідуальних та колективних засобів захисту інтересів держав-учасниць; 3) пошук засобів забезпечення стабільності цін на світових ринках та попередження несподіваних і небажаних коливань цін; 4) забезпечення

стійких доходів країн-виробників нафти, ефективного постачання країн-споживачів; справедливий розподіл доходів від інвестицій у нафтову промисловість; 5) охорона навколишнього середовища.

Катар - держава на Середньому Сході, що займає півострів Катар у Перській затоці, в східній частині Аравійського півострова, межує на південному-заході із Саудівською Аравією і на півдні з Об'єднаними Арабськими Еміратами. Основу економіки країни становлять нафта і газ. Держава Катар докладает максимум зусиль аби диверсифікувати свої ресурси, щоб зменшити залежність від нафтових доходів. Також, влада Катару прагне збільшити виробництво зрідженого природного газу, оскільки більша частина валового внутрішнього продукту (ВВП) залежить саме від нафтохімічної діяльності підприємств.

Причиною шаленого успіху катарської економіки є заслуга мудрих та далекоглядних представників родини Аль Тані. Щоб диверсифікувати та модернізувати економіку країни, було прийнято програму «Національне бачення – 2030», згідно з якою держава має забезпечувати зростання в галузі транспорту, освіти, спорту, охорони здоров'я, комунікацій та захист навколишнього середовища.

Так, напрямок *соціального розвитку* передбачає забезпечення та захист усіх катарців, зміцнення ролі жінок у суспільстві. Висока якість освіти, навчальні можливості (доступність освітніх програм для навчання протягом життя) та працевлаштування є рівними для всіх громадян країни, тобто підходить кожному, в залежності від індивідуальних прагнень і здібностей. Катар буде продовжувати зміцнювати свою роль у міжнародному співтоваристві завдяки: 1) підвищенню ролі регіональної політики, економіки та культури; 2) активізації культурного обміну з арабськими та іншими народами; 3) спонсорській допомозі; 4) гуманітарій допомозі. Беручи до уваги напрямок *гуманітарного розвитку*, то в країні переважає інтегрована система охорони здоров'я, що пропонує високоякісні послуги за рахунок державних й приватних установ, що діють в рамках національної політики в області охорони здоров'я; кваліфіковані національні кадри, здатні забезпечити високу якість медичних послуг; висока якість досліджень, спрямованих на підвищення ефективності та якості медичної допомоги. У програмі «Національне бачення – 2030» особливу увагу наділено підвищенню обізнаності громадян та їх роль у захисті навколишнього середовища країни. У програмі з напрямку *розвитку навколишнього середовища* передбачено використання екологічно чистих технологій.

Можна зробити висновок, що стратегії держави Катар спрямовані на підвищення рівня соціального, гуманітарного, інноваційного

розвитку та захист навколишнього середовища. Економічне зростання країни в умовах нестабільних цін на нафту – наглядний приклад того, що стратегія диверсифікації економіки є достатньо успішною.

Таким чином, стратегії програми «Національне бачення – 2030» сприятимуть підвищенню конкуренції, залученню додаткових інвестицій та стимулюванню економічного зростання країни.

*Науковий керівник: С.В. Кузьмінов, доктор економічних наук,
професор.*

Ks. Yavtushynska
Alfred Nobel University, Dnipro

HRYVNIA DEVALUATION AND POSSIBLE SOLUTIONS

The devaluation of Ukrainian currency has been the vital issue for the citizens and the government of Ukraine for the last 3 years, when hryvnia has gone down almost threefold and this autumn is not an exception. Due to the seasonal economic activity increase and the necessity of purchasing fuel for the forthcoming winter, the hryvna-to-dollar keeps falling again.

Our national currency has been taking the world leading position in devaluation for the last 3 years. And this problem puzzles Ukrainian economists. The IMF warns Ukrainian government that the deeper devaluation the closer an increase in debt is. The tendency can leave the country nearly bankrupt (Fig. 1).

The official exchange rate of the Ukrainian currency fixed by the National Bank of Ukraine went from UAH 7.97 per USD and in October 2012 to almost UAH 26.9 per USD and in October 2017

There are some common reasons for devaluation of any currency. But regarding hryvnia, we can clarify the most important ones.

The first vital problem is the insufficient amount of raw materials for export, to recover necessary import. It is thought that an agricultural export brings a third of export profit annually now, although five years back its stake did not exceed 15%. Thus, the export of grain takes 13%, other are food products, for example, sunflower-seed oil that provides about 8% of the currency profit. Besides, specific gravity of metallurgy for this time went down with 26% to 18%. That is why the Ukrainian export still strongly depends on the dynamics of prices on steel, iron-stone, grain and sunflower-seed oil on world markets.

In addition, the decline of the national currency value means an increase in the cost of purchase of the imported seeds, herbicides, pesticides

and fertilizers and, correspondingly, in the prices of the crops, which hit the food manufacturers by lowering their margins.

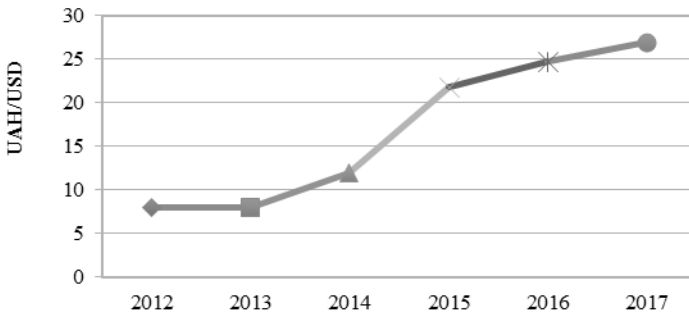

Fig. 1. The official exchange rate of the Ukrainian currency

Another reason is that Ukrainian goods with a high added value, such as rockets, satellites or tractors, are produced in very small numbers. As it is known, the projects demanding mental labour are more paid and successful but are not very supported in our country; therefore, they do not make essential profits.

The reasons for wasting so useful resources of our country are ubiquitous corruption of officials and general privatization of factories and plants. Of course, it can be advantageous for oligarchic structures to produce low-processed goods that do not require foreign raw materials, but supplement the great residual income. The size of this problem goes up dramatically as the profits and, in the same way, taxes from such operations do not get into the State Treasury Department.

One more reason is the total dollarization of our country. The great share of Ukrainian citizens, especially youth and the inhabitants of Western areas try to find a job abroad and bring foreign currency in a country. Consequently, a hryvnia depreciates, because it loses its monetary security.

Furthermore, this financial crisis entails some other problems influencing the hryvnia rate. People are afraid to deposit money in banks, and hold it “in a sock” at home, correspondingly the banking system does not process properly and does not bring the necessary profit to the State. Also, the growth in the hryvna exchange rate makes people try to exchange hryvnia to dollars and euro, because UAH is very unstable. Besides, the increase of minimum-wage and pension results in inflation, and following growth of prices, which does not make Ukrainians happier or wealthier.

One more devaluation source is a military conflict in the East of Ukraine. On one hand, the huge amount of money is being constantly spent

on arms sponsoring and delivering of humanitarian aid. On the other hand, foreign investors do not hurry to put their money into different Ukrainian projects. One more fact is that before this military action we supplied Russia with airplanes, agricultural equipment, food products, and in exchange we got gas and oil. As the things changed we are now forced to buy gas from unreliable and unstable sources and nobody is responsible for the quality. Moreover, we cannot sign new long-term contracts because of enormous external loans. Considering the fact that the coal mines are mostly on the occupied territory of Donbass, the prices for public utilities increased sharply. All this situation also influenced the depreciation of exchange hryvnia rate.

So, this problem cannot be solved in one moment. In order to improve the situation in our country just in any way, such questions are paramount to be solved: stabilization of the economy of Ukraine, reducing the corruption, making the taxations get to the State Treasury Department properly, restoring the work of factories and accordingly increasing of the number of working places.

To summarise, it is worth saying that despite the obvious solution to the problem of the devaluation of the hryvnia, our currency continues to fall demonstrating the down forward tendency. But, fortunately, this year the hryvnia to the dollar exchange rate did not exceed the one that was considered in the budget for 2017.

*Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Associate Professor,
Language supervision by G. Miasoid, PhD in Pedagogy, Associate Professor.*

K. Yavtushynska
Alfred Nobel University, Dnipro

THE PROBLEM OF EXTERNAL DEBT IN UKRAINE

Nowadays one of the biggest problems in the Ukrainian economy is a Gross External Debt. A Gross External Debt upon the certain date is a general amount of debts on all current obligations that must be paid by a debtor as a principal amount and / or percents at any time in the future. For countries with a market model of the economy, external debt acts with a huge load, linking economic opportunities and limiting political actions, that is why many economists have been paying attention to the solution of this problem more and more often over the past decades. We will consider the possible consequences and ways to solve this problem below.

The gross external debt of Ukraine includes all types of debts of residents to non-residents that can be classified:

- on four basic sectors of economy: a sector of general state administration, monetary authority, banks and other sectors.
- in the context of the initial maturity, short-term and long-term;
- in the context of financial instruments are debt securities, trade loans, credits, currency and deposits, liabilities and obligation under the credits of enterprises on the direct investing (loans between the companies).

The main reasons for the state debt are:

- increase in public spending in the post-war period or during other social conflicts;
- tax cuts to stimulate the economy;
- increased government spending on social security and health (in those countries where the proportion of the elderly population is growing);
- increase in public spending on education and create new jobs (in those countries where the share of youth is growing);
- budget deficit.

As can be seen from Fig.1, now the external debt of Ukraine makes at about \$114 billion.

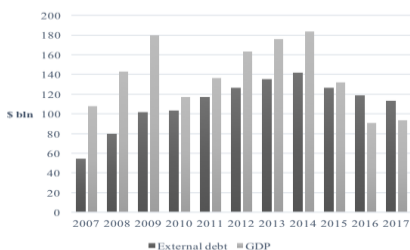

Fig.1. The dynamics of external debt and GDP in Ukraine, 2007-2017

Source: <http://index.minfin.com.ua/index/debt/>

If to compare today's external debt of Ukraine with that one 14 years ago, it is easy to see that the state debt shows a clear and rapid dynamics to increase its volume. Growth of the external debt can result in possible objective negative consequences, namely:

1. Maintenance of external national debt supposes the loss of resources from a debtor which narrows the possibilities of consumption and investing in a national economy.

2. A large external debt can bring a national economy over to the serious economic crisis. A country has to export more goods than to import,

in order to pay interests under the debt and part of debt on the obligations.

3. Hasty growth of external debt can put a country in an unfavorable dependent position from creditors, reduce international authority of the country and undermine the trust of the citizens to politicians and the government.

In order to avoid such consequences, Ukraine needs to learn how to manage a national debt. Managing a national debt includes 3 stages:

1. Determination of requirement in additional financial resources.
2. Attraction of the financial resources (producing and placing of state securities, credit drawings and granting of state guarantees).
3. Maturity and maintenance of debt obligations (search of sources for maturity and maintenance of the national debt, decline of general expenses, timely implementation of debt obligations).

According to some economists, to correct this external economic situation, it is necessary to decrease the government spending approximately by 10% of GDP and to lead them to 36-37% of GDP: it will make it possible to refuse the deficit of state finances (about 4% GDP), and, from the new state loans, thus it decreases the promissory loading on the budget and the threat of new default. In the future, it will enable to decrease taxes by 6% of the GDP.

In conclusion, it is necessary to emphasize that the problem of external debt has already attracted attention of economists and its solution is extremely necessary for the development of economy of Ukraine. In order to correct this problem and stunt the growth of the external debt, it is necessary to find resources, which can help to repay an existing debt and to provide the effective usage of state loans and decrease the percent of foreign currency in a national debt.

Scientific supervision by A. Mahdich, PhD in Economics, Associate Professor,

Language supervision by G. Miasoid, PhD in Pedagogy, Associate Professor.

К. Ягупова

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ПРОБЛЕМИ ТА МОДЕРНІЗАЦІЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ. ВІРНИЙ ШЛЯХ ДО ЄВРОПИ

Сільське господарство – це одна з найважливіших галузей господарського комплексу України. Ця галузь має велике значення у зміцненні економіки країни, підвищенні життєвого рівня населення і

поліпшення соціально-економічного статусу країни. З кожним роком наша країна набирає великих обертів щодо розвитку АПК по європейським стандартам. Тому постає певне питання, як модернізувати сільське господарство України, щоб була відповідність країнам ЄС?

За оцінками експертів, Україна належить до числа країн із найвищим рейтингом щодо потенційних можливостей у сільському господарстві. Передумовами для цього є: сприятливий клімат, концентрація родючих ґрунтів, густина населення, та висока кваліфікація сільськогосподарських працівників. З кожним роком аграрний сектор України набував нового значення для економіки України в контексті стрімкого зростання обсягів виробництва та експорту протягом останнього десятиліття. Згодом, АПК став сектором, який продовжив зростання у кризовий 2014 р. та мав рекордні експортні поставки. Це, в свою чергу, забезпечило подальше зміцнення впливу основних учасників аграрного ринку регіонального та центрального рівня на перебіг політико-економічних процесів у країні. Існують ключові проблеми розвитку аграрного сектору:

- 1) нерівномірність різних форм господарств;
- 2) низька товарність виробництва продукції, також відсутність мотивації створення сільськогосподарського товару, та укрупнення дрібних господарств;
- 3) значні втрати продукції через недосконалість оновлення інфраструктури ринку;
- 4) низькі темпи техніко-технологічного оновлення виробництва;
- 5) незавершеність земельної реформи.

На сьогодні в аграрному секторі склалась складна ситуація. Вітчизняне машинобудування недостатньо забезпечує підприємства якісними обладнаннями. Зараз в Україні працює єдиний тракторний завод ХТЗ. Але для всіх підприємств цієї продукції не вистачає. Тому важливою проблемою є погана переробка певної сільськогосподарської продукції. Тому Україна імпортує продукти з різних країн та має великі затрати.

В Україні в сільському господарстві більш розвинені галузі рослинництва та тваринництва. Взагалі на даний момент рослинництво переважає над тваринництвом. Провідними культурами є зернові, технічні. Але більш занепадаючи ми є овочеві культури та садівництво. Зараз незважаючи на те, що наша країна має своє виробництво овочів, фруктів та ягід, більшість супермаркетів імпортує продукцію із різних країн. Наприклад можна побачити турецькі помідори, яблука та персики. Але якщо, правильно провести логістичну

інфраструктуру ринка, то ці галузі господарства дадуть більший відсоток заробітка та піднімуть економіку країни за менший строк, ніж зернові культури. На 2017 р. ще не знайшлося потрібне довгострокове інвестування для овочівництва та садівництва.

Що стосується тваринництва, то найбільш розвинутою галуззю є скотарство та свинарство. Але на 2017 р. продукція тваринництва є збитковою та низькорентабельною. Підприємства відмовляються від цієї галузі, вони скорочують поголів'я худоби, тому що підтримка з боку держави відсутня, та додаткової фінансової допомоги також не знайти.

У 2017 р. Україна має великий ривок щодо розвитку бджільництва. Україна за 2017 р. експортувала 46 200 тонн меду початкова ціна \$ 86,9 млн. Наша країна встановила рекорд за останні роки. Про це свідчать дані Продовольчої і сільськогосподарської організації ООН (FAO), передає БізнесЦензор з посиланням на Landlord. Більше всього української продукції закупили США (на \$ 23,2 млн.), Німеччина (\$ 21,1 млн.) і Польща (\$ 12,3 млн). На ці країни припадає понад 65% експорту. Україна за останні 5 років змогла збільшити експорт меду в чотири рази. Це дозволило країні увійти в топ-5 найбільших світових постачальників. Також відомо що нашими конкурентами є - Китай, Аргентина, В'єтнам і Індія.

Однієї з важливіших проблем сільського господарства є техніко-технологічна база яка є дуже застарілою, не модернізованою, не оснащена новою технікою. Також відбувається процес «старіння» сільськогосподарських кадрів. Молоде покоління все частіше емігрує у нові країни, де мають всі умови для навчання та престижної праці і великого заробітку, цікавого відпочинку, через що частина кваліфікованих конструкторських, інженерно-технічних та інших робочих кадрів вже вважається втраченою.

Отже, щоб підвищити економіку країни, та вийти на новий європейський рівень потрібно модернізувати сільське господарство. А саме:

- залучити інвестування сільськогосподарського машинобудування;
- вирішити проблем екології сільського господарства, шляхом введення передової системи землеробства;
- проведення різноманітних заходів, щодо покращення водопостачання;
- фінансування організаційних заходів щодо здійснення аграрної реформи на регіональному рівні, післяприватизаційна підтримка розвитку реформованих господарств, створення

спеціалізованої консалтингової інфраструктури з інформаційного забезпечення.

Науковий керівник: О.А. Задоя, викладач.

А. Ярмак
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

ІНВЕСТИЦІЇ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ КРАЇНИ

Зростання економіки будь-якої держави повинно забезпечувати умови для розвитку бізнесу та підключенню різноманітних інноваційних факторів, що в свою чергу впливатимуть на надходження все більшої кількості прямих іноземних інвестицій та формуванню конкурентних переваг держави. Поняття конкурентоспроможності економіки досить давно є об'єктом досліджень багатьох економістів та урядовців, оскільки якість оцінок та ступінь їх відповідності економічним реаліям впливає на прийнятті стратегічних рішень держави на всіх рівнях економіки.

Конкурентоспроможність - одна з найскладніших економічних категорій, яку необхідно розглядати на декількох рівнях конкурентоспроможності: 1) товару; 2) товаровиробника (корпорації або фірми); 3) галузі; 4) країни.

В широкому розумінні конкурентоспроможність країни можна визначити як здатність держави в умовах вільної конкуренції виробляти товари та послуги, що відповідають вимогам світового ринку, реалізація яких збільшує добробут країни порівняно з іншими країнами [1].

Міжнародна конкурентоспроможність держави – це здатність країни створити таке національне бізнес-середовище за умов вільного справедливого ринку, в якому вітчизняні товаровиробники можуть постійно розвивати свої конкурентні переваги, займати та утворювати стійкі позиції на певних сегментах світового ринку, завдяки потужному економічному потенціалу [2]. Неможливо уявити на сьогодні розвиток міжнародної конкурентоспроможності без інвестування.

Інвестиції сьогодні є важливим елементом економіки будь-якої держави, основою економічного та соціального розвитку країни та її народу. Поняття "інвестиції" досить багатогранне. Згідно законодавства України під інвестиціями розуміють всі види майнових та інтелектуальних цінностей, які вкладаються в об'єкти

підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект [3]. Визначати конкурентоспроможність країни потрібно також шляхом оцінювання інвестиційного клімату країни. Сукупність політичних, соціально-економічних, фінансових, організаційно-правових та інших факторів, властивих тій чи іншій країні, що залучають або відштовхують інвесторів, називають її інвестиційним кліматом.

Оцінку інвестиційного клімату різних країн займаються незалежні рейтингові агентства. До загальноновизнаних у світовому товаристві рейтингових агентств відносяться Standard & Poor's, Moody's і Fitch. Провідними українськими рейтинговими агентствами є «Кредит-Рейтинг (рейтингова агенція)», Рейтингове агентство ІВІ-Rating, НРА «Рюрик». Основним завданням цих товариств є аналіз поточної ситуації в різних країнах з точки зору їх кредитоспроможності та інвестиційної привабливості, а також присвоєння їм певного рейтингу, який в тій чи іншій мірі впливає на підвищення міжнародної конкурентоспроможності.

На підставі кількісної та якісної оцінки цих факторів країнам присвоюються суверенні рейтинги. Найбільш високі рейтинги мають такі країни, як США, Великобританія, Німеччина, Франція, Японія, Швеція, Данія і т.д. Це означає, що ці країни відрізняються довгостроковою політичною стабільністю, виважене кредитно-грошовою і податково-бюджетною політикою, як результат, відносно низьким рівнем інфляції і високим ступенем міжнародної економічної інтеграції. Той факт, що в країнах колишнього СРСР політичні інститути знаходяться на етапі становлення, не дозволяє присвоїти їм досить високі рейтинги, навіть незважаючи на стан їх економік. Рейтингове агентство Moody's Investors Service вперше за майже два роки змінило суверенний рейтинг України. Він підвищений на один щабель - з Саа3 до Саа2. Прогноз змінено зі стабільного на позитивний [4].

Без розвитку вкладання інвестицій в основний капітал та без примноження темпів зростання неможливі кардинальні позитивні зміни у механізмах взаємодії економіки та її інвестиційних складових. Усе це обумовлює необхідність дослідження суті й економічної природи такої категорії, як інвестиції. Інвестування стосується всіх сфер господарської діяльності та процесу економічного зростання в цілому. Сьогодні суттєве розширення виробництва може бути забезпечено тільки шляхом нових інвестиційних вкладень.

Список використаних джерел

1. Світова економіка. Лекція 3. Міжнародна конкурентоспроможність та методи її оцінки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://studme.com.ua>, вільний. – Загол. з екрана. Мова укр.
2. Шубіна О. Донецький Національний Університет імені М. Туган-Барановського, Україна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/6_NITSB_2010/Economics/53746.doc.htm, вільний. – Загол. з екрана. Мова укр.
3. Закон України «Про інвестиційну діяльність»
4. Moody's повысило рейтинг Украины [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://lb.ua/economics>, свободный. – Загол. с экрана. Язык рус.

*Науковий керівник: І.С. Шкура, кандидат економічних наук,
доцент.*

Наукове видання
XXIII Міжнародна науково-практична конференція
студентів і молодих вчених

**ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ ВИБІР УКРАЇНИ
ТА ПРОБЛЕМИ МАКРОЕКОНОМІКИ**

Тези доповідей

13 грудня 2017 р.

(українською, російською, англійською та французькою мовами)

Підписано до друку 5.12.2017. Формат 60×84/16.
Ум. друк. арк. 14,88. Тираж 100 пр. Зам. №

ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля».
49000, м. Дніпро, вул. Січеславська Набережна, 18.
Тел. (056) 778-58-66, e-mail: rio@duan.edu.ua
Свідоцтво ДК № 5309 від 20.03.2017 р.

Віддруковано у ТОВ «Роял Принт».
49052, м. Дніпро, вул. В. Ларіонова, 145.
Тел. (056) 794-61-05, 04
Свідоцтво ДК № 4765 від 04.09.2014 р.